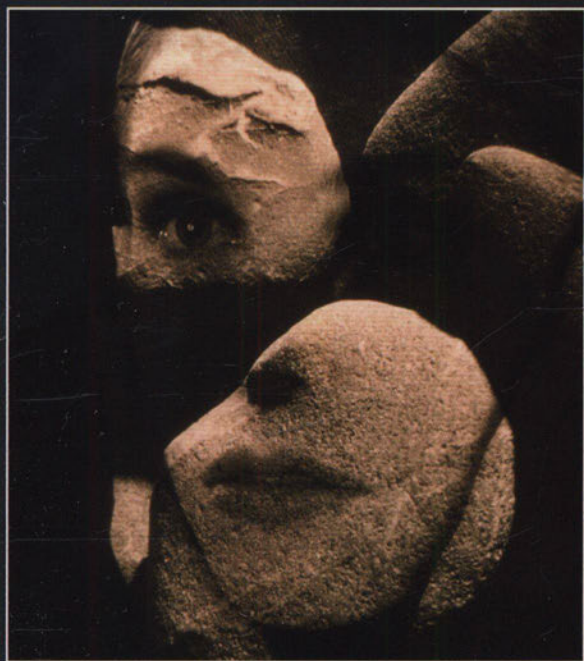

ARNALDUR INDRIDASON

liniștea mormântului

*După ORAȘUL BORCANELOR, al doilea roman al seriei
CRIMELE DIN REYKJAVÍK*

Crime Writers' Association Gold Dagger

Glass Key Award for Best Nordic Crime Novel

TREI

3

FICTION
CONNECTION

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

ARNALDUR INDRIDASON

Liniștea mormântului

Traducere și note de Monica Vlad

Postfață de Bogdan Suceavă

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Coperta colecției:
Faber Studio
Foto copertă: © Guliver/Getty Images

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Redactor:
Silvia Dumitrache

Dtp:
Corina Rezai

Corectură:
Raluca Goția, Sânziana Doman

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
INDRIDASON, ARNALDUR

Liniștea mormântului / Arnaldur Indridason ; trad.:
Monica Vlad - București : Editura Trei, 2011
ISBN 978-973-707-455-3

I. Vlad, Monica (trad.)

821.113.3-31=135.1

Titlul original: Grafarpögn
Titlul în limba engleză: Silence of the Grave
Autor: Arnaldur Indridason

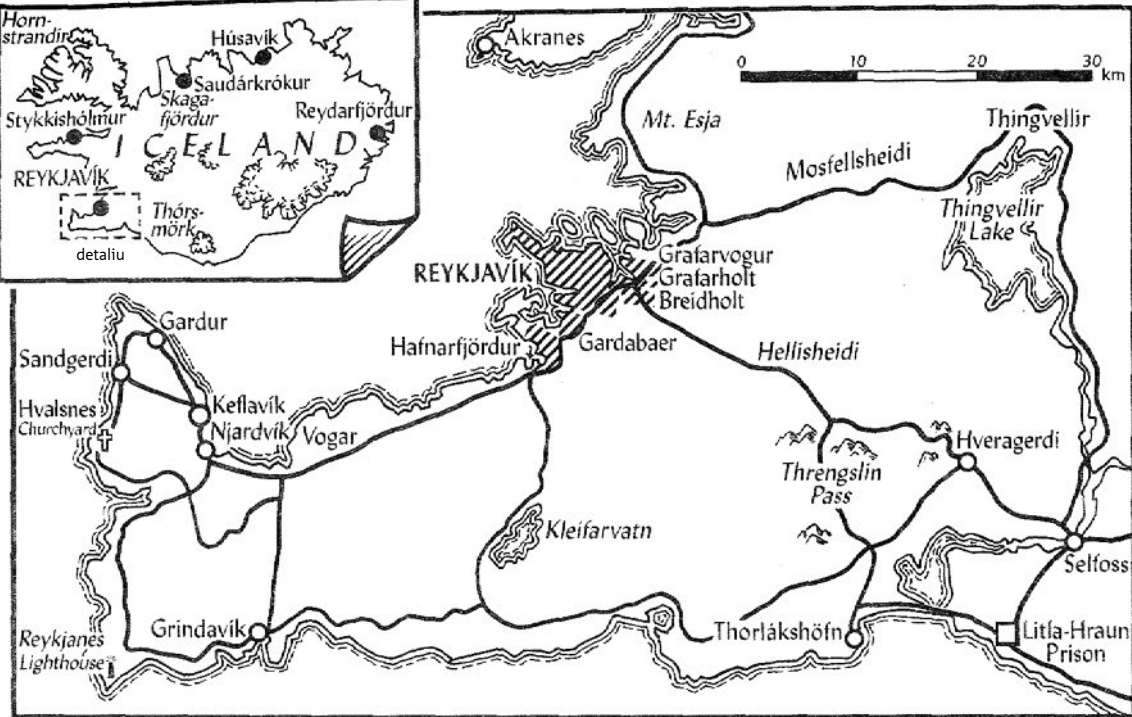
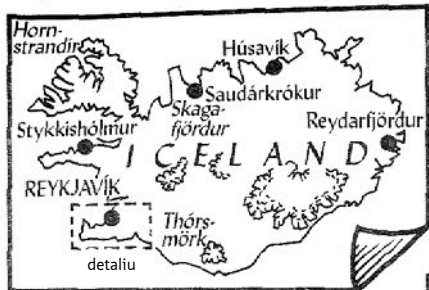
Copyright © Arnaldur Indridason, 2001
Ediția în limba română s-a publicat prin acord cu Editura Forlagid, Islanda

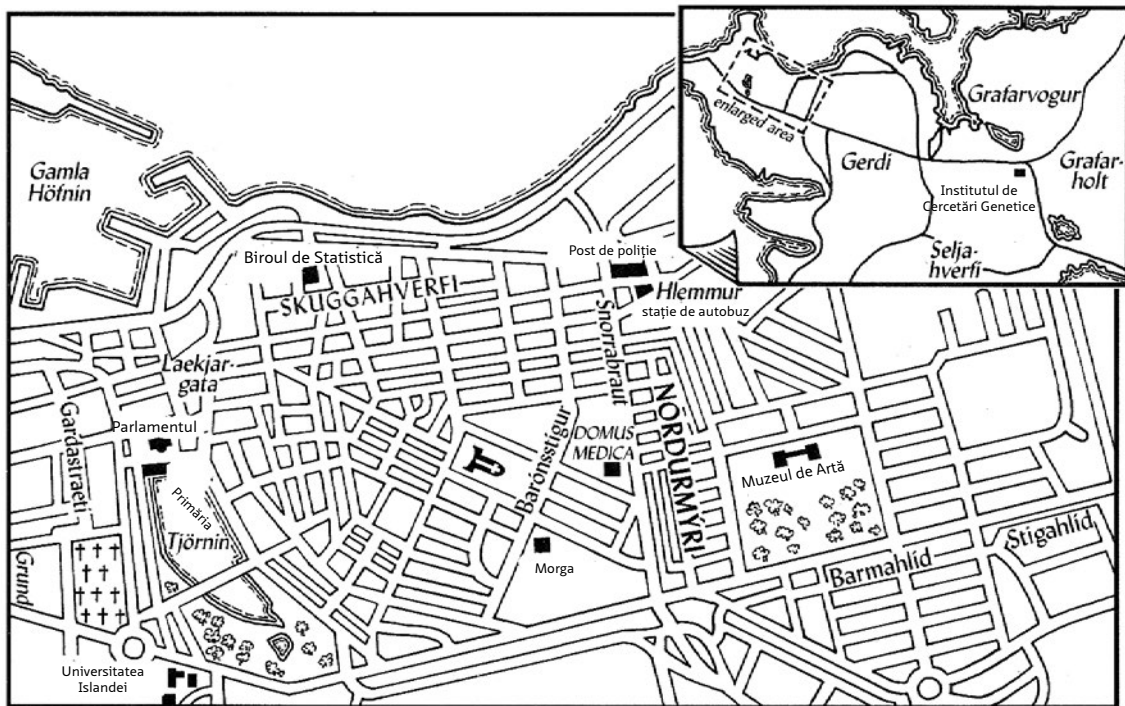
Copyright © Editura Trei, 2011
pentru prezenta ediție

C. P. 27-0490, București
Tel. /Fax: +4 021 300 60 90
e-mail: comenzi@edituratrei.ro, www.edituratrei.ro

ISBN: 978-973-707-455-3

Își dădu imediat seama că era un os uman, în momentul în care îl luă de la copilașul care stătea așezat pe podea cu el în guriță.

Petrecerea aniversară tocmai atinsese punctul culminant cu un zgomot asurzitor. Băiatul care livra pizza venise și plecase, iar copiii se îndopau acum și sorbeau hulpav din coca-cola, acoperindu-se unii pe alții prin strigăte în tot acest timp. Apoi se ridicară cu toții de la masă, ca la un semnal, și începură din nou să alerge de colo-colo, unii înarmați cu mitraliere și pistoale, iar cei mici ținând strâns în mâini mașinuțe sau dinozauri din plastic. El nu-și putea da seama despre ce fel de joc era vorba. Pentru el, nu era altceva decât o hărmălaie care te scotea din sărite.

Mama sărbătoritului făcea floricele la cuptorul cu microunde. Îi spuse bărbatului că o să încerce să-i potolească pe copii, o să deschidă televizorul și o să le pună ceva la care să se uite. Dacă asta dădea greș, o să-i scoată afară. Era a treia oară când sărbătoreau cea de-a opta aniversare a fiului ei, și nervii îi erau întinși la maximum. A treia petrecere aniversară la rând! Prima oară, toată familia

ieșise în oraș să ia masa într-un loc foarte scump, unde se serveau hamburgeri și se asculta muzică rock de simțea că-ți pocneau urechile. Apoi, ea dăduse o petrecere pentru rude și prieteni de familie, atât de grandioasă, de parcă ar fi fost petrecerea de confirmare. Astăzi, băiatul își invitase colegii de clasă și prietenii din cartier.

Ea deschise ușa cuptorului cu microunde, scoase punga cu floricele care se umflaseră, puse alta în loc și se gândi că anul următor o să facă ceva mai simplu. O singură petrecere și cu asta basta. Ca atunci când era ea mică.

Nu ajuta cu nimic că tânărul care stătea pe canapea era foarte rezervat. Încercase să vorbească cu el, însă renunțase și se simțise stânjenită de prezența lui în camera ei de zi. Nici nu se punea problema unei conversații: zgomotul și hărmălaia pe care le făceau copiii o zăpăciseră de tot. El nu se oferise să-i sară în ajutor. Doar stătea acolo privind în gol, fără să spună nimic. Foarte timid, își spuse în sinea ei.

Nu îl mai văzuse în viața ei pe bărbatul acela. Avea probabil în jur de douăzeci și cinci de ani și era fratele unuia dintre prietenii fiului ei care veniseră la petrecere. O diferență de aproape douăzeci de ani între ei. Era slab ca un țâr, iar mâna pe care i-o strânsese în fața ușii de la intrare, în momentul în care sosise, avea degete lungi și șovăitoare, palma umedă și lipicioasă. Venise să-l ia pe fratele lui, care refuzase categoric să plece atât timp cât petrecerea era încă în toi. Hotărâră că ar fi fost mai bine ca el să intre în casă și să mai aștepte puțin. Curând avea să se sfârșească, zise ea. Tânărul îi explică faptul că părinții lor, care locuiau într-o casă în josul străzii, erau plecați în străinătate și că el avea grijă de fratele lui; închiriasse în

prezent un apartament în oraș. Se fâțâia stânjenit de pe un picior pe altul în holul de la intrare. Frățiorul lui se pierduse iar în acea hărmălaie.

Acum stătea pe canapea, uitându-se cum sora de numai un an a sărbătoritului mergea de-a bușilea prin fața unuia dintre dormitoarele copiilor. Fetița purta o rochiță albă cu volănașe, avea o fundiță în păr și gângurea. Îl înjură în gând pe fratele lui. Prezența sa într-o casă pe care nu o cunoștea îl făcea să se simtă stingher. Se întrebă dacă să se ofere să dea o mână de ajutor. Mama îi spusese că tatăl băiatului lucra până seara târziu. El încuviințase și încercă să zâmbească. Refuză când i se oferă pizza și coca-cola.

Observă că fetița ținea în mânăuță un fel de jucărie pe care o rodea când stătea așezată pe podea, salivând din abundență. Se părea că o mâncau gingiile. Probabil din cauza dentiției, gândi el.

În momentul în care fetița se apropie de el cu jucăria în mânăuță, se întrebă ce putea fi acel lucru. Ea se opri, se răsuci pe spate, apoi se așeză pe podea cu gurița deschisă, uitându-se la el. O dâră de salivă i se scurse pe piept. Băgă jucăria în guriță și începu să muște din ea, apoi merse de-a bușilea către el, ținând jucăria strâns între gingii. În momentul în care se întinse înainte, se strâmbă și gânguri, jucăria îi căzu din guriță. Cu o oarecare dificultate, o găsi din nou și se duse drept către el, ținând-o în mânăuță, apoi se ridică în picioare, sprijinindu-se de brațul canapelei, și rămase lângă el, bălăbănnindu-se, însă încântată de reușita ei.

El îi luă obiectul din mânăuță și îl studie. Fetița se uită la el derutată, apoi începu să plângă cât o țineau plămâni. Nu-i luă mult să-și dea seama că ținea în mână un os

uman — o coastă, lungă de zece centimetri. Era de culoare alb-gălbuie și se înmuiase acolo unde se rupsesse, așa că muchiile nu mai erau ascuțite, iar în interiorul spărturii se vedeau pete maronii, ca de noroi.

El bănuie că era partea din față a coastei și văzu că era destul de veche.

Când mama o auzi pe fetiță plângând, aruncă o privire în camera de zi și o văzu stând în fața canapelei lângă acel străin. Puse jos castronul cu floricele, se duse la fiica ei, o luă în brațe și se uită la bărbat, care părea să fi uitat de prezența ei sau a fetiței care plângea.

— Ce s-a întâmplat? întrebă mama pe un ton îngrijorat, în timp ce încerca să-și liniștească copilul.

Ridicase vocea pentru a se face auzită peste hărmălaia din cameră.

Bărbatul înălță privirea, se ridică încetișor în picioare și îi înmână mamei osul.

— De unde are chestia asta? o întrebă.

— Ce anume? făcu ea.

— Osul ăsta, zise el. De unde are osul ăsta?

— Os? întrebă mama.

Când fetița văzu din nou osul se liniști și încercă să-l înșface, privindu-l cruciș și cu foarte mare concentrare, mai multă salivă atârându-i din gurița deschisă. Fetița înhăță osul și îl studie, ținându-l cu mânuțele ei.

— Cred că ăla e un os, zise bărbatul.

Fetița îl băgă în guriță și se liniști iar.

— Chestia pe care o roade, adăugă el. Cred că e un os de om.

Mama se uită la copilașul care mușca din os.

— Nu l-am mai văzut niciodată. Cum adică un os de om?

— Cred că e o bucată dintr-un os uman, zise el. Sunt student la medicină — adăugă, ca pentru a oferi o explicație — în anul cinci.

— Prostii! Tu l-ai adus?

— Eu? Nu. Știți de unde a apărut? întrebă el.

Mama se uită la copil, apoi îi smulse osul din guriță și îl aruncă pe podea. Din nou, copilașul începu să urle. Bărbatul ridică osul pentru a-l studia mai îndeaproape.

— Poate fratele ei ar putea ști...

Se uită la mamă, care, la rândul ei, îl privi nedumerită. Femeia se uită la fetița care plângea. Apoi la os, apoi prin fereastra camerei de zi la casele în construcție din împrejurimi, apoi din nou la os și la necunoscut, și, în cele din urmă, la fiul ei, care ieșea în fugă dintr-unul din dormitoarele copiilor.

— Tóti! strigă ea.

Băiatul nu o băgă în seamă. Ea se repezi către grupul de copii, îl scoase cu oarecare dificultate de acolo pe fiul ei și îl aduse în fața studentului la medicină.

— E al tău? îl întrebă el pe băiat, înmânându-i osul.

— L-am găsit, zise Tóti.

Nu dorea să piardă nimic din petrecerea lui aniversară.

— Unde? îl întrebă maică-sa.

Ea așeză fetița pe podea, iar aceasta rămase privind către mama sa fără să știe dacă să înceapă sau nu să zbie-re.

— Afară, zise băiatul. E o piatră ciudată. Am spălat-o.

Respira anevoios. O picătură de sudoare i se scurgea pe obraz.

— Unde afară? întrebă ea. Când? Ce făceai?

Băiatul se uită la maică-sa. Nu știa dacă făcuse ceva rău, însă privirea de pe chipul mamei sugera destul de multe și se întreba ce anume putea fi.

— Ieri, cred, zise el. În fundația de la capătul străzii. De ce?

Maică-sa și necunoscutul se priviră în ochi.

— Ai putea să-mi arăți cu exactitate unde l-ai găsit? întrebă ea.

— Chiar trebuie? E ziua mea, spuse el.

— Da, zise maică-sa. Arată-ne.

Ea înhăță copilașul de pe podea și își împinse fiul afară din cameră, în direcția ușii de la intrare. Bărbatul o urmă îndeaproape. Copiii tăcură în momentul în care gazda lor era pedepsită și priviră cum maică-sa îl împingea pe Tóti afară din casă cu o expresie aspră pe chip, ținând-o pe surioara lui mai mică în brațe. Se uitară unii la alții, apoi se luară după ei.

Asta se întâmpla în noul imobil de lângă drumul care ducea în sus spre Lacul Reynisvatn. În Cartierul Millennium. Era construit pe dealul Grafarholt, în vârful căruia rezervoarele monstruoase vopsite maro, pline cu apă geotermală tronau ca o fortăreață deasupra suburbiei. De o parte și de alta a rezervoarelor fuseseră amenajate drumuri, iar un șir de case se construiau de-a lungul acestora, câte una etalând o grădină, un gazon proaspăt și copaci tineri, care aveau să crească în cele din urmă și să facă umbră pentru proprietarii lor.

Gloata o porni cu înverșunare pe urmele lui Tóti de-a lungul celei mai înclinate străzi de lângă rezervoare. Case noi se întindeau de-a lungul câmpului, în timp ce departe, în nord și în est, se vedeau vechile coloane ale celor

din Reykjavík. La fel ca în toate cartierele noi, copiii se jucau în casele în construcție, se cățărau pe schele, se ascundeau în umbra zidurilor sau coborau în fundațiile recent săpate, ca să se bălăcească în apa care se aduna acolo.

Tóti îi conduse pe necunoscut, pe maică-sa și toată gașca jos, într-una din acele fundații, și le arătă unde găsisese ciudata piatră albă, care era atât de ușoară și de fină la atingere, că o băgase în buzunar și se hotărâse să o păstreze. Băiatul își aminti cu exactitate locul, coborî în fundație înaintea lor și se duse chiar acolo unde aceasta zăcuse în pământul uscat. Maică-sa îi porunci să stea deoparte și, cu ajutorul tânărului, coborî în fundație. Tóti luă osul de la ea și îl vârî în pământ.

— Stătea așa, zise el, însă închipuindu-și că osul era o piatră interesantă.

Era o după-amiază de vineri și nimeni nu lucra la fundație. Pe două laturi fusese bătută cherestea în vederea cimentării, însă în locurile unde încă nu erau ziduri pământul rămăsese dezgropat. Tânărul se urcă pe movila de pământ și examinează locul de deasupra aceluia unde copilul găsisese osul. Râcâi pământul cu degetele și fu îngrozit să constate că ceea ce semăna cu osul unui braț era adânc îngropat în pământ.

Mama băiatului privi cum tânărul cerceta cu atenție mormanul de pământ și îi urmări privirea până ce văzu și ea osul. Apropiindu-se, crezu că poate distinge un maxilar și unu sau doi dinți.

Tresări, se uită din nou la tânăr, apoi la fiica ei și, în mod instinctiv, îi șterse gurița cu mâna.

Cu greu înțelese ce se întâmplase, până când simți durerea în tâmplă. Din senin, el o lovise în cap cu pumnul încleștat, atât de repede, încât ea nu-și dăduse seama. Sau, probabil, nu a crezut că o lovise. Acesta era primul pumn, iar în anii care urma, ea avea să se întrebe de nenumărate ori dacă viața ei ar fi fost diferită în cazul în care l-ar fi părăsit chiar atunci.

Dacă el i-ar fi permis acest lucru.

Se uită uimită la el, confuză, fără să știe de ce o lovise așa, dintr-odată. Nu o mai lovise nimeni înainte. Se întâmpla la trei luni după nunta lor.

— M-ai lovit? întrebă ea, ducându-și mâna la tâmplă.

— Crezi că nu am văzut cum te uitai la el? zise el printre dinți.

— El? Ce...? Te referi la Snorri? Că mă uitam la Snorri?

— Crezi că n-am observat cum te comportai, de parcă erai în călduri?

Ea nu mai văzuse niciodată această latură a lui. Nu-l mai auzise niciodată folosind acea expresie. În călduri. Despre ce vorbea? Schimbase la repezeală câteva cuvinte cu Snorri în fața ușii de la demisol, ca să-i mulțumească pentru că-i înapoiase ceva ce uitase să ia din casa unde lucrase ca servitoare; nu voia să-l invite în casă deoarece soțul ei, care fusese irascibil toată ziua, spusese că nu dorea să-l vadă. Snorri făcuse o glumă despre negustorul pentru care lucrase ea, râseseră și își luaseră la revedere.

— Era doar Snorri, zise ea. Nu te mai comporta așa. De ce ai fost atât de indispus toată ziua?

— Mă contrazici? întrebă el, apropiindu-se din nou de ea. Te-am văzut pe fereastră. Te-am văzut cum îi dădeai târcoale. Ca o târfă!

— Nu, nu poți...

El o lovi din nou peste față cu pumnul încleștat, trântind-o peste dulapul cu veselă din bucătărie. Se întâmplase atât de repede, că ea nu avusese timp să-și acopere capul cu mâinile.

— Să nu cumva să îndrăznești să mă minți! strigă el. Am văzut felul în care te uitai la el. Te-am văzut flirtând cu el! Am văzut-o cu propriii mei ochi! Împuțito!

O altă expresie pe care îl auzea folosind-o pentru prima oară.

— Dumnezeuule! zise ea.

Sângele i se prelinse în gură din buza spartă. Gustul se amestecă cu lacrimile sărate care îi curgeau pe față.

— De ce ai făcut asta?

El rămase deasupra ei, gata de atac. Fața roșie îi ardea de mânie. Scrâșni din dinți și bătu din picior, apoi se răsuci pe călcâie și ieși cu pași mari din cameră. Ea rămase acolo, incapabilă să priceapă ce se întâmplase.

Mai târziu, se gândise de multe ori la acel moment și dacă s-ar fi schimbat ceva în cazul în care ea ar fi încercat să răspundă violenței lui părăsindu-l chiar atunci, lăsându-l baltă, în loc să găsească motive și să se culpabilizeze. Probabil că făcuse ea ceva care provocase o astfel de reacție. Ceva de care nu-și dădea seama probabil, însă ceva ce el observase și despre care urmau să stea de vorbă atunci când el se va întoarce; îi va promite că se îndreaptă, ș totuși va reveni la normal.

Nu îl mai văzuse niciodată comportându-se așa, nici cu ea și nici cu altcineva. Era un om tăcut și foarte serios. Chiar unul care gândea prea mult. Asta îi plăcuse la el când începuseră să iasă împreună și să se cunoască. El lucra în Kjós pentru fratele negustorului care o angajase pe

ea și livra mărfuri. Așa se cunoscuseră, cu aproape un an și jumătate înainte. Aveau cam aceeași vârstă, și el se gândea să renunțe la munca grea și să plece, poate, pe mare. Se câștigau bani frumoși din pescuit, iar el voia să-și ia casă. Să fie propriul lui stăpân. Munca era apăsătoare, demodată și prost plătită.

Ea îi spuse că se plictisise să muncească pentru negustor. Bărbatul acela era un zgârcit, care întotdeauna le pipăia pe cele trei fete pe care le angajase; soția lui era o baborniță cu apucături de tiran. Nu avea niciun plan deosebit în legătură cu ce urma să facă. Nu se gândise niciodată la viitor. Munca grea era tot ce știusese, încă din fragedă pruncie. Viața ei nu însemna nimic altceva în afară de asta.

El tot găsea scuze ca să treacă pe la negustor și venea destul de des să o caute la bucătărie. Lucrurile avansară și, curând, ea îi spuse despre copilul pe care îl avea. El îi răspunse că știa că era mamă. Pusese întrebări despre ea unora și altora. Aceasta fusese prima dată când se arătase interesat să o cunoască mai bine. Fetița va face în curând trei ani, îi spuse ea, și se duse să o aducă din grădina, unde se juca împreună cu copiii negustorului.

Când se întoarse cu fiica ei, el o întreabă zâmbind câți bărbați erau în viața ei, ca și cum fusese o glumă nevino-vată. Mai târziu, se folosisse fără milă de așa-zisa ei promiscuitate pentru a o distruge. El nu îi spunea niciodată fiicei ei pe nume, folosea doar porecle: o numea bastardă sau schiloadă.

Nu existaseră mulți bărbați în viața ei. Îi povestise despre tatăl fetei, un pescar ce se înecase în Kollafjörður. Avea doar douăzeci și doi de ani atunci când echipajul format din patru oameni pierise într-o furtună pe mare.

Cam tot pe atunci descoperise și ea că era însărcinată. Nu erau căsătoriți, așa că nu se prea putea spune că era văduvă. Plănuiseră să se căsătorească, însă el murise și o lăsase cu un copil care se născuse în afara căsătoriei.

În timp ce el se afla în bucătărie, ea observă că fata nu voia să se afle în prezența lui. De obicei nu era timidă, însă se agăță de fusta maică-sii și nu mai vru să-i dea drumul în momentul în care el o strigă. El scoase o bomboană din buzunar și i-o întinse, însă ea pur și simplu își îngropă și mai tare fața în fusta maică-sii și începu să plângă, voia să se întoarcă afară, la ceilalți copii. Bomboanele erau dulciurile ei preferate.

Două luni mai târziu, el o ceru de soție. Nu fusese deloc acel moment romantic despre care citise ea. Se întâlniseră de câteva ori, seara, și se plimbaseră prin oraș sau se duseseră la un film cu Chaplin. Râzând din inimă la trăsnăile făcute de vagabond, se uită la însoțitorul ei. El nici măcar nu zâmbea. Într-o seară, după ce pleacă de la cinematograful, iar ea aștepta mașina pe care el o rezervase ca să îi ducă înapoi în Kjos, o întrebă, din senin, dacă nu ar trebui să se căsătorească. O trase spre el.

— Vreau să ne căsătorim, zise el.

Cu toate astea, ea rămase atât de surprinsă, încât nu își aminti decât mult mai târziu, abia când totul se sfârși cu adevărat, că aceasta nu fusese o cerere în căsătorie, nu fusese o întrebare în legătură cu ce își dorea ea.

— Vreau să ne căsătorim.

Ea se gândise la posibilitatea ca el să o ceară de nevastă. Relația lor atinsese practic acel stadiu. Avea nevoie de un cămin pentru fetiță și voia să aibă un loc al ei. Să mai facă și alți copii. Puțini alți bărbați se arătaseră

interesați de persoana ei. Poate din cauza copilului pe care îl avea. Poate pentru că nu reprezenta o alegere foarte interesantă, era mărunță și durdulia, cu trăsături ascuțite, cu dinții ușor ieșiți în afară și cu degete mici, însă abile, care nu păreau să se oprească niciodată din mișcare. Poate nu avea să mai primească niciodată o cerere mai bună în căsătorie.

— Ce spui de asta? întrebă el.

Ea încuviință. El o sărută și se îmbrățișară. Curând după aceea, se căsătoreau într-o biserică din Mosfell. A fost o ceremonie mică, la care nu participă nimeni altcineva în afara miresei și a mirelui, a prietenilor lui din Kjós și a două dintre prietenele ei din Reykjavík. Pastorul îi invită să bea o cafea după ceremonie. Ea îl întrebase despre ai lui, despre familia lui, însă păstrase tăcerea în legătură cu acest subiect. Îi spuse că era singur la părinți, că era încă mic atunci când taică-său murise, iar maică-sa, care nu-și permitea să-l păstreze, îl dăduse spre adopție. Înainte de a lucra în agricultură în Kjós, lucrase la mai multe ferme. Nu părea curios în legătură cu ai ei. Nu părea să-i pese prea mult de trecutul ei. Ea îi spuse că circumstanțele lor fuseseră asemănătoare: nu știa cine îi erau adevărații părinți. Fusesse adoptată și crescută în diverse medii, în nenumărate case din Reykjavík, până ce ajunsese să lucreze pentru negustor. El încuviință.

— O să o luăm de la început, zise el. O să uităm trecutul.

Închiriară un mic apartament aflat la demisolul unui imobil din Lindargata, care nu era altceva în afară de un living și o bucătărie. Aveau o toaletă afară, în curte. Ea încetă să mai lucreze pentru negustor. Îi spuse că nu mai trebuia să-și câștige singură existența. El

își luă o slujbă în port, până când avea să-și găsească una pe un vas pescăresc. Visa să plece pe mare.

Ea rămase în picioare lângă masa din bucătărie, ținându-se cu mâna de burtă. Deși nu îi spusese încă, era sigură că era însărcinată. Ar fi fost de așteptat. Discutaseră despre faptul de a mai avea copii, însă ea nu știa sigur ce simțea el în legătură cu acest lucru. Uneori putea fi atât de misterios. Dacă copilul era băiat, ea îi alesese deja un nume. Ea își dorea un băiat. O să-l cheme Símon.

Auzise despre bărbați care își băteau nevestele. Auzise despre femei care au fost nevoite să îndure violență din partea soților. Auzise tot felul de povești. Nu-i venea să creadă că era una dintre ele. Nu-l credea în stare de asta. Trebuie să fi fost un incident izolat, își spuse ea. A crezut că am flirtat cu Snorri, gândi ea. Trebuie să fiu atentă, ca așa ceva să nu se mai întâmple.

Își șterse fața și își trase nasul. Ce agresivitate! Deși plecase, se va întoarce, cu siguranță, curând acasă și o să-și ceară iertare. Nu o putea trata în felul ăsta. Pur și simplu, nu putea. Nu trebuia. Năucită, se duse în dormitor ca să arunce o privire la fetiță. Numele fetei era Mikkelína. Se trezise cu temperatură în acea dimineață, apoi dormise aproape toată ziua și încă dormea. Mama o luă în brațe și observă că frigea. Rămase așezată pe pat cu fetița în brațe și începu să fredoneze un cântecel de leagăn, încă șocată și confuză din cauza atacului.

*Trei fetițe cu fustițe
Stau cuminți pe trei lădițe,
Au ciorapi și-au și cosițe
Și nu sunt mironosițe.*

Fata respira cu greutate. Pieptul se înălța și cobora slobozind un ușor şuierat pe nas. Fețișoara părea că-i luase foc. Mama Mikkelínei încercă să o trezească, însă ea nu se clinti.

Țipă.

Fetița era foarte bolnavă.

Elínborg preluă apelul în legătură cu oasele găsite în Cartierul Millennium. Era singură în birou și gata de plecare în momentul în care telefonul sună. Ezită o clipă, se uită la ceas și apoi din nou la telefon. Plănuiise o cină în acea seară și își petrecuse toată ziua gândindu-se la pui tandoori¹. Oftă și ridică receptorul.

Elínborg avea o vârstă nedeterminată, patruzeci și ceva, bine făcută, fără a fi considerată grasă și îi plăcea să mănânce. Era divorțată și avea patru copii, unul dintre ei adoptat, care acum se mutase de acasă. Se recăsătorise cu un mecanic auto, căruia îi plăcea să gătească, și locuia cu el și cu cei trei copii ai lor într-o căsuță în Grafarvogur. Își luase diploma în geologie cu mult timp în urmă, însă nu lucrase niciodată în acel domeniu. Începuse să lucreze pentru poliția din Reykjavík, ca slujbă de vară, dar sfârșise alăturându-se forțelor polițienești. Era una dintre puținele femei detectiv.

---

¹ În mod tradițional, în nordul Indiei și în Pakistan, această rețetă se gătește pe cărbuni, într-un cuptor de pământ numit „tandoor”, provenit din Afganistan, de unde a fost adus de mongoli.

Sigurdur Óli era angajat într-o partidă de sex sălbatic cu Bergthóra, partenera lui, în momentul în care începu să-i sune pagerul. Acesta era agățat de cureaua pantalonilor, care zăceau pe podeaua din bucătărie, și suna insuportabil. Știa că nu avea să înceteze până ce nu se dădea jos din pat. Plecase devreme de la lucru. Bergthóra era deja acasă și îl întâmpină cu un sărut apăsător și pasional. Lucrurile își urmară cursul firesc, iar el își lăsase pantalonii în bucătărie, deconectase telefonul și își închisese mobilul. Uitase de pager.

Cu un oftat profund, Sigurdur Óli se uită la Bergthóra care stătea călare pe el. Era transpirată și roșie la față. După expresia chipului ei, își putea da seama că nu era pregătită încă să-i dea drumul. Ea închise ochii, se aplecă în față și își mișcă șoldurile ușor și ritmic până ce orgasmul izbucni și fiecare mușchi al trupului său se putu din nou relaxa.

În ceea ce-l privește, va trebui să aștepte o ocazie mai potrivită. În viața lui, pagerul avea prioritate.

Se furișă de sub Bergthóra, care stătea cu capul pe pernă de parcă era inconștientă.

Erlendur se afla în restaurantul Skúlakaffi, în fața unei farfurii cu carne sărată. Mânca uneori acolo, pentru că era singurul restaurant din Reykjavík care oferea mâncare tradițională islandeză, așa cum ar fi pregătit-o el dacă ar fi avut chef să gătească. Și designul interior al restaurantului îi plăcea: mobilier uzat de culoare maro, scaune vechi de bucătărie, unele al căror burete se ițea prin tapiseria de plastic, și linoleum pe podea, care se subțiasă de la ghetele târșite ale șoferilor de tir, ale taxi-metriștilor, macaragiilor, meseriașilor și ale muncitorilor necalificați. Erlendur se afla singur la o masă într-un

colț, cu capul aplecat deasupra unei farfurii cu carne, cartofi fierți, mazăre și napi, care pluteau într-un rântaș dulceag.

Agitația orei prânzului încetase de mult, însă el îl convinsese pe bucătar să-i pregătească niște carne sărată. Își tăie o bucată mare de carne, îngrămădi cartofi și napi deasupra acesteia și mânji întregul trofeu cu sos, ajutându-se de cuțit, și totul dispăru în gura larg deschisă.

Erlendur pregăti alt ospăț în furculiță și tocmai deschisese gura, în momentul în care telefonul mobil începu să sune în locul în care îl lăsase pe masă, lângă farfuriile. Opri furculița la jumătatea drumului către gură, se uită pentru o clipă la telefon, la furculița bine garnisită, apoi din nou la telefon și, în cele din urmă, puse furculița jos cu multă părere de rău.

— De ce nu pot fi lăsat niciodată în pace? zise el înaintea ca Sigurdur Óli să apuce să spună ceva.

— S-au găsit niște oase în Cartierul Millennium, zise Sigurdur Óli. Mă îndrept într-acolo. La fel și Elínborg.

— Ce fel de oase?

— Nu știu. M-a sunat Elínborg și mă duc acolo. Am alertat și medicina legală.

— Sunt la masă, zise Erlendur alene.

Sigurdur Óli fu pe punctul de a-i spune ce făcea el, însă reuși să se oprească la timp.

— Ne vedem acolo, zise el. E pe drumul către lacul Reynisvatn, în partea de nord, în josul rezervoarelor cu apă caldă. Nu departe de drumul de ieșire din oraș.

— Cât are un sfert de mileniu?² întrebă Erlendur.

---

² În engleză, Millennium Quarter; „quarter” are sens și de „cartier”, dar și de „sfert”.

— Ce zici? făcu Sigurdur Óli, încă iritat pentru faptul că fusese întrerupt din interludiul său cu Bergthóra.

— E vorba de un sfert de mileniu? Adică două sute cincizeci de ani? Ce înseamnă asta?

— Iisuse Hristoase — gemu Sigurdur Óli și închise telefonul.

La scurt timp după aceea, Erlendur își parca mașina veche și hodorogită și oprea pe strada Grafarholt, lângă fundația imobilului respectiv. Poliția sosise acolo și încercuise zona cu o bandă galbenă pe sub care se strecură Erlendur. Elínborg și Sigurdur Óli coborâseră în fundație și se aflau lângă movila de pământ. Studentul la medicină care anunțase poliția despre existența oaselor era împreună cu ei. Mama sărbătoritului îi adunase pe băieți și îi trimisese înapoi în casă. Medicul legist al circumscripției din Reykjavík, un bărbat grasuț în vârstă de aproape cincizeci de ani, cobora cu greutate una din cele trei scări care fuseseră rezemate de fundație. Erlendur îl urma.

Mass-media părea destul de interesată de acele oase. Reporterii se adunaseră la fața locului, unde se strânseseră și vecinii. Unii se mutaseră deja în cartier, în timp ce alții, care lucrau la casele lor fără acoperișuri, rămăseseră cu ciocanele și cleștii în mâini, fără să înțeleagă toată acea agitație. Era sfârșitul lunii aprilie, iar vremea de primăvară era blândă și frumoasă.

Legiștii se puseseră pe treabă, luând cu grijă mostre din mormanul de pământ. Luau pământ în niște lopățele, pe care le goleau în saci de plastic. Partea superioară a scheletului rămăsese descoperită în interiorul mormanului de pământ, lăsând la vedere un braț, o parte din cutia toracică și maxilarul inferior.

— Țsta e Omul Mileniului? întrebă Erlendur, apropiindu-se de movila de pământ.

Elínborg îi aruncă o privire întrebătoare lui Sigurdur Óli, care, aflat în spatele lui Erlendur, își duse degetul arătător la tâmplă și începu să-l răsucească.

— Am telefonat la Muzeul Național, zise Sigurdur Óli și începu să se scarpine în cap în momentul în care Erlendur se întoarse brusc și se uită la el. Au trimis un arheolog încoace. Poate ne spune el ce reprezintă chestia asta.

— Nu avem nevoie și de un geolog? întrebă Elínborg. Ca să ne dea lămuriri în legătură cu solul. Să ne spună în ce stadiu sunt oasele, în funcție de vechimea straturilor.

— Tu nu ne poți ajuta în legătură cu acest lucru? întrebă Sigurdur Óli. Nu asta ai studiat?

— Nu-mi mai amintesc nimic, zise Elínborg. Știu doar că materia asta maro e pământ.

— Nu e îngropat la doi metri sub pământ, zise Erlendur. E la un metru, unu și jumătate cel mult. Îngropat la rezeală. Din câte văd, sunt niște rămășițe pământești ale cuiva care nu se află de mult timp îngropat aici. Nu e vorba de un viking.

— De ce crezi că e vorba de un el? întrebă medicul legist.

— Un el? zise Erlendur.

— Vreau să spun, preciză doctorul, că ar putea la fel de bine să fie o ea. De ce ești atât de sigur că e un bărbat?

— Sau o femeie, atunci, zise Erlendur. N-are importanță.

Ridică din umeri.

— Ne poți spune ceva în legătură cu aceste oase?

— De-abia dacă se vede ceva, zise medicul. E mai bine să nu spunem prea multe lucruri până nu sunt scoase toate din pământ.

— Bărbat sau femeie? Vârsta?

— E imposibil să ne dăm seama.

Un bărbat îmbrăcat în jeanși și cu un pulover tradițional islandez din lână, înalt, cu o barbă dezordonată și sură și cu o gură mare, din care doi canini galbeni îi ieșeau în afară, veni spre ei și le spuse că era arheologul. Se uită la legiștii care lucrau de zor și îi rugă, pentru numele lui Dumnezeu, să înceteze toată acea prostie. Cei doi bărbați cu lopățelele ezitară. Purtau salopete albe, mănuși de plastic și ochelari de protecție. Erlendur se gândi că așa ar fi trebuit să arate și niște lucrători ai unei centrale nucleare. Ei se uitară la el, așteptând instrucțiuni.

— Trebuie să săpăm în jurul lui, pentru numele lui Dumnezeu, zise Colțatul, agitându-și mâinile. Cu lopățelele alea aveți voi de gând să-l scoateți? Cine e șeful aici?

Erlendur se prezentă.

— Chestia asta nu e o descoperire arheologică, zise Colțatul, scuturând din cap. Bună ziua, mă numesc Skarphédinn, însă cel mai bine ar fi să o tratăm ca și cum ar fi. Înțelegeți?

— N-am nici cea mai mică idee la ce anume te referi, zise Erlendur.

— Oasele nu sunt în pământ de prea mult timp. Aș spune că nu mai mult de șaizeci sau șaptezeci de ani. Poate și mai puțin. Hainele cu care a fost îngropat sunt încă acolo.

— Hainele?

— Da, uite aici, zise Skarphédinn, arătând cu un deget noduros. Și în alte locuri, sunt sigur de asta.

— Credeam că e piele, zise Erlendur cu timiditate.

— Cel mai înțelept lucru în această situație pentru a păstra dovezile intacte ar fi să lăsați ca echipa mea să facă

săpăturile cu metodele noastre. Legiștii ne pot ajuta. Trebuie să încercuim zona până aici, să săpăm în jurul scheletului și să nu mai îndepărtăm solul aici. Nu avem obiceiul de a pierde dovezile. Numai după felul în care zac oasele în pământ ne putem da seama de al dracului de multe lucruri. Ceea ce găsim în jurul lor ne poate oferi indicii.

— Ce crezi că s-a întâmplat? întrebă Erlendur.

— Nu știu, zise Skarphédinn. E mult prea devreme ca să facem speculații. Trebuie să-l scoatem la suprafață și să sperăm că atunci va ieși la iveală ceva folositor.

— E posibil să fi fost cineva care a murit înghețat și pământul să-l fi acoperit?

— Nimeni nu se afundă atât de adânc în pământ.

— Atunci e un mormânt.

— Așa se pare, zise Skarphédinn pompos. Totul pare să indice asta. Ce zici dacă săpăm în jurul lui?

Erlendur încuviință.

Skarphédinn se îndreptă cu pași mari către scară, o urcă și ieși afară din fundație. Erlendur îl urmă îndeaproape. Rămaseră deasupra scheletului, iar arheologul explică în ce fel era cel mai bine să se organizeze săpăturile. Pe Erlendur îl impresionează acest bărbat și tot ce spusese și, curând, Skarphédinn începu să dea tot felul de telefoane și să-și convoace echipa. Participase la câteva dintre descoperirile arheologice importante în ultimele decenii și știa despre ce vorbea. Erlendur îi acordă toată încrederea.

Șeful legiștilor nu era de acord. Critică vehement ideea de a încredința săpăturile unui arheolog care nu avea nici cea mai vagă idee despre investigațiile polițienești. Scheletul trebuia scos din acea movilă de pământ, pentru ca ei să-i poată studia stadiul și indiciile — în

cazul în care existau —, dacă fusese sau nu comis un act de violență. Erlendur îi ascultă discursul câteva clipe, apoi declară că Skarphédinn și echipa lui aveau voie să sape în jurul scheletului, chiar dacă acest lucru le va lua mai mult decât anticipaseră.

— Oasele zac acolo de jumătate de secol, câteva zile în plus nu reprezintă nimic, zise el, și chestiunea fu rezolvată.

Erlendur se uită în jurul său la casele în construcție. Privi în sus la rezervoarele maro cu apă geotermală și înspre locul în care știa că se află lacul Reynisvatn, apoi se întoarse spre est și se uită peste câmpul care începea acolo unde se sfârșea cartierul cel nou.

Îi atraseră atenția patru tufe care se înălțau, pe neașteptate, la vreo treizeci de metri mai încolo. Se îndreptă către ele și se gândi că erau niște tufe de coacăzi roșii. Erau adunați laolaltă, în linie dreaptă, în partea de est a fundației, iar el se întreabă, în timp ce-și trecea mâinile peste ramurile goale și noduroase, cine i-ar fi putut planta acolo, în acel pământ al nimănui.

Arheologii sosiră îmbrăcați cu hanorace și costume de fâș, înarmați cu linguri pentru probe și lopeți, și îngrădiră o zonă destul de mare în jurul scheletului. Până seara, deja începură să dea cu prudență deoparte pământul năpădit de iarbă. Era lumină încă, soarele avea să apună abia după ora nouă seara. Echipa era formată din patru bărbați și două femei, care lucrau calm și metodic, cercetând cu atenție fiecare lopățică excavată. Nu se vedea niciun semn că solul fusese deranjat de către cel care săpase mormântul. Timpul și lucrul la fundația casei se ocupaseră de asta.

Elínborg găsi la universitate un geolog care fu mai mult decât bucuros să ajute poliția, lăsă totul baltă și își făcu apariția la fundație fix la jumătate de oră după ce vorbiseră la telefon. Era un bărbat între două vârste, suplu, cu părul negru, cu o voce neobișnuit de gravă și cu un doctorat luat la Paris. Elínborg îl conduse la movila de pământ. Poliția așezase un cort deasupra movilei, pentru a o feri de ochii curioșilor, așa că îi făcu semn geologului să intre în cort.

Cortul era luminat de un bec mare și fosforescent, care arunca niște umbre întunecate peste groapa în care

se afla scheletul. Geologul nu se grăbi deloc. Studie solul, luă o mână de pământ din movilă și îl fărâmiță în pumn. Compară straturile de lângă schelet cu cele de deasupra și de dedesubt și analizează densitatea solului dimprejurul oaselor. Îi spuse cu mândrie lui Elínborg că fusese odată chemat să ajute în ancheta unui caz și să analizeze o grămadă de pământ găsit la locul unei crime, și contribuția lui fusese considerabilă. Apoi continuă să discute despre activitatea științifică în domeniul criminologiei și geostiințelor, un fel de geologie legală, dacă Elínborg îl înțelegea corect.

Ea îl ascultă bătând câmpii, până își pierdu răbdarea.

— De cât timp se află acolo? întrebă ea.

— E dificil de spus, zise geologul, cu vocea lui gravă, luând o poză academică. N-ar trebui să fie de mult.

— Adică, din punct de vedere geologic? întrebă Elínborg. O mie de ani? Zece?

Geologul se uită la ea.

— Dificil de spus, repetă el.

— Cât de precis e răspunsul pe care îl poți da? întrebă Elínborg. Măsurat în ani.

— Dificil de spus.

— Cu alte cuvinte, e dificil de spus orice?

Geologul se uită la Elínborg și zâmbi.

— Scuze, mă gândeam. Ce vrei să știi?

— De cât timp?

— Ce anume?

— Zace acolo, oftă Elínborg.

— Bănuiesc că între cincizeci și șaptezeci de ani. Trebuie să mai fac niște teste aprofundate, însă eu așa cred. După densitatea solului, e exclus să fie un viking sau vreun mormânt păgân.

— Știm asta, zise Elínborg, sunt resturi de îmbrăcă-minte...

— Linia asta verde de aici, zise geologul și arată la stratul din partea inferioară a movilei de pământ, e argilă din epoca de gheață. Liniile astea care apar la intervale regulate — continuă el, arătând mai sus — sunt *tufuri*³ vulcanice. Cel superior e de la sfârșitul secolului al XV-lea. Este cel mai gros strat de tuf din zona Reykjavíkului de la întemeierea statului. Acestea sunt straturi mai vechi, de la erupțiile din Hekla și Katla. Ne întoarcem cu mii de ani în timp. După cum poți vedea aici, nu e departe de roca-mamă — arată înspre un strat mare în fundație. Acesta e *doleritul*⁴ de Reykjavík, care acoperă întreaga zonă din jurul orașului.

Se uită la Elínborg.

— În comparație cu povestea spusă de mine, mormântul a fost săpat acum o microsecundă⁵.

Arheologii opriră lucrul în jurul orei 9.30 seara, iar Skarphédinn îi spuse lui Erlendur că se vor întoarce în dimineața următoare, devreme. Nu găsiseră nimic demn de luat în seamă în sol și de-abia dacă începuseră să înlăture vegetația de deasupra acestuia. Erlendur îi întrebă dacă nu puteau grăbi cumva lucrul, însă Skarphédinn îl privi batjocoritor și îl întrebă dacă voia să distrugă probele. Căzură de acord că încă nu aveau de ce să se grăbească.

---

³ TUF, tufuri, s.n. Rocă formată prin acumularea și consolidarea cenușii, nisipului etc. provenite din erupțiile vulcanice. Tuf calcaros = rocă sedimentară, formată prin depunerea bicarbonatului de calciu din apele calcaroase. — Din fr. *tuf*.

⁴ DOLERIT, s.n. (geol.) Rocă magmatică efuzivă, având compoziția bazaltului, de care se deosebește însă prin lipsa olivinei. — Din germ. *Dolerit*.

⁵ MICROSECUNDĂ, microsecunde, s.f. (fiz.) Unitate de timp egală cu a milioana parte dintr-o secundă. — Din germ. *Mikrosekunde*, fr. *microseconde*.

Becul fosforescent din cort fu stins. Toți reporterii plecară. Descoperirea scheletului era știrea-bombă a serii. Erau fotografiile cu Erlendur și echipa lui, la lucru, la fundație, și un post de televiziune îl prezenta pe un reporter de-al lor care încercase să-i ia un interviu lui Erlendur, acesta fluturând mâinile în față și îndepărtându-se.

Calmul se lăsase din nou peste complexul imobiliar. Zgomotul ciocanelor încetase. Toată lumea care lucrase la casele în construcție plecase. Cei care se mutaseră deja se duseseră la culcare. Nu se mai auzeau copii țipând. Se hotărî ca o mașină de poliție, cu un echipaj format din două persoane, să rămână să supravegheze zona în timpul nopții. Elínborg și Sigurdur Óli se duseseră acasă. Legiștii care îl ajutaseră pe arheolog plecase și ei acasă. Erlendur vorbise cu Tóti și cu maică-sa despre osul găsit de băiat. Tóti era în culmea fericirii datorită atenției acordate. „Ce subiect de roman“, oftase mama băiatului. „Asta e cea mai frumoasă petrecere aniversară pe care am avut-o eu vreodată“, îi spuse Tóti lui Erlendur.

Studentul la medicină se întorsese acasă, luându-și fratele mai mic cu el. Erlendur și Sigurdur Óli vorbiseră foarte puțin cu el. Acesta povesti cum se uita la fetiță fără să observe la început osul pe care aceasta îl molfăia. Când se uitase mai îndeaproape, se dovedise că era o coastă de om.

— Cum ți-ai putut da seama imediat că e o coastă de om? întrebă Erlendur. Ar fi putut să fie de oaie, spre exemplu.

— Da, nu era mai probabil să fi fost de oaie? întrebă Sigurdur Óli, care era băiat de la oraș și nu știa nimic despre animalele crescute în fermele islandeze.

— Nu aveam cum să mă înșel, zise studentul. Am făcut multe autopsii și nu a fost nicio îndoială.

— Ne poți spune cam de cât timp apreciezi tu că se află oasele îngropate acolo? întrebă Erlendur.

Știa că, până la urmă, or să i se comunice descoperirile geologului pe care îl chemase Elínborg, ale arheologului și ale medicului patolog, însă nu îl deranja să audă și părerea studentului.

— Am aruncat o privire la solul respectiv și, bazându-ne pe gradul de putrefacție, am putea vorbi despre o perioadă de aproape șaptezeci de ani. Nu mai mult de atât. Însă eu nu sunt expert.

— Nu, e corect, zise Erlendur. Arheologul a crezut același lucru, și nici el nu e un expert.

Se întoarse către Sigurdur Óli.

— Trebuie să verificăm în dosarele oamenilor dispăruți din acea perioadă, prin 1930 sau 1940. Poate chiar ceva mai devreme. Să vedem ce putem afla.

Erlendur rămase lângă fundație, în lumina soarelui care apunea, privi spre nord către orașul Mosfellsbaer, către Kollafjörður și muntele Esja și putu vedea casele de dincolo de golful Kjalarnes. Putu vedea mașinile de pe Autostrada de Vest, ocolind poalele muntelui Úlfarsfell în drumul lor către Reykjavík. Auzi o mașină ce sosea la fundație, iar un bărbat coborî din ea. Era cam de aceeași vârstă cu Erlendur, gras, îmbrăcat cu o geacă de ploaie și cu o șapcă pe cap. Trânti ușa și se uită la Erlendur și la mașina de poliție, la pământul răvășit de lângă fundație și la cortul care acoperea scheletul.

— Ești de la fisc? întrebă el cu obraznicie, îndreptându-se către Erlendur.

— De la fisc? făcu Erlendur.

— Al dracului să fiu dacă pot avea și eu o clipă de respiro din partea voastră, zise bărbatul. Ai hotărâre judecătorească sau...?

— E terenul tău? întrebă Erlendur.

— Cine ești? Ce e cu cortul ăsta? Ce se întâmplă aici?

Erlendur îi explică bărbatului, care spusese că se numea Jón, ce se întâmplase. Se dovedea că era antreprenor în construcții și proprietarul terenului pe care se afla construcția; era în pragul falimentului și hărțuit de recuperatorii de datorii. De ceva vreme nu se mai lucrase la fundație, însă el spusese că venea în mod regulat să verifice dacă cofrajul fusese vandalizat; afurisiții ăia de copii din suburbiile astea noi se joacă jocuri prostești în casele aflate în construcție. Nu auzise despre descoperirea scheletului și privi cu neîncredere înspre fundație, în timp ce Erlendur îi explica ce făceau poliția și arheologii.

— Nu am știut despre asta, iar dulgherii cu siguranță nu au văzut oasele alea. E un mormânt vechi? întrebă Jón.

— Nu știm încă, zise Erlendur, nedorind să dea mai multe informații. Știi ceva despre terenul ăla de acolo, din partea de est? întrebă el, arătând înspre tufele de coacăzi roșii.

— Tot ce știu e că terenul e bun pentru construcții, zise Jón. Nu credeam că o să apuc ziua în care Reykjavíkul o să se întindă până aici.

— Poate că orașul s-a extins în mod exagerat, zise Erlendur. Se întâmplă să știi cumva dacă coacăzii roșii cresc în mod sălbatic în Islanda?

— Coacăzi roșii? N-am idee. N-am auzit niciodată de așa ceva.

Mai vorbiră puțin, iar Jón plecă. Erlendur rămase cu impresia că terenul lui Jón era pe cale de a fi confiscat de

către creditori, însă mai era un licăr de speranță dacă el reușea să obțină un alt împrumut.

Erlendur voia să se ducă acasă. Soarele la apus răspândea o lumină roșie extraordinar de frumoasă în partea de vest a cerului, întinzându-se de la mare și peste câmp. Începea să se răcorească.

Examină cortul de culoare închisă. Lovi cu piciorul solul și se învârti de colo-colo, fără să știe de ce șovăia. Nu-l aștepta nimeni acasă, gândi el, lovind pământul cu piciorul. Nu avea familie care să-l întâmpine, nu avea soție care să-i povestească despre cum fusese ziua ei. Nu avea copii care să-i spună ce au făcut la școală. Avea doar televizorul vechi, un fotoliu, un covor uzat, ambalaje de la mâncarea la pachet în bucătărie și pereți întregi cu cărți, pe care le citise în singurătatea sa. Multe dintre ele erau despre persoane dispărute în Islanda, despre necazurile suferite de călători în zone sălbatice, cu mult timp în urmă, și despre moartea pe drumuri de munte.

Brusc, simți ceva dur lovindu-se de piciorul său. Semăna cu o pietricică ieșind din pământ. O lovi de câteva ori cu piciorul, însă rămase nemișcată. Se aplecă și începu să râcăie cu grijă pământul de pe ea. Skarphédinn îi spusese să nu miște nimic atât timp cât arheologii nu erau acolo. Erlendur trase de pietricică fără prea mare trageră de inimă, însă nu reuși să o scoată din pământ.

Săpă mai adânc, și mâinile lui se murdăriseră deja în momentul în care, în cele din urmă, dădu peste o piatră asemănătoare, apoi o a treia, o a patra și o a cincea. Erlendur se lăsă în genunchi, împrăștiind pământul în toate direcțiile. Obiectul apărui încet-încet la vedere și, curând, Erlendur rămase privind fix la acel lucru, iar din câte își putu da seama, era vorba despre o mână. Cinci

falange, apoi osul unei palme ieșind din pământ. Se ridică încetișor în picioare.

Cele cinci falange erau depărtate, de parcă persoana de acolo ar fi întins mâna ca să se agațe de ceva sau ca să se apere, sau probabil să ceară îndurare. Erlendur rămase acolo, ca trăsnet. Oasele se întindeau către el din pământ ca și cum ar fi cerut îndurare, și un fior rece îi străbătu trupul în briza serii.

În viață, gândi Erlendur. Se uită în direcția tufișurilor de coacăzi roșii.

— Erai în viață? Își zise el în gând.

Chiar în acel moment îi sună mobilul. Așa cum stătea în liniștea serii, afundat în gânduri, îi luă ceva vreme să-și dea seama că îi suna telefonul. Îl scoase din buzunarul hainei și răspunse. La început, tot ce putu auzi fu zgomot.

— Ajută-mă, zise o voce pe care el o recunoscuse imediat. Te rog.

Apoi convorbirea se întrerupse.

Nu-și dădea seama de unde era apelul. Afișajul ecranului telefonului mobil arăta „număr necunoscut“. Era vocea fiicei lui, Eva Lind. Se cutremură și rămase cu ochii ațintiți asupra telefonului, de parcă îi intrase o așchie în mână, însă acesta nu mai sună. El nu avea cum să sune. Eva Lind avea numărul lui și își amintea că ultima oară când vorbiseră fusese atunci când îl sunase să-i spună că nu mai dorea să-l vadă niciodată. Rămase încremenit, consternat, așteptând un al doilea apel, care însă nu veni.

Apoi sări în mașină.

Nu mai știa nimic de Eva Lind de două luni. Nu era nimic neobișnuit în asta. Fiică-sa își trăia viața fără să-i dea ocazia să se amestece prea mult în ea. Avea douăzeci de ani. Era dependentă de droguri. Ultima lor întâlnire se încheiase cu încă o ceartă violentă. Se întâmplase în blocul în care locuia el, iar ea izbucnise spunându-i că era dezgustător.

Erlendur mai avea un fiu, Sindri Snaer, care nu prea păstra legătura cu tatăl său. El și Eva Lind erau copii atunci când Erlendur plecase de acasă și îi lăsase în grija mamei lor. Soția lui Erlendur nu-l iertase niciodată după

divorț și nu îi permisesese să-și vadă copiii. Regreta din ce în ce mai mult că o lăsase pe ea să decidă. Copiii îl căutaseră singuri atunci când fuseseră suficient de mari.

Amurgul liniștit de primăvară cobora peste Reykjavík în momentul în care Erlendur se grăbea să iasă din Cartierul Millennium spre șoseaua principală, îndreptându-se spre oraș. Verifică dacă avea mobilul deschis și îl așează pe locul din față. Erlendur nu știa multe despre viața personală a fiică-sii și nu avea idee unde să înceapă să o caute, până ce își aminti de un apartament ce se afla la subsolul unui imobil din cartierul Vogar, unde Eva Lind stătuse cu aproximativ un an înainte.

Mai întâi, verifică dacă se dusesse la el acasă, însă acolo nu era nici urmă de Eva Lind. Dădu ocol blocului unde locuia și urcă pe scara din spate. Eva avea cheie de la apartamentul lui. O strigă, însă nu era în apartament. Se întreabă dacă să o sune pe maică-sa, însă nu se putu hotărî să facă asta. Nu prea mai vorbiseră de douăzeci de ani. Ridică telefonul și îl sună pe fiul său. Știa că ei țineau legătura, cu toate că doar din când în când. Află numărul de telefon al lui Sindri de la Informații. Se dovedi că Sindri lucra în alt oraș și nu știa unde s-ar fi putut afla soră-sa.

Erlendur ezită.

— La dracu'! gemu el.

Ridică din nou telefonul și întreabă de numărul soției lui la Informații.

— Sunt Erlendur, zise el în momentul în care ea răspunse. Cred că Eva are probleme. Știi cumva unde ar putea fi?

Tăcere.

— A sunat să-mi ceară să o ajut, dar s-a întrerupt și nu știu unde e. Cred că e ceva în neregulă cu ea.

Tot niciun răspuns.

— Halldóra?

— Mă suni după douăzeci de ani?

Simți ura rece din vocea ei, chiar și după tot acel timp, și își dădu seama că făcuse o greșeală.

— Eva Lind are nevoie de ajutor, însă eu nu știu unde se află.

— Ajutor?

— Cred că e ceva în neregulă cu ea.

— Și e vina mea, oare?

— Vina ta? Nu. Nu este...

— Și crezi că eu nu am avut nevoie de ajutor? Singură cu doi copii? Tu nu m-ai ajutat.

— Hall...

— Iar acum copiii tăi au luat-o razna. Amândoi! Începi să-ți dai seama ce ai făcut? Ce ne-ai făcut? Ce mi-ai făcut mie și copiilor tăi?

— Ai refuzat să mă lași...

— Nu crezi că a trebuit să o aduc pe linia de plutire de mii de ori? Nu crezi că a trebuit să mă aflu acolo să o ajut? Unde erai tu atunci?

— Halldóra, eu...

— Ticălosule, izbucni ea.

Îi trânti telefonul. Erlendur se blestemă că o sunase. Se urcă în mașină, conduse până în cartierul Vogar și opri în fața unei clădiri dărăpănate cu apartamente la subsol. La unul dintre acele apartamente, apăsă soneria care atârna de cadrul ușii, însă nu o auzi sunând, așa că ciocăni la ușă. Așteptă cu nerăbdare să audă pe cineva venind să răspundă la ușă, însă nu se întâmplă nimic. Puse mâna pe clanță. Ușa nu era încuiată, iar Erlendur pătrunse cu precauție înăuntru. Pe când intra în holul îngust, auzi un plâns slab de copil, de undeva din interior. Un miros

de urină și fecale îl izbi în nas pe măsură ce se apropie de camera de zi.

O fetiță în jur de un an stătea pe podeaua camerei de zi, epuizată de atâta plâns. Era cutremurată de hohote mari de plâns și, în afară de un maiou, era în pielea goală. Podeaua era plină de cutii goale de bere, sticle de vodcă, ambalaje de mâncare fast-food și cutii de produse lactate care mucegăiseră, iar duhoarea acră se combina cu cea care venea dinspre copil. Erau puține lucruri în camera de zi, în afara canapelei ponosite pe care stătea întinsă o femeie, în pielea goală, cu spatele la Erlendur. Copilașul nu-i dădu nicio atenție lui Erlendur în timp ce el se îndreptă către canapea. Apucă încheietura femeii și îi luă pulsul. Pe brațul ei se vedeau urme de ac.

Camera de zi dădea spre o bucătărie și spre o cameră mică alături, în care Erlendur găsi o pătură, pe care o așeză peste trupul femeii de pe canapea. Camera dădea spre o altă ușă, care ducea către o baie micuță cu un duș. Erlendur ridică fetița de pe podea, o duse în baie, o spală cu grijă cu apă caldută și o înveli într-un prosop. Fetița încetă din plâns. Pielea dintre piciorușe i se iritase de la urină. Bănuî că fetița trebuie să fie lihnită de foame, însă nu găsi nimic comestibil în afara unui baton de ciocolată pe care se întâmplă să-l aibă în buzunar. Rupse o bucățică și i-o dădu fetei, vorbindu-i cu o voce liniștitoare. În momentul în care observă urmele de pe brațele și spatele ei, avu o grimasă.

Găsi un pătuț de copil, aruncă o cutie de bere și ambalajul unui hamburger care se aflau înăuntru și așeză cu grijă copilașul în el. Clocotind de furie, se întoarse în camera de zi. Nu știa dacă femeia de pe canapea era mama fetei. Și nici nu-i păsa. Ridică femeia în brațe și o duse

în baie, o așează în duș și dădu drumul la apă. Ea se smuci, trase aer în piept și țipă în timp ce încerca să se apere de suvoiul rece.

Erlendur lăasă apa să curgă ceva vreme peste femeie, aruncă pătura peste ea, o duse în camera de zi și o așează pe canapea. Era trează, însă buimacă și se uita la Erlendur cu niște ochi cârpiți. Privi în jurul ei de parcă ceva îi lipsea. Brusc, își aminti ce anume.

— Unde-i Perla? întrebă ea, tremurând toată sub pătură.

— Perla? zise Erlendur cu mânie. Țsta e nume de cățel!

— Unde-i fetița mea? repetă femeia.

Părea de vreo treizeci și ceva de ani, avea părul scurt, iar machiajul îi cursese tot și i se întinsese pe toată fața. Avea buza superioară umflată, o umflătură pe frunte, iar ochiul drept era vânăt.

— N-ai dreptul nici măcar să întrebi de ea, zise Erlendur.

— Ce?

— Să stingi țigări pe ea?

— Ce? Nu! Cine...? Cine ești?

— Sau bruta care te bate și pe tine îi face asta?

— Care mă bate? Ce? Cine ești?

— O să ți-o iau pe Perla, zise Erlendur. Am să-l prind pe bărbatul care îi face asta. Așa că trebuie să-mi spui două lucruri.

— Să mi-o iei?

— Aici locuia o fată acum câteva luni, poate chiar un an, știi ceva de ea? Numele ei e Eva Lind. Slabă, păr negru...

— Perla e o pacoste. Plânge. Tot timpul.

— Săraca de tine...

— Îl scoate din sărite.

— Haide să începem cu Eva Lind. O cunoști?

— Nu mi-o lua. Te rog.

— Știi unde e Eva Lind?

— Eva s-a mutat de aici acum câteva luni.

— Știi unde?

— Nu. Era cu Baddi.

— Baddi?

— E paznic într-un bar. O să spun la ziare dacă mi-o iei. Ce zici de asta? O să spun la ziare.

— Unde e paznic?

Ea îi spuse. Erlendur se ridică și chemă o ambulanță și personalul pentru cazuri de urgență de la Protecția Copilului, povestindu-le pe scurt circumstanțele.

— Apoi, mai e un al doilea lucru, zise el pe când aștepta să vină ambulanța. Unde e ticălosul ăla care te bate?

— Lasă-l în pace, zise ea.

— Ca să continue să facă asta? Asta vrei?

— Nu.

— Deci, unde e?

— Doar că...

— Da, ce anume? Doar ce...

— Dacă îl înhați...

— Da.

— Dacă îl înhați, asigură-te că îl omori. Dacă nu o faci, o să mă omoare el pe mine, zise ea zâmbind rece la Erlendur.

Baddi era musculos, avea un cap neobișnuit de mic și lucra ca paznic într-un club de striptease care se numea Contele Rossodin, în centrul Reykjavíkului. Nu era la ușă atunci când sosi Erlendur; un alt paznic îi spuse lui Erlendur unde îl putea găsi.

— Păzește privatele, îi explică paznicul, și Erlendur nu-l înțelese imediat.

— Dansurile private, explică paznicul. Show-urile private.

Apoi dădu ochii peste cap, în semn de resemnare.

Erlendur intră în clubul luminat de becuri roșii, opace. În încăpere erau un singur bar, câteva mese și scaune și câțiva bărbați care priveau o fată ce se lăsa să alunece pe o bară aflată pe o scenă înălțată, în ritmul monoton al unei melodii pop. Ea se uită la Erlendur, începu să danseze în fața lui ca și cum ar fi fost un posibil client și își scoase sutienul minuscul. Erlendur îi aruncă o privire încărcată de o milă atât de profundă, că ea deveni agitată și își pierdu echilibrul, apoi și-l regăsi și se îndepărtă unduindu-se, înainte de a-și arunca sutienul pe podea cu un gest firesc, în încercarea de a păstra o oarecare demnitate.

Pe când se străduia să-și dea seama unde s-ar putea afla show-urile private, văzu un coridor lung, care era chiar în partea opusă scenei, și se îndreptă spre acesta. Coridorul era vopsit în negru și avea niște scări la capăt ce duceau jos, la subsol. Erlendur nu putea vedea prea bine, însă coborî atent scările, până ajunse la un alt coridor negru. Un singur bec roșu atârna din tavan, iar la capătul coridorului se afla un paznic masiv și musculos, cu brațe puternice, încrucișate peste piept, care îi aruncă o privire cruntă lui Erlendur. Pe coridorul care stătea între ei erau șase uși, câte trei pe fiecare parte. Putea auzi acordurile unei viori care interpreta o muzică melancolică într-una dintre camere.

Paznicul musculos se îndreptă către Erlendur.

— Ești Baddi? îl întrebă Erlendur.

— Unde ți-e fata? întrebă paznicul, capul lui mic proiectându-se ca un neg pe gâtul lui gros.

— Același lucru voiam să te întreb și eu, zise Erlendur surprins.

— Eu? Nu, nu eu fac lipeala fetelor. Trebuie să te duci sus, să-ți alegi una și apoi să o aduci aici, jos.

— Oh, înțeleg, zise Erlendur, dându-și seama că fusese o neînțelegere. O caut pe Eva Lind.

— Pe Eva? A plecat de mult. Ai fost cu ea?

Erlendur făcu ochii mari.

— A plecat de mult? Ce vrei să spui?

— Că a fost aici odată. Cum ai ajuns să o cunoști?

O ușă se deschise pe coridor și un tânăr ieși, trăgându-și fermoarul pantalonilor. Erlendur putu vedea o față în pielea goală care se apleca să adune niște haine de pe podeaua camerei. Tânărul se strecură pe lângă ei, îl bătu pe Baddi pe umăr și dispăru în susul scărilor. Fata din cameră îl privi pe Erlendur în față, apoi trânti ușa.

— Vrei să spui aici, jos? zise Erlendur uimit. Eva Lind a fost aici, jos?

— Demult. E una care seamănă foarte bine cu ea în camera asta, zise Baddi cu entuziasmul unui vânzător de mașini vechi și arată către ușă. E o studentă la medicină din Lituania. Și fata aia care cântă la vioară. O auzi? E la o școală renumită în Polonia. Au venit aici. Să facă ceva bani. Apoi să-și continue studiile.

— Știi unde o pot găsi pe Eva Lind?

— Noi nu dăm niciodată adresele fetelor, zise Baddi cu o expresie foarte fericită pe chip.

— Nu vreau să știu unde locuiesc fetele, zise Erlendur plictisit.

Avea grijă să nu-și piardă cumpătul, știa că trebuia să fie precaut, trebuia să obțină informația în mod diplomatic, chiar dacă simțea că-i venea să-i sucească gâtul acelui bărbat.

— Cred că Eva Lind are probleme și mi-a cerut să o ajut, zise el pe un ton cât se poate de calm.

— Și cine ești tu, tat’-su? zise Baddi pe un ton sarcastic, cu un hohot de râs.

Erlendur se uită la el, întrebându-se cum ar putea să-l apuce de acel cap mic și chel. Rânjetul îngheță pe chipul lui Baddi când își dădu seama că o nimerise. Din întâmplare, ca de obicei. Făcu un ușor pas înapoi.

— Ești polițaiu’? întrebă el.

Erlendur încuviință.

— ăsta e un local cât se poate de în regulă din punct de vedere legal.

— Asta nu-i treaba mea. Știi ceva despre Eva Lind?

— A dispărut?

— Nu știu, zise Erlendur. Pentru mine a dispărut. Am vorbit cu ea mai devreme și mi-a cerut să o ajut, însă nu știu unde e. Mi s-a spus că tu o cunoști.

— Am fost cu ea o vreme, ți-a zis asta?

Erlendur scutură din cap.

— Nu prea poți să stai cu ea. E ȋicnită.

— Știi unde e?

— N-am mai văzut-o de mult. Te urăște. Știai asta?

— Când erai cu ea, cine-i aducea marfă?

— Te referi la dealeru’ ei?

— Da, la dealerul ei.

— O să-l înfunzi?

— N-am de gând să înfund pe nimeni. Trebuie să o gădesc pe Eva Lind. Mă poți ajuta sau nu?

Baddi își cântări opțiunile. Nu era obligat să-i ajute nici pe bărbatul ăsta, nici pe Eva Lind. Din partea lui, ea se putea duce la dracu. Însă chipul detectivului avea o

expresie care îi spunea că ar fi mai bine să-l aibă de partea lui decât împotriva.

— Nu știu nimic despre Eva, zise el. Vorbește cu Alli.

— Alli?

— Și nu-i spune că eu te-am trimis.

Erlendur se duse cu mașina în partea cea mai veche a orașului, coborând pe lângă port, gândindu-se la Eva Lind și la Reykjavík. Se născuse în altă parte și se considera un intrus, cu toate că locuise la oraș cea mai mare parte a vieții și îl văzuse extinzându-se de-a lungul golfurilor și al dealurilor, pe măsură ce comunitățile rurale se depopulau. Un oraș modern, plin cu oameni care nu mai voiau să locuiască la țară sau în satele de pescari, sau nu puteau trăi acolo, și veneau la oraș ca să-și clădească vieți noi, însă își pierdeau rădăcinile și rămâneau fără trecut și cu un viitor nesigur. El nu se simțise niciodată la locul lui la oraș.

Se simțea ca un străin.

Alli avea vreo douăzeci de ani, era uscat, roșcat și pistruiat; dinții din față îi lipseau, era tras la față și palid și avea o tuse urâtă. Îl găsisese acolo unde Baddi îi spusese că ar putea fi, la Kaffi Austurstraeti, singur la o masă, cu o sticlă goală de bere în față. Părea adormit, cu capul aplecat în față și cu mâinile încrucișate peste piept. Purta un hanorac verde și murdar, cu guler de blană. Baddi îi făcuse o descriere bună. Erlendur se așeză la masa lui.

— Tu ești Alli? întrebă el, însă nu primi niciun răspuns.

Înăuntru era întuneric și doar câțiva oameni se aflau la câte o masă. Un amărât de cântăreț de muzică country interpreta un cântec trist despre o dragoste pierdută, la boxa de deasupra capetelor lor. Un barman între două vârste stătea pe un scaun în spatele barului, citind o carte cu colțurile îndoite.

Erlendur repetă întrebarea și îl împunse în umăr cu mâna. El se trezi și se uită la Erlendur cu o privire prostescă.

— Încă o bere? întrebă Erlendur, încercând din răspuneri să zâmbească.

O grimasă îi străbătu chipul.

— Cine ești? întrebă Alli, cu ochii sticloși.

Nu făcea nicio încercare să-și ascundă expresia idioată de pe chip.

— O caut pe Eva Lind. Sunt tatăl ei și mă grăbesc. Mi-a dat telefon și mi-a cerut ajutorul.

— Ești polițaiu'? întrebă Alli.

— Da, sunt polițaiu', zise Erlendur.

Alli se ridică în scaun și se uită pe furiș în jurul lui.

— De ce mă întrebi pe mine?

— Știu că o cunoști pe Eva Lind.

— Cum așa?

— Știi unde e?

— Îmi cumperi o bere?

Erlendur se uită la el și se întrebă pentru o clipă dacă folosea abordarea corectă, însă merse oricum mai departe, pentru că era în criză de timp. Se ridică în picioare și se îndreptă repede către bar. Barmanul își ridică fără nicio tragere de inimă privirea din carte, o lăsă din mână cu un aer de regret și se ridică de pe scaun. Erlendur îi ceru

o bere mare. În timp ce scotocea prin buzunare după portofel, observă că Alli dispăruse. Se uită repede în jurul lui și văzu ușa închizându-se. Lăsându-l pe barman cu paharul de bere suspendat în aer, ieși în goană afară și îl văzu pe Alli îndreptându-se către casele vechi din Grjótathorp.

Alli nu fugea foarte repede și nici nu rezista prea mult la fugă. Se uită în jurul lui, îl văzu pe Elendur care îl urmărea și încercă să mărească viteza, însă nu avu putere. Erlendur îl ajunse în curând și îl trimise gemând la pământ cu un brânci. Două sticlute cu pilule se rostogoliră din buzunarele lui, iar Erlendur le ridică. Păreau a fi Ecstasy. Îi sfâșie haina lui Alli și auzi alte sticle zornăind. În momentul în care îi goli toate buzunarele, Erlendur avea suficiente sticle ca să umple un dulap de medicamente destul de mare.

— O să mă... omoare..., găfâi Alli, în timp ce se ridica în picioare.

Erau puțini oameni prin preajmă. Un cuplu de vârstnici de pe partea cealaltă a străzii, care urmăriseră toată acțiunea, o luă la sănătoasa în momentul în care îl văzură pe Erlendur ridicând una după alta sticlutele cu pilule.

— Nu-mi pasă, zise Erlendur.

— Nu mi le lua. Tu nu știi că ei...

— Cine?

Alli se lipi de zidul unei case și începu să plângă.

— E ultima mea șansă, zise el, cu mucii curgându-i din nas.

— Mi se fâlfâie mie de șansa ta. Când ai văzut-o ultima oară pe Eva Lind?

Alli își trase nasul, se uită urât la Erlendur, ca și cum ar fi căutat o cale de scăpare.

— OK.

— Ce?

— Dacă îți spun de Eva, mi le dai înapoi? întrebă el.
Erlendur se gândi.

— Dacă știi ceva despre Eva, o să ți le dau. Dacă minți, mă întorc și te calc în picioare.

— OK, OK. Eva a venit la mine azi. Dacă o vezi, spune-i că îmi datorează o grămadă de bani. Am refuzat să-i mai dau. Nu dau droguri la gagici gravide.

— Nu, zise Erlendur. Ești un bărbat cu principii, bănuiesc.

— Și-a făcut apariția cu burta la gură, a început să se vai-te și să facă pe nebuna în momentul în care i-am spus că nu o să-i dau nimic, apoi a plecat.

— Știi unde s-a dus?

— N-am idee.

— Unde locuiește?

— O tipă fără bani. Eu am nevoie de bani, înțelegi. Sau ei mă omoară.

— Știi unde locuiește?

— Unde locuiește? Nicăieri. Trage pe unde apucă. Șter-pelește. Crede că poate să obțină ceva gratis.

Alli pufni disprețuitor.

— Ca și cum ai putea să dai așa ceva gratis. Ca și cum ar fi fi pur și simplu moca.

Lipsa celor doi dinți din față îl făcea să vorbească puțin sâsâit și păru, brusc, un copil mare, așa cum era îmbrăcat cu hanoracul murdar, încercând să facă pe grozavul.

Începuseră să-i curgă iar mucii.

— Unde s-ar fi putut duce? întrebă Erlendur.

Alli se uită la el și smiorcăi din nas.

— Îmi dai alea înapoi?

— Unde e?

- Mi le dai dacă îți spun?
- Dacă nu minți. Unde e?
- Era o fată cu ea.
- Cine? Cum o cheamă?
- Știu unde stă.

Erlendur se dădu un pas mai aproape de el.

- O să ți le dau pe toate înapoi, zise el. Cine e fata asta?

— Ragga. Stă chiar după colț. Pe Tryggvagata. La ultimul etaj al clădirii ce are vedere spre doc.

Alli întinse o mână ezitantă.

- OK? Ai promis. Dă-mi-le înapoi. Ai promis.

— N-am cum să ți le dau înapoi, idiotule, zise Erlendur. Dacă aș avea timp, te-aș duce la secție și te-aș băga la zdup. Ca să primești ce ți se cuvine pentru asta.

— Nu, ei or să mă omoare! Nu face asta! Dă-mi-le, te rog. Dă-mi-le înapoi!

Ignorându-l, Erlendur îl lăsă pe Alli smiorcăindu-se lipit de clădire, unde începu să se înjure singur și se dădu cu capul de zid cu o furie neputincioasă. Erlendur putea auzi înjurăturile de departe, însă, spre surprinderea lui, Alli nu le îndreptă către Erlendur, ci către el însuși.

- Idiotu' dracului, ești un dobitoc...

Se întoarse și îl văzu pe Alli lovindu-se cu palmele peste față.

Un băiețel, probabil de vreo patru anișori, îmbrăcat cu pantaloni de pijama, cu picioarele goale, cu părul murdar, deschise ușa și se uită la Erlendur, care se aplecă spre el. În momentul în care Erlendur întinse mâna să-l mângâie pe obraz, băiețelul își trase capul înapoi. Erlendur îl întrebă dacă maică-sa era acasă, însă băiatul se uită la el cu o privire întrebătoare și nu răspunse nimic.

— Eva Lind e cu tine, băiete? întrebă el.

Erlendur avea impresia că se afla în criză de timp. Trecuseră două ore de când sunase Eva Lind. Încercă să înlăture gândul că era deja prea târziu ca să o mai ajute. Încercă să-și închipuie în ce fel de încurcătură se afla ea, însă, în curând, încetă să se mai tortureze în felul acesta și se concentrează să o găsească. Acum știa cu cine era atunci când plecase de la Alli în acea seară. Simțea că începea să se apropie de ea.

Fără să răspundă, băiatul se repezi înapoi în apartament și dispăru. Erlendur îl urmă, însă nu putu vedea unde se dusesse. În apartament era întuneric beznă, iar Erlendur orbecăi ca să găsească întrerupătorul aflat pe perete. După câteva încercări nereușite, ajunse pe băjbăite într-o cameră mică. În cele din urmă, văzu un singur bec, care atârna din tavan și pâlpâia. Pe podea nu era nimic, doar ciment rece. Niște saltele murdare erau întinse peste tot în apartament, iar pe una dintre ele stătea întinsă o fată, ceva mai tânără decât Eva Lind, cu jeanși zdrențuiți și cu un tricou roșu. O cutie de metal care conținea două ace hipodermice stătea deschisă lângă ea. Un tub subțire de plastic zăcea răsucit pe podea. Doi bărbați dormeau pe saltelele aflate de o parte și de alta.

Erlendur îngenunche lângă fată și o împinse cu mâna, însă nu primi niciun răspuns. Îi ridică capul, o așează în fund și o bătu ușor peste obraz. Ea bolborosi ceva. O ridică în picioare, încercă să meargă câțiva pași cu ea și, curând, ea păru să-și vină în simțiri. Deschise ochii. Erlendur observă un scaun de bucătărie în acel întuneric și o așează pe el. Ea se uită la el, dar capul îi căzu în piept. O lovi ușor cu palma peste față, iar ea își reveni.

- Unde e Eva Lind? întrebă Erlendur.
- Eva, mormăi fata.
- Ai fost ieri cu ea. Unde s-a dus?
- Eva...

Capul îi căzu iar. Erlendur văzu băiețelul stând în pragul ușii. Ținea o păpușă într-o mână și în cealaltă avea un biberon gol, pe care îl întinse către Erlendur. Apoi băgă biberonul în gură, iar Erlendur îl auzi cum trage aer prin tetină. Se uită la băiețel și scrâșni din dinți înainte de a lua telefonul mobil și de a cere ajutor.

Un medic sosi împreună cu ambulanța, așa cum insistase Erlendur.

- Va trebui să vă rog să-i faceți o injecție, zise Erlendur.
- O injecție? întrebă doctorul.
- Cred că e heroină. Aveți *naloxon*⁶ sau *narcanti*⁷?
- Da, eu...
- Trebuie să vorbesc cu ea. Imediat. Fiica mea e în pericol. Fata asta știe unde se află.

Doctorul se uită la fată și apoi la Erlendur. Încuviință.

Erlendur o așezase pe fată pe saltea, și ei îi luă ceva vreme să-și revină. Paramedicii stăteau aplecați deasupra acesteia, ținând targa între ei. Băiețelul se ascundea în cameră. Cei doi bărbați zăceau inconștienți pe saltelele lor.

---

⁶ *Naloxon* face parte din grupa medicamentelor antagonist-opioide, acționând ca substanță concurentă a opioidelor de blocare a receptorilor opioizi. Prin acest mecanism, blochează parțial sau total acțiunea opioidelor. Naloxonul are o acțiune farmacologică ce durează cam două ore, având o durată mai scurtă decât cele mai multe opioide, astfel încât este necesară repetarea injectării medicamentului.

⁷ *Narcanti* este un antagonist pur al derivaților din opiu și pentazocină.

Erlendur stătea ghemuit lângă fata care, încet-încet, își recăpăta cunoștința. Se uită la Erlendur, la doctor și la paramedici.

— Ce se întâmplă? întrebă ea cu voce joasă, ca și cum ar fi vorbit pentru sine.

— Știi ceva despre Eva Lind? întrebă Erlendur.

— Eva?

— A fost cu tine aseară. Cred că e posibil să se afle în pericol. Știi unde s-a dus?

— Eva are probleme? întrebă ea, apoi se uită în jurul ei. Unde-i Kiddi?

— E un băiețel în camera de dincolo, zise Erlendur. Te așteaptă. Spune-mi unde o pot găsi pe Eva Lind.

— Cine ești?

— Tatăl ei.

— Polițaiu'?

— Da.

— Nu te poate suferi.

— Știu. Știi unde e?

— Începuse să aibă dureri. I-am spus să se ducă la spital. Avea de gând să se ducă acolo.

— Dureri?

— O durea rău burta.

— Și de unde a plecat? De aici?

— Eram în stația de autobuz.

— În stația de autobuz?

— Se ducea la Spitalul Național. Nu e acolo?

Erlendur se ridică, iar doctorul îi spuse numărul centralei spitalului. El telefonă acolo, ca să i se spună că nicio persoană cu numele Eva Lind nu fusese internată în ultimele câteva ore. Nicio femeie de vârsta ei nu fusese acolo. I se făcu legătura la maternitate și încercă să-și descrie

fiica cât de bine putu, însă moașa care era de serviciu nu credea că o văzuse.

Ieși în goană din apartament, se urcă în mașină și goni până la stația de autobuz. Nu era nimeni în stație. Nu mai circula nimic de la miezul nopții. Își lăsă mașina acolo și merse repede de-a lungul străzii Snorrabraut, o rupse la fugă în susul străzii de dincolo de casele din Norðurmýri și scrută cu privirea grădinile în căutarea fiică-sii. Începu să o strige, pe măsură ce se apropia de spital, însă nu primi niciun răspuns.

În cele din urmă, o găsi zăcând într-o baltă de sânge, pe o pajiște acoperită de copaci, la vreo cincizeci de metri de vechea maternitate. Însă ajunsese prea târziu. Iarba de sub ea era îmbibată de sânge și la fel îi erau și jeanșii.

Erlendur îngenunche lângă fiică-sa, se uită la clădirea maternității și se văzu intrând înăuntru cu Halldóra, în urmă cu mulți ani, când se născuse Eva Lind. Avea oare să moară exact în același loc?

Erlendur o mângâie pe Eva pe frunte, fără să știe dacă să o miște sau nu.

Bănuia că era însărcinată în șapte luni.

*

Încercase să fugă de el, însă renunțase cu mult timp în urmă.

Îl părăsise de două ori. De fiecare dată, în timp ce locuiau încă în apartamentul de la subsol, în Lindargata. Se scursese un an de când o bătuse și se pierduse din nou cu firea. Așa numea el chestia asta. Când încă vorbea despre violența la care o supunea. Ea nu privise niciodată

chestia asta ca pe o pierdere cu firea. Ei i se părea că el nu avea niciodată un mai mare autocontrol decât atunci când o bătea de suna apa în ea și o bombarda cu înjurături. Chiar în culmea freneziei, el era rece, stăpân pe situație și sigur de ceea ce făcea. Întotdeauna.

În timp, își dădu seama că și ea va trebui să-și cultive această calitate pentru a putea să-l învingă.

Prima ei încercare de a fugi fu destinată eșecului. Nu se pregătise, nu știa care îi erau opțiunile, n-avea idee unde să se ducă și rămăsese dintr-odată afară, în aerul rece al unei nopți de februarie, cu cei doi copii, ținându-l pe Símon de mână și ducând-o pe Mikkelína în spate, însă n-avea idee unde să se ducă. Tot ce știa era că trebuia să scape din acea casă.

Vorbise cu vicarul, care îi spusese că o soție bună nu-și părăsește soțul. Căsătoria era sacră în ochii Domnului, iar oamenii trebuie să îndure multe ca să rămână împreună.

— Gândește-te la copiii tăi, zisese vicarul.

— Mă gândesc la copii, replicase ea, iar vicarul îi zâmbise cu blândețe.

Nu încercase să se ducă la poliție. Vecinii ei chemaseră poliția de două ori atunci când el o atacase, iar polițiștii se duseseră acolo să pună capăt unei certe domestice și apoi plecaseră. În momentul în care ea apăruse în fața polițiștilor cu un ochi umflat și buza spartă, ei sfătuiseră cuplul să o lase mai moale. Spuseseră că deranjau liniștea publică. A doua oară, doi ani mai târziu, polițiștii îl scosese afară ca să stea de vorbă cu el. Ea țipase că el o atacase și că amenințase că o omoară, și că nu era prima dată. Ei întrebaseră dacă ea băuse ceva. Ea nu pricepuse întrebarea. Ei repetaseră întrebarea.

Nu, spusesese ea. Ea nu bea niciodată. Ei îi spusese ră ceva afară, în fața ușii de la intrare. Dăduseră mâna cu el și plecaseră.

După ce polițiștii plecaseră, el îi lipise briceagul de obraz.

În aceeași seară, după ce el adormise, o luase pe Mikkeliina în cârcă, îl împinsese încetișor pe Símon în fața ei și începuseră să urce scările de la subsol. Făcuse un căruț pentru Mikkeliina dintr-un landou vechi, pe care îl găsisese la groapa de gunoi, însă el îl sfărâmasese într-un acces de furie, de parcă ar fi simțit că ea avea de gând să-l părăsească și considerând că acest lucru ar împiedica-o.

Fuga ei fusese complet neplanificată. În cele din urmă, se dusesse la Armata Salvării⁸ și i se dăduse un loc unde să doarmă peste noapte. Nu avea rude, nici în Reykjavík și nici în altă parte, iar, în momentul în care el se trezise a doua zi dimineață și văzuse că ei plecase ră, se dusesse să-i caute. Cutreierând orașul prin frig, doar cu cămașa pe el, îi văzuse plecând de la Armata Salvării. Primul lucru pe care ea și-l aminti fu că el smulsese băiatul din mâna ei, o ridicase în brațe pe fiica ei și o pornise spre casă fără să spună un cuvânt. Copiii erau prea îngroziți ca să opună rezistență, însă ea o văzu pe Mikkeliina întinzându-și brațele spre ea și izbucnind, în tăcere, în lacrimi.

Unde îi stătuse capul?

Apoi o rupsesse la goană după ei.

După cea de-a doua încercare, el amenințase că îi omoară copiii, iar după aceea nu mai încercase să fugă.

---

⁸ Organizație religioasă filantropică în Anglia și în SUA

De data asta, fusese mai bine pregătită. Își închipuise că putea lua viața de la capăt. Că se putea muta în nord, împreună cu copiii, într-un oraș de pescari, că putea să închirieze o cameră sau un apartament micuț, să lucreze într-o fabrică de pește și să se asigure că nu duceau lipsă de nimic. La a doua încercare, plănuiise totul din timp. Se hotărâse să se mute la Siglufjörður pentru început. Acolo erau multe slujbe, acum că anii cei mai răi ai crizei se sfârșiseră, străinii se adunau acolo ca să muncească, iar ea putea să stea în umbră, singură cu doi copii. Putea sta o vreme în dormitorul muncitorilor, înainte de a-și găsi o cameră.

Călătoria cu autobuzul pentru ea și copii nu era ieftină, iar soțul ei ținea socoteala fiecărui bănuț pe care îl câștiga în port. După ceva vreme, reușise să pună deoparte câțiva bănuți, până avu suficient de mulți pentru costul călătoriei. Luă toate hainele copiilor ce putură încăpea într-o valijoară, câteva obiecte personale și căruțul, care încă o putea căra pe Mikkeliina după ce îl reparase. Se grăbi spre stația de autobuz, privind în jurul ei îngrozită, de parcă s-ar fi așteptat să se întâlnească cu el la următorul colț de stradă.

El venise acasă la prânz, ca de obicei, și imediat își dăduse seama că îl părăsise. Ea știa că trebuia să pregătească prânzul atunci când venea el acasă, iar el nu-i permisesese niciodată să nu facă acest lucru. Văzu că lipsea și căruțul. Șifonierul rămăsese deschis. Amintindu-și de încercarea ei anterioară, se dusesse direct la Armata Salvării și făcuse mare tam-tam în momentul în care i se spusese că ea nu era acolo. Nu-i crezuse și fugise peste tot în clădire, căutase în camere și la subsol, și când văzuse că nu-s de găsit, îl atacase pe șeful de la Armata Salvării, îl

trântise la pământ și amenințase că-l omoară dacă nu-i spunea unde erau.

Când, în cele din urmă, își dădu seama că ea nu se dusesese la Armata Salvării, colindă prin tot orașul, fără să o vadă pe nicăieri. Dădu năvală prin magazine și restaurante, însă nu era nici urmă de ea. Furia și disperarea lui sporiră pe măsură ce ziua trecea și se întoarse acasă, ieșit din minți de furie. Întoarse apartamentul cu fundul în sus, căutând indicii referitoare la locul unde s-ar fi putut duce ea, apoi dădu fuga la două dintre prietenele ei din vremea când lucrase pentru negustor, dădu buzna în casele lor și îi strigă pe ea și pe copii, apoi ieși în goană, fără să spună un cuvânt, și dispăru.

Ea sosi în Siglufjörður la ora două dimineța, după ce călătorise întreaga zi aproape fără oprire. Șoferul făcuse trei opriri, pentru a le permite pasagerilor să se dezmoștească, să mănânce din ceea ce luaseră cu ei de acasă sau să-și cumpere ceva de mâncare. Ea luase sandviciuri și sticle cu lapte, însă li se făcuse din nou foame când autobuzul trase în orașul Haganesvík, din Fljót, unde o ambarcațiune aștepta să ducă pasagerii la Siglufjörður, în noaptea friguroasă. După ce găsi dormitorul muncitorilor, șeful de echipă o conduse într-o cameră mică, cu un singur pat, și îi împrumută o saltea ca să o pună pe jos, cu două pături, iar ei își petrecură acolo prima noapte în libertate. Copiii adormiră chiar din momentul în care puseră căpșoarele pe saltea, însă ea rămase în pat, privind fix în întuneric și, neputând să-și controleze tremuratul care îi străbătea tot trupul, izbucni în lacrimi.

El o găsi câteva zile mai târziu. Îi trecuse prin minte că era posibil ca ea să fi părăsit orașul, probabil cu autobuzul,

așa că se duse la autogară, întrebă încoace și încolo și descoperi că soția și copiii lui luaseră autobuzul care ducea în nord, la Siglufjördur. Vorbi cu șoferul, care își aminti clar de femeie și de niște copii, mai ales de fetița cu handicap. Luă următorul autobuz spre nord și fu în Siglufjördur chiar imediat după miezul nopții. Strecurându-se dintr-un dormitor într-altul, o găsi în cele din urmă adormită în camera ei, unde șeful de echipă îl dusesese după ce îl trezise din somn. Îi dăduse niște explicații șefului de echipă. Ea venise în oraș înaintea lui, spusese el, însă probabil că nu vor rămâne prea mult timp acolo.

Intră în cameră. O lumină nedeslușită se strecura din stradă în cameră printr-o fereastră mică, iar el trecu pe deasupra copiilor care dormeau pe saltea, se aplecă deasupra ei până ce fețele lor aproape se atinseră și o zgâlțâi. Ea dormea profund, iar el o zgâlțâi din nou, mai brutal, până ce deschise ochii, și rânji în momentul în care văzu groaza nedisimulată din ochii ei. Ea era gata-gata să țipe, însă îi puse mâinile pe gură.

— Tu chiar credeai că o să reușești? șoptise amenințător.

Ea rămase cu ochii țintă asupra lui.

— Tu chiar credeai că o să fie atât de simplu?

Ea scutură din cap încetișor.

— Știi ce vreau cu adevărat să fac acum? șuieră el printre dinții încleștați. Vreau să duc fata aia în munți, să o omor și să o îngrop acolo unde nimeni nu o să o mai găsească vreodată, apoi să spun că biata nemernică a căzut în mare. Și știi ceva? Asta am să și fac. O să o fac chiar în acest moment. Și dacă aud măcar un scâncet din partea băiatului, am să-l omor și pe el. O să spun că și el s-a dus în mare după ea.

Femeia scânci ușor în momentul în care aruncă o privire spre copii, iar el rânji. Îi eliberă gura.

— Nu o să mai fac niciodată, gemu ea. Niciodată. Nu o să mai fac niciodată. Îmi pare rău. Îmi pare rău. Nu știu unde mi-a fost capul. Îmi pare rău. Sunt nebună. Știu. Sunt nebună. Nu-i pedepsi pe copii pentru asta. Lovește-mă. Lovește-mă. Cât de tare poți tu. Lovește-mă cât de tare poți. Putem pleca dacă vrei.

Disperarea ei îi repugna.

— Nu, nu, zise el. Asta e ceea ce vrei tu. Așa că să facem ce vrei tu.

El se întinse ca și cum ar fi vrut să o înșface pe Mikkelína care dormea lângă Símon, însă mama fetei îi apucă mâna, speriată de moarte.

— Uite, zise ea, lovindu-se peste față. Uite.

Se trase de păr.

— Uite.

Se ridică în capul oaselor și se aruncă pe spate, lovindu-se cu capul de cadrul de metal al patului, și, fie că dorește sau nu acest lucru, își pierdu cunoștința și se prăbuși în fața lui.

O porniră înapoi spre casă a doua zi dimineață. Ea lucrase la fabrica de pește câteva zile, iar el merse cu ea, ca să-și ia plata cuvenită. Lucrând în hala de sărare a peștelui, putea astfel să-și supravegheze copii, care se jucau în apropiere sau rămâneau în cameră. El îi explică șefului de echipă că se întorceau în Reykjavík. Primiseră vești care le schimbaseră planurile și i se cuveneau niște bani pentru munca prestată. Șeful de echipă mângăli ceva pe o foaie de hârtie și arătă spre casierie. Se uită la ea în timp ce-i înmâna hârtia. Ea părea că vrea să spună ceva. El luă frica ei drept timiditate.

— Ești bine? întrebă șeful de echipă.

— E bine, spuse soțul ei și plecă țanțoș împreună cu ea.

Când se întoarseră în Reykjavík, în apartamentul lor de la subsol, nu se atinse de ea. Ea rămase în picioare în camera de zi, îmbrăcată cu haina ponosită și cu valiza în mână, așteptându-se să primească ciomăgeala vieții ei, însă nu se întâmplă nimic. Lovitura pe care și-o dăduse singură îl luase prin surprindere. În loc să se ducă să caute ajutor de specialitate, el încercă să o îngrijească și să o pună pe picioare, primul gest de grijă față de ea pe care i-l arătase de când erau căsătoriți. Când ea se înzdrăveni, el îi spuse că trebuia să înțeleagă că nu-l putea părăsi niciodată. Că asta l-ar face să-i omoare pe ea și pe copii. Că era nevasta lui și că așa va fi mereu.

Mereu.

După asta, ea nu mai încercă niciodată să fugă.

Anii trecură. Planurile lui de a deveni pescar se năruiră după doar trei ieșiri pe mare. Suferea de un rău de mare de care nu se putea descotorosi. Și, colac peste pupăză, descoperi că-i era și frică de mare, și că nici peste acest lucru nu trecuse niciodată. Îi era frică de faptul că vasul avea să se scufunde. Îi era frică să nu cadă peste bord. Îi era frică de vremea proastă. În ultima călătorie izbucnise o furtună și, convins că vasul avea să se răstoarne, rămăsese plângând în toată acea nebunie, gândindu-se că zilele îi erau numărate. După aceea, nu se mai dusesese niciodată pe mare.

Părea incapabil să-i arate vreun gest de tandrețe. În cel mai bun caz, o trata cu o indiferență totală. În primii doi ani de căsătorie, păruse să regrete faptul că o lovise sau că o înjurase atât de vulgar, încât o făcuse să plângă.

Însă, pe măsură ce timpul trecea, el încetă să mai arate vreun semn de vină, ca și cum ceea ce îi făcuse încetase să fie nefiresc sau să reprezinte o destrămare a relației lor și devenise ceva necesar, chiar îndreptățit. Uneori, ei îi trecea prin minte, lucru pe care probabil și el îl știa în adâncul ființei, că violența pe care o răsfângea asupra ei era mai ales o manifestare a propriei sale slăbiciuni. Cu cât o lovea mai tare, cu atât el devenea mai abject. O învinovăța pe ea pentru asta. Țipa că era vina ei că o trata în felul acela. Ea era cea care îl făcea să o lovească.

Aveau puțini prieteni și niciunul comun, iar după ce începură să locuiască împreună, ea deveni curând o singuratică. În rarele ocazii când se întâlnea cu vechile ei prietene de la muncă, nu vorbea niciodată despre violența pe care trebuia să o îndure din partea bărbatului său și, în timp, pierdu orice fel de contact cu ele. Îi era rușine. Îi era rușine pentru că era bătută și maltratată, atunci când se aștepta cel mai puțin. Îi era rușine de ochii vineți, de buzele sparte și de vânătăile de pe tot corpul. Îi era rușine de viața pe care o trăia, care, pentru alții, era cu siguranță de neînțeles, îngrozitoare. Voia să o ascundă. Voia să se ascundă în temnița pe care el i-o făcuse. Voia să se încuie înăuntru, să arunce cheia și să sperie că nimeni nu avea să o găsească. Trebuia să-i accepte comportamentul urât. Într-un fel, acesta era destinul ei, absolut și de neschimbat.

Copiii însemnau totul pentru ea. Și, într-adevăr, ei deveniră prietenii și sufletele pereche pentru care trăia, mai ales Mikkelína, însă și Símon, când crescuseră mai mare, și băiețelul cel mai mic, care primi numele de Tómas. Ea singură alesese numele copiilor. Singura atenție pe care le-o acorda el era atunci când se plângea de ei. Că mâncau prea multă mâncare. Că făceau gălăgie noaptea. Copiii

sufereau din pricina violenței la care el o supunea pe mama lor și îi aduceau alinare în momentele în care avea nevoie.

El o făcu să-și piardă și puținul respect de sine pe care îl avea. Reticentă și modestă din fire, era dornică să mulțumească pe toată lumea, amabilă, săritoare și chiar supusă. Zâmbea stângaci atunci când i se vorbea și trebuise să se călească, astfel încât să nu pară rușinoasă. O asemenea slăbiciune îl umplea pe el cu o energie care îl determina să o maltrateze până nu mai rămase nimic din propria ei persoană. Întreaga sa existență se învârtea în jurul lui. A capriciilor lui. Slujindu-l. Încetă să mai aibă grijă de propria sa persoană, așa cum făcea odinioară. Încetă să se spele în mod regulat. Încetă să se mai preocupe de aspectul exterior. Începură să-i apară cearcăne negre la ochi, chipul i se ofili și părul îi albi, începu să meargă cu umerii aduși în față și cu capul aplecat în piept, ca și cum nu îndrăznea să privească pe cineva în față. Părul ei des și frumos deveni lipsit de viață și de lăcuț, murdar și stându-i lipit de cap. Și-l tăia cu regularitate, folosind foarfeca de bucătărie, atunci când credea că era prea lung.

Sau atunci când el credea că era prea lung.

Se transformase într-o cotoaroanță.

Arheologii continuară să sape și în dimineața care urmă descoperirii oaselor. Polițiștii care patrulasera în zonă în acea noapte le arătară locul unde Erlendur scosese la iveală mâna, iar Skarphédinn se înfurie când văzu cum dăduse Erlendur pământul deoparte. Amatori afurisiți, fu auzit bodogănind în barbă până după prânz. Pentru el, săpăturile erau un ritual sacru, în care solul era dat deoparte strat cu strat, până ce povestea tuturor lucrurilor îngropate ieșea la lumină și secretele erau date în vileag. Fiecare detaliu conta, era posibil ca fiecare pumn de pământ să conțină probe vitale, iar escrocii puteau distruge date importante.

Predică toate acestea lui Elínborg și lui Sigurdur Óli, care nu greșiseră cu nimic, în timp ce dădea ordine echipei sale. Lucrul progresa foarte încet după aceste metode arheologice migăloase. De-a lungul și de-a latul zonei fuseseră întinse funii care marcau zonele potrivit unui anumit sistem, cunoscut numai de ei. Era foarte important ca scheletul să rămână în aceeași poziție în timpul săpăturilor; ei se asigurară că mâna nu se mișcă nici măcar cu un centimetru în momentul în care îndepărtară cu o perie pământul de pe ea și cercetară fiecă firicel de pământ.

— De ce iese mâna asta din pământ? îl întrebă Elínborg pe Skarphédinn, oprindu-l în momentul în care trecea în goană și cu un aer preocupat pe lângă ea.

— Imposibil de spus, zise Skarphédinn. În cel mai rău caz, persoana care zace acolo ar fi putut fi în viață atunci când a fost acoperită cu pământ, încercând să opună o oarecare rezistență. A încercat să dea pământul deoparte și să iasă la suprafață.

— În viață! gemu Elínborg. Să iasă la suprafață?

— Nu e obligatoriu să fi fost așa. Nu putem exclude ca mâna să fi ajuns în acea poziție în momentul în care trupul a fost băgat în pământ. E prea curând ca să spunem ceva în legătură cu asta.

Sigurdur Óli și Elínborg fură surprinși că Erlendur nu își făcu apariția la locul săpăturilor. Ciudat și imprevizibil cum era, ei îi cunoșteau și fascinația pentru cazurile de persoane dispărute, din trecut și prezent, iar scheletul îngropat ar fi putut foarte bine să fie cheia unei dispariții vechi, pe care i-ar fi făcut plăcere să o scoată la lumină din documentele îngălbenite de vreme. Pe la amiază, Elínborg încercă să-i telefoneze acasă și pe mobil, însă în zadar.

Pe la ora două, telefonul lui Elínborg sună.

— Sunteți acolo? spuse o voce gravă la telefon, iar ea o recunoscuse pe dată.

— Unde ești?

— Am întârziat. Sunteți la săpături?

— Da.

— Poți vedea tufișurile? Cred că sunt coacăzi. La vreo treizeci de metri la est de fundație, aproape în linie dreaptă, înspre sud.

— Tufișuri de coacăzi?

Elínborg se uită cruciș, căutând cu privirea tufișurile.

— Da, zise ea. Le văd.

— Au fost plantate mai demult.

— Da.

— Verifică de ce. Dacă a locuit cineva acolo. Dacă a fost o casă acolo în vremuri îndepărtate. Du-te la Biroul de urbanism și fă rost de niște planuri ale zonei, chiar fotografii aeriene dacă au. Probabil va trebui să cauți niște documente de la începutul secolului până în 1960 cel puțin. Poate chiar mai târziu.

— Crezi că a fost o casă pe dealul de acolo? zise Elínborg, privind în jurul ei. Nu încercă să-și ascundă neîncrederea.

— Cred că trebuie să verificăm. Ce face Sigurdur Óli?

— Răsfoiește dosarele cu persoane dispărute începând cu al Doilea Război Mondial încoace. Te aștepta. Zicea că ți-ar plăcea așa ceva.

— Am vorbit cu Skarphédinn chiar acum și mi-a spus că-și amintește că a existat o tabără militară acolo, pe partea cealaltă, spre sud, în Grafarholt, în timpul războiului. Unde se află acum terenul de golf.

— O tabără militară?

— O tabără britanică sau americană. Militară. Cu cazărmi. Nu și-a putut aminti cum se numea. Trebuie să verifici și asta. Verifică dacă britanicii au anunțat dispariția cuiva din tabără. Sau americanii, care au preluat tabăra de la ei.

— Britanicii? Americanii? În timpul războiului? Ia stai puțin, de unde să aflu asta? întrebă Elínborg cu surprindere. Când au preluat americanii tabăra de la ei?

— În 1941. Ar fi putut fi o magazie de provizii. Oricum, asta e ceea ce crede Skarphédinn. Apoi, mai e chestiunea

cabanelor de pe dealul dimprejur. Dacă vreo persoană care să aibă legătură cu ele ar putea fi dispărută. Chiar dacă e vorba numai de povești sau de bănuieli. Trebuie să vorbim cu proprietarii cabanelor de acolo.

— Cam multă muncă pentru niște oase vechi, zise Elínborg cu iritare, lovind cu piciorul pietrișul fundației în care se afla. Tu ce faci? întrebă ea apoi, pe un ton aproape acuzator.

— Asta-i treaba mea, zise Erlendur și închise.

El se întoarse la terapie intensivă îmbrăcat cu un halat verde din hârtie subțire și cu o mască de tifon la gură. Eva Lind zăcea într-o rezervă a secției respective. Era conectată la tot felul de aparate și dispozitive pe care Erlendur nu le mai văzuse înainte, iar o mască de oxigen îi acoperea gura și nasul. Rămase la capul patului, privind în jos la fiică-sa. Era în comă. Nu-și recăpătase cunoștința încă. În afară de ceea ce se putea vedea pe chipul ei, domnea și un aer de pace, pe care Erlendur nu-l mai văzuse până atunci. Un calm necunoscut lui. Când zăcea așa, trăsăturile îi deveneau mai puternice, sprâncenele mai arcuite, pielea obrazilor întinsă și ochii afundați în orbite.

Sunase la salvare în momentul în care nu reușise să o facă pe Eva să-și recapete cunoștința în locul în care zăcea în fața vechii maternități. Simțise un puls slab și își așezase haina peste ea, încercând să o întindă cât putu de bine, însă fără a îndrăzni să o miște. Următorul lucru pe care și-l aminti a fost apariția aceleiași ambulanțe care venise și în Tryggvagata, cu același medic. Eva Lind fu ridicată cu grijă pe o targă și urcată în ambulanță, care se grăbi să parcurgă distanța scurtă ce mai rămăsese până la Urgență.

Fu internată direct la chirurgie, iar intervenția dură aproape toată noaptea. Erlendur măsură cu pasul camera de așteptare de lângă sala de operație, întrebându-se dacă ar trebui să o anunțe pe Halldóra. Se ferea să o sune. În cele din urmă, găsi o soluție. Îl trezi pe Sindri Snaer, îi spuse despre sora lui și îl rugă să o contacteze pe Halldóra, astfel încât ea să poată veni să o vadă la spital. Schimbară câteva cuvinte. Sindri nu avea de gând să vină în oraș prea curând. Nu vedea niciun motiv pentru care să bată atâta drum doar de dragul Evei Lind. Conversația lor se încheie repede.

Erlendur fumă o țigară sub un semn care spunea că fumatul era strict interzis — până ce un chirurg cu o mască de tifon trecu pe lângă el și îi ținu o prelegere pentru că nu respectase interdicția. Telefonul mobil al lui Erlendur sună după plecarea doctorului. Era Sindri cu un mesaj din partea Halldórei: „I-ar prinde bine lui Erlendur să-și asume responsabilitatea măcar o dată“.

Chirurgul care condusesese echipa ce o operase pe Eva Lind vorbi cu Erlendur către dimineață. Starea ei era gravă. Nu reușiseră să salveze copilul și nu era sigur nici dacă Eva Lind putea fi salvată.

— E într-o stare foarte proastă, zise chirurgul, un bărbat înalt și chipeș, în jurul vârstei de patruzeci de ani.

— Înțeleg, zise Erlendur.

— Malnutriție prelungită și consum de droguri. Nu prea erau șanse ca bebelușul să se fi născut sănătos în asemenea condiții... deși, bineînțeles, e urât să spunem asta...

— Înțeleg, zise Erlendur.

— S-a gândit vreodată să facă un avort? În cazuri ca acesta e...

— Voia să facă copilul, zise Erlendur. Se gândea că acest lucru ar fi putut-o ajuta, iar eu am încurajat-o. Voia să

înceteze consumul de droguri. Există o părticică în Eva care vrea să scape din iadul ăsta. O părticică ce uneori iese la iveală și vrea să renunțe la tot. Însă, în mod normal, o altă Eva, una complet diferită, e stăpână pe situație. Una mai crudă și mai lipsită de milă. O Eva care se ferește de mine. O Eva care caută această distrugere. Acest iad.

Dându-și seama că vorbea cu un bărbat pe care nu-l cunoștea câtuși de puțin, Erlendur tăcu.

— Îmi dau seama că trebuie să fie greu pentru părinții care sunt nevoiți să treacă prin asta, zise chirurgul.

— Ce s-a întâmplat?

— Placenta abruptio. O hemoragie internă masivă, care a avut loc în momentul în care s-a rupt placenta, combinată cu niște efecte toxice ale căror rezultate încă le așteptăm. A pierdut foarte mult sânge și nu am reușit să o facem să-și recapete cunoștința. Acest lucru nu înseamnă nimic în mod special. Este extrem de slăbită.

După o pauză, chirurgul spuse:

— Ai luat legătura cu familia? Ca să fie lângă tine sau...

— Nu mai sunt „familia mea“, zise Erlendur. Am divorțat. Maică-sa și cu mine. Am anunțat-o. Și pe fratele Evei. Lucrează în provincie. Nu știu dacă maică-sa va veni aici. E ca și cum s-ar fi săturat. A fost foarte greu pentru ea. Tot timpul.

— Înțeleg.

— Mă îndoiesc, zise Erlendur. Nici eu unul nu prea înțeleg.

Scoase niște punguțe de plastic și o cutie cu niște pilule din buzunarul hainei și i le arată doctorului.

— E posibil să fi luat unele dintr-astea, zise el.

Chirurgul luă drogurile de la el și se uită cu atenție la ele.

— Ecstasy?

— Seamănă.

— Asta ar fi o explicație. Am identificat niște substanțe în sângele ei.

Erlendur ezită. El și chirurgul rămaseră în tăcere câteva clipe.

— Știi cine e tatăl? Întrebă chirurgul.

— Nu.

— Crezi că ea știe?

Erlendur se uită la el și ridică din umeri în semn de resemnare. Rămaseră din nou tăcuți.

— O să moară? Întrebă Erlendur după o vreme.

— Nu știu, zise chirurgul. Să sperăm că nu.

Erlendur ezită în legătură cu întrebarea. Se luptase cu ea în toată grozăvia ei și nu ajunsese la nicio concluzie. Nu știa dacă voia să insiste. În cele din urmă, îi dădu bice.

— Pot să-l văd?

— Să-l vezi? Te referi la...?

— Pot vedea fetusul? Pot vedea copilul?

Chirurgul se uită la Erlendur fără nici cea mai mică urmă de surpriză pe chip, înțelegându-l. Încuviință și îi spuse lui Erlendur să-l urmeze. Merseră de-a lungul coridorului și intrară într-o cameră goală. Chirurgul apăsă un buton, iar luminile fosforescente din tavan pâlpăiră înainte de a revărsa o lumină alb-albăstruie în cameră. Se îndreptă către o masă rece din metal și ridică o păturică, dezvăluind un bebeluș mort.

Erlendur îl privi și îi mângâie obrăjorul cu degetul.

Era o fetiță.

— Fiica mea o să iasă din comă, îmi poți spune lucrul ăsta?

— Nu știu, zise doctorul. E imposibil de spus. Va trebui să vrea și ea asta. Depinde mult de ea.

— Biata fetiță, zise Erlendur.

— Se spune că timpul vindecă rănile, zise chirurgul în momentul în care simți că Erlendur era pe cale să se piardă cu firea. E la fel de adevărat atât pentru trup, cât și pentru suflet.

— Timpul, zise Erlendur, punând păturica peste copil, nu vindecă nicio rană.

Rămase la căpătâiul fiicei sale până pe la ora șase seara. Halldóra nu apăru. Sindri Snaer se ținu de cuvânt și nu veni în oraș. Nu mai era nimeni altcineva. Starea Evei Lind rămase neschimbată. Erlendur nici nu mâncase și nici nu dormise de o zi și se simțea epuizat. Ținu legătura cu Elínborg la telefon în timpul zilei și se hotărî să se întâlnească cu ea și cu Sigurdur Óli la birou. O mângâie pe fiică-sa pe obraz și o sărută pe frunte, apoi plecă.

Nu vorbi despre evenimentele din timpul nopții în momentul în care se întâlni cu Sigurdur Óli și cu Elínborg în acea seară. Cei doi auziseră pe căi neoficiale despre ceea ce i se întâmplase fiică-sii, însă nu îndrăzniră să-l întrebe nimic.

— Încă sapă în jurul scheletului, zise Elínborg. Merge îngrozitor de încet. Cred că acum folosesc scobitori. Mâna pe care ai găsit-o se ridică din pământ, ei au ajuns doar până la încheietură. Legistul a examinat-o, însă singurul lucru cert pe care îl poate spune e că aparține unei ființe cu niște mâini foarte mici. Nu prea sunt motive de bucurie. Arheologii nu au găsit nimic în sol care să sugereze ce s-a întâmplat sau cine e îngropat acolo. Ei cred

că până mâine după-amiază sau mâine spre seară vor săpa până la tors, însă asta nu înseamnă că vom avea parte de niște răspunsuri clare în legătură cu persoana îngropată. Evident, pentru ele va trebui să căutăm în altă parte.

— M-am uitat la statisticile referitoare la persoanele dispărute din zona Reykjavíkului, zise Sigurdur Óli. Sunt mai mult de patruzeci de dispariții din anii '30 și '40 care au rămas nerezolvate până în ziua de astăzi și, pesemne, asta e o astfel de dispariție. Am sortat dosarele după sexul și vârsta persoanelor dispărute și aștept doar raportul despre oase al patalogului.

— Vrei să spui că a dispărut cineva de la deal? întrebă Erlendur.

— Nu, potrivit adreselor din rapoartele poliției, zise Sigurdur Óli — cu toate că nu le-am parcurs pe toate. Unele nume de locuri nu le cunosc. După ce vom scoate scheletul la suprafață și patalogul va stabili cu exactitate vârsta, înălțimea și sexul, vom putea cu siguranță să restrângem puțin grupul. Mă aștept să fie cineva din Reykjavík. Oare nu e o presupunere justă?

— Unde e patalogul? întrebă Erlendur. Singurul patalog pe care-l avem.

— E în vacanță, zise Elínborg. În Spania.

— Ai verificat dacă a fost vreodată o casă pe lângă arbuștii ăia? o întrebă Erlendur.

— Ce casă? întrebă Sigurdur Óli.

— Nu, n-am avut timp să fac asta, zise Elínborg.

Se uită la Sigurdur Óli.

— Erlendur crede că erau case în partea de nord a dealului și că armata britanică sau americană a avut o bază militară în partea de sud. Vrea să vorbim cu toți proprietarii cabanelor din Reynisvatn până aici și cu bunicile lor; și

bănuiesc că eu va trebui să fac o ședință de spiritism și să schimb vreo două vorbe cu Churchill.

— Și asta doar pentru început, zise Erlendur. Ce teorii ai în legătură cu scheletul?

— Nu e oare evident că e vorba despre o crimă? zise Sigurdur Óli. Comisă în urmă cu jumătate de secol și mai bine. Ascunsă în pământ în tot acest timp și despre care nimeni nu a știut absolut nimic.

— El, sau mai degrabă această persoană, se corectă Elínborg, a fost în mod evident îngropat acolo pentru a ascunde o crimă. Cred că putem lua lucrul ăsta de bun.

— Nu e adevărat că nimeni nu știe nimic, zise Erlendur. Există întotdeauna cineva care știe ceva.

— Știm că are coastele rupte, zise Elínborg. ăsta poate fi semnul unei lupte.

— Așa e? zise Sigurdur Óli.

— Ei bine, nu e așa?

— Și nu poate fi din cauză că a stat în pământ atât timp? întrebă Sigurdur Óli. Din cauza greutateii solului. Chiar și din cauza schimbării de temperatură. Efectele înghețului și ale dezghețului. Am vorbit cu geologul pe care l-ai adus tu și a zis ceva în legătură cu asta.

— Trebuie să fi avut loc o luptă, pentru că cineva a fost îngropat. E evident, nu-i așa?

Elínborg se uită la Erlendur și văzu că avea gândurile în altă parte.

— Erlendur? zise ea. Ești de acord cu mine?

— Dacă e o crimă, zise Erlendur, revenindu-și din visare.

— Dacă e o crimă? întrebă Elínborg.

— Nu știm nimic în legătură cu asta, zise Erlendur. Poate este vorba despre un mormânt vechi de familie. Poate nu și-au putut permite o înmormântare ca lumea.

Poate sunt oasele vreunui individ bătrân care a dat ortul popii și a fost înmormântat acolo cu știința tuturor. Poate trupul a fost înmormântat acolo cu o sută de ani în urmă. Poate cu cincizeci. Lucrul de care avem nevoie e o pistă ca lumea. Apoi, putem bate apa-n piuă cât poftim.

— Nu există o lege care spune că oamenii trebuie îngropați într-un loc sfințit? întrebă Sigurdur Óli.

— Cred că te poți înmormânta oriunde vrei, zise Erlendur, dacă cineva e pregătit să te primească în grădina lui.

— Ce părere ai de mâna care iese din pământ? zise Elínborg. Nu e oare un semn că acolo a avut loc o luptă?

— Așa pare să fie, zise Erlendur. Cred că ceva a fost ținut secret în toți acești ani. Cineva a fost vârat într-un loc care nu trebuia găsit niciodată. Însă Reykjavíkul, care se extinde cu repeziciune, i-a dat de urmă, iar acum depinde de noi să descoperim ce s-a întâmplat.

— Dacă el... să spunem pur și simplu că el, Omul Mileniului..., zise Sigurdur Óli, dacă a fost omorât cu foarte mulți ani în urmă, nu e la fel de sigur să credem că asasinul a murit deja de bătrânețe? Și dacă nu e mort încă, trebuie să fie, probabil, cu un picior în groapă, așa că e ridicol să-l descoperim și să-l pedepsim. Oricine are legătură cu acest caz e probabil mort deja, așa că nu vom avea martori chiar dacă descoperim vreodată ce s-a întâmplat. Așa că...

— Unde vrei să bați?

— Nu ar trebui, în primul rând, să ne întrebăm dacă are sens să continuăm această investigație? Adică, merită?

— Vrei să spui că trebuie, pur și simplu, să o lăsăm baltă? întrebă Erlendur.

Sigurdur Óli ridică din umeri cu indiferență .

— O crimă e o crimă, zise Erlendur. Nu contează cu câți ani în urmă a fost comisă. Dacă este o crimă, trebuie să descoperim ce s-a întâmplat, cine a fost omorât, de ce și cine a fost ucigașul. Cred că trebuie să abordăm chestia asta ca pe oricare altă investigație. Să obținem informații. Să vorbim cu oameni. Cu ceva noroc, poate găsim o soluție.

Erlendur se ridică în picioare.

— Trebuie să găsim ceva. Vorbește cu proprietarii cabanelor și cu bunicile lor.

Se uită la Elínborg.

— Află dacă a existat vreo casă lângă tufișurile alea. Interesează-te de treaba asta.

Le spuse un „la revedere“ absent și ieși afară, pe coridor. Elínborg și Sigurdur Óli se uitară unul la altul, iar Sigurdur Óli făcu semn cu capul către ușă. Elínborg se ridică în picioare și se duse după Erlendur.

— Erlendur, zise ea oprindu-l.

— Da, ce e?

— Cum se simte Eva Lind? Întrebă ea pe un ton ezitant.

Erlendur se uită la ea și nu zise nimic.

— Am auzit aici, la secție, despre ceea ce s-a întâmplat. Cum a fost găsită. Ne-a părut foarte rău. Dacă putem face ceva pentru tine, eu sau Sigurdur Óli, te rog să nu eziți să ne-o ceri.

— Nu se poate face nimic, zise Erlendur cu o voce sfârșită. Ea zace pur și simplu acolo la spital și nimeni nu poate face nimic.

Ezită.

— Am intrat în acea lume a ei atunci când am căutat-o. O cunoșteam oarecum, pentru că a trebuit să o caut în

acele locuri și înainte, pe acele străzi, în acele case, însă sunt întotdeauna surprins de viața pe care o duce, de felul în care se comportă cu ea însăși, de felul în care abuzează de ea însăși. I-am văzut grupul cu care pierde vremea, cei la care apelează din disperare, cei pentru care face lucruri de nedescris.

Făcu o pauză.

— Însă ăsta nu e cel mai rău lucru dintre toate. Nu cocioabele sau escrocii neînsemnați sau dealerii de droguri. Are dreptate în ce spune maică-sa.

Erlendur se uită la Elínborg.

— Eu sunt cel mai rău lucru dintre toate aceste lucruri, zise el, pentru că eu am fost cel care i-a abandonat.

Când ajunse acasă, Erlendur se așeză în fotoliu, epuizat. Sună la spital ca să întrebe de Eva Lind și i se spuse că starea ei era neschimbată. Urmau să-l contacteze de îndată ce avea loc o schimbare. Vorbi cu ei și apoi închise. Rămase privind în gol, adâncit în gânduri. Se gândi la Eva Lind, care zăcea la terapie intensivă, la fosta lui soție și la ura care încă îi anima viața, la fiul lui, cu care vorbea doar atunci când lucrurile nu mergeau bine.

În toate aceste gânduri, simți tăcerea profundă care îi stăpânea viața. Simți singurătatea din jurul său. Povara zilelor monotone adunându-se pe un lanț indestructibil care îl învăluia, care se strângea în jurul lui și îl sufoca.

Tocmai când era pe cale să adoarmă, gândurile i se întoarseră la copilărie, când zilele creșteau din nou luminoase după o iarnă întunecată și viața era nevinovată, lipsită de griji și de preocupări. Deși acest lucru se întâmpla rar, uneori putea scăpa în tihna zilelor din trecut și apoi, pentru scurt timp, se simțea bine.

Dacă ar fi putut acoperi pierderea.

Se trezi cu o tresărire în momentul în care cineva îl suna de ceva vreme, mai întâi pe telefonul mobil din buzunar și apoi pe telefonul fix, care se afla pe biroul cel vechi, una dintre puținele piese de mobilier ale camerei de zi.

— Ai avut dreptate, zise Elínborg în momentul în care el răspunse în cele din urmă. Oh, scuze, te-am trezit din somn? întrebă ea. E abia ora zece, adăugă ea pe un ton de scuză.

— În legătură cu ce am avut dreptate? zise Erlendur, încă adormit.

— A existat o construcție în acel loc. Cel de lângă tufișuri.

— Tufișuri?

— Cele de coacăzi. În Grafarholt. A fost construită în anii '30 și demolată prin '80. Le-am cerut celor de la Biroul de urbanism să mă contacteze de îndată ce descopere ceva și tocmai am vorbit cu ei la telefon, au lucrat toată noaptea la chestia asta.

— Și ce fel de clădire a fost? întrebă Erlendur, obosit. O casă, un grajd, un coteț, o cabană?

— O casă. Un fel de cabană sau ceva de genul ăsta.

— De când?

— De dinainte de 1940.

— Și cine era proprietarul?

— Numele lui era Benjamín. Benjamín Knudsen. Un negustor.

— Era?

— A murit. Cu mulți ani în urmă.

Mulți dintre proprietarii cabanelor din partea de nord a Grafarholtului erau ocupați cu treburile de primăvară în momentul în care Sigurdur Óli trecu încet cu mașina pe colină, căutând un drum suficient de bun ca să-l poată urca. Elínborg era împreună cu el. Unii dintre ei tăiau gardurile vii, alții își izolau cabanele sau reparau gardurile, alții își înșeauau caii și se pregăteau să plece la o plimbare călare.

Era amiază, iar vremea era senină și frumoasă. După ce vorbiră cu mai mulți proprietari de cabane fără niciun rezultat, Sigurdur Óli și Elínborg se îndreptară încetișor către casele cele mai apropiate de colină. Pe o vreme atât de frumoasă, nu se grăbeau deloc. Se bucurau de o plimbare în afara orașului, umblând prin soare și stând de vorbă cu proprietarii cabanelor, care fură surprinși de vizita poliției dimineța, atât de devreme. Unii auziseră de la știri despre scheletul găsit pe deal. Alții nu aveau absolut nicio idee.

— O să supraviețuiască sau...? întrebă Sigurdur Óli în momentul în care se urcă în mașină pentru a nu știu câta oară și o porniră către următoarea cabană.

Vorbiseră despre Eva Lind de când plecaseră din oraș și reveniseră la acel subiect la intervale regulate.

— Nu știu, zise Elínborg. Nu cred că știe cineva. Biata fată, zise ea, slobozind un oftat adânc. Și el, adăugă ea. Bietul Erlendur.

— E o drogată, zise Sigurdur Óli cu seriozitate. Rămâne gravidă și se droghează fără nicio grijă și sfârșește prin a omorî copilul. Nu-mi poate părea rău pentru astfel de oameni. Nu-i înțeleg și nu-i voi înțelege niciodată.

— Nu-ți cere nimeni să-ți pară rău pentru ei, zise Elínborg.

— Aa, nu? Atunci când se vorbește despre astfel de oameni tot ce aud e ce greu le este lor. Din câte am văzut eu...

Făcu o pauză.

— Nu-mi poate părea rău pentru ei, repetă el. Sunt niște ratați. Și nimic altceva. Niște labagii.

Elínborg oftă.

— Cum e să fii atât de perfect? Întotdeauna elegant îmbrăcat, proaspăt bărbierit și fergezuit, cu diploma aia din America, cu unghii frumoase, fără o grijă în afara aceleia de a putea să-ți permiți hainele alea țipătoare? Nu te plictisești niciodată de chestia asta? Nu te plictisești niciodată de tine?

— Nu, zise Sigurdur Óli.

— Ce e rău dacă le arăți oamenilor ăstora puțină înțelegere?

— Sunt niște ratați și o știi bine. Doar pentru că e fiica bătrânului, nu o face mai bună decât restul. E la fel precum ceilalți vagabonzi care sunt pe străzi și se droghează, iar apoi dorm prin adăposturi și pe la centre de dezintoxicare, înainte de a se droga iar, pentru că ăsta e

singurul lucru pe care-l vor nenorociții ăia. Să trândăvească pe ici, pe colo și să se drogheze.

— Cum te mai înțelegi cu Bergthóra? întrebă Elínborg, renunțând la orice speranță de a face schimb de opinii în legătură cu orice subiect.

— Bine, zise Sigurdur Óli istovit, în timp ce parca în fața unei alte cabane.

Bergthóra pur și simplu nu voia să-l lase în pace. Era avidă de sex, voia seara, dimineața și în mijlocul zilei, în orice poziție posibilă și în orice loc din apartament, în bucătărie, în camera de zi, chiar și la spălătorie, culcată și în picioare. Și, deși la început îi plăcuse, începuse să observe că se cam plictisea și cam știa care erau motivele. Nu că viața lor sexuală ar fi fost vreodată monotună, departe de asta. Însă ea nu avusese niciodată înainte o dorință atât de puternică sau atât de mult zel. Nu discutaseră cu seriozitate posibilitatea de a avea copii, cu toate că erau împreună de destul de mult timp. Știa că Bergthóra lua pilule anticoncepționale, însă nu se putea abține să nu simtă că ea voia să-l lege de ea prin apariția unui copil. Nu era nevoie să facă asta, pentru că el ținea mult la ea și nu dorea să trăiască cu nimeni altcineva. Însă femeile sunt imprezvizibile, gândi el. Nu știi niciodată de ce sunt în stare.

— E ciudat că Biroul Național de Statistică nu a făcut rost de numele celor care au locuit în acea casă, dacă a locuit cineva vreodată, zise Elínborg, ieșind din mașină.

— Dosarele din acea perioadă sunt o mare harababură. Reykjavíkul a fost năpădit de mulți oameni în timpul războiului și după aceea, iar înregistrarea acestora era mare lucru și chiar lipsea atunci când începuseră deja să se mute aici. Și cred că s-au pierdut unele dintre

înregistrările referitoare la populație. E o mare zăpăceală. Bărbatul cu care am vorbit a zis că nu va putea să găsească nimic imediat.

— Poate chiar nu a locuit nimeni acolo.

— Probabil că nu sunt acolo de mult timp. E posibil să fi fost notate în altă parte și să nu fi înregistrat noua adresă. Poate au locuit pe deal câțiva ani, chiar câteva luni, în timpul crizei locuințelor, apoi s-au mutat într-una dintre barăcile care au fost transformate în locuințe după război. Ce zici de teoria asta?

— Se potrivește ca un costum Burberry.

Proprietarul cabanei îi întâmpină în pragul ușii. Era un bărbat foarte bătrân, fusiform și rigid în mișcări, cu păr alb și subțire, îmbrăcat cu o cămașă bleu și un maiou cu găurele, care se vedea foarte clar pe sub cămașă, cu pantaloni gri din velur și cu pantofi sport noi. În momentul în care Elínborg văzu toată dezordinea din interior, se întrebă dacă era posibil să fi locuit acolo tot anul. Îl întrebă asta.

— Bănuiesc că se poate spune și asta, răspunse bărbatul, așezându-se într-un fotoliu, și le făcu semn să se așeze pe niște scaune aflate în mijlocul camerei. Am început construcția acestei case acum patruzeci de ani și am mutat totul aici cu ajutorul vechii mele mașini Lada, acum vreo cinci ani. Sau acum șase ani? Totul începe să mi se învălmășească în cap. Nu prea mai doream să locuiesc în Reykjavík. Un loc îngrozitor orașul ăla, așa că...

— A fost o casă acolo pe deal, poate o cabană de vară ca asta, însă care să nu fi fost folosită neapărat cu acel scop? se grăbi Sigurdur Óli să întrebe, nedorind să asculte cine știe ce poveste. Vreau să spun acum patruzeci de ani, atunci când ați început să o construiți pe asta?

— O cabană de vară, însă nu neapărat o cabană de vară...?

— Care era singură pe partea asta a Grafarholtului, zise Elínborg. Construită cu ceva vreme înainte de război.

Privi afară pe fereastra camerei de zi.

— Ați fi putut să o vedeți de la această fereastră.

— Îmi amintesc că era o casă acolo, una netencuită, nu era finisată cum trebuie. A dispărut cu mulți ani în urmă. Era cu siguranță o cabană destul de mare, sau ar fi trebuit să fie, mai mare decât a mea, însă ceva fără cap și fără coadă. Stătea aproape să se prăbușească. Nu mai avea uși, iar geamurile erau sparte. Obișnuiam să merg în plimbare până acolo uneori, când încă îmi făcea plăcere să pescuiesc în lac. Am renunțat la chestia asta cu ani în urmă.

— Deci, nu locuia nimeni în acea casă? întrebă Sigurdur Óli.

— Nu, atunci nu era nimeni în casa aceea. Nu ar fi putut să stea nimeni în ea. Era în pragul prăbușirii.

— Și nu a fost niciodată locuită, din câte știți dumneavoastră? zise Elínborg. Vă amintiți să fi locuit cineva în casa aia?

— De ce, mă rog, vreți să știți de casa aia?

— Am găsit un schelet uman pe deal, zise Sigurdur Óli. Nu v-ați uitat la știri?

— Un schelet? Nu. Al cuiva din casa aia?

— Nu știm. Încă nu știm povestea casei respective și a celor care au locuit acolo, zise Elínborg. Știm cine a fost proprietarul, însă a murit cu foarte mult timp în urmă și încă nu am găsit pe nimeni înregistrat ca locuind acolo. Îți amintești de barăcile din timpul războiului de pe partea cealaltă a dealului? În partea de sud. O magazie sau ceva de genul ăsta?

— În toată regiunea erau barăci, zise bătrânul. Ale britanicilor și ale americanilor. Nu-mi amintesc în mod special de niciunele aflate pe deal, asta a fost înainte de a veni eu. Cu mult timp înainte de a veni eu. Trebuie să vorbiți cu Róbert.

— Cu Róbert? zise Elínborg.

— Dacă nu o fi murit cumva. A fost unul dintre primii oameni care au construit o baracă pe dealul ăsta. Știu că era la azil. Róbert Sigurdsson. O să-l găsiți, dacă e încă în viață.

De vreme ce nu era nicio sonerie la intrare, Erlendur lovi cu palma ușa groasă de stejar, sperând să fie auzit de cineva dinăuntru. Casa îl avusese odinioară proprietar pe Benjamín Knudsen, un om de afaceri din Reykjavík, care murise pe la începutul anilor '60. O moșteniseră fratele și sora lui, se mutaseră în ea atunci când el murise și locuiseră acolo tot restul vieții. Erau amândoi necăsătoriți, din câte știa Erlendur, însă sora avea o fiică. Era medic, locuia acum la etajul din mijloc și închiriasse apartamentele de deasupra și de dedesubt. Erlendur vorbise cu ea la telefon. Urmau să se întâlnească la prânz.

Starea Evei Lind era neschimbată. Trecuse să o vadă înainte de a se duce la lucru și stătuse la căpătâiul ei o lungă perioadă de timp, privind echipamentele care îi monitorizau semnele vitale, tuburile din gură, din nas și din venele ei. Nu putea respira singură, iar pompa scotea un sunet de aspirare, pe măsură ce se ridica și cobora. Electrocardiograma era stabilă. După ce plecă de la terapie intensivă stătu de vorbă cu un doctor care îi spuse că nu se observase nicio schimbare a stării în care se afla

pacienta. Erlendur întrebă dacă putea face ceva, doctorul îi răspunse că, deși fiica lui era în comă, el ar trebui să-i vorbească cât de des putea. Așa încât ea să-i audă vocea. La fel de bine era și pentru familie să-i vorbească pacientului aflat în asemenea circumstanțe. Îl ajuta să facă față șocului. Eva Lind nu era, cu siguranță, pierdută pentru el, și trebuia să o trateze în consecință.

Ușa grea de stejar se deschise, iar o femeie în vârstă de șaizeci de ani întinse mâna și se prezintă drept Elsa. Era suplă și avea o figură prietenoasă, machiată discret, cu părul vopsit negru, tuns scurt și cu cărare într-o parte; era îmbrăcată cu niște jeanși și cu o cămașă albă, nu avea inele, brățări sau vreun colier la gât. Îl invită în camera de zi și îl pofti să se așeze. Era o femeie hotărâtă și încrezătoare.

— Și ce credeți că e cu oasele astea? întrebă ea de îndată ce el îl povesti despre ce era vorba.

— Nu știm încă, însă o teorie ar fi că au legătură cu cabana care se afla în apropiere și al cărei proprietar a fost unchiul dumneavoastră. Își petrecea mult timp acolo?

— Nu cred că s-a dus vreodată la cabană, zise ea cu voce joasă. A fost o tragedie. Mama ne povestea întotdeauna cât de frumos și de inteligent era și cum câștigase el o avere, însă își pierduse logodnica. Într-o zi, ea a dispărut pur și simplu. Era însărcinată.

Gândurile lui Erlendur se întoarseră la fiica lui.

— A făcut o depresie, și-a pierdut interesul în legătură cu magazinul și cu proprietățile, iar totul a ajuns o ruină, cred, până ce singurul lucru care i-a mai rămas a fost casa asta de aici. A murit în floarea vârstei, ca să spun așa.

— Cum a dispărut logodnica lui?

— Au fost zvonuri că s-ar fi aruncat în mare, zise Elsa. Cel puțin, asta e ceea ce am auzit eu.

— Era o persoană depresivă?

— Nimeni nu a pomenit vreodată de așa ceva.

— Și nu au găsit-o niciodată?

— Nu. Ea...

Elsa se opri la mijocul propoziției. Brusc, păru să-i urmeze șirul gândurilor și rămase privind-l fix, fără să-i vină a crede la început, apoi rănită, șocată și furioasă, toate aceste lucruri laolaltă. Roși.

— Nu-mi vine să cred.

— Ce anume? zise Erlendur, văzând-o cum brusc devine ostilă.

— Credeți că e ea. Că e scheletul ei!

— Nu cred nimic. E prima oară când aud despre această femeie. Nu avem nici cea mai vagă idee cine e îngropat în pământul de acolo. Este mult prea devreme să spunem cine ar putea fi și cine nu.

— Atunci, de ce sunteți atât de interesat de ea? Ce știți dumneavoastră și eu nu?

— Nimic, zise Erlendur încurcat. V-a trecut prin minte chestia asta atunci când v-am spus despre scheletul găsit acolo? Unchiul dumneavoastră avea o cabană în apropiere. Logodnica lui a dispărut. Noi am găsit un schelet. Nu e o ecuație dificilă.

— Sunteți nebun? Sugerați oare...

— Nu sugerez nimic.

— ...că el ar fi omorât-o? Că unchiul Benjamín și-a omorât logodnica și că a îngropat-o fără să spună nimă-nui în toți acești ani până să moară, un om distrus?

Elsa se ridicase în picioare și mergea încoace și încolo prin cameră.

— Ia stai puțin, nu am spus așa ceva, zise Erlendur, întrebându-se dacă ar fi putut să fie mai diplomat. Nimic de genul ăsta, zise el.

— Credeți că e ea? Scheletul ăla pe care l-ați găsit? E ea?

— Cu siguranță nu, zise Erlendur, fără să știe de ce spusese asta.

Voia să o calmeze cu orice preț. Fusese lipsit de tact. Sugerase ceva ce nu se baza pe niciun fel de probă și regreta acest lucru. Totul era atât de neașteptat pentru ea.

— Știi ceva în legătură cu cabana? zise el, făcând un efort de a schimba subiectul. Dacă a locuit cineva acolo acum cincizeci sau șaiszeci de ani? În timpul războiului sau după? Pentru moment, nu s-au putut găsi detalii în arhivă.

— Dumnezeuule mare, ce idee! gemu Elsa, cu mintea în altă parte. Scuze. Ce spuneai?

— E posibil ca unchiul dumneavoastră să fi închiriat cabana, zise Erlendur repede. După război a fost o criză de locuințe în Reykjavík, chiriile au crescut și mă gândeam că era posibil să fi închiriat-o ieftin. Sau chiar să o fi vândut. Știți ceva în legătură cu asta?

— Da, se spunea ceva despre faptul că a închiriat casa respectivă, însă nu știu cui, dacă acolo vreți să ajungeți. Scuzați-mă că m-am comportat așa. E pur și simplu... Ce fel de oase sunt? Scheletul e de bărbat, femeie, copil?

Era mai calmă. Își revenise. Se așeză din nou și îl privi iscoditor în ochi.

— Pare un schelet intact, însă nu l-am dezgropat încă pe tot, zise Erlendur. Unchiul dumneavoastră a păstrat ceva însemnări referitoare la afacerea sau la proprietățile sale? Ceva care să nu fi fost aruncat?

— Pivnița e plină cu lucrurile lui. Tot felul de hârtii și cutii, pe care nu am fost niciodată în stare să le arunc și

nu m-am sinchisit niciodată să fac ordine în ele. Biroul și câteva dintre dulapurile lui sunt jos. Curând voi avea timp să mă uit la toate lucrurile.

Spuse acestea cu un aer de regret, iar Erlendur se întreba dacă era posibil ca ea să nu fi fost mulțumită cu roștul ei în viață, cu faptul că locuia singură într-o casă mare, care era o moștenire a unor vremuri trecute. Se uită în jurul lui prin cameră și avu sentimentul că, într-un fel, întreaga ei viață era o moștenire.

— Credeți că putem să...?

— Vă rog. Uitați-vă cât poftiți, zise ea cu un zâmbet absent.

— Mă întrebam ceva, zise Erlendur, ridicându-se în picioare. Știți cumva de ce ar fi vrut să închirieze Benjamín cabana? Era strâmtorat? Nu părea să aibă atât de mare nevoie de bani, având casa asta de aici și afacerea lui. Ați spus că a pierdut-o în cele din urmă, însă în timpul războiului trebuie să fi dus o viață decentă, și chiar mai bine de atât.

— Nu, nu cred că avea nevoie de bani.

— Deci, care a fost motivul?

— Cred că cineva i-a cerut să facă acest lucru. Când oamenii au început să se mute în Reykjavík, din provincie, în timpul războiului. Cred că trebuie să-i fost milă de cineva.

— Atunci, e posibil să nu fi luat niciun fel de chirie?

— Nu știu nimic în legătură cu acest lucru. Nu pot să cred că dumneavoastră credeți că Benjamín...

Se opri la mijlocul propoziției, ca și cum ar fi ezitat să articuleze lucrul la care se gândea.

— Nu cred nimic, zise Erlendur, încercând să zâmbească. E mult prea devreme să încep să mă gândesc la ceva.

- Pur și simplu, nu-mi vine să cred.
- Spuneți-mi altceva.
- Da?
- Ea mai are vreo rudă care mai e încă în viață?
- Cine?
- Logodnica lui Benjamín. Există cineva cu care aș putea vorbi?
- De ce? De ce vreți să continuați cu treaba asta? El nu i-ar fi făcut niciodată nimic.
- Înțeleg acest lucru. Totuși, am găsit oasele astea și sigur aparțin cuiva, nu putem nega acest lucru. Trebuie să investighez toate aspectele.
- Avea o soră care, din câte știu eu, e încă în viață. Numele ei e Bára.
- Când a dispărut fata asta?
- Era în 1940, zise Elsa. Mi s-a spus că era într-o zi frumoasă de primăvară.

Róbert Sigurdsson era încă în viață, dar nu pentru mult timp, gândi Sigurdur Óli. Se afla împreună cu Elínborg în camera bătrânului, gândindu-se, în timp ce privea chipul palid al lui Róbert, că el nu și-ar dori să ajungă să aibă nouăzeci de ani. Se cutremură. Bătrânul era știrb, avea niște buze foarte subțiri, obrajii supti, smocuri de păr care i se ridicau în toate direcțiile pe capul lui cadaveric. Era conectat la un tub de oxigen care se afla pe un cărucior, lângă el. Ori de câte ori dorea să spună ceva, își scotea masca de oxigen cu o mână tremurătoare și slobozea câteva cuvinte înainte de a-și pune masca la loc.

Róbert își vânduse cabana cu mult timp în urmă, iar aceasta schimbase încă doi proprietari înainte de a fi, în cele din urmă, demolată și de a se construi una nouă în apropiere. Sigurdur Óli și Elínborg îl treziseră pe proprietarul noii cabane cu puțin timp înainte de prânz, ca să audă această poveste mai degrabă neclară și incoerentă.

Puseseră pe cei de la birou să-l localizeze pe bătrân în timp ce se întorceau de pe deal. Se dovedi că el se afla la Spitalul Național și că tocmai făcuse nouăzeci de ani.

Elínborg vorbi la spital și îi explică situația lui Róbert, în timp ce el stătea zbârcit într-un scaun cu rotile, aspirând oxigen pur dintr-un tub. Un fumător înrăit. Părea să fie în deplinătatea facultăților mintale, în ciuda stării fizice jalnice, și încuviința tot timpul, ca să le arate că înțelegea tot și că știa foarte bine ce doreau detectivii să afle. Infirmiera care îi condusese la el și care rămăsese în spatele scaunului cu rotile le spuse că era bine să nu-l obosească prea tare.

— Îmi amintesc..., zise el cu o voce joasă și răgușită.

Mâna îi tremură în momentul în care își puse masca la loc și inhală oxigenul. Apoi își scoase din nou masca.

— ...acea casă, însă...

Masca la loc pe figură.

Sigurdur Óli se uită la Elínborg și apoi la ceas, fără să încerce să-și ascundă nerăbdarea.

— Nu vreți să..., începu ea, însă masca coborî din nou.

— ...îmi amintesc doar... —, interveni Róbert, aproape sufocându-se.

Masca la loc pe figură.

— De ce nu te duci tu la cantină să iei ceva de mâncare? îi spuse Elínborg lui Sigurdur Óli, care se uită iar la ceas, la bătrân și apoi la ea, oftă, se ridică și dispăru din cameră.

Masca jos.

— ...că locuia o familie acolo.

Masca sus. Elínborg așteptă o clipă să vadă dacă el avea de gând să continue, însă Róbert nu mai spuse nimic, iar ea se gândi cum să formuleze întrebările astfel încât el să nu poată răspunde doar cu „da” sau „nu” și să-și poată folosi capul fără să fie nevoit să vorbească. Ea îi spuse că voia să încerce acest lucru, iar el încuviință. Clar ca bună ziua, gândi ea.

— Ați avut o cabană acolo în timpul războiului?

Róbert încuviință.

— Vă amintiți numele celor care locuiau în acea casă la momentul respectiv?

Róbert scutură din cap. Nu.

— Era o familie numeroasă?

Róbert scutură din nou din cap. Nu.

— Un cuplu cu vreo doi, trei copii sau mai mulți?

Róbert încuviință și ridică trei degete anemice.

— Un cuplu cu trei copii. V-ați întâlnit vreodată cu oamenii ăștia? Ați venit în contact cu ei sau nu-i cunoșteți deloc?

Elínborg își uitase regula în legătură cu „da” și „nu”, iar Róbert își scoase masca.

— Nu-i cunoșteam.

Masca sus din nou. Infirmiera începea să-și piardă răbdarea în timp ce se afla în spatele scaunului cu rotile, privind-o cu dușmănie pe Elínborg, ca și cum aceasta ar fi trebuit să înceteze imediat; și părea gata să intervină în orice secundă. Róbert își scoase masca.

— ... a murit.

— Cine? Oamenii ăia? Cine a murit?

Elínborg se aplecă mai mult spre el, așteptând să-și scoată masca din nou. El duse din nou o mână tremurândă înspre masca de oxigen și o scoase.

— ... nefolositoare...

Elínborg își dădea seama că lui îi venea foarte greu să vorbească și se strădui din toate puterile să-l îndemne să vorbească mai departe. Se uită fix la el și așteptă ca el să spună mai mult.

Masca jos.

— ... plante.

Róbert scăpă masca, ochii i se închiseră și capul îi căzu în piept.

— Of, zise infirmiera pe un ton tăios. L-ați epuizat de tot.

Ea ridică masca și o puse peste nasul și gura lui Róbert cu o forță inutilă, în timp ce el stătea cu capul în piept și cu ochii închiși de parcă ațipise. Poate că murea cu adevărat, gândi Elínborg. Se ridică în picioare și se uită la infirmieră, care îl împingea pe Róbert înspre pat, ridicându-l din scaunul cu roțile de parcă ar fi fost o frunză și așezându-l pe pat.

— Încercați să-l omorâți pe bietul om cu prostiile astea? zise infirmiera, o femeie voinică, în jur de cincizeci de ani, cu părul prins într-un coc, îmbrăcată cu halat alb, pantaloni albi și saboti albi.

Se uită cu ferocitate la Elínborg.

— Nu ar fi trebuit să permit niciodată lucrul ăsta, mormăi ea, autoincriminându-se. Nu cred că mai apucă dimineața, zise ea cu voce tare, adresându-se lui Elínborg, pe un ton evident acuzator.

— Îmi pare rău, zise Elínborg, fără să știe prea bine pentru ce își cerea scuze. Am crezut că ne-ar putea ajuta în legătură cu niște oase pe care le-am găsit. Sper că nu se simte prea rău.

Așa cum zăcea pe spate, Róbert deschise brusc ochii. Se uită în jurul său de parcă treptat își dădea seama unde se afla și își scoase masca de oxigen în ciuda protestelor infirmierei.

— Venea des, gâfâi el... după aceea. Verde... o femeie... tufișuri...

— Tufișuri? zise Elínborg.

Se gândi timp de câteva clipe.

— Vă referiți la coacăzi?

Infirmiera îi puse din nou masca lui Róbert, însă Elínborg crezu că-l văzuse pe Róbert făcând un semn cu capul înspre ea.

— Cine era? Vă referiți la dumneavoastră? Vă amintiți de tufișurile de coacăzi? V-ați dus acolo? V-ați dus la acele tufișuri?

Robert scutură încetitor din cap.

— Plecați și lăsați-l în pace, îi ordonă infirmiera lui Elínborg, care se ridicase și stătea aplecată deasupra lui Róbert, însă nu prea aproape, astfel încât să nu o provoace mai mult decât o făcuse.

— Îmi puteți spune ceva despre asta? continuă Elínborg. Știați cine era? Cine obișnuia să vină la tufișurile de coacăzi?

Róbert închisese ochii.

— După aceea? continuă Elínborg. La ce vă referiți când spuneți „după aceea“?

Róbert deschise ochii și ridică mâinile bătrâne și osoase pentru a arăta că voia un creion și o bucată de hârtie. Infirmiera scutură din cap și îi spuse să se odihnească, trecuse prin multe. El o apucă de mână și se uită implorator la ea.

— Nici nu se pune problema, zise infirmiera. Vreți, vă rog, să ieșiți afară de aici?! îi spuse ea lui Elínborg.

— N-ar trebui să-l lăsăm pe el să hotărască? Dacă moare cumva în noaptea asta...

— Să-l lăsăm noi? zise infirmiera. Care noi? Ați avut grijă de acești pacienți timp de treizeci de ani? pufni ea. Vreți să ieșiți înainte de a pune eu pe alții să vă dea afară de aici?

Elínborg se uită în jos la Róbert, care închisese din nou ochii și părea că doarme. Se uită la infirmieră și, fără prea

mare tragere de inimă, începu să se îndrepte spre ușă. Infiriera o urmă și închise ușa în urma ei chiar în momentul în care Elínborg păși pe coridor. Elínborg se gândi să-l cheme pe Sigurdur Óli ca să se certe cu infiriera și să o informeze cât de important era ca Róbert să le zică ceea ce voia să le spună. Abandonă ideea. Cu siguranță, Sigurdur Óli ar fi înrăit-o și mai tare pe infirieră.

Elínborg merse pe coridor și îl văzu pe Sigurdur Óli la cantină devorând o banană, având o privire ca de mai-muță. Se îndreptă spre el, însă se opri. La capătul coridorului era o nișă, iar ea se strecură acolo și se ascunse în spatele unei plante ornamentale, care se afla într-un ghiveci uriaș și care se înălța până aproape de tavan. Așteptă acolo, cu ochii ațintiți pe ușă, ca o leoaică ascunsă în iarbă.

Nu peste mult timp, infiriera ieși din camera lui Róbert, goni în josul coridorului, trecu prin cantină și se îndreptă către cealaltă secție. Nu îl observă pe Sigurdur Óli și nici el pe ea, atât era de ocupat cu înfulecarea bananei.

Elínborg se strecură afară din ascunzătoarea din spatele pomșorului ornamental și merse în vârful degetelor înapoi în camera lui Róbert. Acesta dormea în patul său cu masca pe față, exact ca atunci când ea plecase. Draperia era trasă, însă strălucirea slabă a unei lămpi revărsa lumină în acel întuneric. Se duse drept la el, ezită pentru o clipă și se uită în jurul ei pe furiș înainte de a-și aduna toate puterile și a-l împinge cu mâna pe bătrân.

Róbert nici nu mișcă. Ea încercă din nou, însă el dormea buștean. Elínborg presupuse că el trebuie să fi dormit profund, dacă nu era chiar mort, și își mușcă

unghiile, întrebându-se dacă să-l împingă mai tare cu mâna sau să-și ia tălpășița și să uite toată această poveste. El nu spusese prea multe. Doar că cineva se învărtise pe lângă acele tufișuri de pe deal. O femeie în verde.

Se întorcea să plece în momentul în care Róbert deschise ochii și se uită fix la ea. Elínborg nu știa dacă o recunoscuse, însă el încuviință, iar ea fu sigură că detectase un zâmbet în spatele măștii de oxigen. El făcu același semn ca înainte, cerând hârtie și creion, iar ea își căută în haină carnetul și stiloul. I le puse în mâini și el începu să scrie cu litere mari, cu o mână tremurândă. Îi luă destul de mult timp, iar Elínborg aruncă o privire îngrozită spre ușă, așteptându-se ca infirmiera să intre în orice moment și să înceapă să înjure. Voia să-i spună lui Róbert să se grăbească, însă nu îndrăznea.

În momentul în care el termină de scris, mâinile lui palide se prăbușiră pe pătură, și, odată cu ele, carnetul și pixul, iar el închise ochii. Elínborg luă carnetul și era gata să citească ceea ce scrisese bătrânul, când electrocardiograma la care el era conectat începu brusc să sune. Sunetul fu strident în momentul în care izbucni în camera liniștită, iar Elínborg tresări atât de tare, încât se trase înapoi. Se uită la Róbert pentru o clipă, fără să știe ce să facă, apoi ieși în goană din cameră, pe coridor, și intră în cantina unde Sigurdur Óli, care își terminase banana, stătea tot așezat la masă. O alarmă sună undeva.

— Ai aflat ceva de la pacostea aia bătrână? o întrebă Sigurdur Óli pe Elínborg în momentul în care se așeză lângă el, abia trăgându-și sufletul. Hei, ești în regulă? adăugă el, observând că ea gâfâia.

— Da, sunt bine, zise Elínborg.

O echipă de doctori, asistente și paramedici trecu-
ră în goană prin cantină și ieșiră pe coridor în direcția
camerei lui Róbert. Curând după aceea, apărură un bărbat
în halat alb, împingând un aparat despre care Elínborg
crezu că era un dispozitiv pentru masaj cardiac, și o luă
în jos pe coridor. Sigurdur Óli privi cum toată acea
mulțime de oameni dispărea după colț.

— Ce ai făcut? zise Sigurdur Óli, întorcându-se către
Elínborg.

— Eu? mormăi Elínborg. Nimic. Eu? La ce te referi?

— Atunci de ce transpiri așa? întrebă Sigurdur Óli.

— Nu transpir.

— Ce s-a întâmplat? De ce fuge toată lumea?

— N-am idee.

— Ai scos ceva de la el? El e ăla care moare?

— Ei, haide, încearcă să arăți și tu puțin respect, zise
Elínborg, privind în jurul ei.

— Ce ai scos de la el?

— Nu am verificat încă, zise Elínborg. Nu ar trebui să
plecăm de aici?

Se ridicară și ieșiră din cantină, părăsiră spitalul și in-
trară în mașina lui Sigurdur Óli. Acesta porni mașina.

— Deci, ce ai scos de la el? întrebă Sigurdur Óli nerăb-
dător.

— A scris un bilet, oftă Elínborg. Bietul om.

— A scris un bilet?

Ea scoase carnetul din buzunar și îl răsfoi până ce
găsi locul în care scrisese Róbert. Un singur cuvânt era
notat acolo, cu mâna tremurândă a unui muribund, cu
un scris aproape ilizibil. Îi luă ceva vreme să descifreze ce
scrisese el în carnet, apoi înțelese de-a binelea, cu toate

că nu pricepea sensul. Se uită fix la ultimul cuvânt al lui Róbert din această viață efemeră: COCOȘATĂ.

*

În seara aceea fusese din cauza cartofilor. El nu credea că erau suficient de bine fierți. Ar fi putut la fel de bine să fie prea fierți, fierți terci, cruzi, prost curățați, prea mult curățați, netăiați în jumătăți, fără sos, cu sos, prăjiți, neprăjiți, piure, tăiați prea gros, tăiați prea subțire, prea dulci, insuficient de dulci...

Cu el, nu știa niciodată la ce să se aștepte.

Asta era una dintre armele lui cele mai puternice. Atacurile aveau întotdeauna loc fără să-i dea de știre și în momentul în care ea se aștepta cel mai puțin, atât atunci când totul părea roz, cât și atunci când ea putea simți că ceva îl deranja. Era un geniu în a ține în șah, iar ea nu se putea simți niciodată în siguranță. Era întotdeauna tensionată în prezența lui, gata să fie la dispoziția lui. Să pregătească mâncarea la momentul potrivit. Să-i pregătească hainele dimineăta. Să-i țină pe băieți sub control. Să o țină pe Mikkelína cât mai departe de ochii lui. Să-l slujească în orice chip, chiar dacă știa că acest lucru era inutil.

Renunțase de mult la orice speranță că lucrurile aveau să se îmbunătățească vreodată. Casa lui era închiisoarea ei.

După cină, el luă farfuria, morocănos ca de obicei, și o puse în chiuvetă. Apoi se întoarse la masă ca și cum ar fi vrut să iasă din bucătărie, însă se opri în locul unde stătea ea așezată. Neîndrăznind să ridice privirea, ea îi urmări pe cei doi băieți care se aflau așezați lângă ea și continuă

să mănânce. Fiecare mușchi al trupului ei era în alertă. Poate el o să plece fără să o atingă. Băieții se uitară la ea și puseră încetișor furculițele jos.

O tăcere de moarte se lăsă în bucătărie.

Brusc, o apucă de ceafă și o trânti cu fața în farfurie, care se sparse, apoi o înșfăcă, o ridică de păr și o aruncă pe spate, trântind-o de pe scaun jos, pe podea. Trânti cu mâna vesela de pe masă și dădu un picior scaunului ei, care se lovi de perete. Ea era prea amețită de la căzătură. Întreaga bucătărie părea să se învârtă. Încercă să se ridice în picioare, cu toate că știa din experiență că era mai bine să zacă nemișcată, însă ceva îndărătnic din ființa ei voia să-l provoace.

— Stai nemișcată, vacă ce ești! strigă el la ea, apoi, în momentul în care ea cu greu se ridică în picioare, el se aplecă deasupra ei și urlă:

— Deci, vrei să te ridici în picioare?

O ridică de păr și o izbi cu fața de perete, lovind-o cu picioarele în coapse până ce ea își pierdu toată puterea pe care o mai avea în picioare, scoase un țipăt strident și căzu înapoi pe podea. Sângele îi țâșni din nas și de-abia îl mai putea auzi din cauza țiuitului din urechi.

— Încearcă și acum să te mai ridici în picioare, împuti-to! scrâșni el.

De data asta rămase nemișcată, acoperindu-și capul cu mâinile, așteptând ca loviturile cu picioarele să se reverse asupra ei. El ridică piciorul și o lovi cu toată puterea într-o parte, iar ea icni din cauza durerii sfâșietoare pe care o simți în piept. Aplecându-se, o apucă de păr, o țină cu fața în sus și o scuipă drept în față, înainte de a o izbi cu capul de podea.

— Jegoaso, zise el printre dinți.

Apoi se ridică și se uită la haosul lăsat în urmă.

— Uite ce mizerie faci întotdeauna, nemernico! urlă în jos către ea. Să faci curat chiar în acest moment, sau te omor!

Se îndepărtă încetișor de ea și încercă din nou să o scuibe, însă avea gura uscată.

— Jigodie nenorocită, zise el. Nu ești bună de nimic. Tu chiar nu poți să faci niciodată ceva ca lumea, curvă nenorocită și inutilă? N-ai de gând să-ți dai seama de asta într-o zi? N-ai de gând să-ți dai seama?

Lui nu-i păsa dacă ei îi rămâneau semne. Știa că nu era nimeni care să intervină. Rar venea cineva pe la ei. Cabanele erau împrăștiate ici și colo în zona de șes, însă puțini veneau pe deal, cu toate că drumul principal între Grafarvogur și Grafarholt trecea prin apropiere, și nu venea nimeni întâmplător să-i facă o vizită acelei familii.

Casa în care locuiau era o cabană mare, pe care el o închiriasse de la un bărbat din Reykjavík; fusese construită doar pe jumătate în momentul în care proprietarul își pierdu interesul pentru acea casă și fusese de acord să i-o închirieze ieftin dacă el avea să o termine. La început, fusese entuziasmat de ideea de a lucra la casă și aproape că o terminase, până ce se dovedi că proprietarului nu-i mai păsa nicicum, iar după aceea începuse să cadă în paragină. Era din lemn și avea o cameră de zi și o bucătărie alături, cu sobe cu cărbuni pentru încălzit și un hol între camere. Dimineața aduceau apă de la o fântână aflată aproape de casă, două găleți în fiecare zi, pe care le așezau pe o masă în bucătărie.

Se mutaseră acolo cam cu un an înainte. După ocuparea Islandei de către englezi, oamenii începuseră să plece din provincie în Reykjavík, în căutarea unor slujbe. Familia își pierduse apartamentul de la subsol. Nu și-l mai

putea permite. Afluxul mare de oameni dusesese la creșterea foarte mare a prețurilor locuințelor și la scumpirea chirilor. În momentul în care el luase în primire cabana pe jumătate construită din Grafarholt, iar întreaga familie se mutase acolo, începuse să-și caute o slujbă care să se potrivească cu noua situație și găsisese una de distribuitor de cărbune la fermele din împrejurimile Reykjavík-ului. În fiecare dimineață, cobora la intersecția drumului care ducea către Grafarholt, unde un camion cu cărbune îl lua și-l lăsa acolo în fiecare seară. Uneori, ea se gândea că singurul motiv pentru care se mutaseră din Reykjavík era ca nimeni să nu-i audă țișetele de ajutor atunci când el o bătea.

Unul dintre primele lucruri pe care ea le făcu după ce se mutară pe deal fu acela de a face rost de tufele de coacăzi. Considerând că e un teren sterp, plantă tufișurile în partea de sud a casei. Trebuia să marcheze locul unde se termina grădina, în care ea avea de gând să planteze tot felul de legume. Voia să planteze mai mulți arbuști, însă el credea că era o pierdere de timp și îi interzisese să o facă.

Zăcea nemișcată pe podea, așteptându-l să se calmeze sau să se ducă în oraș ca să se întâlnească cu prietenii lui. Uneori, se ducea în Reykjavík și se întorcea abia a doua zi dimineață. Își simțea fața arzând din cauza durerii și simțea aceeași arsură și în piept, ca atunci când îi rupsesse coastele, cu doi ani înainte. Știa că nu era din cauza cartofilor. Nu mai mult decât pata pe care el o observase pe cămașa lui proaspăt spălată. Nu mai mult decât rochia pe care și-o făcuse singură, însă despre care el crezuse că era de târfă și i-o rupsesse în fâșii. Nu mai mult decât copiii care plângeau noaptea, lucru pentru care el

o învinovăța tot pe ea. „Mamă neisprăvită! Fă-i să tacă sau îi omor!“ Ea știa că era capabil de asta. Știa că putea ajunge atât de departe.

Băieții țâșniră afară din bucătărie în momentul în care îl văzură atacându-le mama, însă Mikkelína rămase pe loc, ca de obicei. Nu prea putea să se miște fără ajutor. În bucătărie era un divan unde dormea și își petrecea toată ziua, pentru că acela era locul cel mai potrivit pentru a fi ținută sub supraveghere. În general, rămânea nemișcată după ce el venea acasă, iar când începea să o bată cu sălbăticie pe maică-sa, ea își punea pătura peste cap cu mâna cea bună, ca și cum încerca să se facă nevăzută.

Nu vedea ce se întâmpla. Nu voia să vadă. Prin pătură îl auzea țipând, iar pe maică-sa icnind de durere, și se cutremură în momentul în care auzi că o lovește de perete și o trânteste la podea. Ghemuindu-se sub pătură, începu să recite încetișor, ca pentru sine:

Trei fete cu fustițe

Stau cumiști pe trei lădițe

Au ciorapi și-au și cosițe

Și nu sunt mironosițe.

Când se opri din cântat, în bucătărie era liniște din nou. O bună perioadă de timp, fata nu îndrăzni să dea pătura la o parte. Se uită pe furiș de sub pătură, cu precauție, însă nu-l văzu. În josul holului văzu ușa de la intrare deschisă. El sigur plecase. Fata se ridică în capul oaselor și o văzu pe maică-sa zăcând pe podea. Aruncă pătura deoparte, se târî din locul ei de dormit și își croi drum de-a lungul podelei și pe sub masă până la maică-sa, care zăcea tot cu capul între umeri și nemișcată.

Mikkelína se cuibări lângă maică-sa. Fata era slabă ca un țâr și neputincioasă, iar podeaua dură era dificil

de traversat pentru ea. De obicei, dacă trebuia să se deplaseze, frații ei sau maică-sa o duceau în brațe. El nu o făcea niciodată. Amenințase în mod repetat că „o omoară pe cretina aia“. „O să sugrum monstrul care zace în patul ăla dezgustător! Pe schiloada aia!“

Maică-sa nu se mișcă. Simți cum Mikkeliina o atinge pe spate și o mângâie pe cap. Durerea din coaste nu încetase și încă îi curgea sânge din nas. Nu știa dacă leșinase sau nu. Crezuse că el era încă în bucătărie, însă, din moment ce Mikkeliina se dăduse jos din pat, era exclus ca el să se mai afle acolo. Mikkeliinei îi era frică de tatăl ei vitreg mai mult decât orice pe lume.

Cu băgare de seamă, maică-sa se îndreptă, gemând de durere și ținându-se de locul unde o lovise cu piciorul. Sigur îi rupsese coastele. Se rostogoli pe spate și se uită la Mikkeliina. Fata plânse și avea o expresie îngrozită pe chip. Șocată să-i vadă chipul maică-sii plin de sânge, izbucni din nou în lacrimi.

— E în regulă, Mikkeliina, oftă maică-sa. O să ne fie bine.

Încetișor și cu mare dificultate se ridică în picioare, sprijinindu-se de masă.

— O să supraviețuim.

Duse mâna într-o parte, la locul lovit, și simți cum durerea îi străpunge trupul ca o suliță.

— Unde sunt băieții? Întrebă ea, uitându-se în jos la Mikkeliina, care se afla pe podea.

Mikkeliina arată înspre ușă și scoase un sunet care comunica agitație și groază. Maică-sa o tratase întotdeauna ca pe un copil normal. Tatăl ei vitreg o numea întotdeauna „cretina“ sau și mai rău. Mikkeliina făcuse meningită la vârsta de trei ani, iar atunci nu se așteptase

nimeni ca ea să supraviețuiască. Zile întregi se zbătuse între viață și moarte la spitalul Landakot, care era administrat de călugărițe, iar maică-sii nu i se permisesese să stea cu ea, indiferent de cât de mult se rugase și plânsese ea în afara salonului. Când febra Mikkelínei scăzu, își pierduse deja toată capacitatea de mișcare a brațului drept și a picioarelor, precum și a mușchilor feței, lăsând-o cu o expresie diformă, cu un ochi pe jumătate închis și cu gura atât de strâmbă, încât nu avea cum să nu îi picure tot timpul saliva din ea.

Băieții știau că nu o puteau apăra pe mama lor: cel mic avea șapte ani, iar cel mai mare avea doisprezece ani. Deja cunoșteau dispoziția tatălui lor atunci când o bătea pe mama lor, toate insultele pe care le folosea ca să ajungă la o anumită stare de enervare, iar apoi furia care îl cuprindea când o înjura. Apoi păraseau scena. Símon, cel mare, pleca primul. Avea să-l înșface și să-l ia de acolo și pe frate-său, împingându-l ca pe un mielulel speriat, îngroziți de moarte ca nu cumva taică-său să-și reverse furia asupra lor.

Într-o zi, el o să o poată lua și pe Mikkelína cu ei.

Și, într-o zi, o să o poată apăra pe maică-sa.

Frățiorii îngroziți ieșiră în goană din casă și se îndreptară către tufișurile de coacăzi. Era toamnă, iar tufișurile erau în floare, cu frunziș des și mici fructe roșii pline cu zeamă, care li se scurgea printre degete când le culegeau și umpleau cutiile și borcanele pe care mama lor li le dădea.

Se aruncară la pământ pe partea cealaltă a tufișurilor, ascultând înjurăturile și sudalmele tatălui lor, zgomotul farfuriilor sparte și țipetele mamei lor. Băiețelul cel mic își acoperi urechile, însă Símon privi prin geamul de la

bucătărie, care răspândea o strălucire aurie în amurg, și se obligă să-i asculte urletele.

Încetase să-și mai acopere urechile. Trebuia să asculte dacă urma să facă ceea ce trebuia să facă.

Elsa nu exagerase în legătură cu pivnița casei lui Benjamín. Era plină ochi cu vechituri și, o clipă, Erlen-dur găsi priveliștea prea descurajantă. Se întreba dacă să-i sune pe Elínborg și pe Sigurdur Ólí, însă decise că lucrul acesta mai putea aștepta. Pivnița măsura în jur de nouăzeci de metri pătrați și era împărțită în câteva încăperi cu dimensiuni diferite, fără uși sau ferestre, plină de cutii și cutiuțe, unele etichetate, însă cele mai multe neetichetate. Erau cutii de carton, care conținuseră odinioară sticle de vin și țigări, și lăzi de lemn, în toate dimensiunile posibile, pline cu o adunătură nesfârșită de prostii. În pivniță mai erau și dulapuri, scrinuri, geamantane și articole diverse, care se adunaseră de-a lungul unei perioade de timp: biciclete prăfuite, mașini de tuns gazonul și un grătar vechi.

— Puteți cotrobăi prin cheștiile astea cât doriți, zise Elsa atunci când îl însoțise în pivniță. Dacă e ceva cu care vă pot ajuta, strigați-mă.

Îi era, într-un fel, milă de acest detectiv încruntat, care părea cu mintea în altă parte, îmbrăcat ponosit, cu un pulover zdrențaros pe sub un sacou vechi, cu petice

la coate. Simțise o oarecare mâhnire la el în momentul în care îi vorbise și îl privise în ochi.

Erlendur zâmbi imperceptibil și îi mulțumi. Două ore mai târziu, găsi primele documente ale negustorului Benjamin Knudsen. Îi fusese foarte greu să lucreze în pivniță. Totul era dezorganizat. Obiecte uzate, mai vechi sau mai noi, erau îngrămădite în mormane uriașe, pe care trebuise să le examineze și să le pună în ordine, pentru a putea avansa în acea grămadă. Cu toate astea, cu cât înainta mai încet de-a lungul podelei camerei, cu atât păreau mai vechi lucrurile pe care le tria. Simți nevoia să bea o cafea și să fumeze o țigară, întrebându-se dacă să o sâcăie pe Elsa sau să facă o pauză și să meargă la o cafea.

Se gândea tot timpul la Eva Lind. Avea mobilul la el și aștepta un telefon de la spital în orice clipă. Îl muștra conștiința că nu se afla cu ea. Poate ar trebui să-și ia câteva zile libere, să rămână lângă fiica lui și să-i vorbească, așa cum îl îndemnase doctorul să o facă. Să fie cu ea, în loc să o lase la terapie intensivă, inconștientă, fără nimeni apropiat din familie și fără cuvinte de mângâiere, de una singură. Însă știa că nu putea să stea fără să facă nimic și să aștepte lângă patul ei. Munca era o formă de mântuire. Trebuia să-și țină mintea ocupată. Să se împiedice să se gândească la tot ce era mai rău. La lucrurile de neconceput.

Încercă să se concentreze pe măsură ce-și croia drum în pivniță. Într-un birou vechi, găsi niște facturi de la niște angroșiști, pe adresa prăvăliei lui Knudsen. Erau scrise de mână și greu de descifrat, însă părea să fie vorba despre niște livrări de marfă. Chitanțe similare se aflau și în bufet, iar prima impresie a lui Erlendur fu aceea că Knudsen ținuse o băcănie. Facturile menționau cantități de cafea și zahăr, cu niște cifre în dreptul lor.

Nimic în legătură cu lucrul la o cabană în afara Reykjavíkului, unde acum se construia Cartierul Millennium.

În cele din urmă, nevoia de a fuma o țigară îl doborî pe Erlendur și găsi o ușă în pivniță, ce dădea către o grădină frumos întreținută. Florile tocmai începeau să îmbobocească după sezonul hibernal, cu toate că Erlendur nu dădu nicio atenție deosebită acestui lucru, pe când trăgea cu poftă din țigară. Termină repede de fumat două țigări. Telefonul mobil îi sună în jachetă în momentul în care era gata să se întoarcă în pivniță. Era Elínborg.

— Ce mai face Eva Lind? întrebă ea.

— Tot inconștientă, zise Erlendur scurt.

Nu voia să stea la taifas.

— Ceva lucruri noi? întrebă el.

— Am vorbit cu bătrânul ăla, Róbert. A avut o cabană sus pe deal. Nu știu sigur la ce se referea, însă și-a amintit că cineva dădea târcoale tufișurilor tale.

— Tufișurilor?

— Alea de lângă oase.

— Cele de coacăzi? Cine?

— Și apoi cred că a murit.

Erlendur îl auzi pe Sigurdur Óli chicotind în fundal.

— Persoana din tufișuri?

— Nu, Róbert, zise Elínborg. Așa că nu o să mai scoatem altceva de la el.

— Și cine era în tufișuri?

— Totul e foarte neclar, zise Elínborg. Era cineva care obișnuia să se ducă acolo des după aceea. Asta e ceea ce am scos de la el. Apoi a început să spună ceva. A zis „femeie verde” și apoi totul s-a sfârșit.

— Femeie verde?

— Da. Verde.

— „Des“ și „după aceea“ și „verde“, repetă Erlendur. După ce? Ce a vrut să spună cu asta?

— După cum am spus, totul era foarte dezlânat. Cred că e posibil să fi fost... cred că era... Elínborg ezită.

— Ce era? întrebă Erlendur.

— Cocoșată.

— Cocoșată?

— A fost singura descriere pe care a făcut-o el acelei persoane. Și-a pierdut capacitatea de vorbire și a scris acest singur cuvânt, „cocoșată“. Apoi a adormit și cred că i s-a întâmplat ceva, pentru că echipa medicală s-a grăbit să se ducă la el și...

Vocea lui Elínborg se stinse. Erlendur cugetă o vreme la cuvintele ei.

— Deci, se pare că o femeie obișnuia să se ducă la tufișurile de coacăzi ceva mai târziu.

— Probabil după război, zise Elínborg.

— Și-a amintit dacă locuia cineva în casă?

— O familie, zise Elínborg. Un cuplu cu trei copii. Nu am putut scoate mai mult de la el în legătură cu asta.

— Deci, a locuit cineva acolo, lângă tufișuri?

— Se pare că da.

— Iar ea era cocoșată. Ce înseamnă a fi cocoșat? Ce vârstă are Róbert?

— Are... sau avea... nu știu... peste nouăzeci de ani.

— Imposibil să ne dăm seama ce vrea să spună cu acest cuvânt, zise Erlendur, ca pentru sine. O femeie încovoiață lângă tufișurile de coacăzi. Mai locuiește cineva în cabana lui Róbert? Casa e încă în picioare?

Elínborg îi spuse că ea și Sigurdur Óli vorbiseră cu actualii proprietari ceva mai devreme în acea zi, însă ei nu pomeniseră de nicio femeie. Erlendur le spuse să se

întoarcă și să-i întrebe pe proprietari în mod direct dacă niște persoane, mai ales o femeie, fuseseră văzute vreodată în jurul zonei cu tufișurile de coacăzi. De asemenea, să încerce să localizeze niște rude pe care e posibil ca Róbert să le fi avut și să descopere dacă el a vorbit vreodată despre familia din cabana de pe deal. Erlendur spuse că o să-și mai petreacă ceva vreme cotrobăind prin pivniță înainte de a se duce la spital să-și viziteze fiica.

Se întoarce să mai răsfoiască prin lucrurile lui Benjamín, întrebându-se, pe când se uita în jurul său prin pivniță, dacă nu i-ar lua mai multe zile să-și facă drum prin toate vechiturile care se aflau acolo. Se strecură înapoi la biroul lui Benjamín, care, din câte își dădea seama, conținea doar documente și facturi ce aveau legătură cu prăvălia lui. Erlendur nu și-o amintea, însă se pare că prăvălia se aflase în Hverfisgata.

Două ore mai târziu, după ce băuse o cafea cu Elsa și mai fumase alte două țigări în curtea din spate, el ajunsese la scrinul vopsit în gri ce se afla pe podea. Era încuiat, însă cheia era în broască. Erlendur trebui să se întindă ca să o răsucească și să deschidă scrinul. Înăuntru erau și mai multe documente și plicuri legate cu bandă elastică, însă nicio factură. Câteva fotografii se amestecau cu scrisorile, unele înrămate și altele nu. Erlendur se uită la ele. Nu știa cine erau persoanele din fotografii, însă presupunea că Benjamín însuși se afla în unele. Una era a unui bărbat înalt și chipeș, căruia începea să-i crească burta și care se afla în fața unei prăvălii. Prilejul era evident. Deasupra ușii se monta o firmă: PRĂVĂLIA KNUDSEN.

Studiind mai multe fotografii, Erlendur văzu același bărbat. În unele dintre ele era împreună cu o femeie mai

tânără și zâmbeau în direcția aparatului de fotografiat. Toate fotografiile erau făcute afară și în soare.

Le puse jos, luă teancul de plicuri și descoperi că erau scrisori de dragoste de la Benjamín către viitoarea lui mireasă. Numele ei era Sólveig. Unele erau doar niște mesaje scurte și confesiuni amoroase, altele, ceva mai detaliate, relatau întâmplări de zi cu zi. Erau toate scrise cu multă afecțiune pentru iubita lui. Scrisorile păreau aranjate în ordine cronologică, iar Erlendur citi una, deși nu cu prea mare tragere de inimă. Se simțea ca și cum s-ar fi vârât în ceva sacrosanct și păru aproape rușinat. Ca și cum ar fi stat la o fereastră și s-ar fi uitat înăuntru.

Iubita mea,

Cât de dor îmi e de tine, dragostea mea. Mă gândesc toată ziua la tine și număr minutele până te vei întoarce. Viața fără tine e ca o iarnă rece, atât e de mohorâtă și goală. Imaginează-ți cum e să fii plecată două săptămâni întregi. Sincer să fiu, nu știu cum pot suporta acest lucru.

Al tău iubitor,

Benjamín K.

Erlendur puse scrisoarea înapoi în plic și scoase alta din teanc, care era o relatare detaliată a intenției viitorului negustor de a deschide o prăvălie în Hverfisgata. Avea planuri mari de viitor. Citise că în orașele mari din America erau magazine uriașe care vindeau tot felul de mărfuri, atât haine, cât și mâncare, unde oamenii își alegeau de pe rafturi ceea ce doreau să cumpere. Apoi le puneau în cărucioare pe care le împingeau de-a lungul prăvăliei.

Se duse la spital spre seară, cu intenția de a sta lângă Eva Lind. Îi mai telefonă lui Skarphédinn, care spuse

că săpăturile progresau bine, însă refuză să prezică momentul când aveau să ajungă la oase. Încă nu găsiseră nimic în sol care să indice cauza morții Omului Mileniului.

Erlendur îi telefonă și doctorului Evei Lind înainte de a o porni spre spital și i se spuse că starea ei era neschimbată. Când sosi la terapie intensivă, văzu o femeie care purta un pardesiu de culoare maro și care se afla lângă patul fiică-sii. Aproape intrase în cameră când își dădu seama cine era acea femeie. Se încordă, se opri locului și merse încetitor cu spatele spre ușă până ieși pe coridor, privind-o pe fosta soție de la distanță.

Ea era cu spatele la el, însă știa că era ea. O femeie durdulie, îmbrăcată într-un trening violet pe sub pardesiul maro, ținându-și batista la nas și vorbind cu Eva Lind cu voce joasă. Nu putea auzi ce spunea ea. Observă că își vopsise părul, însă, din câte se părea, cu ceva timp în urmă, deoarece o dungă albă era vizibilă la rădăcini. Realiză cât de în vârstă trebuie să fi fost ea acum. Era cu trei ani mai mare decât el.

Nu o mai văzuse de aproape douăzeci de ani. De când plecase și o lăsase cu doi copii. Ea, la fel ca Erlendur, nu se recăsătorise, însă trăise cu mai mulți bărbați, unii mai buni decât alții. Eva Lind îi povestise despre ei când se făcuse mai mare și îl căutase.

Deși fata fusese circumspectă în privința lui la început, ajunseseră la o oarecare înțelegere, iar el încercase să o ajute ori de câte ori putuse. Același lucru se aplica și în cazul băiatului, care era mult mai distant față de el. Erlendur nu păstra practic niciun fel de contact cu fiul său.

Erlendur își privi fosta soție și se trase și mai înapoi pe coridor. Se întrebă dacă să i se alăture, însă nu se putu hotărî să facă acest lucru. Se aștepta la tot ce era mai rău

din partea ei și nu voia o scenă în acel loc. Nu voia genul acela de scenă nicăieri. Nu voia acest lucru în viața lui, dacă îl putea evita. Ei niciodată nu ajunseseră cum se cuvine la o înțelegere în legătură cu relația lor ratată, care, după cum îi spusese Eva Lind, era lucrul care o rănisese cel mai mult.

Felul în care el plecase.

Se întoarse și începu să meargă încetișor în josul coridorului, gândindu-se la scrisorile de dragoste din pivnița lui Benjamín K. Erlendur nu își putu aminti cum trebuia, iar chestiunea rămase tot nerezolvată în momentul în care se întoarse acasă, se trânti în fotoliu și îi dădu voie somnului să o înlăture din mintea sa.

Oare Halldóra fusese vreodată iubita lui?

Se luă decizia ca doar Erlendur, Sigurdur Óli și Elínborg să se ocupe de Misterul Oaselor, așa cum era numit de către mass-media. Departamentul de Investigare a Crimei nu-și putea permite să angajeze mai mulți detectivi în ceea ce nu era considerat un caz prioritar. O anchetă amplă care privea un trafic de droguri era în plină desfășurare și solicita foarte mult timp și foarte multă mână de lucru, iar departamentul nu putea dispune de și mai mulți oameni care să se ocupe de niște investigații istorice, după cum se exprimase Hrólfur, șeful lor. Pentru moment, nimeni nu știa măcar dacă era vorba de un caz penal.

Erlendur trecu pe la spital devreme a doua zi, în drum spre serviciu, și rămase la căpătâiul fiicei sale vreo două ore. Starea ei era stabilă. Maică-sa nu se vedea niciăieri. O lungă perioadă de timp rămase în tăcere, privind fața trasă și osoasă a fiicei sale, iar gândurile îi zburară în trecut. Încercă să-și amintească timpul pe care îl petrecuse cu fiica lui atunci când era mică. Eva Lind abia făcuse doi ani când părinții ei se despărțiseră, iar el și-o aminti cum dormea între ei în pat. Refuzase să doarmă

în pătuțul ei, chiar dacă se afla în aceeași cameră, pentru că aveau doar un apartament mic, cu un singur dormitor, o cameră de zi și o bucătărie. Se dădea jos din pătuțul ei, se arunca în patul dublu și se cuibărea între ei.

Și-o amintea lângă ușa apartamentului său, adolescență deja, după ce-i dăduse de urmă. Halldóra refuzase cu înverșunare să-i permită să-și vadă copiii. Ori de câte ori încercase să-i vadă, îi aruncase vorbe de ocară, iar el simțise că fiecăruia pe care ea îl spusese era adevărul adevărat. Trep-tat, încetase să-i mai sune. În tot acest timp, nu o văzuse de loc pe Eva Lind, iar apoi iat-o brusc, în fața ușii. Expresia chipului îi părea cunoscută. Trăsăturile feței îi semănau lui.

— Nu ai de gând să mă inviți înăuntru? zise ea după ce el o privise îndelung.

Purta o jachetă neagră de piele, jeanși rupți și era dată cu ruj negru pe buze. Avea unghiile vopsite cu oja neagră. Fuma, scoțând fumul pe nas.

Chipul ei avea o privire de adolescentă, aproape neîntinată.

El șovăi. Îl luase prin surprindere. Apoi o invită înăuntru.

— Mama a făcut o criză când i-am spus că vin să te văd, zise ea și trecu pe lângă el, lăsând în urma ei o dâră de fum; se lăsă să cadă în fotoliul lui. A zis că ești un ratat. Mereu spune asta. Mie și lui Sindri. „Un ratat nenorocit, ăsta e tatăl vostru.” Și apoi: „Sunteți exact ca el, niște ratați nenorociți”.

Eva Lind râse. Căută o scrumieră ca să stingă țigara, însă el luă mukul și îl stinse.

— De ce... începu el, însă nu reuși să termine propoziția.

— Voiam doar să te văd, zise ea. Voiam să văd cum dracu' arăți.

— Și cum arăt? întrebă el.

Ea se uită la el.

— Ca un ratat, zise ea.

— Deci nu suntem chiar atât de diferiți, zise el.

Se uită fix la el o lungă perioadă de timp, și el crezu că zărește un zâmbet pe chipul ei.

*

Când Erlendur ajunsese la birou, Elínborg și Sigurdur Óli veniră să-i spună că nu aflaseră nimic de la actualii proprietari ai cabanei lui Róbert. După cum se exprimaseră noii proprietari, ei nu observaseră niciodată vreo femeie cocoșată pe deal. Soția lui Róbert murise cu zece ani înainte. Avuseseră doi copii. Unul dintre ei, fiul, murise cam tot pe atunci, în jurul vârstei de șaizeci de ani, și celălalt, o femeie de șaptezeci de ani, aștepta ca Elínborg să treacă pe la ea.

— Dar în ceea ce-l privește pe Róbert, mai scoatem ceva de la el? întrebă Erlendur.

— Róbert a murit azi-noapte, zise Elínborg cu o urmă de vină în voce. Cred că se cam săturase de viața asta. Pe bune. Cred că voia să se sfârșească. O biată legumă bătrână. Asta a spus el. Dumnezeuule, aș urî să sfârșesc în felul acesta într-un spital.

— A scris câteva cuvinte într-un carnet înainte de a muri, zise Sigurdur Óli: „Ea m-a omorât“.

— Aoleu, ce mai simț al umorului ai, mormăi Elínborg.

— Nu e nevoie să-l mai vezi astăzi, zise Erlendur, arătând cu capul înspre Sigurdur Óli. Am de gând să-l trimit în pivnița lui Benjamín ca să găsească niște indicii.

— Și ce te aștepți să găsești acolo? zise Sigurdur Óli, iar zâmbetul de pe față îi deveni acru.

— Trebuie să fi notat ceva dacă și-a închiriat cabana. Nu e nicio îndoială în privința acestui lucru. Avem nevoie de numele oamenilor care au locuit acolo. Biroul Național de Statistică nu prea pare să îi găsească. Odată ce avem numele, putem verifica în registrul persoanelor dispărute și dacă vreunul dintre oamenii ăștia mai este în viață. Și trebuie făcută o analiză care să determine sexul și vârsta, de îndată ce scheletul e dezgropat în totalitate.

— Róbert a pomenit de trei copii, zise Elínborg. Cel puțin unul dintre ei trebuie să mai fie încă în viață.

— Ei bine, asta e ceea ce trebuie să facem, zise Erlendur. Și nu e mult: o familie compusă din cinci membri a locuit într-o cabană în Grafarholt, un cuplu cu trei copii, cu ceva vreme înainte, în timpul războiului sau după acesta. Ei sunt singurii oameni pe care îi știm care să fi locuit în casă, însă e posibil să mai fi locuit și alții. Nu pare să fi fost înregistrați ca locuind acolo. Deci, pentru moment, putem presupune că unul dintre ei este înmormântat acolo sau cineva care a avut legătură cu ei. Și cineva care avea legătură cu ei, femeia despre care Róbert și-a amintit, obișnuia să vină acolo...

— Des, și după aceea, și era încovoiată, termină Elínborg propoziția în locul lui. Oare încovoiată ar putea însemna că era schioapă?

— N-ar fi scris „schioapă“, atunci? întrebă Sigurdur Óli.

— Ce s-a întâmplat cu casa aia? întrebă Elínborg. Nu se mai vede nimic din ea pe deal.

— Poate asta o să descoperi tu în pivnița lui Benjamín sau de la nepoata lui, îi spuse Erlendur lui Sigurdur Óli. Eu am uitat cu desăvârșire să întreb.

— Tot ce ne trebuie sunt numele rezidenților apoi trebuie să le verificăm pe lista persoanelor dispărute din acea

perioadă, iar atunci totul o să se lege. Nu e evident? zise Sigurdur Óli.

— Nu neapărat, zise Erlendur.

— De ce nu?

— Tu vorbeai doar despre oamenii care au fost dați dispăruți.

— Atunci, despre ce persoană care a dispărut ar trebui să vorbesc?

— Despre disparițiile care nu au fost raportate. Nu poți fi sigur că toți anunță la poliție în momentul în care dispare cineva din viețile lor. Cineva se mută în provincie și nu mai e văzut niciodată. Cineva se mută în străinătate și nu mai e văzut niciodată. Cineva fuge din țară și e, încet-încet, uitat. Și apoi, mai sunt călătorii care îngheață de frig. Dacă avem o listă a oamenilor care au fost raportați ca pierduți sau morți în acea zonă la momentul respectiv, trebuie să o examinăm și pe aceea.

— Cred că putem fi cu toții de acord că nu este genul acela de caz, zise Sigurdur Óli cu un ton autoritar, care începea să-l calce pe nervi pe Erlendur. Iese din discuție posibilitatea ca acest bărbat, sau oricine s-o afla acolo, să fi murit înghețat. A fost o acțiune deliberată. Cineva l-a îngropat.

— Tocmai asta vreau să spun și eu, zise Erlendur, care era o enciclopedie ambulantă în privința încercărilor pe care le presupune supraviețuirea în sălbăcie. Cineva pleacă de la o fermă, să spunem. E în mijlocul ierni, iar buletinul meteorologic nu e favorabil. Toată lumea încearcă să-l facă să se răzgândească. El le ignoră sfaturile, convins că o să reușească. E ca și cum moartea îi ademeneste. Așa pare să le fie sortit. Ca și cum ar vrea să-și pună soarta la încercare. Totuși, acest om crede că va reuși.

Doar că atunci când izbucnește viscolul, e mult mai rău decât și-a putut închipui. Își pierde reperele. Se rătăcește. În cele din urmă, e acoperit de zăpadă și moare înghețat. Deja se află la kilometri depărtare de drumul cel bun. De aceea, trupul nu e niciodată găsit. E dat dispărut.

Elínborg și Sigurdur Óli schimbă câteva priviri, fără să știe la ce se referea Erlendur.

— Acesta e un scenariu tipic islandez de dispariție de persoane, ni-l putem explica și îl putem înțelege pentru că trăim în această țară și știm cum vremea se înrăutățește brusc și cum povestea acestui om se repetă la intervale regulate, fără să o pună cineva la îndoială. Asta e Islanda cred oamenii, și scutură din capete. Bineînțeles, era mult mai comună în zilele de demult, când aproape toată lumea călătorea pe jos. O întreagă serie de cărți s-au scris despre acest subiect; nu sunt singurul care e interesat de el. Felurile de a călători s-au schimbat cu adevărat abia în ultimii șaiszeci, șaptezeci de ani. Oamenii obișnuiau să dispară și, cu toate că nu te puteai împăca niciodată cu acest lucru, le înțelegeai soarta. Rareori erau motive ca astfel de dispariții să fie tratate ca niște chestiuni penale sau polițienești.

— La ce te referi? zise Sigurdur Óli.

— Despre ce era această prelegere? zise Elínborg.

— Și dacă unii dintre acești bărbați sau femei nu au plecat niciodată de la fermă, în primul și în primul rând?

— Unde vrei să bați? întrebă Elínborg.

— Și dacă oamenii spun că o anumită persoană a pornit către mlaștini sau către altă fermă sau că s-a dus să pună un năvod în lac și nu s-a mai auzit niciodată despre ea? Se organizează o căutare, însă persoana nu e găsită niciodată și e dată dispărută.

— Deci, întreaga casă conspiră să omoare acea persoană? făcu Sigurdur Óli, sceptic în legătură cu teoria lui Erlendur.

— De ce nu?

— Apoi, acea persoană e înjunghiată și bătută sau împușcată și îngropată în grădină? adăugă Elínborg.

— Până într-o zi, când Reykjavíkul se dezvoltă atât de mult, încât acea persoană nu se mai poate odihni în liniște, zise Erlendur.

Sigurdur Óli și Elínborg se uitară unul la altul, apoi la Erlendur.

— Benjamín Knudsen a avut o logodnică, iar aceasta a dispărut în circumstanțe misterioase, zise Erlendur. În perioada în care se construia acea cabană. S-a spus că s-a aruncat în mare și că Benjamín nu a mai fost același după eveniment. Pare să fi avut planuri de a revoluționa comerțul cu amănuntul în Reykjavík, însă totul s-a năruit când fata a dispărut, iar ambiția lui s-a evaporat.

— Doar dacă ea nu a dispărut deloc, potrivit noii tale teorii, zise Sigurdur Óli.

— Oh, ba da. Ea a dispărut.

— Însă el a omorât-o.

— De fapt, îmi vine greu să-mi închipui acest lucru, zise Erlendur. Am citit câteva dintre scrisorile pe care i le-a scris și, judecând după ele, nu s-ar fi atins nici măcar de un fir de păr din capul ei.

— Atunci a fost vorba de gelozie, zise Elínborg, o cititoare avidă a romanelor de dragoste. A omorât-o din gelozie. Dragostea lui pentru ea pare să fi fost una reală. A îngropat-o și nu s-a mai întors niciodată acolo. *Finito*.

— Lucrul la care mă gândesc e acesta, zise Erlendur. Oare un tânăr nu exagerează puțin dacă o ia razna atunci

când iubita lui moare? Chiar dacă aceasta se sinucide? Mi-am dat seama că Benjamín a fost un om distrus după dispariția ei. Ar putea să mai fie și altceva?

— Nu ar fi păstrat o şuviță de păr de la ea? cumpăni Elínborg, și Erlendur se gândi că mintea ei era tot la romanele de duzină. Poate în interiorul unei rame a unui tablou sau într-un medalion? adăugă ea. Dacă o iubea atât de mult.

— O şuviță de păr? repetă Sigurdur Óli.

— Se prinde atât de greu, zise Erlendur, care înțelesese la ce se gândea Elínborg.

— La ce te referi când spui o şuviță de păr? întrebă Sigurdur Óli.

— Chestia asta ar exclude-o în totalitate.

— Pe cine? Sigurdur Óli se uită pe rând la ei. Vorbești despre ADN?

— Apoi, mai e femeia de pe deal, zise Elínborg. Ar fi bine să-i dăm și ei de urmă.

— Femeia verde, zise Erlendur gânditor, ca pentru sine.

— Erlendur, făcu Sigurdur Óli.

— Da?

— E clar că nu poate fi verde.

— Sigurdur Óli.

— Da?

— Crezi că sunt complet idiot?

Telefonul de pe biroul lui Erlendur sună. Era Skarphédinn, arheologul.

— Ne apropiem, zise Skarphédinn. Am putea dezgropa și restul scheletului cam în două zile.

— Două zile! tună Erlendur.

— Sau cam pe acolo. Încă nu am găsit nimic care să se mene cu o armă. Poate tu crezi că suntem puțin cam prea

meticuloși în această privință, însă cred că e mai bine să facem treburile cum se cuvine. Vrei să vii și să arunci o privire?

— Da, chiar voiam să fac asta, zise Erlendur.

— Poate ai putea să cumperi ceva de la o patiserie când vii încoace, zise Skarphédinn, și Erlendur îi văzu cu ochii minții colții îngălbeniți.

— Ceva de la patiserie?

— Da, ceva dulce, zise Skarphédinn.

Erlendur trânti telefonul, îi ceru lui Elínborg să-l însoțească în Grafarholt și îi spuse lui Sigurdur Óli să se ducă în pivnița lui Benjamín și să încerce să găsească ceva în legătură cu cabana pe care negustorul o construise, însă pentru care își pierduse interesul după ce viața lui se transformase în suferință.

În drum spre Grafarholt, Erlendur, gândindu-se încă la oamenii care dispăruseră și se pierduseră în timpul unor vifore cumplite, își aminti povestea despre Jón Austmann. Acesta murise înghețat, probabil în Blöndugil, în anul 1780. Calul fusese descoperit cu gâtul tăiat, iar tot ceea ce găsiseră din Jón fusese doar una din mâini.

Se afla într-o mănușă albastră tricotată.

*

Tatăl lui Símon era monstrul din toate coșmarurile sale.

Așa fusese de când își putea el aminti. Îi era frică de monstru mai mult decât de orice pe lume, iar când o bătea pe maică-sa, singurul lucru la care se putea gândi Símon era să-i sară în apărare. Își imagina bătălia inevitabilă ca pe o poveste de aventuri, în care cavalerul învingea

dragonul ce scuipa flăcări, însă, în visele sale, Símon nu câștiga niciodată.

Monstrul din visele lui Símon se numea Grímur. Nu era niciodată tatăl lui sau Tati, era doar Grímur.

Símon era treaz când Grímur le dăduse de urmă în dormitorul pescăriei din Siglufjörður și auzise când îi șoptise maică-sii cum avea el de gând să o ducă pe Mikkelína pe munte și să o omoare. Surprinsese groaza de pe chipul maică-sii și văzuse când ea, brusc, păruse să-și piardă autocontrolul, se dăduse cu capul de pat și își pierduse cunoștința. Grímur o readusese în simțiri, lovind-o în mod repetat peste față. Băiatul simțise duhoarea supărătoare a lui Grímur și își îngropase fața în saltea, atât de speriat, încât îi ceruse Domnului Iisus Hristos să-l ia în ceruri, chiar în acel moment.

Nu mai auzise nimic altceva din ce-i șoptise Grímur maică-sii. Auzise doar tânguiala ei. Reprimată, ca sunetul scos de un animal rănit, amestecându-se cu înjurăturile lui Grímur. Cu ochii întredeschiși, o văzuse pe Mikkelína privind în întuneric cu o groază de nedescris.

Símon încetase să se mai roage Dumnezeului său și încetase să vorbească cu „bunul său frate Iisus“, cu toate că maică-sa nu-i spusese niciodată să-și piardă credința în El. Deși credea altceva, Símon încetase să-i spună maică-sii despre acest lucru, deoarece își dădea seama, după expresia feței, că ceea ce spunea el nu-i făcea plăcere. Știa că nimeni, și cel mai puțin Dumnezeu, nu avea să o ajute pe maică-sa să-l înfrângă pe Grímur. Din câte i se spusese, Dumnezeu era creatorul omnipotent și omniscient al cerului și al pământului, cel care îl crease pe Grímur ca pe oricine altcineva, cel care îl ținuse în viață pe acel monstru și cel care îl făcea să o bată pe maică-sa, să o

târască de păr de-a lungul podelei bucătăriei și să o scuipe. Uneori, Grímur o ataca și pe Mikkellína, pe „cretina aia nenorocită“, așa cum o numea el, maltratând-o și bătându-și joc de ea, și uneori îl ataca și pe Símon și îl lovea cu piciorul și îi dădea pumni, o dată cu așa o forță, încât băiatul își pierduse unul dintre dinții de sus din față și scuipase sânge.

— Bunul meu frate Iisus, prietenul tuturor copiilor...

Grímur nu avea dreptate că Mikkellína era retardată. Símon avea senzația că ea era mai inteligentă decât toți la un loc. Însă ea nu spunea niciodată un cuvânt. Era sigur că putea vorbi, însă că nu voia să o facă. Cu siguranță alesese tăcerea, pentru că îi era la fel de frică de Grímur ca și celorlalți, probabil chiar mai mult, pentru că Grímur spunea uneori că ei ar trebui să o arunce la groapa de gunoi împreună cu nenorocitul ăla de căruț al ei, că nu le era de niciun folos și că el se săturase până peste cap să o vadă cum mănca mâncarea adusă de el, fără să facă nimic prin casă, în afară de a fi o povară. Zicea că, pentru toată familia și pentru el, ea era un obiect al batjocurii celorlalți, pentru că era o cretină.

Grímur se asigura că Mikkellína auzea când vorbea astfel și râdea de încercările slabe ale maică-sii de a o apăra de vorbele sale de ocară. Mikkellína nu protesta când el tuna și fulgera și i se adresa cu ce îi venea la gură, pentru că nu voia ca maică-sa să sufere din cauza ei. Símon își dădea seama de asta când se uita la ea. Relația Mikkellínei cu el fusese întotdeauna una apropiată, mai apropiată decât cu micul Tómas, care era mai retras și mai singuratic.

Mama lor știa că Mikkellína nu era retardată. Făcea în mod regulat exerciții cu ea, însă doar atunci când

Grímur nu era acolo ca să vadă. O ajuta să-și dezmoștească mușchii. Îi ridica brațul atrofiat, care era răsucit în interior și țeapăn, și îi fricționa partea paralizată cu o unsoare pe care o făcea din ierburi sălbatice adunate de pe deal. Credea chiar că Mikkelína va putea să meargă într-o bună zi. O cuprindea cu brațele și mergea clătinându-se cu ea de colo-colo, de-a lungul podelei, îndemnând-o și încurajând-o.

Vorbea întotdeauna cu Mikkelína la fel cum vorbești cu orice copil normal și sănătos și le spunea lui Símon și lui Tómas să facă și ei același lucru. O includea și pe ea în orice făceau împreună când Grímur nu era acasă. Mama și fiica se înțelegeau una cu cealaltă. Și frații ei o înțelegeau. Orice mișcare, orice expresie a feței. Cuvintele erau inutile. Chiar dacă Mikkelína știa cuvintele, nu le întrebuințase niciodată. Mama ei o învățase să citească, iar singurul lucru care îi plăcea mai mult decât să fie dusă și așezată la soare era să citească sau să i se citească.

Și apoi, într-o zi, cuvintele începură să iasă, în vara după izbucnirea războiului și după ce armata britanică își instalase tabăra pe deal. Atunci când Símon o ducea pe Mikkelína înapoi în casă, la adăpost de soarele puternic. Ea fusese extrem de vioaie în timpul zilei, atentă la toate în jurul ei, deschizând gura și scoțând limba. Símon era gata să o pună înapoi pe divanul din bucătărie, în momentul în care Mikkelína scoase, brusc, un sunet care o făcu pe maică-sa să tresară și să scape o farfurie în ligheanul în care spăla vasele, unde se sparse. Uitând pentru o clipă de groaza care, de obicei, o cuprindea după o astfel de neîndemânare, se răsuci pe călcâie și se uită fix la Mikkelína.

— EMAAEMAAA, repetă Mikkelína.

— Mikkeliína, zise maică-sa cu respirația întretăiată.

— EMAAEMAAA, strigă Mikkeliína, răsucindu-și capul și bucurându-se grozav de tare de reușita ei.

Maică-sa merse încetișor către ea, ca și cum nu-i venea să-și creadă urechilor, apoi privi, cu gura deschisă, la fiică-sa, și Símon crezu că-i văzuse ochii plini de lacrimi.

— Maammmmmaa, zise Mikkeliína, și maică-sa o luă din brațele lui Símon și o așează încetișor și cu blândețe pe pat, mângâind-o pe cap.

Símon nu o mai văzuse niciodată pe maică-sa plângând. Indiferent de ceea ce îi făcea Grímur, ea nu plângea niciodată. Țipa de durere, cerea ajutor, îl ruga să înceteze sau îi îndura în tăcere loviturile, însă Símon nu o văzuse niciodată plângând. Gândindu-se că poate era supărată, o cuprinse cu brațele, însă ea îi spuse să nu-și facă griji. Acesta era cel mai bun lucru care i se putuse întâmpla în viață. El își dădea seama că ea plângea nu doar în legătură cu starea în care se afla Mikkeliína, ci și în legătură cu reușita ei, care o făcuse mai fericită decât i se permisese vreodată să fie.

Lucrul acesta se întâmplase cu doi ani înainte, iar Mikkeliína adăugase cu sârguință la vocabularul ei multe cuvinte de atunci, iar acum putea spune propoziții întregi, cu fața roșie de la atâta încordare, scoțând limba și bălăbănindu-și capul înainte și înapoi în spasme atât de violente din cauza efortului, încât ei aveau impresia că o să-și dea duhul. Grímur nu știa că ea putea vorbi. Mikkeliína refuzase să spună ceva când el ar fi putut să o audă, iar maică-sa îi ascundea lucrul acesta, pentru că nu încerca niciodată să-i atragă atenția asupra fetei, nici măcar când asemenea victorii aveau loc. Se prefăceau că nu se întâmplase sau nu se schimbase nimic. De câteva ori,

Símon o auzise pe maică-sa pomenindu-i cu foarte mare precauție lui Grímur că ar trebui să încerce să caute ajutor pentru Mikkelína. Că ea ar putea deveni mai mobilă și mai puternică odată cu vârsta și că părea capabilă să învețe. Ar putea citi și ar putea învăța să scrie cu mâna bună.

— E o cretină, zicea Grímur. Să nu crezi niciodată că e altceva decât o cretină. Și încetează să-mi mai vorbești de ea.

Așa că ea încetă, pentru că nu-i ieșea din cuvânt lui Grímur; singurul ajutor pe care Mikkelína îl primise vreodată era de la maică-sa, de la Símon și de la Tómas, care o cărau pe brațe afară la soare și se jucau cu ea.

Símon îl evita pe taică-său cât putea de mult, însă, din când în când, era obligat să iasă în oraș cu el. Când Símon crescuse, îi deveni și mai folositor lui Grímur, care îl lua la Reykjavík și îl puneă să care provizii până acasă pe deal. Călătoria până în oraș dura două ore, până în Grafarvogur; traversau podul peste Ellidaár și ocoleau cartierele Sund și Laugarnes. Uneori, o lua pe drumul care urca către Háaleiti și dincolo de Sogamýri. Símon mergea cu patru sau cinci pași în urma lui Grímur, care nu vorbea niciodată cu el sau nu-i dădea nicio atenție, până îl încărca cu provizii și îi ordona să le care acasă. Călătoria înapoi putea dura trei sau patru ore, în funcție de cât de multe lucruri trebuia Símon să care. Uneori, Grímur rămânea în oraș și nu se mai întorcea cu zilele acasă pe deal.

Când acest lucru se întâmpla, în cămin domnea o bucurie de nedescris.

În drumurile sale la Reykjavík, Símon descoperi o latură a lui Grímur pe care o percepu cu greu și nu o

înțelese niciodată în totalitate. Acasă, Grímur era morocănos și violent. Detesta să i se vorbească. Avea o gură spurcată atunci când vorbea și era grosolan și obișnuia să-i insulte pe copii și pe mama lor; îi puneă să-i îndeplinească orice nevoie și vai și amar dacă se întâmpla ca vreunul să nu-și ducă la îndeplinire obligațiile. Însă, în comportamentul său față de alții, monstrul părea să-și schimbe năravul și să devină aproape uman. La prima călătorie a lui Símon în oraș, se așteptase ca Grímur să se comporte la fel cum se comporta întotdeauna acasă, arătându-și colții și împărțind pumni în stânga și-n dreapta. Îi era frică de acest lucru, însă nu se întâmplă așa ceva. Dimpotrivă. Brusc, Grímur își dorea să placă tuturor. Pălăvrăgea voios cu negustorul, se înclina și rânjea la oamenii care intrau în prăvălie. Li se adresa politicos, zâmbea chiar. Dădea mâna cu ei. Uneori, când Grímur se întâlnea întâmplător cu anumite persoane, izbucnea în hohote de râs — însă nu era acel râs straniu, sec și aspru pe care îl slobozea uneori, atunci când își ocăra nevasta. Când oamenii arătau înspre Símon, Grímur își puneă mâna pe capul băiatului și spunea că era fiul său, care crescuse atât de mare. Símon se ferea la început, ca și cum se aștepta să-l lovească, și Grímur făcea glume în legătură cu acest lucru.

Îi luă lui Símon un timp destul de lung pentru a pricepe această duplicitate de neînțeles în privința lui Grímur. Noua înfățișare a tatălui său era de nerecunoscut. Nu înțelegea cum Grímur putea fi unul acasă și altul complet schimbat în momentul în care pleca. Símon nu-și dădea seama cum putea fi lingușitor și slugarnic și cum se putea înclina plin de politețe, când acasă domnea ca un tiran absolut asupra vieții și a morții. Când Símon discută

acest lucru cu maică-sa, ea scutură istovită din cap și îi spuse, ca de obicei, să aibă grijă în privința lui Grímur. Să aibă grijă și să nu-l provoace. Indiferent dacă Símon, Tómas și Mikkelinea erau aceia care îl provocau sau dacă era ceva care se întâmplase când fusese plecat și care îl scosese din sărite, Grímur aproape invariabil o bătea pe mama copiilor.

Uneori, treceau luni întregi între bătaii, chiar un an întreg, însă acestea nu conteneau niciodată de tot, iar câteodată erau destul de frecvente. Era o chestiune de săptămâni. Intensitatea furiei sale varia. Uneori, doar un pumn, așa din senin, alteori, izbucnea într-o furie de necontrolat, o doboră la pământ și o lovea fără milă cu picioarele.

Și nu doar violența fizică era cea care apăsa familia și căminul. Limbajul pe care îl folosea era ca un bici peste față. Remarci denigratoare la adresa Mikkelinei, acea „cretină schiloadă”. Tirada sarcastică pe care Tómas o îndura pentru că uda patul noaptea. Atunci când Símon se comporta ca un „ticălos puturos”. Și toate lucrurile pe care maică-sa era obligată să le audă, iar ei încercau să-și pună dopuri în urechi.

Lui Grímur nu-i păsa dacă copiii lui vedeau că o bătea pe mama lor sau că o umilea prin cuvinte care înjunghiau precum pumnalele.

În restul timpului, practic, nu le dădea nicio atenție. În mod normal, se comporta ca și cum ei nici n-ar fi existat. Foarte rar juca cărți cu băieții și chiar îi permitea lui Tómas să câștige. Uneori, sâmbăta, mergeau cu toții în Reykjavík și le cumpăra dulciuri băieților. Foarte rar i se permitea Mikkelinei să meargă cu ei, iar Grímur aranja să fie luați cu camionul care transporta cărbuni, pentru

a nu fi nevoiți să o care în brațe de pe deal. În aceste călătorii — care erau rare — Símon îl simțea pe tatăl lui aproape uman. Aproape ca pe un tată.

În rarele ocazii când Símon îl vedea pe tatăl lui altfel decât ca pe un tiran, acesta era misterios și de nepătruns. Într-o zi, în timp ce stătea la masa din bucătărie, bându-și cafeaua, privindu-l pe Tómas care se juca pe podea și mângâind suprafața mesei cu podul palmei, îi ceru lui Símon, care era gata-gata să se strecoare afară din bucătărie, să-i mai aducă o ceașcă de cafea. Și, în timp ce Símon îi turna cafeaua, el spuse:

— Mă enervează foarte tare când mă gândesc la acest lucru.

Símon se opri, ținând cana de cafea cu ambele mâini, și rămase nemișcat lângă el.

— Mă enervează foarte tare, zise el, încă mângâind suprafața mesei.

Símon se îndepărtă încetișor și puse cana pe plita sobei.

Privindu-l în continuare pe Tómas care se juca pe podea, Grímur spuse:

— Mă enervează foarte tare când mă gândesc că nu eram cu mult mai mare decât el.

Símon nu și-l închipuise niciodată pe tatăl lui mai tânăr sau mai diferit. Acum, el devenea brusc un copil, la fel ca Tómas, și o latură complet nouă a caracterului tatălui său ieșea la suprafață.

— Tu și Tómas sunteți prieteni, nu-i așa?

Símon încuviință.

— Nu-i așa? repetă el, și Símon spuse că da.

Tatăl lui continuă să mângâie masa.

— Și noi am fost prieteni.

Apoi tăcu.

— Femeia aia, zise Grímur în cele din urmă. Am fost trimis acolo. Aveam aceeași vârstă ca a lui Tómas. Am petrecut câțiva ani buni acolo.

Tăcu iarăși.

— Și bărbatul ei.

Încetă să mai atingă masa cu mâna și își încleștă pumnul.

— Ticălosul ăla nenorocit. Afurisitul ăla ticălos.

Símon se retrase încetișor. Apoi, tatăl lui păru să-și recapete calmul.

— Nici eu nu înțeleg asta, zise el. Și nu o pot controla.

Își termină cafeaua, se ridică în picioare, se duse în dormitor și închise ușa în urma lui. În drumul său, îl ridică pe Tómas de pe podea și îl luă cu el.

Símon simți o schimbare la maică-sa, pe măsură ce anii trecură și pe măsură ce el creștea, se maturiză și dobândi un simț al responsabilității. Nu era o schimbare bruscă, precum momentul când Grímur se transforma dintr-odată și devenea aproape uman; dimpotrivă, maică-sa se schimbă încetul cu încetul și subtil, de-a lungul unei perioade lungi de timp, a mai multor ani, iar el își dădu seama de înțelesul din spatele acestei schimbări, cu o sensibilitate ieșită din comun. Avu din ce în ce mai mult sentimentul că această schimbare a ei era periculoasă, nu mai puțin periculoasă decât cea a lui Grímur, și că, în mod inexplicabil, ar fi de datoria lui să intervină înainte de a fi prea târziu. Mikkelína era prea neputincioasă, iar Tómas prea mic. Doar el o putea ajuta.

Símon înțelegea cu greu această schimbare sau ceea ce însemna, însă deveni conștient de ea mai mult ca

oricând cam în momentul în care Mikkelína strigase cu voce tare primul cuvânt. Evoluția Mikkelínei o mulțumi incomensurabil pe maică-sa. Pentru o clipă, a fost ca și cum bezna în care se afla fusese înlăturată, ea zâmbise și își strânsese fata și pe cei doi băieți la piept. În următoarele săptămâni și luni, o ajută pe Mikkelína să învețe să vorbească, desfătându-se cu progresele ei cele mai neînsemnate.

Însă nu dură mult până ce maică-sa se întoarce la vechea ei rutină, ca și cum bezna care fusese înlăturată revenise cu o intensitate mai mare decât oricând. Uneori, stătea pe marginea patului, privind în gol ore întregi, după ce ștersese și cel mai mic firicel de praf din acea căsuță. Privea meditativ, cu o nefericire tăcută și cu ochii pe jumătate închiși, cu o expresie infinit de tristă, părând atât de singură pe lume. Odată, când Grímur o lovise cu pumnul în față și ieșise val-vârtej afară, Símon o găsisse ținând cuțitul de curățat în mână, cu podul palmei în sus, atingându-și încetișor cu lama încheietura mâinii. În momentul în care îl observă, ea zâmbi silit și puse cuțitul la loc în sertar.

— Ce faci cu cuțitul ăla? întrebă Símon.

— Verific dacă e ascuțit. Lui îi plac cuțitele ascuțite.

— E complet altul atunci când e în oraș, zise Símon. Acolo nu e rău.

— Știu.

— Acolo e fericit și zâmbește.

— Da.

— De ce nu e așa și acasă? Cu noi?

— Nu știu. Nu se simte bine.

— Aș vrea să fie diferit. Aș vrea să fie mort.

Maică-sa se uită la el.

— Nu spune asta. Nu vorbi ca el. Nu trebuie să gândești așa. Tu nu ești ca el și nu vei fi niciodată. Nici tu și nici Tómas. Niciodată. Mă auzi? Îți interzic să gândești așa! Nu trebuie.

Símon se uită la maică-sa.

— Povestește-mi despre tatăl Mikkelinei, zise el.

Símon o auzise uneori vorbindu-i Mikkelinei despre el și încerca să-și închipuie cum ar fi fost lumea ei dacă el n-ar fi murit și n-ar fi lăsat-o singură. Se imagina fiul acelui bărbat, într-o familie în care tatăl lui nu era un monstru, ci un prieten și un tovarăș care își iubea copiii.

— A murit, zise maică-sa cu o undă de vină în glas. Și asta-i tot.

— Dar el era altfel, zise Símon. Tu puteai fi altfel.

— Dacă n-ar fi murit? Dacă Mikkelinea nu s-ar fi îmbolnăvit? Dacă nu l-aș fi întâlnit pe tatăl tău? Ce rost are să gândești în felul ăsta?

— De ce e el atât de rău?

O întreba acest lucru în repetate rânduri și uneori ea îi răspundea, alteori nu spunea, pur și simplu, nimic, ca și cum ea însăși ar fi căutat răspunsul la acea întrebare ani buni, fără să-l fi găsit niciodată. Ea privea, pur și simplu, dincolo de Símon, singură pe lume, și vorbea singură, tristă și îndepărtată, ca și cum nimic din ce spunea sau făcea nu mai conta.

— Nu știu. Știu doar că nu trebuie să ne acuzăm pe noi. Nu e vina noastră. E ceva în interiorul său. La început, m-am învinovățit pe mine. Am încercat să găsesc ceva ce făceam greșit și îl enerva, am încercat să schimb acel lucru. Însă niciodată nu am știut ce anume, și nimic din ce făceam nu schimba lucrurile. Am încetat să mă mai

învinuiesc cu mult timp în urmă și nu vreau ca tu sau Tómas și Mikkellína să credeți că felul în care se comportă e cauzat de voi. Chiar și atunci când vă înjură și vă bate. Nu e vina voastră.

Se uită la Símon.

— Puțina putere pe care o are pe lumea asta se răsfânge asupra noastră și nu are de gând să renunțe la ea. Nu o să renunțe niciodată la ea.

Símon se uită la sertarul unde erau ținute cuțitele de curățat.

— Și nu putem face nimic?

— Nu.

— Ce aveai de gând să faci cu cuțitul?

— Ți-am spus. Verificam doar cât era de ascuțit. Lui îi plac cuțitele ascuțite.

Símon o iertă pe maică-sa pentru că mințea, fiindcă știa că se străduia, ca de obicei, să-l protejeze, să-l ferească, să se asigure că viața lor îngrozitoare de familie nu ar avea nici cea mai mică influență asupra lui.

Când Grímur se întoarce acasă în acea seară, negru din cap până în picioare de la descărcatul cărbunelui, era extrem de binedispus și începu să vorbească cu mama lor despre ceva ce auzise el în Reykjavík. Se așează pe un scaun de bucătărie, îi zise să-i aducă niște cafea și îi spuse că numele ei fusese pomenit la muncă. Că ea era unul dintre acei copii apocaliptici care fuseseră concepuți la Uzina de Gaz.

Ea rămase cu spatele la Grímur și nu spuse un cuvânt. Símon stătea la masă. Tómas și Mikkellína erau afară.

— La Uzina de Gaz!?

Apoi Grímur slobozi un râs urât și gâlgâitor. Uneori, scuipa o flegmă neagră de la praful de cărbune și era negru în jurul ochilor, urechilor și gurii.

— În timpul orgiei apocaliptice în afurisitul de rezervor de gaz! strigă el.

— Nu e adevărat, zise ea încetișor, și Símon fu surprins, pentru că rareori o auzise contestând orice spunea Grímur.

Se uită la maică-sa, iar un fior rece îi trecu pe șira spinării.

— Și-o trăgeau și beau toată noaptea, fiindcă credeau că se apropie sfârșitul lumii, și așa ai apărut tu, jigodie.

— E o minciună, zise ea, mai hotărâtă decât înainte, însă tot fără să-și ridice privirea de la ceea ce făcea la chiu-vetă.

Rămase cu spatele întors la Grímur, capul îi căzu mai tare în piept, iar umerii ei micuți i se arcuiră în sus, de parcă voia să se ascundă între ei.

Grímur încetase să mai rădă.

— Mă faci mincinos?

— Nu, zise ea, însă nu e adevărat. E o neînțelegere.

Grímur se ridică în picioare.

— E o neînțelegere, o imită el.

— Știu când a fost construit rezervorul de gaz. Eu m-am născut înainte.

— Nu asta am auzit eu. Eu am auzit că maică-ta a fost o curvă și tac-tu un vagabond și că te-au aruncat la gunoi atunci când te-ai născut.

Sertarul era deschis, ea privea înăuntru, iar Símon o văzu uitându-se la cuțitul mare de curățat. Se uită la Símon și din nou la cuțit și, pentru prima oară, el crezu că era capabilă să-l folosească.

Skarphédinn aranjase ca un cort mare, alb să fie pus peste locul unde se efectuau săpăturile, iar în momentul în care Erlendur intră ca să se adăpostească de soarele primăvărat, văzu că săpăturile avansau incredibil de încet. Săpaseră lângă fundație o porțiune de zece metri pătrați, iar scheletul se afla într-o latură a acelei porțiuni. Brațul era tot ridicat în sus, ca înainte, și doi bărbați stăteau în genunchi cu pensule și linguri în mâini, îndepărtând pământul și punându-l în niște recipiente de metal.

— Nu e puțin cam prea minuțioasă toată această treabă? întrebă Erlendur în momentul în care Skarphédinn îi veni în întâmpinare. În felul ăsta, nu o să terminați nici la paștele cailor.

— Nu poți, pur și simplu, să fii suficient de atent în momentul în care se fac săpături, zise Skarphédinn mai infatuaț ca oricând, mândru că metodele sale produceau rezultate. Și voi, cel mai mult dintre toți, trebuie să știți treaba asta, adăugă el.

— Nu vă folosiți de locul ăsta ca teren de practică?

— Teren de practică?

— Pentru arheologi. Nu asta predai la universitate?

— Ascultă, Erlendur. Noi lucrăm metodic. Nu există altă cale de a face asta. Crede-mă.

— Da, poate că nu e nicio grabă, zise Erlendur.

— Vom ajunge acolo în cele din urmă, zise Skarphédinn, trecându-și limba peste colți.

— Mi s-a spus că patologul e în vacanță în Spania, zise Erlendur. Vine abia peste câteva zile. Deci, chiar avem o grămadă de timp, cred.

— Cine ar putea zăcea acolo? întrebă Elínborg.

— Nu putem determina dacă e vorba despre un bărbat sau despre o femeie, un trup de tânăr sau unul de bătrân, zise Skarphédinn. Și poate nu e treaba noastră să spunem asta. Însă nu cred că mai există nici cea mai mică îndoială că aici a fost vorba de o crimă.

— Ar putea fi o femeie tânără și însărcinată? întrebă Erlendur.

— O să aflăm treaba asta în curând, zise Skarphédinn.

— În curând? zise Erlendur. Nu dacă ne mișcăm în ritmul ăsta.

— Răbdarea este o virtute, zise Skarphédinn. Amintește-ți asta.

Erlendur ar fi vrut să-i spună unde să-și vâre virtutea, dacă Elínborg nu i-ar fi întrerupt.

— Crima nu trebuie să aibă neapărat legătură cu locul acesta, zise ea ca din senin.

Fusese de acord cu aproape tot ce spusese Sigurdur Óli cu o zi înainte, atunci când începuse să-l critice pe Erlendur pentru că era prea preocupat cu prima lui bănuială referitoare la oase, și anume că persoana îngropată acolo locuise pe deal, chiar într-una din acele cabane. După părerea lui Sigurdur Óli, era un lucru prostesc să te concentrezi asupra unei case care existase acolo și asupra

unor oameni care putuseră sau nu să fi locuit în ea. Erlendur era la spital când Sigurdur Óli îi ținuse această predică, iar Elínborg se hotărâse să audă părerea lui Erlendur despre asta.

— Ar fi putut fi omorât, să zicem, în vestul orașului și adus aici, zise ea. Nu putem fi siguri că această crimă chiar a fost comisă pe deal. Vorbeam despre acest lucru ieri cu Sigurdur Óli.

Erlendur cotrobăi adânc în buzunarele hainei, până ce-și găsi bricheta și pachetul de țigări. Skarphédinn îi aruncă o privire disprețuitoare.

— Nu poți fuma în cort, zise el printre dinți.

— Hai afară, îi zise Erlendur lui Elínborg. Nu vrem ca virtutea să-și piardă răbdarea.

Ieșiră din cort, iar Erlendur aprinse țigara.

— Ai dreptate, bineînțeles, zise el. Nu știm deloc precis, în caz că e vorba într-adevăr de o crimă, că a fost comisă aici. După câte văd eu — continuă el, scoțând un nor gros de fum —, avem trei teorii, în mod egal plauzibile. Prima, logodnica lui Benjamín Knudsen, care era însărcinată, a dispărut, iar toată lumea a crezut că s-a aruncat în mare. Nu se știe de ce, probabil din gelozie, așa cum spui tu, el a omorât-o pe fată și i-a ascuns trupul aici, lângă cabană; și după aceea nu a mai fost deloc același. A doua, cineva a fost omorât în Reykjavík, chiar în Keflavík sau Akranes, la drept vorbind; oriunde în împrejurimi. Adus aici, îngropat și uitat. A treia, există posibilitatea ca oamenii care au locuit pe acest deal să fi comis o crimă și să fi îngropat trupul în pragul ușii, pentru că nu aveau unde să se ducă. E posibil să fi fost un călător, un musafir, poate unul dintre britanicii care au venit aici în timpul războiului și au construit barăcile de pe partea

cealaltă a dealului sau unul dintre americanii care le-au preluat de la ei, poate chiar un membru din casa respectivă.

Erlendur aruncă mukul de țigară pe jos și îl strivi cu piciorul.

— Personal, și nu pot explica acest lucru, sunt de partea ultimei teorii. Cea în legătură cu logodnica lui Benjamín ar fi cea mai ușoară, dacă putem face legătura între ADN-ul ei și schelet. A treia s-ar putea dovedi cea mai rezistentă pentru noi, fiindcă vorbim despre cineva care a dispărut, presupunând că acea persoană a fost dată dispărută vreodată, într-o zonă mare și populată, cu foarte mult timp în urmă. Acea opțiune rămâne larg deschisă.

— Dacă împreună cu scheletul găsim rămășițele unui embrion, oare nu am aflat răspunsul mai mult sau mai puțin? făcu Elínborg.

— Asta ar fi o soluție foarte simplă, după cum am spus. Știm ceva despre sarcină? întrebă Erlendur.

— Ce vrei să spui?

— Știm sigur că a fost vorba despre asta?

— Vrei să spui că e posibil ca Benjamín să fi mințit? Și ca ea să nu fi fost însărcinată?

— Nu știu. Ar fi putut să fie însărcinată, însă nu neapărat cu el.

— Să-l fi înșelat?

— Putem specula mult și bine până ce arheologii ăștia ne aduc ceva palpabil.

— Ce i s-ar fi putut întâmpla acelei persoane? oftă Elínborg, gândindu-se la oasele acoperite cu pământ.

— Poate a meritat-o, zise Erlendur.

— Ce?

— Acea persoană. Haide să sperăm asta, oricum. Haide să sperăm că nu a fost o victimă nevinovată.

Gândurile sale se întoarseră la Eva Lind. Oare merita să zacă la terapie intensivă, mai mult moartă decât vie? Fusesse asta vina lui? Cine altcineva în afară de ea trebuia învinovățit? Starea în care se găsea nu și-o făcuse cu mâna ei? Dependența ei de droguri nu era oare problema ei personală? Sau avusese și el o parte de vină în toată treaba asta? Ea era convinsă că avusese și îi spusese asta când simțise că era nedrept cu ea.

— Nu ar fi trebuit să ne părăsești niciodată, îi strigase ea cândva. Bine, mă disprețuiești. Da' nici tu nu ești mai bun. Și tu ești tot un ratat nenorocit!

— Nu te disprețuiesc, zisese el, însă ea nici măcar nu-l ascultase.

— Mă disprețuiești de parcă aș fi un rahat, strigase ea. Ca și cum tu ai fi mai important decât mine. Ca și cum tu ai fi mai deștept și mai bun. Ca și cum tu ai fi mai bun decât mama sau Sindri! Ne-ai părăsit de parcă ai fi fost cine știe ce ștab, apoi ne-ai ignorat. De parcă ai fi, de parcă ai fi Dumnezeu Atotputernic.

— Am încercat...

— Ai încercat pe dracu'! Ce-ai încercat? Nimic. Ai dat dracu' totul. Ai dat bir cu fugiții, ca o jigodie ce ești.

— Nu te-am disprețuit niciodată, zisese el. E greșit să crezi asta. Nu înțeleg de ce spui asta.

— Oh, ba da, înțelegi. De-aia ai plecat. Pentru că noi suntem atât de banali. Atât de banali, încât nu ne-ai putut suporta. Întreab-o pe mama! Ea știe. Ea zice că e numai vina ta. Toată această chestiune. E numai vina ta. Și starea în care sunt eu. Ce părere ai de asta, domnule Dumnezeu Atotputernic?

— Nu tot ce spune maică-ta e adevărat. E supărată și înverșunată, și...

— Supărată și înverșunată! Dacă ai ști măcar cât de supărată și de înverșunată este ea cu adevărat și te urăște din tot sufletul și își urăște copiii, pentru că nu a fost vina ei că tu ai plecat, pentru că ea e Fecioara Maria. A fost vina NOASTRĂ. A lui Sindri și a mea. Nu pricepi, ticălos nenorocit. Nu pricepi, nenorocitul...

— Erlendur?

— Ce e?

— Ești bine?

— Excelent. Cât se poate de bine.

— Am de gând să trec pe la fiica lui Róbert.

Elínborg își flutură mâna prin fața lui ca și cum ar fi vrut să-l scoată din transă.

— Te duci la Ambasada Marii Britanii?

— Poftim?

Erlendur își reveni în simțiri.

— Da, hai să facem așa, zise el de departe. Hai să facem așa. Un singur lucru, Elínborg.

— Da?

— Cheamă-l pe medicul legist înapoi aici, ca să se uite la oase atunci când or să fie scoase la suprafață. Skarphédinn nu știe nimic. Îmi amintește din ce în ce mai mult de o monstruozitate ieșită din basmele Fraților Grimm.

Înainte ca Erlendur să se ducă la Ambasada Marii Britanii, merse până în cartierul Vogar și parcă foarte aproape de apartamentul de la subsol în care Eva Lind locuise odinioară și de unde își începuse el căutarea. Se gândi la copilul pe care îl găsisese în apartament, cu urme de arsuri de țigară pe trup. Știa că fetița fusese luată de la mama ei și se afla în grija celor de la Protecția Copilului și știa că bărbatul cu care trăia ea era tatăl fetei. O anchetă rapidă scosese la iveală că mama fusese de două ori la Urgență în ultimul an, o dată cu un braț rupt, iar a doua oară cu răni multiple, despre care pretinsese că fuseseră rezultatul unui accident rutier.

O altă verificare simplă arată că partenerul mamei avea cazier, cu toate că niciodată pentru violență. Își aștepta sentința pentru acuzațiile de spargere și trafic de droguri. O dată fusese la închisoare pentru că acumulasese niște delikte minore. Unul dintre aceste delikte fusese un jaf dintr-un magazin, care se soldase însă cu un eșec.

Erlendur rămase în mașină o lungă perioadă de timp, privind atent ușa apartamentului. Se abținu să fumeze și era gata-gata să pornească mașina și să plece, în momentul în

care ușa se deschise. Din imobil ieși un bărbat, învăluit în fumul unei țigări pe care o aruncă în grădina din față. Avea o statură medie, era bine făcut, avea un păr lung și negru și era îmbrăcat în negru din cap până în picioare. Înfățișarea lui se potrivea descrierii din rapoartele poliției. În momentul în care bărbatul dispăru după colț, Er-lendur demară fără prea mult zgomot.

Fiica lui Róbert o întâmpină pe Elínborg în ușă. Elínborg îi telefonase dinainte. Femeia, al cărei nume era Harpa, era imobilizată într-un scaun cu roțile, avea picioarele atrofiate și lipsite de viață, însă trunchiul și brațele puternice. Elínborg fu oarecum surprinsă, însă nu zise nimic. Harpa îi zâmbi și o invită în casă. Lăsă ușa deschisă, Elínborg intră și o închise în urma ei. Apartamentul era mic, însă primitiv, făcut pe comandă pentru proprietara sa.

— Îmi pare rău pentru tatăl dumneavoastră, zise Elínborg, urmând-o pe Harpa în camera de zi.

— Vă mulțumesc, zise femeia din scaunul cu roțile. Era foarte bătrân. Sper să nu trăiesc atât de mult. Nimic nu urăsc mai tare decât să sfârșesc ca pacient într-un azil de bătrâni și să aștept să mor. Să mă sting încetul cu încetul.

— Facem o anchetă în legătură cu niște oameni care e posibil să fi locuit într-o cabană în Grafarholt, în partea de nord, zise Elínborg. Nu foarte departe de voi. În timpul războiului sau cam pe-acolo. Am vorbit cu tatăl dumneavoastră cu puțin timp înainte să moară și ne-a spus că știa că acolo locuia o familie, însă, din nefericire, nu a putut să ne spună mai mult.

Elínborg se gândi la masca de pe chipul lui Róbert. La mâinile lui lipsite de viață și anemice.

— Ați pomenit ceva de găsierea unor oase, zise Harpa, îndepărtându-și cu mâna o șuviță de păr care îi căzuse peste frunte. Cele despre care s-a vorbit și la știri.

— Da, am găsit un schelet acolo și încercăm să descoperim al cui ar putea fi. Vă amintiți de această familie despre care a vorbit tatăl dumneavoastră?

— Aveam șapte ani când războiul a ajuns și în Islanda, zise Harpa. Îmi amintesc de soldații din Reykjavík. Noi locuiam în centru, însă nu aveam nici cea mai vagă idee despre ce se întâmpla. Ei erau și pe deal. În partea de sud. Au construit niște barăci și un buncăr. În buncăr era o despicătură lungă, prin care ieșea țeava unui tun. Totul era foarte spectaculos. Părinții noștri ne-au spus să stăm departe de el, mie și fratelui meu. Îmi amintesc vag de gardul din jurul lui. Era din sârmă ghimpată. Nu ne prea duceam pe-acolo. Petreceam mult timp în cabana pe care tata o construise, mai ales vara, și normal că am ajuns să ne cunoaștem cât de cât vecinii.

— Tatăl dumneavoastră a spus că erau trei copii în acea casă. E posibil să fi fost cam de vârsta dumneavoastră, zise Elínborg și privi în jos la scaunul cu roțile în care se afla Harpa. Poate nu prea vă puteați deplasa.

— Oh, ba nu, zise Harpa, lovind cu degetele scaunul cu roțile. Asta s-a întâmplat mai târziu. Un accident de mașină. Aveam treizeci de ani. Nu-mi amintesc de niciun copil de pe deal. Îmi amintesc de copiii din alte cabane, însă nu de acolo de sus.

— Lângă locul vechii case cresc niște tufe de coacăzi, în locul unde am găsit oasele. Tatăl dumneavoastră a pomenit despre o femeie care se ducea acolo, după aceea, cred. Se ducea des acolo... cred că a spus acest lucru... probabil îmbrăcată în verde și că era cocoșată.

— Cocoșată?

— Asta e ceea ce a spus el sau, mai degrabă, ceea ce a scris.

Elínborg scoase biletul pe care îl scrisese Róbert și i-l înmână.

— Cred că acest lucru se întâmpla când încă mai aveai cabana, continuă Elínborg. Înțeleg că ai vândut-o la ceva vreme după 1970.

— 1972, zise Harpa.

— Ați observat-o pe această femeie?

— Nu, și nu l-am auzit niciodată pe tata vorbind despre ea. Îmi pare rău că nu vă pot ajuta, însă nu am văzut-o niciodată pe femeia aceea și nu știu nimic despre ea, cu toate că îmi amintesc de niște oameni care locuiau în locul la care vă referiți.

— Vă puteți da seama la ce s-a referit tatăl dumneavoastră când a folosit acest cuvânt? Cocoșată?

— La ceea ce înseamnă. El spunea întotdeauna lucrurilor pe nume și nimic mai mult. Era o persoană foarte exactă. Un om bun. Bun cu mine. După accidentul meu. Și atunci când soțul meu m-a părăsit — a rămas vreo trei ani după accident, apoi m-a părăsit.

Elínborg crezu că observă un zâmbet, însă nu era niciun zâmbet pe chipul ei.

Oficialul de la Ambasada Marii Britanii îl întâmpină pe Erlendur cu o curtoazie și o etichetă ireproșabile, încât Erlendur aproape îi mulțumi cu o plecăciune. Zise că era secretar. Îmbrăcat într-un costum impecabil și cu pantofi negri din piele, cu scârț, era neobișnuit de înalt și de slab și vorbea o islandeză foarte corectă, spre marea încântare a lui Erlendur, care vorbea engleză prost și o

înțelegea la fel de prost. Oftă cu ușurare în momentul în care își dădu seama că, dacă unul din ei urma să facă o impresie ușor prețioasă în conversația lor, acela avea să fie secretarul.

Biroul era la fel de impecabil ca secretarul însuși, și Erlendur se gândi la locul său de muncă, ce arăta întotdeauna de parcă îl lovise o bombă. Secretarul, care se numea Jim, îi oferî un loc.

— Îmi place că sunteți atât de neprotocolari aici, în Islanda, zise Jim.

— Sunteți aici de mult timp? întrebă Erlendur, fără să știe cu exactitate de ce se comporta ca o bătrână la o seară dansantă.

— Da, deja de aproape douăzeci de ani, încuviință Jim. Și întâmplarea face ca al Doilea Război Mondial să mă intereseze în mod special. Vreau să spun al Doilea Război Mondial în Islanda. Am obținut o diplomă pe acest subiect la *London School of Economics*⁹. Când ați sunat să întrebați despre acele barăci, m-am gândit că aș putea să vă fiu de ajutor.

— Stăpâniți bine limba.

— Mulțumesc, soția mea e islandeză.

— Deci ce puteți spune despre acele barăci? întrebă Erlendur, ajungând la subiectul care îl interesa.

— Ei bine, nu am avut prea mult timp la dispoziție, însă am găsit niște rapoarte ale ambasadei despre taberele pe care le-am construit în timpul războiului. Probabil va trebui să trimitem după mai multe informații. Asta dumneavoastră hotărâți. Au existat câteva barăci acolo unde se află acum terenul de golf Grafarholt.

---

⁹ Școala londoneză de economie.

Jim ridică niște hârtii de pe masă și le răsfoi.

— A existat, de asemenea, cum se numește, o fortificație acolo. Sau un buncăr? O cazemată de artilerie. Un tun uriaș. Un pluton din Batalionul al doisprezecelea scoțian Tyneside arma tunul, însă tot nu am descoperit cine stătea în barăci. Pentru mine, seamănă cu o magazie. De ce se afla pe deal nu știu sigur, însă au existat barăci și buncăre peste tot acolo, în drum către Mosfellsdalur, în Kollafjördur și Hvalfjördur.

— Ne întrebam despre persoana dispărută de pe deal, după cum v-am spus la telefon. Știți dacă dintre soldații care erau acolo s-a pierdut vreunul sau a fost dat dispărut?

— Credeți că scheletul pe care l-ați găsit ar putea fi al unui soldat britanic?

— E puțin probabil, însă credem că trupul a fost îngropat acolo în timpul războiului iar, dacă britanicii se aflau în zonă, ar fi o idee bună să putem, cel puțin, să-i excludem.

— O să verific eu asta pentru dumneavoastră, însă nu știu cât timp se păstrează asemenea date. Cred că americanii au preluat tabăra și tot ce era acolo când am plecat noi, în 1941. Majoritatea trupelor noastre au fost trimise în alte țări, însă nu toate.

— Deci, americanii au întreținut acea tabără?

— O să verific și chestia asta. Pot vorbi la Ambasada SUA despre acest lucru, să văd ce spun și ei. Asta o să vă scutească de formalități.

— Ați avut poliție militară aici.

— Întocmai. Ar putea fi cel mai bun loc pentru a începe. O să dureze câteva zile. Poate chiar săptămâni.

— Avem suficient timp, zise Erlendur, gândindu-se la Skarphédinn.

Cotrobăind printre bunurile lui Benjamín, Sigurdur Óli se plictisise de moarte. Elsa îl întâmpinase în fața ușii de la intrare, îl condusese în pivniță și îl lăsase acolo, iar el își petrecuse patru ore întorcând cu fundul în sus dulapuri, sertare și nenumărate cutii, fără să știe exact ce anume căuta. Principala preocupare a gândurilor sale era Bergthóra. Se întrebă dacă o să fie la fel de nimfomană când el o să se întoarcă acasă la fel cum fusese în ultimele câteva săptămâni. Se hotărî să o întrebe pe față dacă exista un anumit motiv pentru puternicul său apetit față de el și dacă acel motiv putea fi doar faptul că ea își dorea un copil. Însă acea întrebare, știa el, însemna să pună în discuție altă chestiune despre care discutaseră uneori fără să ajungă la vreo concluzie: oare nu era timpul să se căsătorească, cu toată ceremonia și rânduielile potrivite?

Aceasta era întrebarea care îi ardea pe buze între săruturile pasionale cu care îl înăbușea. El încă trebuia să se hotărască în legătură cu această chestiune și întotdeauna evita să răspundă. Cursul gândurilor sale era următorul: viața lor împreună decurgea lin, dragostea lor era înfloritoare, de ce să o distrugă căsătorindu-se? Atâta tam-tam. O petrecere a burlacilor. Ceremonia de la biserică. Toți acei invitați. Prezervative umflate în camera nupțială. De foarte mare prost gust. Bergthóra nu voia o porcărie de ceremonie civilă. Ea vorbea despre artificii și amintiri frumoase, care să-i țină de cald la bătrânețe. Sigurdur Óli mormăia. Credea că era prea devreme să se gândească la bătrânețe. Problema rămăsese nerezolvată, rezolvarea depindea evident de el, iar el nu știa ce anume voia, în afară de faptul că nu își dorea o nuntă la biserică și nici să o rănească pe Bergthóra.

La fel ca Erlendur, în momentul în care citi scrisorile, simți dragostea adevărată a lui Benjamín pentru fata care dispăruse de pe străzile Reykjavíkului într-o zi și despre care se spunea că se aruncase în mare. *Dragostea mea. Iubita mea. Cât de dor îmi e de tine.*

Câtă dragoste, gândi Sigurdur Óli.

Era oare această dragoste capabilă să ucidă?

Mormanul de hârtii priveau prăvălia lui Knudsen, și Sigurdur Óli renunțase la orice speranță de a găsi ceva cât de cât constructiv, când scoase un bilet dintr-un fișier vechi și citi:

Höskuldur Thórarinsson.

Chirie în avans pentru Grafarholt.

8 krónur.¹⁰

Semnat Benjamín Knudsen.

Erlendur pleca de la ambasadă în momentul în care îi sună mobilul.

— Am găsit un chiriaș, zise Sigurdur Óli. Cred.

— Pentru ce? zise Erlendur.

— Pentru cabană. Ies acum din pivnița lui Benjamín. Nu am văzut în viața mea o asemenea harababură. Am găsit un bilet care indică faptul că un anume Höskuldur Thórarinsson a plătit chirie în Grafarholt.

— Höskuldur?

— Da. Thórarinsson.

— Ce dată are biletul?

— Nu are dată. Nu are an. De fapt, e doar o factură de la prăvălia lui Knudsen. Chitanța pentru chirie e scrisă

---

¹⁰ 8 coroane islandeze.

pe spate. Și am găsit, de asemenea, facturi pentru ceea ce ar putea foarte bine să fie materiale de construcție pentru cabană. Toate sunt trecute în contul prăvăliei, iar facturile au ca dată anul 1938. E posibil să fi început construirea cabanei cam prin acea perioadă sau să fi lucrat la ea.

— În ce an am zis că a dispărut logodnica lui?

— Stai puțin, am notat asta.

Erlendur așteaptă până ce Sigurdur Óli verifică. Lua notițe la ședințe, un obicei cu care Erlendur nu reușise niciodată să se acomodeze. Îl putea auzi pe Sigurdur Óli răsfoind prin hârtii și revenind la telefon.

— A dispărut în 1940. Primăvara.

— Deci, Benjamín construiește cabana până la acel moment, apoi renunță și, în schimb, o închiriază.

— Iar Höskuldur e unul dintre chiriași.

— Ai descoperit ceva despre acest personaj Höskuldur?

— Nu, nu încă. Nu ar trebui să începem cu el? întrebă Sigurdur Óli, sperând să scape din acea pivniță.

— O să-l verific eu, zise Erlendur și, spre marea întristare a lui Sigurdur Óli, adăugă: Vezi dacă poți găsi și altceva despre el sau despre altcineva în toată mizeria aia. Dacă e un bilet, e posibil să mai fie și altele.

Erlendur rămase la căpătâiul Evei Lind destul de mult timp după ce sosi de la ambasadă și își stoarse creierii gândindu-se ce anume să-i spună. Făcu câteva încercări, însă în zadar. De când doctorul subliniase faptul că ar ajuta dacă ar vorbi cu ea, se întrebasese în mod repetat ce anume să-i spună, însă nu ajunsese la nicio concluzie.

Începu să vorbească despre vreme, însă curând renunță. Apoi îl descrie pe Sigurdur Óli și îi spuse cât de obosit arătase în ultimul timp. Însă nu prea era altceva de spus despre el. Încercă să găsească ceva de spus despre Elínborg, însă renunță și la asta. Apoi îi spuse despre logodnica lui Benjamín Knudsen, despre care se presupunea că se înecase, și despre scrisorile de dragoste pe care le găsisese în pivnița negustorului.

Îi spuse Evei Lind că o văzuse pe maică-sa la căpătâiul ei.

Apoi tăcu.

— Care e treaba cu tine și cu mama? întrebasese odată Eva Lind, când era în vizită la el. De ce nu vă mai vorbiți?

Sindri Snaer o însoțise, însă nu zăbovise prea mult, lăsându-i împreună, în timp ce se lăsa întunericul. Era

decembrie, iar la radio se transmiteau cântece de Crăciun. Erlendur închisese radioul și Eva Lind îl repornise, spunând că voia să le asculte. Era însărcinată în câteva luni și, pentru moment, era pe drumul cel bun. Ca de obicei atunci când stăteau împreună, ea începu să vorbească despre familia pe care nu o avea. Sindri Snaer nu pomenea niciodată despre acest lucru, nici despre mama sau sora lui sau despre lucrurile care nu se întâmplaseră. Era tăcut și retras atunci când Erlendur îi vorbea. Nu-l plăcea pe tatăl lui. Aceasta era diferența dintre soră și frate. Eva Lind voia să ajungă să-și cunoască tatăl și nu pierdea ocazia să-l facă răspunzător pentru tot ce se întâmplase.

— Vrei să vorbim despre mine și despre mama ta? zise Erlendur. Nu putem opri cântecele alea de Crăciun?

Încerca să câștige timp. Incursiunile Evei în trecut îl puneau întotdeauna în încurcătură. Nu știa ce răspunsuri să-i dea în legătură cu căsătoria lor de scurtă durată, cu copiii pe care îi avuseseră și cu motivul pentru care plecase. Nu avea răspunsuri la toate întrebările ei și, uneori, chestia asta o înfuria. Îi sărea repede muștarul când era vorba despre familia ei.

— Nu, eu vreau să aud cântece de Crăciun, zise Eva Lind, și Bing Crosby continuă să viseze la un Crăciun alb. Nu am auzit-o niciodată să spună un lucru bun despre tine, însă trebuie totuși să fi văzut ceva la tine. Măcar la început. Atunci când v-ați cunoscut. Ce a fost?

— Ai întrebat-o și pe ea?

— Da.

— Și ce ți-a spus?

— Nimic. Chestia asta ar putea să însemne că ar avea ceva pozitiv de spus despre tine și nu poate face față acestui lucru. Nu poate face față ideii că există ceva bun în

legătură cu tine. Ce a fost? De ce s-a terminat totul între voi?

— Nu știu, zise Erlendur și fu sincer.

Încerca să fie sincer.

— Ne-am întâlnit la o discotecă. Nu știu. Nu a fost nimic planificat. S-a întâmplat, pur și simplu.

— Ce aveai în cap?

Erlendur nu răspunse. Se gândi la copiii care nu și-au cunoscut niciodată părinții; care nu au aflat niciodată cine erau cu adevărat. Care apăruseră în viața părinților lor când aceasta era deja la jumătate și nu îi cunoșteau deloc. Îi cunoscuseră doar ca tată și ca mamă, ca autoritate și ca protectori. Nu le descoperiseră niciodată secretele comune și separate, și acest lucru avusese drept rezultat faptul că părinții lor erau niște străini la fel ca oricare alții pe care copiii îi întâlneau în cursul vieții. Se gândi cum unii părinți reușeau să-și țină copiii la distanță, până când tot ceea ce rămânea între ei era comportamentul politic, izvorât dintr-o sinceritate artificială și din experiența comună, mai degrabă decât din dragostea adevărată.

— Ce era în capul tău? Întrebările Evei Lind deschideau răni pe care ea le zgândărea întruna.

— Nu știu, zise Erlendur, ținând-o la distanță, așa cum făcuse întotdeauna.

Ea simțea acest lucru. Poate se comporta tocmai pentru a stârni o asemenea reacție. Ca să capete încă o confirmare. Ca să simtă cât de distant era față de ea și cât de greu îi era să-l înțeleagă.

— Trebuie să fi găsit *ceva* la ea.

Cum putea ea să înțeleagă, când, uneori, nici el nu înțelegea?

— Ne-am întâlnit la discotecă, repetă el. Nu m-am așteptat să existe un viitor în așa ceva.

— Și atunci ai plecat, pur și simplu.

— Nu am plecat pur și simplu, zise Erlendur. Nu a fost așa. Însă am plecat în cele din urmă, și totul s-a sfârșit. Nu am făcut-o... Nu știu. Poate nu există o manieră corectă de a face acest lucru. Dacă există, noi nu am găsit-o.

— Însă nu s-a terminat, zise Eva Lind.

— Nu, zise Erlendur.

Îl ascultă pe Bing Crosby la radio. Se uită pe fereastră la fulgii mari purtați în zbor către pământ. Se uită la fiica sa. La cerceii ei din sprânceană. La ținta din nas. La bocancii ei militari din picioarele care se odihneau pe măsuța de cafea. La mizeria de sub unghiile ei. La abdomenul dezgolit, care începuse să-i crească și care se ițea de sub tricoul ei negru.

— Nu se termină niciodată, zise el.

Höskuldur Thórarinsson locuia într-un apartament la subsolul elegantei case de comandat a fiicei sale, în Árbaer, și dădea impresia că era mulțumit cu soarta sa. Era un bărbat mic de statură, sprinten, cu păr grizonant și barbă la fel în jurul unei guri mici, îmbrăcat cu o cămașă în carouri și cu pantaloni bej din velur. Elínborg îi dăduse de urmă. Nu erau mulți oameni în registrul național cu numele de Höskuldur și trecuți de vârsta pensionării. Ea îi sună aproape pe toți, indiferent de locul unde se aflau în Islanda, iar acest Höskuldur din Árbaer îi spusese că, bineînțeles, închiriasse cabana de la Benjamín Knudsen, acel biet băiat de treabă. Își amintea bine, deși nu petrecuse prea mult timp în cabana de pe deal.

Erlendur și Elínborg au intrat în camera de zi; el făcuse cafea și vorbeau despre una-alta. Le spuse că se născuse și crescuse în Reykjavík, apoi începu să se plângă despre cum acești afurisiți de conservatori storceau viața bieților pensionari, de parcă erau o adunătură de paraziți care nu se puteau întreține singuri. Erlendur se hotărî să rețeze scurt divagațiile bătrânului.

— De ce v-ați mutat pe deal? Nu era mai degrabă ceva cam rustic pentru cineva născut și crescut în Reykjavík?

— Bineînțeles că era, zise Höskuldur în timp ce le turna cafea în cești. Însă nu era alternativă. Nu pentru mine. Nu puteai găsi casă de închiriat în Reykjavík la momentul respectiv. Oamenii se înghesuiau în camere foarte mici în timpul războiului. Dintr-odată, toți țărănoii puteau veni la oraș și câștiga bani peșin în locul unui castron cu iaurt și al unei sticle cu băutură. Dormeau și în corturi dacă era nevoie. Prețul caselor o luase razna, și atunci m-am mutat pe deal. Ce e cu oasele alea pe care le-ați găsit acolo?

— Când v-ați mutat pe deal? Întrebă Elínborg.

— Din câte îmi aduc aminte, a fost cam prin 1943. Sau prin '44. Cred că era toamnă. Era în timpul războiului.

— Cât ați locuit acolo?

— Am stat cam un an. Până în toamna următoare.

— Locuiați singur?

— Cu soția mea. Cu draga de Ellý. E moartă acum.

— Când a murit?

— Acum trei ani. Credeți că am îngropat-o pe deal? Par eu genul ăla de om, drăguț?

— Nu reușim să găsim persoane înregistrate ca locuind în acea casă, zise Elínborg fără să răspundă comentariului său. Nici pe dumneavoastră și nici pe alții. Nu v-ați înregistrat cu domiciliul acolo?

— Nu-mi amintesc cum a fost. Nu ne-am înregistrat niciodată. Nu aveam casă. Alții erau întotdeauna dispuși să dea mai mulți bani decât noi, apoi am auzit despre cabana lui Benjamín și am vorbit cu el. Chiriașii lui tocmai se mutaseră și lui i s-a făcut milă de mine.

— Știți cine au fost acei chiriași? Cei dinaintea dumneavoastră?

— Nu, însă îmi amintesc că locul arăta impecabil în momentul în care ne-am mutat.

Höskuldur își termină cana de cafea, o umplu din nou și luă o înghițitură.

— Curat lună.

— Cum adică „curat lună“?

— Ei bine, îmi amintesc că Ellý chiar a comentat ceva în legătură cu treaba asta. I-a plăcut. Totul curat, lustruit și nu se vedea niciun firicel de praf. A fost de parcă ne mutaserăm la hotel. Nu că noi am fi fost niște țărănoi, luați seama de asta. Însă casa era extraordinar de bine întreținută. O gospodină care, în mod evident, își făcea bine treaba, a spus Ellý a mea.

— Deci, nu ați văzut niciun semn de violență sau ceva asemănător? Întrebă Erlendur, care tăcuse până atunci. Urme de sânge pe pereți, spre exemplu.

Elínborg se uită la el. Îl hărțuia oare pe bătrân?

— Sânge? Pe pereți? Nu, nu era sânge.

— Totul în ordine, așadar?

— Totul în ordine. Categorie.

— Erau niște tufișuri lângă casă când ați stat acolo?

— Da, erau câteva tufe de coacăzi. Îmi amintesc de ele pentru că erau încărcate cu fructe în acea toamnă și am făcut gem de coacăze.

— Nu dumneavoastră le-ați plantat? Sau soția dumneavoastră, Ellý?

— Nu, nu le-am plantat noi. Erau acolo când ne-am mutat.

— Și nu bănuieți cui aparțin oasele pe care le-am găsit îngropate acolo? Întrebă Erlendur.

— De asta sunteți aici? Ca să aflați dacă am omorât pe cineva?

— Credem că cineva a fost îngropat acolo în timpul războiului sau cam așa ceva, zise Erlendur. Însă nu sunteți suspect de crimă. Departamentul de astăzi vorbit vreodată cu Benjamín despre oamenii care au locuit în cabană înaintea voastră?

— Întâmplător am vorbit, zise Höskuldur. Odată, când plăteam chiria și laudam condițiile impecabile în care chiriașii anteriori lăsaseră casa. Însă nu părea interesat de subiect. Era un bărbat misterios. Își pierduse soția. Se aruncase în mare, din câte am auzit.

— Logodnica. Nu erau căsătoriți. Vă amintiți de trupele britanice care au avut o tabără pe deal? Sau mai degrabă americane, ceva mai târziu, în timpul războiului?

— Mișuna de britanici după ocupația din 1940. Își ridicaseră barăci pe partea cealaltă a dealului și aveau un tun pentru apărarea Reykjavíkului împotriva atacurilor. Eu am crezut întotdeauna că era o glumă, însă Ellý mi-a spus să nu glumesc cu asta. Apoi, britanicii au plecat, iar americanii au preluat tabăra. Aveau tabăra pe deal când m-am mutat acolo. Britanicii plecaseră ceva mai înainte.

— I-ați cunoscut?

— Nu prea. Erau numai ei cu ai lor. Nu puteau la fel de tare ca englezii, zicea Ellý a mea. Mai curați și mai deștepți.

Eleganți. Mult mai eleganți decât ei. Ca în filme. Clark Gable. Sau Cary Grant.

Cary Grant era englez, gândi Erlendur, însă nu se sinchisi să-l corecteze pe un atotștiutor. Observă că și Elínborg ignorase acest lucru.

— Și au construit barăci mai bune, continuă nestingherit Höskuldur. Barăci mult mai bune decât ale englezilor. Americanii au betonat podelele, nu au folosit scânduri putrezite, așa cum folosiseră englezii. Locuri mult mai bune. Ca tot ce au atins americanii: mult mai bun și mai curat.

— Știți cine a preluat cabana când dumneavoastră și Ellý v-ați mutat de acolo? Întrebă Erlendur.

— Da, noi le-am arătat împrejurimile. El lucra la fermă în Gufunes, avea soție, doi copii și un câine. Niște oameni încântători, însă nu pot, cu niciun chip, să-mi mai amintesc numele lor.

— Știți ceva despre oamenii care au locuit acolo înaintea voastră și care au lăsat casa în condiții atât de bune?

— Doar ce mi-a spus Benjamín când am început să vorbim despre cât de frumos fusese întreținută casa și când i-am zis că Ellý și cu mine ne fixaserăm standardele la fel de sus.

Erlendur ciuli urechile, iar Elínborg își îndreptă spatele în fotoliu. Höskuldur nu zise nimic.

— Da? făcu Erlendur.

— Ce a spus? Era despre soția lui.

Höskuldur făcu din nou o pauză și mai luă o înghițitură de cafea. Erlendur așteptă cu nerăbdare ca el să-și termine povestea. Nerăbdarea lui nu-i scăpă lui Höskuldur, care știa că-i stârnise curiozitatea detectivului.

— A fost foarte interesant, puteți fi siguri de asta, zise Höskuldur.

Poliția nu va pleca cu mâinile goale de la el. Nu de la Höskuldur. Sorbi din nou din cafea, fără să se grăbească.

Dumnezeule, gândi Elínborg. Oare pacostea asta bătrână o să ajungă vreodată la povestea pe care voia să o spună? Se săturase de hodorogi care fie îi muriseră sub ochi, fie trebuise să fie ventilați.

— El credea că soțul ei o cotonogea.

— O cotonogea? repetă Erlendur.

— Cum se numește chestia asta în zilele noastre? Violență domestică?

— El își bătea soția? zise Erlendur.

— Asta e ceea ce mi-a spus Benjamín. Era unul dintre acei nenorociți care își bat nevestele și copiii. Eu nu am ridicat nici măcar un deget împotriva lui Ellý.

— V-a spus numele lor?

— Nu, sau, dacă a făcut-o, le-am uitat de mult. Însă mi-a mai spus un lucru la care m-am gândit deseori de atunci. A zis că ea, soția acelui bărbat, fusese concepută în vechea Uzină de Gaz din Raudarárstigur. Acolo, în Hlemmur. Cel puțin așa se spunea. Așa cum se spunea și despre Benjamín că și-a omorât nevasta. Adică, logodnica.

— Benjamín? Uzina de Gaz? Despre ce vorbiți?

Erlendur pierduse cu desăvârșire șirul ideilor.

— Oamenii spuneau că Benjamín și-a omorât logodnica?

— Unii așa credeau. La momentul respectiv. Așa spunea și el.

— Că el a omorât-o?

— Că oamenii credeau că el îi făcuse ceva. Nu a spus că a omorât-o. Nu mi-a spus asta niciodată. Nu-l cunoșteam prea bine. Însă era sigur că oamenii îl bănuiau și îmi amintesc că s-a vorbit de gelozie.

— Bârfă?

— Bârfă, bineînțeles. Trăim cu asta. Trăim ca să spunem lucruri urâte despre alți oameni.

— Stați puțin, care e treaba în legătură cu Uzina de Gaz?

— Asta-i cea mai bună bârfă dintre toate. Nu ați auzit-o? Oamenii credeau că sfârșitul lumii era aproape, așa că făceau orgii care țineau toată noaptea la Uzina de Gaz. Mai mulți copii s-au născut după aceea, iar această femeie era unul dintre acei copii, sau așa credea Benjamín. Erau numiți copiii apocalipsei.

Erlendur se uită la Elínborg și din nou la Höskuldur.

— Faceți mișto de noi?

Höskuldur scutură din cap.

— Era din cauza cometei. Oamenii credeau că o să se lovească de Pământ.

— Care cometă?

— Cometa Halley, bineînțeles! aproape că strigă Domnul Știe-Tot, indignat de ignoranța lui Erlendur. Cometa Halley! Oamenii credeau că Pământul o să se lovească de ea și o să se transforme în scrum!

Mai devreme în acea zi, Elínborg o găsisese pe sora logodnicei lui Benjamín și, în momentul în care pleacă de la Höskuldur, îi spuse lui Erlendur că voia să vorbească cu aceasta. Erlendur încuviință, spunând că se ducea la Biblioteca Națională ca să încerce să găsească articole din ziare în legătură cu cometa Halley. Ca majoritatea „atotștiutorilor”, după cum se dovedi, Höskuldur nu știa prea multe despre ceea ce se întâmplase în realitate. Se învârti în jurul cozii, până ce Erlendur nu mai avu chef să-l mai asculte și își luă rămas-bun, mai degrabă tăios.

— Ce părere ai despre ce spunea Höskuldur? o întreabă Erlendur pe Elínborg în momentul în care se întoarsă în mașină.

— Că treaba cu Uzina de Gaz e de tot râsul, zise Elínborg. Ar fi interesant să vedem ce poți afla despre asta. Însă ce a spus despre bârfă e perfect adevărat. Găsim o plăcere deosebită în a spune lucruri urâte despre alți oameni. Bârfa nu confirmă că Benjamín chiar a fost un criminal, și tu știi asta.

— Da, cum e proverbul ăla? Nu iese fum fără foc?

— Proverbe, murmură Elínborg. O voi întreba pe sora ei. Ia spune-mi altceva. Ce mai face Eva Lind?

— Zace, pur și simplu, în pat. Ai impresia că doarme liniștită. Doctorul mi-a spus să vorbesc cu ea.

— Să vorbești cu ea?

— El crede că ea poate auzi vocile, cu toate că se află în comă, și că acest lucru i-ar face bine.

— Și ce vorbești cu ea?

— Nu prea multe, zise Erlendur. Nu știu ce anume să-i spun.

Sora logodnicei lui Benjamín auzise bârfele, însă negă categoric că ar fi fost vreun adevăr în ele. Numele ei era Bára și era mult mai tânără decât cea care dispăruse. Locuia într-o casă de comandată și mare în Grafarvogur, era încă măritată cu un angrosist bogat și trăia într-un lux care se manifesta printr-un mobilier flamboiant, bijuteriile scumpe pe care le purta și atitudinea ei condescendentă față de detectivul care se afla acum în camera ei de zi. Elínborg, care îi rezumase la telefon lucrurile despre care voia să vorbească, gândi că această femeie nu trebuise să-și facă niciodată griji în privința banilor, că își permisese întotdeauna tot ce-i poftise inima și că nu trebuise să aibă de-a face decât cu cei de teapa ei. Avea sentimentul că aceasta era viața care ar fi așteptat-o și pe sora Bárei, la momentul la care dispăruse.

— Sora mea era foarte atașată de Benjamín, lucru pe care eu nu prea l-am înțeles niciodată. Mă frapa prin faptul că era extraordinar de plictisitor. Era de familie bună, bineînțeles. Familia Knudsen e printre cele mai vechi familii din Reykjavík. Însă el nu era genul interesant.

Elínborg zâmbi. Nu știa la ce se referea. Bára observă.

— Era un visător. Foarte rar se întâmpla să fie cu picioarele pe pământ, cu idei mari în legătură cu comerțul cu amănuntul, ceea ce chiar s-a întâmplat cu mulți ani în urmă, cu toate că el nu a trăit ca să tragă foloase de pe urma acestui lucru. Și era amabil cu oamenii simpli. Servitoarele lui nu trebuia să i se adreseze cu „domnule”. Oamenii nu mai fac acest lucru acum. Nu mai există politețe. Și nu mai sunt servitoare.

Băra șterse cu mâna praful imaginar de pe măsuta de cafea. Elínborg observă niște tablouri mari într-un capăt al camerei, două portrete separate, al Bărei și al soțului ei. Soțul părea destul de posac și obosit, cu gândurile departe. Băra părea să aibă un surâs perfid pe chipul ei perfect, iar Elínborg nu se putu abține să se gândească la faptul că ea era cea care ieșise victorioasă din acest mariaj. Îi fu milă de bărbatul din tablou.

— Însă, dacă vă gândiți că el a omorât-o pe sora mea, vă înșelați amarnic, zise Băra. Oasele despre care spuneți că s-au găsit lângă cabană nu sunt ale ei.

— De unde știți asta?

— Știu, pur și simplu. Benjamín nu ar fi făcut rău nici măcar unei muște. Era un mare tăntălău. Un visător, după cum am spus. Lucrul acesta a fost evident în momentul în care ea a dispărut. Bărbatul ăsta s-a pierdut cu totul. A încetat să-i mai pese de afacerea pe care o avea. A renunțat să mai socializeze. A renunțat la tot. Nu a trecut niciodată peste asta. Mama i-a înapoiat scrisorile de dragoste pe care i le trimisese surorii mele. Citise și ea câteva dintre ele și zicea că erau frumoase.

— Dumneavoastră și sora dumneavoastră erați apropiate?

— Nu, nu pot spune asta. Eu eram cu mult mai mică. Ea e deja mare în cele mai vechi amintiri pe care le am

despre ea. Mama spunea întotdeauna că ea era ca tata. Capricioasă și țăfnoasă. Depresivă. Și el a făcut tot asta.

Bára dădu impresia că lăsase să-i scape din greșeală ultima propoziție.

— Tot asta? zise Elínborg.

— Da, zise Bára cu iritare în glas. Tot asta. S-a sinucis.

Spuse cuvintele cu o detașare absolută.

— Însă el nu a dispărut ca ea. Oh, nu. El s-a spânzurat în sufragerie. De cârligul candelabrului. Ca să-l vadă toată lumea. Așa de mult i-a păsat de familia lui.

— Trebuie să vă fi fost greu, zise Elínborg doar de dragul de a spune ceva.

Bára se uită acuzator la Elínborg, așa cum stătea cu fața la ea, ca și cum ar fi învinovățit-o pentru că trebuise să-și amintească toate acele lucruri.

— Cel mai greu a fost pentru sora mea. Ei erau foarte apropiați. Genul acesta de lucru te marchează, evident. Biata fată.

Pentru o clipă, fu o urmă de compasiune în vocea ei.

— A fost...?

— S-a întâmplat cu câțiva ani înainte de propria ei dispariție, zise Bára, și Elínborg își dădea seama că ascundea ceva. Că povestea ei fusese repetată dinainte. Că era golită de orice emoție. Însă pesemne așa era femeia aceea. Autoritară, cu inima rece și indiferentă.

— Trebuie să recunosc că Benjamín s-a purtat bine cu ea, continuă Bára. I-a scris scrisori de dragoste, chestii de genul ăsta. În acele zile, logodnicii făceau plimbări lungi pe jos prin Reykjavík. Și a lor a fost o curte obișnuită. S-au cunoscut la Hótel Borg, care, în acele vremuri, era locul de întâlnire, se vizitau, se plimbau, călătoreau împreună, iar lucrurile s-au întâmplat așa cum se întâmplă cu toți

tinerii de oriunde. El a cerut-o în căsătorie, și cred că mai erau doar două săptămâni până la nuntă în momentul în care ea a dispărut.

— Am înțeles că oamenii au spus că s-a aruncat în mare, zise Elínborg.

— Da, oamenii au țesut o întreagă poveste din acea întâmplare. Au căutat-o peste tot în Reykjavík. Zeci de oameni au luat parte la căutare, însă nu au găsit nici măcar un fir de păr. Mama mi-a adus la cunoștință. Sora mea dispăruse în acea dimineață. Se dusesse la cumpărături și în alte câteva locuri, nu erau prea multe magazine în acele zile, însă nu cumpărase nimic. Se întâlnise cu Benjamín la magazinul lui, plecase de la el și nu mai fusese văzută niciodată. El ne-a spus nouă și polițiștilor că s-au certat. Din această cauză s-a învinovățit pentru ce s-a întâmplat și a suportat atât de greu toată povestea.

— Și de ce s-a spus că s-a aruncat în mare?

— Unii oameni au crezut că au văzut o femeie care se îndrepta spre plajă, acolo unde se sfârșește astăzi șoseaua Tryggvagata. Era îmbrăcată cu o haină asemănătoare cu a surorii mele. Era cam de aceeași statură. Asta a fost tot.

— Și de ce s-au certat?

— O chestiune neînsemnată. Care avea legătură cu nunta lor. Cu pregătirile de nuntă. Sau cel puțin asta a spus Benjamín.

— Și nu credeți că a fost vorba despre altceva?

— Nu am idee.

— Nu credeți că e posibil ca scheletul pe care l-am găsit pe deal să fie al ei?

— Exclus. Bineînțeles, nu am argumente pentru a susține această afirmație și nu o pot demonstra, însă mi se

pare pur și simplu o poveste trasă de păr. Nu o pot concepe.

— Știți ceva despre chiriașii care au locuit în cabana lui Benjamín din Grafarholt? Niște persoane care au locuit acolo în timpul războiului? Poate o familie formată din cinci membri, un cuplu cu trei copii. Aveți vreo idee?

— Nu, însă știu că au locuit oameni în cabana lui în timpul războiului. Din cauza crizei locuințelor.

— Păstrați ceva de la sora dumneavoastră, cum ar fi, de exemplu, vreo șuviță de păr? Într-un medalion, poate?

— Nu, însă Benjamín avea o șuviță din părul ei. Am văzut-o tăindu-și-o pentru el. I-a cerut un suvenir în vara când sora mea s-a dus câteva săptămâni în nord, în Fljót, în vizită la niște rude.

Când Elínborg se urcă în mașină, îi telefonă lui Sigurdur Óli. Se îndrepta către pivnița lui Benjamín după o zi lungă și plictisitoare, și ea îi spuse să caute cu foarte mare atenție o șuviță de păr care îi aparținuse logodnicei lui Benjamín. Îi spuse că era posibil să se afle într-un medalion. Îl auzi pe Sigurdur Óli oftând.

— Ei, haide, zise Elínborg. Putem demonstra că e scheletul ei dacă găsim o șuviță de păr. Este foarte simplu.

Închise și era gata-gata să demareze în momentul în care îi veni brusc o idee și opri motorul. După ce se gândi câteva clipe, mușcându-și cu nervozitate buza de jos, se hotărî să acționeze.

Când Bára deschise ușa, aceasta fu mirată să o vadă din nou pe Elínborg.

— Ați uitat ceva? întrebă ea.

— Nu, am doar o întrebare, zise Elínborg cu stângăcie. Apoi plec.

- Ei bine, ce este? zise Bára nerăbdătoare.
- Ați zis că sora dumneavoastră purta un pardesiu în ziua dispariției.
- Așa, și?
- Ce fel de pardesiu era?
- Ce fel? Un pardesiu obișnuit, pe care i-l dăduse mama.
- Vreau să spun, ce culoare? Știți cumva?
- De ce întrebați?
- Sunt curioasă, zise Elínborg, fără să vrea să intre în detalii.
- Nu-mi amintesc.
- Nu, bineînțeles că nu, zise Elínborg. Înțeleg. Vă mulțumesc și îmi cer scuze pentru deranj.
- Însă mama spunea că era verde.

Multe lucruri se schimbă în timpul acelor ani ciudați.

Tómas încetase să mai ude patul. Încetase să-l mai enerveze pe tatăl său și, dintr-un motiv care îi scăpa lui Símon, Grímur începuse să-i arate mai multă atenție băiatului cel mic. Se gândi că era posibil ca Grímur să se fi schimbat după sosirea trupelor. Sau poate Tómas era cel care se schimba.

Mama lui Símon nu vorbea niciodată despre Uzina de Gaz cu care Grímur o tachinase atât, așa că, în cele din urmă, el se plictisi de subiectul respectiv. Biată bastardă, obișnuia el să-i spună, o numea „Gazoasa” și vorbea despre marele rezervor de gaz și orgia care avusese loc acolo în noaptea în care se spunea că Pământul urma

să piară, sfărâmat în bucățele în timpul coliziunii cu o cometă. Cu toate că înțelegea puțin din ce spunea tatăl lui, Símon observă că aceste lucruri o supărau pe mama lui. Símon știa că vorbele lui o dureau la fel de tare cum o durea bătaia lui.

Odată, când se ducea în oraș cu tatăl lui, trecură pe lângă Uzina de Gaz, iar Grímur arătă înspre rezervorul cel mare, râzând și spunând că de acolo apăruse maică-sa. Apoi râse și mai tare. Uzina de Gaz era una dintre cele mai mari construcții din Reykjavík, iar Símon fu impresionat de dimensiunile ei. Se hotărî să o întrebe pe maică-sa despre construcție și despre rezervorul cel mare care îi stârnise curiozitatea.

— Nu asculta toate prostiile pe care le spune, zise ea. Pe semne că știi deja că el îndrugă vrute și nevrute. Nu ar trebui să crezi un cuvânt din ce spune. Niciun cuvânt.

— Ce s-a întâmplat la Uzina de Gaz?

— Din câte știu eu, nimic. Sunt invenții. Nu știu de unde a auzit povestea asta.

— Dar unde sunt mama și tatăl tău?

Se uită la fiul ei și tăcu. Se luptase cu această întrebare toată viața, iar acum fiul ei o formulase atât de inocent, încât nu știa ce să-i răspundă. Nu-și cunoscuse părinții niciodată. Când era mai tânără întrebase de ei, însă nu reușise să afle nimic. Prima ei amintire era că se afla într-un loc, în Reykjavík, cu mulți copii, și când crescuse i se spusese că nu era sora și fiica nimănui; că primăria plătise ca ea să se afle acolo. Ea cumpăni la acele vorbe, însă află ce însemnau abia mult mai târziu. Într-o zi fusese luată de la cămin și se dusese să locuiască la un cuplu mai în vârstă, ca servitoare în casă, și când crescuse lucrase pentru negustor. Asta fusese viața ei înainte de

a-l întâlni pe Grímur. Îi lipsea faptul că nu avea părinți sau un loc pe care să-l numească „acasă”, o familie cu verișori, mătuși și unchi, bunici și frați, și în perioada dintre adolescență și maturitate se întrebase de nenumărate ori cine era ea și cine-i erau părinții. Nu știa unde să caute răspunsuri.

Își imaginează că muriseră într-un accident. Aceasta era consolarea ei, pentru că nu suporta gândul ca ei să o fi părăsit, să-și fi părăsit propriul copil. Își închipui că îi salvaseră viața și că muriseră făcând acest lucru. Ba chiar că-și sacrificaseră viețile pentru ea. Îi vedea întotdeauna în această lumină. Ca pe niște eroi care se luptaseră pentru viețile lor și a ei. Nu putea concepe că părinții ei erau în viață. Pentru ea, acest lucru era de neacceptat.

Când l-a cunoscut pe pescar, pe tatăl Mikkelínei, l-a convins și pe el să o ajute să găsească un răspuns, așa încât meraseră la nenumărate birouri, fără a reuși să afle nimic, doar că era orfană; numele părinților ei lipseau din rubrica registrului național. Era descrisă ca fiind orfană. Certificatul ei de naștere nu era de găsit. Ea și pescarul s-au dus la familia unde locuise ea împreună cu toți ceilalți copii și au vorbit cu femeia care fusese mama ei adoptivă, însă nici aceasta nu putu să-i dea niciun răspuns. „Au plătit pentru tine”, zisese ea. „Aveam nevoie de bani.” Ea nu întrebase niciodată de unde era fetița.

Renunțase de mult să-și mai pună întrebări în legătură cu părinții ei atunci când Grímur venise acasă susținând că descoperise cine erau și cum apăruse ea pe lume, iar ea văzuse plăcerea morbidă de pe chipul lui în momentul în care vorbi despre orgia care avusese loc în rezervorul de gaz.

construiau soldații și îi arătau țeava care se proiecta afară din buncăr. Mikkelína stătea și privea la toate lucrurile din jurul ei, era însă tăcută și meditativă, iar Símon avea sentimentul că îi era frică de lucrurile pe care le vedea. De soldați și de tunul cel mare.

Toate trupele purtau uniforme kaki cu centuri și ghetete negre și grele, ale căror șireturi erau înfășurate în jurul pulpelor. Unii purtau căști și aveau puști sau pistoale pe care le țineau în tocuri. Când afară era cald, își scoteau vestoanele și cămășile și rămâneau cu piepturile goale în soare. Din când în când, pe deal aveau loc exerciții militare, în care soldații se camuflau, fugeau din locurile lor de ascunzătoare, se aruncau la pământ și trăgeau cu armele. Noaptea, în tabără era gălăgie și se auzea muzică. Uneori, aveau un aparat care scârțâia și interpreta o muzică pițigăiată. Alteori, soldații cântau noaptea cântece din țara lor, despre care Símon știa că se numea Marea Britanie, iar Grímur spunea că era un imperiu.

Povestiră mamei lor tot ce se întâmpla pe partea cealaltă a dealului, însă ea nu părea să fie prea interesată. Cu toate astea, odată, o luară și pe ea pe vârful dealului, iar ea privi lung la tabăra engleză. Apoi, când se întoarseră din nou acasă, le vorbi despre necazurile și pericolele care îi pășteau acolo și le interzise băieților să privească pe furiș la soldați, fiindcă nu aveau de unde să știe ce se putea întâmpla când bărbații aveau arme, iar ea nu voia ca lor să li se întâmple ceva rău.

Timpul trecu și, într-o zi, tabăra se umplu de americani; aproape toți englezii plecaseră. Grímur le spuse că fuseseră cu toții trimiși la moarte, însă că americanii aveau să o ducă bine în Islanda, lipsiți de orice grijă.

Grímur renunță la încărcatul cărbunelui și începu să lucreze pentru americanii de pe deal, deoarece în tabără era mult de muncă și se puteau obține bani frumoși. Le spuse că, într-o zi, pe când se plimba pe deal, întrebase dacă era ceva de muncă la intendenta și, fără a mai lungi vorba, i se dăduse o slujbă la magazia cu provizii și la cantină. După aceea, dieta lor de-acasă se schimbă în bine. Grímur veni într-o zi cu o cutie roșie, ce avea o cheie într-o parte. Deschise capacul cu cheia, întoarse cutia cu susul în jos, iar o bucată de carne roz căzu cu un „pleosc” pe farfuria acoperită de un aspic limpede. Tremura, iar gustul era delicios.

— Șuncă, zise Grímur. Direct din America.

Símon nu gustase niciodată ceva atât de bun în toată viața lui.

La început, nu se întrebă cum noul fel de mâncare își găsisese loc pe masa lor, însă observă privirea îngrijorată a mamei lui atunci când Grímur aduse o cutie plină cu conserve și le ascunse în casă. Uneori, Grímur pleca la Reykjavík cu un sac plin cu astfel de conserve și cu alte bunuri, pe care Símon nu le cunoștea. Când se întorcea, număra banii pe masă, și Símon îl văzu fericit așa cum nu-l mai văzuse niciodată. Grímur încetă să mai fie atât de răutăcios cu mama lor. Încetă să-i vorbească despre Uzina de Gaz. Îl mângâia pe Tómas pe cap.

Pe măsură ce timpul trecea, casa se umplu cu mărfuri. Țigări americane, conserve delicioase, fructe și chiar dresuri de nailon, despre care mama lor spunea că toate femeile din Reykjavík tânjeau să le aibă.

Niciuna dintre aceste mărfuri nu zăbovea prea mult timp în casa lor. Odată, Grímur aduse un pachetel cu cea mai minunată aromă pe care o mirosise Símon vreodată.

Grímur îl deschise și îi lăsa pe toți să guste, spunându-le că americanii mestecau așa ceva tot timpul, așa cum rumegă vacile. Nu trebuia să o înghiți, însă după ceva timp o puteai scuipa și puteai lua o fâșie nouă. Lui Símon, lui Tómas și până și Mikkelínei li se dădu o bucată roz și parfumată ca să o mestece, să o rumege cât poteau, apoi să o scuipe și să ia alta.

— Se numește gumă de mestecat, zise Grímur.

Grímur învăța curând să se descurce în engleză și se împrietenii cu soldații. Dacă erau liberi, îi invita uneori acasă la el, și atunci Mikkelína trebuia să se încuie în cămară, băieții își pieptăneau părul, iar mama lor își puneă o rochie și se făcea prezentabilă. Soldații soseau și se comportau politicos, îi întâmpinau pe membrii familiei cu strângeri de mână, se prezentau și le dădeau copiilor dulciuri. Apoi stăteau la masă și beau. Plecau în jeepul lor la Reykjavík și se lăsa din nou tăcerea în cabana pe care, altfel, nu o vizita nimeni.

Totuși, în mod normal, soldații se duceau direct la Reykjavík și se întorceau noaptea cântând. Dealul răsună de strigătele și urletele lor, și, o dată sau de două ori, se auzi un sunet ca de focuri trase de armă, însă nu de tun, deoarece, după cum se exprimă Grímur, acest lucru ar însemna „că afurisiții de naziști sunt în Reykjavík și or să ne omoare pe toți în câteva secunde”. Se ducea deseori noaptea cu soldații în oraș, iar când se întorcea, cânta cântece americane. Până în acea vară, Símon nu îl mai auzise niciodată pe Grímur cântând.

Și, o dată, Símon fu martor la o întâmplare ciudată.

Într-o zi, unul dintre soldații americani se duse pe deal cu o undiță, se opri pe malul lacului Reynisvatn și încercă să pescuiască păstrăv. Apoi, coborî dealul cu undița

la spinare și fluieră tot drumul până la lacul Hafravatn, unde își petrecu aproape toată ziua. Era o zi frumoasă de vară, iar el se plimbă pe malul lacului, întinzând undița ori de câte ori avea chef. În loc să pescuiască cu mai multă motivație, el părea să se bucure că se afla pe malul lacului pe o vreme atât de frumoasă. Șezu, fumă și se bronză.

Cam pe la ora trei păru să se sature, își strânse undița și o traistă care conținea cei trei păștrăvi pe care îi prinsese în acea zi și o porni cât se poate de degajat dinspre lac în sus, către deal. Însă, în loc să treacă mai departe de casa lor, se opri și îi zise ceva incomprehensibil lui Símon, care îi urmărise îndeaproape mișcările și acum se afla în picioare în fața ușii.

— *Are your parents in?*¹¹ îl întrebă soldatul, zâmbitor, pe Símon în engleză și privi înspre casă.

Pe vreme frumoasă, ușa era întotdeauna ținută deschisă. Tómas o ajutase pe Mikkelína să ajungă în locul înșorit din spatele casei și stătea acolo împreună cu ea. Mama lor era înăuntru, ocupată cu treburile casei.

Símon nu îl înțelese pe soldat.

— *You don't understand me?* zise soldatul. *My name is Dave. I'm American.*¹²

Deducând că numele lui era Dave, Símon încuviință. Dave întinse traista în fața băiatului, o puse jos pe pământ, o deschise, scoase cei trei păștrăvi și îi așeză lângă ea.

— *I want you to have this. You understand? Keep them. They should be great.*¹³

¹¹ Părinții tăi sunt acasă? (Engl.)

¹² Nu mă înțelegi? Numele meu este Dave. Sunt american (Engl.).

¹³ Vreau să îi iei. Înțelegi? Păstrează-i. Sunt foarte buni (Engl.).

Símon se uita fix la Dave, fără să înțeleagă. Dave zâmbi, iar dinții lui albi îi scânteiară în soare. Era mărunț de statură și slab, cu o față osoasă și părul negru și des, cu cărare într-o parte.

— *Your mother, is she in?* întrebă el. *Or your father?*¹⁴

Símon rămase cu gura căscată, neînțelegând. Dave își descheie buzunarul cămășii, scoase un carnet negru și răsfoi prin el până la locul unde dorea să ajungă. Se duse până la Símon și arătă înspre o propoziție din carnet.

— *Can you read?*¹⁵ întrebă el.

Símon citi propoziția pe care i-o indica Dave. O înțelese, pentru că era în islandeză, însă era urmată de altceva, în altă limbă, pe care nu-l putea înțelege. Dave citi propoziția în islandeză cu voce tare, cât putu de atent.

— *Ég heiti Dave*, zise el. *My name is Dave*, zise el din nou, în engleză. Mai arătă o dată cu degetul înspre propoziție, apoi îi înmână caietul lui Símon, care o citi cu voce tare.

— Numele meu e... Símon, zise el cu un zâmbet. Dave zâmbi și mai larg. Găsi altă propoziție și i-o arătă băiatului.

— Ce mai faci, domnișoară? citi Símon.

— *Yes, but not miss, just you*¹⁶, râse Dave, însă Símon nu înțelese. Dave găsi alt cuvânt și i-l arătă lui Símon. Mamă, citi Símon cu voce tare, iar Dave făcu un semn cu capul către el.

— Unde e? întrebă în islandeză, și Símon înțelese că el îl întreba de mama lui.

Símon îi făcu semn cu capul lui Dave să-l urmeze și îl duse în bucătărie, unde mama lui stătea la masă și cârpea șosete. Ea zâmbi când îl văzu pe Símon intrând, însă

¹⁴ Mama ta e acasă? Sau tatăl tău? (Engl.).

¹⁵ Știi să citești? (Engl.).

¹⁶ Da, însă nu domnișoară, tu doar (Engl.).

în momentul în care îl văzu pe Dave în spatele lui Símon, zâmbetul îi îngheță pe buze, scăpă șoseta și sări în picioare, răsturnând scaunul. Dave, la rândul său luat prin surprindere, făcu un pas înainte fluturându-și mâinile.

— *Sorry*¹⁷, zise el. *Please, I am so sorry. I didn't want to scare you. Please.*¹⁸

Mama lui Símon se duse în grabă la chiuveta din bucătărie și privi fix în ea, ca și cum n-ar fi îndrăznit să ridice privirea.

— Te rog scoate-l afară, Símon, zise ea.

— *Please, I will go*, zise Dave. *It's okay. I'm sorry. I'm going. Please, I...*¹⁹

— Scoate-l afară, Símon, repetă maică-sa.

Uluit de reacția ei, Símon se uită la ei pe rând și îl văzu pe Dave ieșind cu spatele din bucătărie în curte.

— De ce mi-ai făcut asta? zise ea și se întoarse către Símon. Să aduci un bărbat aici. De ce să faci asta?

— Îmi pare rău, zise Símon. Am crezut că era în regulă. Numele lui e Dave.

— Ce voia?

— Voia să ne dea pește, zise Símon. Țla pe care l-a prins în lac. Am crezut că era în regulă. Voia doar să ne dea niște pește.

— Dumnezeuule, ce sperietură! Dumnezeuule mare, ce sperietură! Nu trebuie să mai faci asta niciodată. Niciodată! Unde sunt Mikkelína și Tómas?

— Afară în spate.

— Sunt bine?

— Bine? Da, Mikkelína voia să stea la soare.

---

¹⁷ Îmi pare rău (Engl.).

¹⁸ Vă rog, îmi pare atât de rău. Nu am vrut să vă sperii. Vă rog (Engl.).

¹⁹ Vă rog, o să plec. E în regulă. Îmi pare rău. Plec. Vă rog, eu (Engl.).

— Nu trebuie să mai faci asta niciodată, repetă ea, în timp ce ieșea să vadă ce făcea Mikkelína. Auzi? Niciodată.

Ea dădu colțul casei și îl văzu pe soldat aplecat deasupra lui Tómas și a Mikkelínei, uitându-se consternat la fată. Mikkelína se strâmba și își întindea gâtul ca să vadă cine se afla lângă picioarele ei. Nu îi putea vedea fața soldatului, pentru că el avea soarele în spate. Soldatul se uită la mama ei, apoi din nou la Mikkelína, care se zvârcolea în iarbă.

— *I...*, zise Dave șovăielnic. *I didn't know*, zise el. *I am sorry. Really I am. This is none of my business. I'm sorry.*²⁰

Apoi se întoarse și plecă în mare grabă, și ei îl urmăriră dispărând încet-încet dincolo de deal.

— Sunteți bine? întrebă mama lor, îngenunchind lângă Mikkelína și Tómas.

Era mai calmă acum că soldatul plecase fără ca, aparent, să vrea să le facă vreun rău. O ridică pe Mikkelína în brațe, o cără în casă și o așează pe divanul din bucătărie. Símon și Tómas fugiră în urma ei.

— Dave nu e rău, zise Símon. E diferit.

— Numele lui e Dave? zise maică-sa cu gândurile în altă parte. Dave, repetă ea. Nu e la fel ca David în islandeză? întrebă ea, adresându-și întrebarea mai degrabă sieși. Și apoi se întâmplă ceva care îl frapă pe Símon.

Mama lui zâmbi.

Tómas fusese întotdeauna misterios, reticent, singuratic, puțin nervos și timid, genul tăcut. Cu o iarnă înainte, Grímur părusese să observe ceva la el care îi stârni interesul

---

²⁰ Eu... Nu am știut. Îmi pare rău. Chiar îmi pare. Nu e treaba mea. Îmi pare rău (Engl.).

mai mult decât pentru Símon. Avea să-i dea mai multă atenție lui Tómas și să-l ia cu el în altă cameră. Când Símon îl întrebă pe fratele lui despre ce vorbiseră, Tómas nu zisese nimic, însă Símon insistă și stoarse de la el că vorbiseră despre Mikkelína.

— Ce îți spunea despre Mikkelína? întrebă Símon.

— Nimic, zise Tómas.

— Ba da, îți spunea. Ce anume? zise Símon.

— Nimic, zise Tómas cu o privire stânjenită, ca și cum încerca să ascundă ceva de fratele său.

— Spune-mi.

— Nu vreau. Nu vreau ca el să vorbească cu mine. Nu vreau.

— Nu vrei ca el să vorbească cu tine? Vrei să spui că nu vrei ca el să spună lucrurile pe care le spune? Asta vrei să spui?

— Nu vreau nimic, asta-i tot, zise Tómas. Și tu încetează să mai vorbești cu mine.

Săptămânile și lunile treceau, iar Grímur își manifesta preferințele lui pentru fiul mai mic în diverse feluri. Cu toate că Símon nu lua parte niciodată la conversațiile lor, descoperi ce făceau, într-o seară, cam spre sfârșitul verii. Grímur se pregătea să ducă niște marfă de la magazie la Reykjavík. Îl aștepta pe un soldat pe nume Mike, care avea să-l ajute. Mike avea un jeep la dispoziție și ei urmau să-l umple cu marfă pe care să o vândă în oraș. Mama copiilor gătea ceva care fusese luat tot de la magazie. Mikkelína stătea în pat.

Símon observă că Grímur îl împingea pe Tómas spre Mikkelína, șoptindu-i ceva la ureche și rânjind așa cum o făcea când făcea remarci răutăcioase la adresa băieților. Mama lor nu observase nimic, iar Símon nu prea avea

idee despre ceea ce se întâmpla, până ce Tómas se duse la Mikkelína, îndemnat de Grímur, și îi zise:

— Târfă.

Apoi se întoarse la Grímur, care râse și îl mângâie pe cap.

Símon se uită înspre chiuvetă, acolo unde se afla mama lui. Cu toate că nu avea cum să nu fi auzit, ea nu făcu nicio mișcare și, la început, nu avu nicio reacție, ca și cum ar fi încercat să ignore acest lucru. Doar că o văzu că ținea cuțitul într-o mână și curăța cartofi, iar încheietura mâinii i se albi în timp ce ținea mâna încleștată pe plăsea. Apoi se întoarse încet cu cuțitul în mână și se uită fix la Grímur.

— Chestia asta nu o s-o mai faci niciodată, zise ea cu o voce tremurătoare.

Grímur se uită la ea și rânjetul îi îngheță pe chip.

— Eu? zise Grímur. Cum adică să nu mai fac niciodată? Nu am făcut nimic. Puștiul a fost. A fost băiatul meu, Tómas.

Mama lor făcu un pas către Grímur, cu cuțitul tot în mână.

— Să-l lași în pace pe Tómas.

Grímur se ridică în picioare.

— Ce ai de gând să faci cu cuțitul ăla?

— Să nu-i faci asta, zise ea, și Símon simți că începea să bată în retragere. Auzi jeepul care se apropia de casă.

— E aici, strigă Símon. Mike e aici.

Grímur privi pe fereastra de la bucătărie și apoi la mama copiilor, iar tensiunea se mai domoli pentru câteva clipe. Ea puse cuțitul jos. Mike apăru în pragul ușii. Grímur zâmbi.

Când se întoarse în acea noapte, o bătu pe mama lor fără niciun motiv. Dimineața următoare, avea un ochi

vânăț și șchiopăta. Copiii auziseră gemetele ei când Grímur o lovise cu pumnii. Tómas se târâse până în patul lui Símon și se uitase la fratele lui prin întunericul nopții, șocat, murmurând încontinuu, ca și cum acest lucru ar fi putut șterge ceea ce se întâmplase.

— ...îmi pare rău, nu am vrut, îmi pare rău, îmi pare rău, îmi pare rău...

Elsa îi deschise ușa lui Sigurdur Óli și îl invită la o cană cu ceai. În timp ce o urmărea pe Elsa în bucătărie, se gândea la Bergthóra. Se certaseră în acea dimineață, înainte de a pleca la lucru. După ce îi refuzase avansurile amoroase, el începuse cu stângăcie să-i descrie preocupările sale, până ce Bergthóra devenise foarte agitată.

— Hei, ia stai puțin, zisese ea. Deci noi nu o să ne căsătorim niciodată? Țsta e planul tău? Ca noi să trăim în păcat, fără niciun fel de act oficial, și copiii noștri să fie niște bastarzi? Pentru totdeauna.

— Bastarzi?

— Da.

— Iar te gândești la marea nuntă?

— Îmi pare rău că te deranjează acest lucru.

— Chiar vrei să mergi la biserică? În rochie de mireasă, cu buchețel și...

— Tu disprețuiești atât de tare această idee, nu-i așa?

— Și care e treaba cu copiii? zise Sigurdur Óli, dar imediat regretă, în momentul în care văzu că fața Bergthórei se înnegri și mai tare.

— Tu nu vrei niciodată să ai copii?

— Da, nu, da, adică, nu am discutat lucrul ăsta, zise Sigurdur Óli. Cred că trebuie să discutăm despre asta. Nu poți hotărî singură dacă să avem copii sau nu. Nu e corect și nu e ceea ce vreau. Nu acum. Nu chiar imediat.

— Va veni timpul, zise Bergthóra. Să sperăm. Avem amândoi treizeci și cinci de ani. Nu peste mult timp, va fi prea târziu. Ori de câte ori încerc să aduc vorba despre asta, tu schimbi subiectul. Nu vrei să discuți despre asta. Nu vrei copii sau căsătorie sau orice altceva. Nu vrei nimic. Devii la fel de rău ca boșorogul ăla de Erlendur.

— Ce? Sigurdur Óli rămase ca trăsnet. Cum adică?

Însă Bergthóra plecase deja la serviciu, lăsându-l cu o viziune îngrozitoare în privința viitorului.

Elsa observă că Sigurdur Óli avea gândurile în altă parte, pe când stătea în bucătăria ei și privea la cana cu ceai.

— Mai vreți ceai? întrebă ea încetișor.

— Nu, mulțumesc, zise Sigurdur Óli. Elínborg, care lucrează împreună cu mine la acest caz, voia ca eu să vă întreb dacă știți cumva ca unchiul dumneavoastră Benjamín să fi avut vreo șuviță din părul logodnicei sale, poate într-un medalion sau într-un recipient, ori în ceva asemănător.

Elsa se gândi puțin.

— Nu, zise ea. Nu-mi amintesc de vreo șuviță de păr, însă nu sunt sută la sută sigură de ceea ce se află acolo jos.

— Elínborg a zis că ar trebui să existe așa ceva, potrivit surorii logodnicei lui Benjamín, care i-a spus ieri că aceasta i-a dat unchiului dumneavoastră o șuviță de păr când a plecat într-o călătorie undeva, cred.

— Nu am auzit niciodată despre o șuviță din părul ei sau al altcuiva, la drept vorbind. Familia mea nu e prea romantică și nu a fost niciodată.

— Sunt lucruri în pivniță care să-i fi aparținut logodnicei?

— De ce vă trebuie o șuviță din părul ei? întrebă Elsa, în loc să răspundă la întrebarea lui. Avea o privire curioasă pe chip, care îl făcu pe Sigurdur Óli să ezite. Nu știa cât de mult îi spusese Erlendur. Îl scuti să mai întrebe.

— Puteți demonstra că ea e îngropată acolo sus pe deal, zise ea. Dacă aveți ceva de la ea. Puteți face un test ADN ca să descoperiți dacă scheletul e al ei, iar dacă e, o să pretindeți că unchiul meu a omorât-o și a lăsat-o acolo. Asta e ideea?

— Noi doar investigăm toate posibilitățile, zise Sigurdur Óli, dorind cu orice preț să evite să o provoace, iar Elsa să se dezlănțuie într-o furie la scara celei care o aprinsese pe Bergthóra cu doar o jumătate de oră înainte. Ziua aceasta nu începuse foarte bine. Cu siguranță, nu.

— Celălalt detectiv, ăla trist, a venit aici și a insinuat că Benjamín a fost răspunzător de moartea logodnicei lui. Și acum puteți cu toții confirma asta dacă găsiți o șuviță din părul ei. Pur și simplu nu pot înțelege acest lucru. Că ați putut crede că Benjamín a fost capabil să o omoare pe fata asta. De ce ar fi făcut-o? Ce motiv ar fi putut avea? Niciunul. Absolut niciunul.

— Nu, bineînțeles că nu, zise Sigurdur Óli pentru a o calma. Însă trebuie să știm cui au aparținut oasele și, până acum, nu avem prea multe de care să ne agățăm, cu excepția faptului că Benjamín a avut o casă și că logodnica lui a dispărut. Cu siguranță sunteți și dumneavoastră curioasă în legătură cu asta. Sigur vreți să știți ale cui sunt acele oase.

— Nu sunt sigură că vreau să știu, zise Elsa, oarecum mai calmă acum.

— Însă pot să continui să caut în pivniță, nu-i așa? zise el.

— Da, bineînțeles. Nu prea cred că vă pot împiedica să faceți lucrul ăsta.

Își termină ceaiul și coborî în pivniță, gândindu-se încă la Bergthóra. El nu păstra o șuviță din părul ei într-un medalion și nu simțea că avea nevoie de ceva care să-i amintească de ea. Nici măcar fotografia ei în portofel, ca pozele soției și ale copiilor, pe care știa că unii bărbați le poartă cu ei peste tot. Se simțea rău. Trebuia să stea de vorbă cu Bergthóra. Să pună lucrurile în ordine.

Nu voia deloc să fie ca Erlendur.

*

Sigurdur Óli se uită printre lucrurile lui Benjamín Knudsen până la prânz, apoi ieși și se duse la un fast-food, cumpără un hamburger din care de-abia dacă mușcă și citi ziarul în timp ce-și bea cafeaua. Pe la ora două, se îndreptă iar spre pivniță, înjurându-l pe Erlendur pentru încăpățânarea lui. Nu găsisese nici cel mai mic indiciu al motivului pentru care logodnica lui Benjamín dispăruse și nicio dovadă a prezenței în cabană a altor chiriași în timpul războiului, în afara lui Höskuldur. Nu găsisese șuvița de păr despre care Elínborg era atât de convinsă că exista, după ce citise toate romanele alea de dragoste. Era a doua zi petrecută de Sigurdur Óli în pivniță și se simțea la capătul răbdării.

Elsa se afla în ușă în momentul în care el se întoarce și îl invită înăuntru. Încercă să găsească un pretext ca

să-i refuze invitația, însă nu fu suficient de rapid, astfel încât să nu pară lipsit de politețe, așa că o urmă pe Elsa în camera de zi.

— Ați găsit ceva acolo jos? îl întrebă ea, iar Sigurdur Óli știu că, în spatele acestei remarci amabile, ea încerca de fapt să smulgă niște informații. Nu-i trecu prin minte că era posibil ca ea să se simtă singură, impresie pe care Er-lendur o avusese la doar câteva minute după ce intrase în casa ei întunecoasă.

— Nu am găsit acea șuviță de păr, zise Sigurdur Óli, bându-și tacticos ceaiul. Ea îl așteptase. Se uită la ea, întrebându-se ce urma.

— Nu, zise ea. Ești căsătorit? Scuze, bineînțeles, asta nu e treaba mea.

— Nu, adică... da, nu, nu sunt căsătorit, însă trăiesc cu cineva, zise Sigurdur Óli cu stânjeneală.

— Ai copii?

— Nu, n-am copii, zise Sigurdur Óli. Nu încă.

— De ce nu?

— Poftim?

— De ce nu ai copii?

Ce se întâmplă aici? gândi Sigurdur Óli în timp ce sorbea din ceai, ca să mai câștige timp.

— Stresul, bănuiesc. Atât de ocupat la serviciu tot timpul. Ambii avem slujbe solicitante și, ei bine, nu avem timp.

— Nu aveți timp pentru copii? Chiar nu aveți altceva mai bun de făcut cu timpul vostru? Cu ce se ocupă iubita ta?

— E partener într-o firmă de calculatoare, zise Sigurdur Óli, apoi se gândi să-i mulțumească pentru ceai și să-i spună că trebuia să plece. Nu avea de gând să fie interogat

de o fată bătrână snoabă, care, în mod evident, devenise ciudată din cauză că trăia singură, așa cum femeile ca ea pătesc în cele din urmă, până ce ajung să-și bage nasul în oalele altora.

— E o femeie bună? întrebă Elsa.

— Numele ei e Bergthóra, zise Sigurdur Óli, pe punctul de a deveni nepoliticos. E o femeie extraordinar de bună.

El zâmbi.

— De ce...?

— Nu am avut niciodată o familie, zise Elsa. Nu am avut copii. Nici un soț, că tot veni vorba. Nu-mi pasă de asta, însă mi-ar fi plăcut să am copii. Ar avea treizeci de ani azi, probabil. Treizeci și ceva de ani. Uneori, mă gândesc la asta. Adulți. Cu copii la rândul lor. Nu prea știu ce s-a întâmplat. Brusc, te trezești la vârsta mijlocie. Eu sunt medic. Nu multe femei studiau medicina atunci când m-am înscris eu la facultate. Eram ca tine, nu aveam timp. Nu aveam timp pentru o viață proprie. Ceea ce faci tu acum nu e viața ta. E doar muncă.

— Da, păi, bănuiesc că ar trebui...

— Nici Benjamín nu a avut o familie, continuă Elsa. Asta era tot ceea ce voia el, o familie. Cu fata aia.

Elsa se ridică în picioare și la fel făcu și Sigurdur Óli. Așteptă ca ea să-i spună la revedere, însă ea se duse până la un dulap mare de stejar, cu niște uși frumoase de sticlă și cu sertare sculptate, deschise unul dintre ele, scoase o cutiuță-ornament chinezească, ridică ușor capacul și scoase un medalion de argint aflat pe un lănișor subțire.

— El chiar a păstrat o șuviță din părul ei, zise ea. E și o fotografie a ei în medalion. Numele ei era Sólveig.

Elsa schiță un zâmbet.

— Lumina ochilor lui Benjamín. Nu cred că ea e îngropată sus pe deal. Gândul este de nesuportat. Asta ar însemna că Benjamín i-a făcut rău. Nu i-a făcut. Nu putea. Sunt convinsă de acest lucru. Această șuviță de păr o va demonstra.

Îi înmână lui Sigurdur Óli medalionul. El se așează din nou, îl deschise cu grijă și văzu o mică șuviță de păr negru deasupra unei fotografii a celei căreia îi aparținea. Fără să atingă părul, mută șuvița pe capacul medalionului pentru a putea să vadă fotografia. Aceasta arăta chipul unei fete de douăzeci de ani, brunetă și cu niște sprâncene frumos arcuite deasupra unor ochi mari, care priveau enigmatic la obiectiv. Buze care sugerau hotărârea, o bărbie mică, chipul ascuțit și frumos. Logodnica lui Benjamín. Sólveig.

— Vă rog să mă scuzați că am ascuns asta, zise Elsa. M-am tot gândit la lucrul acesta și l-am cumpănit și nu m-am putut hotărî să distrug această șuviță de păr. Ori-ce o ieși la iveală din investigație.

— De ce ați ascuns-o?

— Trebuia să mă gândesc bine la aceste lucruri.

— Da, însă chiar...

— A fost un șoc foarte mare când colegul dumneavoastră Erlendur, nu-i așa?, a început să insinueze că era posibil ca ea să fie acolo, însă când m-am gândit mai bine la asta... Elsa ridică din umeri în semn de resemnare.

— Chiar dacă un test ADN se dovedește pozitiv, zise Sigurdur Óli, asta nu înseamnă neapărat că Benjamín a omorât-o. Analiza nu va oferi răspunsuri la aceste lucruri. Dacă acolo pe deal e logodnica lui, ar putea fi și un alt motiv...

Elsa îl întrerupse.

— Ea... cum se spune în zilele noastre... i-a dat papucii. „A rupt logodna“ e probabil expresia veche. Atunci când oamenii obișnuiau să se logodească. A făcut acest lucru în ziua în care a dispărut. Benjamín nu a dezvăluit acest lucru decât mult mai târziu. Mamei mele, pe patul de moarte. Ea mi-a spus mie. Eu nu am spus niciodată nimănui. Și așa fi dus acest secret cu mine în mormânt dacă nu ați fi găsit voi acele oase. Știți cumva dacă e vorba despre un bărbat sau despre o femeie?

— Nu, nu încă, zise Sigurdur Óli. A spus ceva în legătură cu motivul pentru care a rupt logodna? De ce l-a părăsit?

Simți că Elsa ezita. Se priviră amândoi în ochi și el știa că ea dezvăluisese deja prea multe ca să mai poată da acum înapoi. Simți că voia să-i spună ceea ce știa. Ca și cum purta o cruce grea și venise vremea să o lase jos. În sfârșit, după toți acești ani.

— Nu era copilul lui, zise ea.

— Nu era copilul lui Benjamín?

— Nu.

— Nu era gravidă cu el?

— Nu.

— Atunci al cui era?

— Trebuie să înțelegi că vremurile erau diferite atunci, zise Elsa. Astăzi femeile fac avorturi la fel de ușor cum s-ar duce la dentist. Căsătoria nu are un înțeles special, chiar dacă oamenii vor să aibă copii. Trăiesc împreună. Se despart. Încep să trăiască cu alte persoane. Mai fac și alți copii. Se despart iar. Atunci nu era așa. Nu în acele vremuri. A avea un copil în afara căsătoriei era de neconceput pentru femei. Era ceva rușinos, femeile erau văzute ca niște proscrise. Oamenii erau nemiloși, le numeau stricate.

— Înțeleg, zise Sigurdur Óli. Mintea lui se întoarse la Bergthóra și, încetul cu încetul, îi deveni clar de ce Elsa îl tot întrebase de viața lui.

— Benjamín era gata să o ia de nevastă, continuă Elsa. Sau cel puțin asta i-a spus el mai târziu mamei mele. Sólveig nu voia asta. Voia să rupă logodna și i-a spus-o pe șleau. Așa, pur și simplu. Fără să prevină pe nimeni.

— Și atunci cine era tatăl?

— Când l-a părăsit pe Benjamín, l-a rugat să o ierte pentru că îl părăsea. Însă el nu a făcut-o. Avea nevoie de mai mult timp.

— Și ea a dispărut?

— Nu a mai fost văzută niciodată după ce și-a luat la revedere de la el. Când nu s-a mai întors acasă în acea seară, ei au început să o caute, iar Benjamín a luat parte din toată inima la acea căutare. Însă nu a fost niciodată găsită.

— Și tatăl copilului? Întrebă din nou Sigurdur Óli. Cine era?

— Ea nu i-a spus lui Benjamín. A plecat fără ca măcar să-i zică. Cel puțin asta e ceea ce i-a spus mamei. Dacă a știut asta, cu siguranță nu i-a spus niciodată.

— Cine ar fi putut să fie?

— Ar fi putut să fie? repetă Elsa. Nu contează cine ar fi putut să fie. Singurul lucru important e cine era.

— Vreți să spuneți că tatăl copilului a fost implicat în dispariția ei?

— Dumneavoastră ce credeți? Întrebă Elsa.

— Dumneavoastră și mama dumneavoastră nu ați bănuț niciodată pe nimeni?

— Nu, pe nimeni. Și nici Benjamín, din câte știu eu.

— E posibil ca el să fi inventat toată povestea asta?

— Nu pot ști sigur, însă nu cred că Benjamín a mințit vreodată în toată viața lui.

— Vreau să spun, ca să distragă atenția de la propria sa persoană.

— Nu știu să fi fost vreodată suspectat și abia după o bună bucată de timp el i-a spus mamei toate aceste lucruri. A fost chiar înainte de a muri.

— Nu a încetat niciodată să se gândească la ea.

— Asta e ceea ce zicea mama.

Sigurdur Óli se gândi câteva clipe.

— E posibil ca rușinea să fi condus la sinuciderea ei?

— Cu siguranță. Nu doar că l-a înșelat pe Benjamín, era și însărcinată și a refuzat să spună al cui era copilul.

— Elínborg, femeia cu care lucrez, a vorbit cu sora ei. Ea a zis că tatăl lor s-a sinucis. S-a spânzurat. Că acest lucru a fost foarte greu de suportat de către Sólveig, pentru că erau foarte apropiați.

— Greu de suportat pentru Sólveig?

— Da.

— E ciudat!

— Cum așa?

— S-a spânzurat, însă nu prea îmi vine să cred că acest lucru a afectat-o pe Sólveig.

— Ce vreți să spuneți cu asta?

— S-a spus că acest lucru a fost determinat de supărare.

— De supărare?

— Da, asta e impresia mea.

— Supărare din ce cauză?

— Din cauza dispariției fiică-sii, zise Elsa. S-a spânzurat după ce ea a dispărut.

În cele din urmă, Erlendur găsi ce să vorbească cu fiica lui. Făcuse multe investigații la Biblioteca Națională, adunând informații din ziarele și revistele care se publicau în Reykjavík prin 1910, anul în care cometa Halley trecuse pe lângă Pământ cu coada, după câte se presupunea, plină de cianură. Obținut permisiunea specială să răsfoiască prin ziarele respective, în loc de a se uita la ele prin cititorul pentru microfilme. Îi plăcea la nebunie să studieze cu atenție ziarele și revistele vechi, auzindu-le cum fâșâie și inhalând mirosul hârtiei îngălbenite, trăind atmosfera timpului pe care ele o păstrau în paginile lor fragile, atunci, acum și pentru totdeauna.

Se făcuse seară când se așeză la căpătâiul Evei Lind și începu să-i povestească despre descoperirea scheletului din Grafarholt. Îi spuse cum arheologii demarcaseră mici zone deasupra locului unde se găseau oasele, îi povesti despre Skarphédinn cu colții lui care îl făceau să nu poată închide gura de tot. Îi spuse despre tufișurile de coacăzi și descrierea ciudată a lui Róbert referitoare la o femeie cocoșată și verde. Îi relatează despre Benjamín Knudsen și logodnica lui, care dispăruse într-o zi, și efectul pe care

dispariția ei îl avusese asupra iubitului său în tinerețe, și îi spuse despre Höskuldur, care închiriasse cabana în timpul războiului, și despre ceea ce menționase Benjamín despre femeia care locuise pe deal și care fusese concepută în rezervorul de gaz, în noaptea în care toată lumea credea că lumea avea să fie distrusă.

— A fost anul în care a murit Mark Twain, zise Erlendur.

Cometa Halley se îndrepta spre Pământ cu o viteză inimaginabilă, cu coada plină de gaze otrăvitoare. Chiar dacă Pământul scăpa din a fi făcut bucățele în urma unei coliziuni, oamenii credeau că va trece prin coada comeței, iar toate formele de viață vor dispărea; aceia care se temeau cel mai tare se închipuiau mistuiți de foc și de acid. Panica se dezlănțui nu doar în Islanda, ci peste tot în lume. În Austria, la Trieste și în Dalmația, oamenii își vândură toate posesiile pe nimica toată, ca să petreacă scurtul timp pe care presupuneau ei că îl mai aveau de trăit. În Elveția, pensiunile de domnișoare rămaseră goale, deoarece familiile crezură că trebuia să fie împreună în momentul în care cometa avea să distrugă Pământul. Clericii fură instruiți să vorbească despre astronomie în termeni laici, pentru a potoli temerile oamenilor.

În Reykjavík, se afirma că femeile căzuseră la pat din cauza fricii sfârșitului lumii, iar multe chiar credeau acest lucru, după cum se exprimase unul dintre ziare, „gripa de primăvară din anul acela fusese cauzată de cometă”. Oamenii în vârstă vorbeau despre cât de cumplită fusese vremea ultima oară când cometa se apropiase de Pământ.

Cam pe atunci, în Reykjavík gazul era privit ca fiind cheia către viitor. Lămpile cu gaz erau pe larg întrebuintate în oraș, cu toate că nu atât de mult în privința asigurării unei iluminări stradale adecvate, însă oamenii își

luminau și ei casele cu gaz. Următorul pas era să se ridice uzine moderne de gaz la periferia orașului, pentru a veni în întâmpinarea cerințelor populației în privința gazului în deceniile ce vor urma. Primarul Reykjavíkului negocie cu o firmă germană, iar inginerul Carl Franke sosi în timp util în Islanda, din Bremen, împreună cu o echipă de experți, și începu să construiască Uzina de Gaz din Reykjavík. Aceasta a fost inaugurată în toamna anului 1910.

Rezervorul însuși era o drăcie uriașă, cu un volum de 1 500 de metri cubi, și era cunoscut drept „clopotul”, deoarece plutea în apă, înălțându-se sau coborând în funcție de cât de mult gaz conținea. Nemaivăzând niciodată un asemenea spectacol, oamenii se adunaseră să vadă cum era construit.

În momentul în care construcția rezervorului se apropie de final, un grup de oameni se adună în interiorul acestuia, în noaptea de 18 mai. Ei credeau că rezervorul era singurul loc din Islanda care oferea cât de cât o protecție împotriva gazelor otrăvitoare ale cometei. Se zvoni că avu loc o petrecere în rezervor și că oamenii se înghețaseră să participe la o noapte de abandon sălbatic, înaintea sfârșitului lumii.

Povești despre lucrurile care se întâmplaseră în rezervor se răspândiră precum focul grecesc în următoarele câteva zile. Se afirma că petrecăreții beți făcuseră o orgie până în zori, până ce fusese clar că Pământul nu avea să piară, nici în urma unei coliziuni cu cometa Halley și nici în flăcările cozii sale.

Se zvonise, de asemenea, că un număr de copii fusese ră concepuți în rezervor în acea noapte, iar Erlendur se întreba dacă nu cumva unul dintre acei copii își întâlnise

soarta în Grafarholt, mulți ani mai târziu, și fusese îngropat acolo.

— Biroul directorului Uzinei de Gaz e încă în picioare, îi spuse el Evei Lind, fără să știe dacă îl putea auzi sau nu. Însă, în afară de asta, orice urmă a existenței Uzinei de Gaz a dispărut. În cele din urmă, izvorul de energie al viitorului s-a dovedit a fi electricitatea și nu gazul. Uzina de Gaz se afla în Raudarárstígur, unde este acum stația de autobuz Hlemmur, și încă îndeplinește o funcție utilă, în ciuda faptului că e un lucru care aparține trecutului; pe vreme proastă, cu geruri mușcătoare, oamenii fără casă se adăpostesc înăuntru pentru a se încălzi lângă arzătoare, mai ales noaptea, și adeseori e aglomerat în clădirea rezervorului, în partea cea mai întunecată a iernii.

Eva Lind nu făcu nicio mișcare în timp ce Erlendur își spuse povestea. Și nici el nu se aștepta ca ea să facă; nu se aștepta la miracole.

— Uzina de Gaz a fost construită pe o bucată de pământ numită Elsumýrarblettur, continuă el, zâmbind de ironia providenței. Elsumýrarblettur a rămas nedezvoltat ani buni după ce Uzina de Gaz a fost demolată și rezervorul a fost înlăturat. Apoi, o clădire de birouri a fost construită pe locul respectiv, vizavi de stația de autobuz. Acea clădire găzduiește acum sediul poliției din Reykjavík. Biroul meu se află acolo. Exact în locul în care s-a aflat odinioară rezervorul.

Erlendur făcu o scurtă pauză.

— Așteptăm cu toții sfârșitul lumii, zise el. Fie că e o cometă sau altceva. Cu toții avem propria noastră apocalipsă. Unii o duc cu ei. Alții o evită. Majoritatea ne temem de ea, îi arătam respect. Tu nu. Tu nu ai putut

avea respect niciodată pentru nimic. Și nu îți e frică de mica ta apocalipsă.

Erlendur rămase tăcut privind-o pe fiica lui, întrebându-se dacă acest lucru însemna ceva, să vorbească cu ea când nu părea să audă niciun cuvânt din cele pronunțate de el. Se gândi din nou la ce spusese doctorul și chiar simți o undă de ușurare vorbind astfel cu fiica lui. Rareori reușise să vorbească cu ea calm și degajat. Tensiunea dintre ei colorase întreaga lor relație, iar ei nu avuseseră des ocazia să stea și să aibă o conversație liniștită.

Însă de-abia dacă își vorbeau. Erlendur zâmbi strâmb. El vorbea și ea nu asculta.

În privința asta, nimic nu se schimbase între ei.

Poate nu asta era lucrul pe care voia ea să-l audă. Descoperirea scheletului, Uzina de Gaz, cometa și orgia. Poate voia ca el să vorbească despre ceva completamente diferit. Despre el însuși. Despre ei.

Se ridică în picioare, se aplecă, o sărută pe frunte și părăsi camera. Cufundat în gândurile sale, în loc să facă la dreapta pe coridor și să iasă din secție, fără să-și dea seama, merse în direcție opusă, la terapie intensivă, trecu pe lângă niște încăperi slab luminate, unde alți pacienți zăceau în paturi, cu viețile atârându-le de un fir de păr, conectați la tot felul de echipamente ultramoderne. Ieși din transă abia la capătul coridorului. Era gata-gata să se întoarcă din drum, când o femeie mărunțică ieși din cea mai ascunsă cameră și dădu nas în nas cu el.

— Scuzați-mă, zise ea cu o voce ușor pițigăiată.

— Nu, dumneavoastră scuzați-mă, zise el ușor amețit, privind în jurul său. Nu am vrut să o iau în direcția asta. Plecam din secție.

— Am fost chemată aici, zise femeia cea mărunțică. Avea un păr foarte rar, era durdulie și cu un piept voluminos, pe care abia îl cuprindea un tricou de culoare violet, și avea o față rotundă și prietenoasă. Erlendur observă urma unei mustăți negre deasupra buzei superioare. O privire aruncată în camera de unde ieșise scoase la iveală un bărbat în vârstă învelit cu un cearșaf, cu un chip tras și palid. Într-un scaun, lângă patul lui, stătea o femeie împopoțonată cu o haină luxoasă de blană, care își tampona nasul cu o batistă pe care o ținea într-o mână înmănușată.

— Există încă unii oameni care mai cred în mediumuri, zise femeia cu o voce joasă, ca pentru sine.

— Scuzați-mă, nu am înțeles prea...

— Mi s-a cerut să vin aici, zise ea, conducându-l ușor pe Erlendur afară din încăperea respectivă. El e pe moarte. Ei nu pot face nimic. Soția lui e cu el. Ea mi-a cerut să aflu dacă pot lua legătura cu el. El e în comă și ei spun că nu mai poate fi făcut nimic, însă refuză să moară. Ca și cum nu ar vrea să renunțe la viață. Ea m-a rugat să o ajut, însă nu l-am putut găsi.

— Găsi? zise Erlendur.

— În viața de dincolo.

— În viața de... ești medium?

— Ea nu înțelege că el moare. El a plecat în oraș acum câteva zile, iar următorul lucru de care ea își amintește a fost că a sunat poliția să-i spună despre un accident de mașină petrecut pe Șoseaua de Vest. El mergea spre Borgarfjörður. Un camion i-a tăiat calea. Ei spun că nu e nicio speranță în a-l salva. Moarte cerebrală.

Ea se uită la Erlendur, care se privi, la rândul lui, pierdut.

— Ea e prietena mea.

Erlendur nu avea nicio idee despre ce vorbea femeia sau de ce îi spunea lui toate aceste lucruri pe un coridor slab luminat, șoptind pe un ton conspirativ. Spuse un „la revedere“ mai degrabă nepoliticos acestei femei, pe care nu o mai văzuse niciodată înainte, și era gata să plece, în momentul în care ea îl apucă de braț.

— Așteptați, zise ea.

— Poftim?

— Așteptați.

— Scuzați-mă, însă nu e treaba m...

— E un băiat acolo afară, zise femeia cea mărunțică.

Erlendur se uită la ea uimit și își trase mâna din strânsoarea ei, ca și cum ar fi fost înjunghiat.

— Despre ce vorbiți? zise el.

— Vreți să știți cine este? întrebă femeia, ridicând privirea către Erlendur.

— Nu am nici cea mai vagă idee despre ce tot vorbești, pufni Erlendur, se răsuca pe călcâie și o porni în jos pe coridor, către plăcuța de ieșire.

— Nu aveți de ce să vă temeți, strigă ea după el. El acceptă acest lucru. S-a împăcat cu ceea ce s-a întâmplat. Nu a fost vina nimănui.

Erlendur se opri brusc, se întoarse încetișor și se uită fix la femeia micuță aflată la capătul celălalt al coridorului. Insistența ei era peste puterea lui de înțelegere.

— Cine e băiatul ăla? întrebă ea. De ce e cu dumneavoastră?

— Nu e niciun băiat, gâfâi Erlendur. Nu știu la ce vă referiți. Nu vă cunosc câtuși de puțin și n-am idee despre ce băiat vorbiți. Lăsați-mă în pace! strigă el.

Apoi se răsuci pe călcâie și ieși val-vârtej din secție.

— Lăsați-mă în pace, rosti el şuierător printre dinții încleștați.

Edward Hunter fusese ofițer al forțelor americane de război comasate în Islanda, unul dintre puținii membri ai armatei care nu plecaseră când pacea fusese restabilită. Jim, secretarul de la Ambasada Marii Britanii, îl localizase fără prea mare dificultate, cu ajutorul Ambasadei SUA. Îi căuta pe membrii forțelor de ocupație britanice și americane, însă, potrivit sediului central din Londra, puțini mai erau încă în viață. Majoritatea soldaților britanici care fuseseră în Islanda își pierduseră viața în luptele din nordul Africii și în Italia sau pe frontul de vest, în invazia Normandiei din 1944. Doar puțini americani rămași în Islanda intraseră ulterior în luptă; majoritatea rămăseseră atât timp cât durase războiul. Câțiva rămăseseră, se căsătoriseră cu islandeze și, în cele din urmă, deveniseră cetățeni islandezi. Unul dintre ei era Edward Hunter.

Erlendur primi un telefon de la Jim dimineață devreme.

— Am vorbit la Ambasada Americii, iar ei m-au îndrumat către acest bărbat pe nume Hunter. Am vorbit cu el ca să vă scutesc pe dumneavoastră. Sper că am făcut bine.

- Mulțumesc, zise Erlendur.
- Locuiește în Kópavogur.
- A rămas aici de la război încoace?
- Din nefericire, nu știu asta.
- Însă, cu alte cuvinte, acest Hunter locuiește încă aici, zise Erlendur, frecându-se la ochi.

Nu dormise bine în acea noapte, moțăise și avuse-se vise urâte. Cuvintele femeii micuțe, cu părul rar, de la spital, din seara de dinainte, îi chinuiau mintea. Nu avea încredere în mediumuri, care serveau drept intermediari între lumea de aici și cea de dincolo și nu credea că ele puteau să vadă ce se ascundea în alte persoane. Dimpotrivă, le respingea, considerându-le pe toate niște șarlatane: inteligente în a stoarce informații de la oameni și buni cititori ai limbajului trupului pentru a stabili detalii în legătură cu persoana în chestiune, care, în jumătate din cazuri, era posibil să se potrivească, dar în cealaltă jumătate era posibil să fie foarte greșite — o simplă chestiune de probabilitate. Erlendur vorbise disprețuitor despre acest subiect, considerându-l o prostie crasă în momentul în care fusese adus în discuție odată la birou, spre marea amărăciune a lui Elínborg. Ea credea în mediumuri și în viața de după moarte și, într-un fel, se aștepta ca el să fie deschis la astfel de idei. Poate pentru că el era de la țară. Însă asta se dovedi a fi o mare neînțelegere. Nu era, cu siguranță, deschis către supranatural. Cu toate astea, era ceva în legătură cu femeia de la spital și cu ceea ce-i spusese ea, la care Erlendur nu se putea abține să nu se gândească și care nu-l lăsase să doarmă.

— Da, încă locuiește aici, zise Jim, cerându-și scuze exagerate pentru că-l trezise pe Erlendur; el credea că toți

islandezii se trezeau devreme. El însuși făcea acest lucru, lumina fără sfârșit a primăverii nu îl ierta.

— Stați puțin, deci e căsătorit cu o islandeză?

— Am vorbit cu el, zise Jim din nou cu accentul lui englezesc, ca și cum nu ar fi auzit întrebarea. Așteaptă să-l sunați. Colonelul Hunter a fost înrolat o vreme în poliția militară din Reykjavík și își amintește de un incident petrecut la magazia de pe deal, despre care e gata să vă povestească.

— Ce incident? întrebă Erlendur.

— O să vă spună el despre asta. Iar eu o să continui să încerc să fac săpături, ca să aflu ceva despre soldații care au murit sau au fost dați dispăruți aici. Ar trebui să-l întrebați și despre acest lucru pe colonelul Hunter.

Își luară la revedere, iar Erlendur se duse cu greutate în bucătărie să-și pregătească o cafea. Era cufundat încă în gânduri. Era oare posibil ca un medium să-și dea seama în ce parte se aflau oamenii care erau la jumătatea distanței dintre viață și moarte? Fără să accepte câtuși de puțin acest lucru, se gândi că, dacă aceasta oferea consolare oamenilor care îi pierduseră pe cei dragi, nu avea de gând să se opună. Lucrul care conta era consolarea și nu din ce parte venea ea.

Cafeaua fierbinte îi arse limba în momentul în care sorbi din ea. Evita să se gândească la lucrul care îl bântuise cu adevărat în acea noapte și pe parcursul dimineții și reuși să-l țină la distanță.

Mai mult sau mai puțin.

Fostul colonel de armată Edward Hunter făcu o impresie mai mult de islandez decât de american atunci când, îmbrăcat într-un pulover de lână cu nasturi, având

o barbă albă și neîngrijită, îi întâmpină pe Erlendur și pe Elínborg în casa lui de comandă din Kópavogur. Avea părul zburlit și nepieptănat, însă fu deopotrivă prietenos și politicos în momentul în care dădu mâna cu ei și le spuse să i se adreseze simplu, Ed. Din acest punct de vedere, îi amintea lui Erlendur de Jim. Le spuse că soția lui era în SUA, în vizită la sora lui. El mergea acolo din ce în ce mai rar.

În drum spre Ed, Elínborg îi spuse lui Erlendur că, potrivit Bărei, logodnica lui Benjamín purta un pardesiu verde în ziua dispariției. Elínborg crezu că acest lucru era interesant, însă Erlendur înăbuși orice discuție suplimentară, spunând, mai degrabă pripit, că el nu credea în povești cu fantome. Elínborg avu sentimentul că discuția se încheiase.

Ed îi conduse într-o cameră mare de zi, iar Erlendur văzu puține dovezi ale vieții militare uitându-se în jurul său: în fața lui se aflau două tablouri cu niște peisaje islandeze întunecate, statui ceramice islandeze și fotografii de familie înrămate. Nimic care să-i amintească lui Erlendur de serviciul militar sau de cel de-al Doilea Război Mondial.

Fiindcă îi aștepta, Ed pregătise cafea, ceai și biscuiți, și, după o pălăvrăgeală politicoasă, care mai degrabă îi plictisi pe toți trei, bătrânul soldat deschise subiectul și îi întrebă cum le putea fi de ajutor. Vorbea islandeza aproape perfect, în fraze scurte și concise, ca și cum disciplina armatei îl învățase să respecte lucrurile esențiale.

— Jim, de la Ambasada Marii Britanii, ne-a spus că ai servit aici în timpul războiului, inclusiv un răstimp în poliția militară și că ai fost implicat într-un caz care a

avut legătură cu magazia care se afla pe actualul loc al terenului de golf din Grafarholt.

— Da, joc regulat golf acolo, zise Ed. Am auzit știrea despre oasele găsite pe deal. Jim mi-a spus că voi ați crezut că e posibil să fi aparținut vreunuia dintre băieții noștri. Unui englez sau unui american.

— A fost un incident la magazie? întrebă Erlendur.

— Obişnuiau să fure, zise Ed. Se întâmplă la majoritatea magaziiilor. Bănuiesc că astea se numesc „pierderi”. Unii dintre soldați furau provizii și le vindeau islandezilor. Au început la scară mică, însă, încetul cu încetul, au devenit mai încrezători și, în cele din urmă, a devenit o operațiune destul de extinsă. Intendentul era și el băgat în treaba asta, împreună cu ei. Au fost cu toții condamnați. Au părăsit țara. Îmi amintesc acest lucru foarte bine. Am ținut un jurnal și am răsfoit prin el după ce m-a sunat Jim. Mi-am amintit toată întâmplarea cu furtul. L-am sunat și pe prietenul meu din acea perioadă, pe Phil, care era superiorul meu. Am memorat împreună incidentul.

— Cum a fost descoperit furtul? întrebă Elínborg.

— S-au lăsat conduși de lăcomie. Furtul la scara la care îl practicau e dificil de ascuns și s-au răspândit zvonuri despre asemenea nereguli.

— Cine a fost implicat? zise Erlendur, scoțând o țigară, iar Ed făcu semn cu capul că nu îl deranja. Elínborg îi aruncă lui Erlendur o privire plină de reproș.

— În cea mai mare parte, civili. Intendentul avea gradul cel mai mare. Și cel puțin un islandez. Un bărbat care locuia pe deal, de cealaltă parte a depozitului.

— Îți amintești numele lui?

— Nu. Locuia împreună cu familia lui într-o cocioabă netencuită. Am găsit multă marfă acolo de la magazie.

Am scris în jurnalul meu că avea trei copii, unul dintre ei era handicapat, o fată. Ceilalți doi erau băieți. Mama...

Ed tăcu.

— Ce e cu mama? zise Elínborg. Aveai de gând să spui ceva despre mamă.

— Cred că o ducea foarte greu. Ed tăcu din nou și deveni gânditor, ca și cum ar fi încercat să se transpună în acel timp îndepărtat când investigase furtul, intrase într-o casă islandeză și întâlnise o femeie despre care își putuse foarte bine da seama că era o victimă a violenței. Și nu victima doar a unui singur atac întâmplat de curând; era evident că suferea un abuz repetat și sistematic, atât fizic, cât și psihologic.

Abia dacă o observă în momentul în care intră în casă împreună cu alți patru polițiști militari. Primul lucru pe care îl văzu fu copilul handicapat, care zăcea pe patul său improvizat în bucătărie. Îi văzu pe cei doi băieți stând de-o parte și de alta a fetei, încremeniți și îngroziți în momentul în care soldații dădură buzna în casă. Îl văzu pe bărbat sărind în sus de pe scaunul din bucătărie. Sosiseră pe neașteptate și, în mod evident, el nu-i aștepta. Își puteau da seama dintr-o otheadă dacă oamenii erau sau nu duri. Dacă reprezentau sau nu o amenințare. Acest bărbat nu avea să le facă niciun fel de problemă.

Apoi o văzu pe femeie. Era primăvară timpurie și vremea era întunecată, astfel că îi luă ceva timp să se obișnuiască cu întunericul din interiorul casei. Ca și cum s-ar fi ascuns, femeia se afla în picioare în locul unde crezuse că poate vedea un culoar care ducea către celelalte camere. La început, o luă drept unul dintre hoți, care încerca să fugă. Merse drept către culoar, scoțându-și

pistolul din teacă. Strigă în direcția culoarului și își îndreptă în întuneric arma spre acel loc. Fata infirmă începu să țipe la el. Cei doi băieți se repezică amândoi la el, strigând ceva ce el nu înțelege. Și din întuneric ieși femeia, pe care nu o va uita cât timp va trăi.

Își dădu imediat seama de ce se ascundea. Avea fața foarte vânăată, buza superioară spartă și un ochi atât de umflat, încât nu îl putea deschide. Se uită la el cu teamă, cu celălalt ochi, apoi își înclină capul ca din instinct. Ca și cum ar fi crezut că avea de gând să o lovească. Purta o rochie zdrențuită peste o alta, șosete și niște pantofi vechi și murdari. Părul ei murdar îi atârna pe umeri în bucle dese. Din câte își dădu el seama, șchiopăta. Era cea mai jalnică ființă pe care o văzuse vreodată în viața lui.

O privi cum încerca să-și liniștească copiii și înțelese că nu înfățișarea încerca ea să și-o ascundă.

Își ascundea rușinea.

Copiii tăcură. Băiatul mai mare se înghesui în măicăsa. Ed se uită la bărbat, se îndreptă spre el și îl plesni peste față cu o palmă răsunătoare.

— Și asta a fost tot, își încheie Ed povestea. Nu m-am putut controla. Nu știu ce s-a întâmplat. Nu știu ce m-a apucat. A fost un lucru de neînțeles, zău așa. Erai antrenat, știți, antrenat ca să înfrunți orice. Antrenat să rămâi calm indiferent de ceea ce se întâmpla. După cum vă puteți închipui, era crucial să îți păstrezi autocontrolul în orice moment, cu războiul care era în plină desfășurare și cu toate acele lucruri neplăcute. Însă, în momentul în care am văzut-o pe acea femeie... când am văzut ce trebuise să îndure — și, în mod evident, nu doar o dată —, i-am putut vedea viața în mâinile acelui bărbat și ceva s-a rupt în interiorul meu. S-a întâmplat ceva ce nu am putut controla.

Ed făcu o pauză.

— Am fost polițist în Baltimore timp de doi ani înainte de izbucnirea războiului. Atunci nu se numea violență domestică, însă era o chestiune la fel de urâtă. M-am întâlnit și acolo cu așa ceva și am fost întotdeauna dezgustat de acest lucru. Mi-am putut da seama imediat ce se întâmpla acolo, iar el furase de la noi din magazie... însă, ei bine, a fost condamnat de tribunalul vostru, zise Ed, ca și cum ar fi încercat să înlăture din minte amintirea femeii de pe deal. Nu cred că a primit cine știe ce sentință. S-a asigurat că se întoarce acasă ca să-și bată biata nevastă înainte de terminarea celor câteva luni de detenție.

— Deci, vorbești despre violență domestică gravă, zise Erlendur.

— Una foarte greu de imaginat. Vederea acelei femei a fost îngrozitoare, zise Ed. Teribilă. După cum am spus, mi-am dat seama pe loc despre ce era vorba. Am încercat să vorbesc cu ea, însă nu înțelegea o boabă englezește. Am povestit poliției islandeze despre ea, însă ei au zis că nu prea aveau ce face. Acest lucru nu s-a schimbat mult, înțeleg.

— Nu-ți amintești numele lor, nu-i așa? întrebă Elínborg. Nu sunt scrise în jurnalul tău?

— Nu, însă trebuie să aveți un raport referitor la acel incident. Din cauza furtului. Iar el lucra la magazie. Trebuie să existe liste ale angajaților, ale muncitorilor islandezi care au lucrat la tabăra de pe deal. E adevărat însă că asta s-a petrecut cu mult prea mult timp în urmă.

— Și soldații? întrebă Erlendur. Cei pe care i-a condamnat tribunalul vostru.

— Și-au petrecut ceva vreme într-o închisoare militară. Furtul de provizii era un delict foarte grav. Apoi, au fost trimiși pe front. Un fel de condamnare la moarte.

- Și tu i-ai prins pe toți.
  - Cine știe? Însă furtul a încetat. Inventarele s-au întors la normal. Chestiunea a fost clarificată.
  - Deci, nu crezi că ceva din toată povestea asta are legătură cu oasele pe care le-am găsit?
  - N-aș putea spune.
  - Nu-ți amintești ca să fi fost cineva dat dispărut din rândurile voastre sau din cele ale britanicilor?
  - Te referi la un dezertor?
  - Nu. La o dispariție inexplicabilă. Din cauza scheletului găsit. Dacă știi cine ar putea fi. Poate vreun soldat american de la magazie?
  - Pur și simplu, nu am nicio idee. Nicio idee.
- Mai vorbiră cu Ed o bună perioadă de timp. Dădea impresia că îi plăcea să stea de vorbă cu ei. Părea să-i placă să-și amintească de vremurile de demult, înarmat cu prețiosul său jurnal, și curând începură să discute despre anii războiului în Islanda și impactul prezenței militare, până ce Erlendur reveni cu picioarele pe pământ. Nu trebuie să irosească timpul în acest fel. Se ridică în picioare, la fel și Elínborg, și amândoi îi mulțumiră călduros lui Ed.
- Ed se ridică în picioare și îi conduse la ușă.
- Cum ai descoperit furtul? întrebă Erlendur la ușă.
  - Cum l-am descoperit? repetă Ed.
  - Care a turnat?
  - Oh, înțeleg. Un apel telefonic. Cineva a sunat la sediul poliției și a raportat un furt de proporții din magazie.
  - Cine a făcut denunțul?
  - Mă tem că nu am descoperit niciodată. Nu am știut niciodată cine a fost.

Símon rămase lângă mama lui și privi, împietrit, cum soldatul se răsuci pe călcâie cu un amestec de uimire și furie, se îndreptă direct spre bucătărie și îl plesni pe Grímur peste față atât de tare, încât îl răsturnă la pământ.

Ceilalți trei soldați rămaseră nemișcați în pragul ușii, în timp ce atacatorul lui Grímur stătu deasupra lui și strigă ceva la el; ceva ce islandezii nu înțeleseră. Lui Símon nu-i venea să-și creadă ochilor. Se uită la Tómas, încremenit de ceea ce se întâmpla, și apoi la Mikkeliña, care se uita cu groază la Grímur care zăcea la podea. Se uită la mama lor și văzu lacrimi în ochii ei.

Grímur fusese luat pe nepregătite. În momentul în care auziseră cele două jeepuri trăgând în fața casei, mama lor se grăbise să se ascundă pe hol, astfel încât să nu o vadă nimeni. Să nu o vadă cu ochiul vânăt și buza spartă. Grímur nici măcar nu se ridicase de la masă, ca și cum nu ar fi fost îngrijorat că lucrurile pe care le făcea cu pungașii de la magazie ar fi fost vreodată descoperite. Îi aștepta pe prietenii lui soldați cu un lot de marfă, pe care plănuiau să o depoziteze în casă, iar în acea noapte se duceau în oraș ca să vândă din captură. Grímur avea mulți bani și începuse să vorbească despre mutarea de pe deal, despre cumpărarea unui apartament, și chiar se gândea la cumpărarea unei mașini, însă doar atunci când era extrem de bine dispus.

Soldații îl luară pe Grímur cu ei. Îl băgară într-unul din jeepurile lor și demarară. Șeful lor, cel care îl dărmase pe Grímur la podea fără cel mai mic efort — care se dusesse pur și simplu la el și îl lovise de parcă nu știa cât de puternic era Grímur —, îi spuse ceva mamei lor și apoi își luă la revedere, fără să salute, doar cu o strângere de mână, și se urcă în celălalt jeep.

Curând, se reinstală tăcerea în casuță. Mama lor rămase în picioare pe coridor, ca și cum incidentul fusese peste puterile ei de înțelegere. Își mângâie cu grijă ochiul lovit, care era fixat pe ceva ce doar ea putea vedea. Ei nu îl văzuseră niciodată pe Grímur zăcând la podea. Nu îl văzuseră niciodată făcut arșice. Nu auziseră pe nimeni țipând la el. Nu îl văzuseră niciodată atât de neajutorat. Nu puteau pricepe ce se întâmplase. Cum se putuse întâmpla, de ce Grímur nu îi atacase pe soldați și nu îi bătuse măr. Copiii se uitară unii la alții. În casă, tăcerea era înăbușitoare. Se uitau la mama lor, pe când se auzi un sunet ciudat. Venea dinspre Mikkeliina. Se ghemuise în patul ei, apoi auziră sunetul iar și văzură că începea să chicotească, și chicotul se transformă treptat într-un râs pe înfundate, pe care ea încercă să-l reprime la început, însă nu putu și izbucni într-un râs în hohote. Símon zâmbi și începu și el să râdă, Tómas îl imită și, curând, toți trei hohoteau cu niște spasme de necontrolat, care răsunară în casă și fură purtate pe deal în acea vreme frumoasă de primăvară.

Două ore mai târziu, un camion militar trase în fața casei și o goli de toată prada pe care Grímur și colegii lui o ascuseseră înăuntru. Băieții urmăriră camionul îndepărtându-se, fugiră pe deal și îl văzură întorcându-se la magazie, unde fu descărcat.

Símon nu știa exact ce se întâmplase și nici dacă mai-că-sa cunoștea situația, însă Grímur primi condamnare la închisoare și nu avea să vină acasă în următoarele câteva luni. La început, viața continuă ca de obicei. Nu păreau să-și dea seama că Grímur nu mai era prin preajmă. Cel puțin, nu pentru moment. Mama lor se ocupa de treburile casnice așa cum o făcuse dintotdeauna și nu avu

niciun fel de scrupule în a folosi câștigurile obținute prin mijloace necinstite pentru a se întreține pe ea și pe copii. Mai târziu, își găsi o slujbă la ferma Gufunes, cam la o jumătate de oră de mers pe jos de acasă.

Atunci când vremea o permitea, băieții o cărau pe Mikkelína afară la soare. Uneori, o luau cu ei când se duceau să pescuiască în lacul Reynisvatn. Dacă prindeau suficienți păstrăvi, mama lor îi prăjea într-o tigaie și gătea o masă delicioasă. Încet-încet, se eliberară de dominația pe care Grímur încă o exercita asupra lor chiar și atunci când era departe. Diminețile puteau mai ușor să se trezească, ziua se scurgea fără grij, iar serile treceau într-un calm neobișnuit, care era atât de confortabil, încât rămâneau treji până noaptea târziu, vorbind și jucându-se, până ce nu-și mai puteau ține ochii deschiși.

Absența lui Grímur totuși avu cel mai mare efect asupra mamei lor. Într-o zi, când își dădu în cele din urmă seama că el nu avea să se întoarcă în viitorul foarte apropiat, spălă centimetru cu centimetru patul lor dublu. Aerisi saltelele în curte și le scutură de praf și de murdărie. Apoi scoase afară și păturile și le bătu și pe ele, schimbă lenjeria de pat, îmbăie copiii pe rând cu săpun verde și apă fierbinte într-o albie mare, pe care o așeză pe podeaua din bucătărie și sfârși prin a-și spăla cu grijă părul, fața — care încă purta urmele ultimului atac al lui Grímur — și tot trupul. Ezitând, luă o oglindă și se uită în ea. Își trecu mâna peste ochi și peste buză. Slăbise și expresia feței era mai dură, dinții îi ieșiseră puțin în afară, ochii i se adânciseră mai tare în orbite, iar nasul, care fusese odinioară rupt, era ușor curbat.

Către miezul nopții, îi luă pe toți copiii la ea în pat și toți patru dormiră împreună acolo. După asta, copiii

dormiră în patul cel mare împreună cu mama lor, Mikkelína singură în dreapta ei, iar cei doi băieți, fericiți, în stânga.

Nu îl vizită niciodată pe Grímur la închisoare. Nu îi pomeniră niciodată numele tot timpul cât fu plecat.

Într-o dimineață, la scurt timp după ce Grímur fusese luat, Dave, soldatul, mergea tacticos pe deal cu undița la spinare, trecu de casa lor, îi făcu cu ochiul lui Símon, care stătea în fața casei, și își continuă drumul către Hafravatn. Símon o porni după el, rămânând la o distanță potrivită pentru a-l putea spiona. Dave își petrecu ziua lângă lac, mai relaxat ca oricând, fără ca, aparent, să-i pese dacă prindea sau nu vreun pește. Prinse trei.

Când se lăsă seara, se întoarse pe deal și se opri la casa lor cu cei trei pești legați de cozi cu o bucată de sfoară. Dave nu era prea sigur pe el, sau cel puțin așa i se păru lui Símon, care fugise înapoi acasă pentru a-l urmări prin fereastra bucătăriei, asigurându-se că Dave nu îl putea vedea. În cele din urmă, soldatul se hotărî, se îndreptă spre casă și ciocăni la ușă.

Símon îi spusese mamei lui despre soldat, același care le dăduse păstrăvi înainte, iar ea ieși și se uită după el, intră înapoi în casă, se uită în oglindă și își aranjă părul. Parcă simțise că el avea să treacă pe la ei în drumul său spre barăci. Era gata să-i iasă în întâmpinare în momentul în care el sosi.

Ea deschise ușa și Dave zâmbi, zise ceva ce ea nu înțelese și îi înmână peștele. Ea luă peștii și îl invită în casă. Intră și rămase stânjenit în bucătărie. Făcu semn cu capul către băieți și către Mikkelína, care se întinse și se încordă ca să-l vadă mai bine pe acest soldat care bătuse atâta drum doar ca să se afle în bucătăria lor, în uniformă lui,

cu pălăria aia cu formă ciudată ca de barcă răsturnată, pe care el brusc își aduse aminte că uitase să și-o scoată în momentul în care intrase în casă și pe care și-o smulse jenat de pe cap. Avea o înălțime medie, cu siguranță era mai în vârstă de treizeci de ani, suplu, cu niște mâini foarte frumoase, care se jucau cu barca răsturnată, răsu-cind-o de parcă storcea rufe.

Ea îi făcu semn să se așeze la masa din bucătărie, iar el se așeză împreună cu băieții, în timp ce mama lor făcu cafea, cafea adevărată de la magazie, cafea pe care Grímur o furase și soldații nu o descoperiseră. Dave îi știa numele lui Símon și descoperi că Tómas se numea Tómas, care era ușor de pronunțat. Numele Mikkelínei îl amuza și îl spuse de ne-numărate ori într-un fel atât de amuzant, încât râseră cu toții. Le zise că numele lui era Dave Welch și că era dintr-un loc numit Brooklyn, din America. Le spuse că era un simplu soldat, dar ei nu aveau idee despre ce vorbea.

— *A private*²¹, repetă el, însă ei doar se uitară fix la el.

Își bău cafeaua și păru foarte încântat. Mama stătea cu fața la el, la celălalt capăt al mesei.

— *I understand your husband is in jail*,²² zise el. *For stealing*.²³

Nu primi niciun răspuns.

Uitându-se la copii, scoase o bucată de hârtie din sân și o răsuci între degete, fără să știe ce să facă cu ea. Apoi îi trecu biletul peste masă mamei lor. Ea luă bucata de hârtie, o despături și citi ce era scris. Se uită uimită la el și apoi din nou la bilet. Împături biletul și îl puse în buzunarul șorțului.

---

²¹ Soldat (Engl.).

²² Înțeleg că soțul dumneavoastră e la închisoare (Engl.).

²³ Pentru furt.

Tómas reuși să-l facă pe Dave să înțeleagă că el ar trebui să mai încerce încă o dată să spună numele Mikkelinei și, în momentul în care el făcu acest lucru, începură cu toții să râdă iar, și chipul Mikkelinei se încreți, cuprinsă fiind de o bucurie desăvârșită.

Dave Welch îi vizită frecvent în acea vară și se împrieteni cu copiii și cu mama lor. Pescui în cele două lacuri și le dădu lor captura, de asemenea, le aduse niște lucruri de la magazie care se dovediră folositoare. Se jucă cu copiii, care simțeau o plăcere deosebită în a-l avea acolo, iar el purta întotdeauna carnetelul în buzunar pentru a se face înțeles în islandeză. Se tăvăliră pe jos de răs când el rosti o frază în islandeză. Expresia lui serioasă era absolut în contradicție cu ceea ce rostea și felul în care o spuse sună ca vorbirea unui copil de trei ani.

Însă învăța repede; curând le fu ușor să-l înțeleagă, iar lui să știe despre ce vorbeau. Băieții îi arătară cele mai bune locuri pentru pescuit și se plimbau țăntoși împreună cu el pe deal și în jurul lacului. Învățară cuvinte englezești de la el și cântece americane, pe care le auziseră înainte de la magazie.

El dezvoltă o relație specială cu Mikkelinea. Nu peste mult timp, o câștigă în totalitate de partea lui și avea să o ducă pe brațe afară în curte când vremea era bună și să verifice lucrurile pe care era ea capabilă să le facă. Felul său de a se purta cu ea era asemănător cu cel al mamei fetei: îi mișca brațele și picioarele, o susținea în timp ce mergea, o ajuta cu tot felul de exerciții fizice. Într-o zi, aduse un medic militar să o vadă pe Mikkelinea. Medicul aprinse o lanternă și se uită la ochii ei și în gât, îi roti capul și îi pipăi grumazul și coloana vertebrală. Avea cu el niște bucăți de lemn de diferite forme geometrice și o

puse să le așeze în găurile în care se potriveau. Ea făcu lucrul acesta fără prea mare efort. I se spuse că se îmbolnăvise la vârsta de trei ani și că înțelegea ce i se spunea, însă nu prea putea să vorbească. Dar că putea citi și că mama ei o învăța să scrie. Doctorul încuviință, ca și cum ar fi priceput, cu o expresie plină de înțeles pe chip. Stătu mult de vorbă cu Dave după consultație și, când plecă, Dave reuși să-i facă să înțeleagă că mintea Mikkelínei era complet sănătoasă. Ei știau deja acest lucru. Însă, apoi, el zise că, în timp, cu exerciții potrivite și cu mult efort, Mikkelína ar putea chiar să meargă neajutată.

— Să meargă! Mama ei se prăbuși în scaun.

— Și chiar să vorbească normal, adăugă Dave. E posibil. Nu a mai fost niciodată la un doctor?

— Toate aceste lucruri sunt peste puterile mele, zise ea cu tristețe.

— *She is okay*,²⁴ zise Dave. *Just give her time*.²⁵

Mama lor încetase să mai asculte ce spunea el.

— E un bărbat îngrozitor, zise ea dintr-odată, și copiii își ciuliră urechile, pentru că nu o mai auziseră niciodată vorbind despre Grímur în felul acesta. Un bărbat îngrozitor, continuă ea. O creatură mizerabilă, care nu merită să trăiască. Nu știu de ce li se permite să trăiască. Nu înțeleg. De ce li se permite să facă ceea ce vor? Ce face ca oamenii să ajungă așa? Ce anume îl face să se transforme într-un monstru? De ce se comportă ca un animal an după an, atacându-și copiii și umilindu-i, atacându-mă pe mine și bătându-mă până ce îmi doresc să mor și mă gândesc cum să...

---

²⁴ Ea e în regulă (Engl.).

²⁵ Are nevoie doar de timp (Engl.).

Ea dădu drumul unui oftat profund și se duse să se așeze lângă Mikkelína.

— Te face să-ți fie rușine că ești victima unui astfel de bărbat, te scufunzi într-o singurătate absolută și nu dai voie nimănui să intre în lumea ta, nici măcar propriilor tăi copii, pentru că nu vrei ca nimeni să pună piciorul aici, cu atât mai puțin ei. Și stai încordându-ți toate puterile pentru următorul atac care vine din senin și e plin de ură pentru un lucru sau altul, nu știi care anume, și îți petreci toată viața gândindu-te când va fi, cât de violent va fi, care e motivul, cum poate fi evitat. Cu cât arăt mai multă supunere și teamă, cu atât are el mai multe motive să mă bată mă. Nu ai cum să faci lucrurile bine. Nu ai cum. Până ce singurul lucru la care te gândești e cum să scapi de asta. Nu contează cum. Doar să scapi.

O tăcere de moarte se lăsă. Mikkelína zăcea nemișcată în patul ei, iar băieții se apropiaseră mai tare de mama lor. Ascultară, uluiți, fiece cuvânt. Ea nu deschisese nicio fereastră către chinul pe care trebuise să-l îndure atât de mult timp, încât uitase de orice altceva.

— Totul va fi bine, zise Dave.

— O să te ajut eu, zise Símon cu o voce serioasă.

Ea se uită la el.

— Știu, Símon, zise ea. Am știut întotdeauna asta, bietul meu Símon.

Zilele treceau, iar Dave își dedica tot timpul său liber familiei care locuia pe deal și își petrecea din ce în ce mai mult timp cu mama copiilor, fie în casă, fie plimbându-se pe lângă lacul Reynisvatn sau dincolo de deal, la lacul Hafravatn. Băieții voiau să-l vadă mai mult, însă el încețase să se mai ducă la pescuit cu ei și avea mai puțin timp

pentru Mikkeliína. Însă lor nu le păsa. Observară schimbarea petrecută cu mama lor, o asociară cu Dave și se bucurară pentru ea.

Într-o zi frumoasă de toamnă, la aproape jumătate de an după ce Grímur fusese luat de pe deal de poliția militară, Símon îi văzu pe Dave și pe mama lor la distanță, îndreptându-se către casă. Mergeau foarte aproape unul de altul și, din câte putu vedea, se țineau de mână. Pe măsură ce se apropiară, încetară să se mai țină de mână și se îndepărtară unul de altul, iar Símon își dădu seama că nu doreau să fie văzuți în acea ipostază.

— Ce aveți de gând să faceți tu și Dave? o întrebă Símon pe mama lui, într-o seară de toamnă, după ce amurgul căzuse peste deal. Se aflau în bucătărie. Tómas și Mikkeliína jucau cărți. Dave își petrecuse ziua cu ei, apoi se întorsese la magazie. Întrebarea plutise în aer toată vara. Copiii discutaseră între ei și își închipuiseră tot felul de situații care sfârșeau prin faptul că Dave devenea tatăl lor și îl înlătura pe Grímur din fața ochilor lor pentru totdeauna.

— Ce vrei să spui cu asta? făcu maică-sa.

— Când el se va întoarce, zise Símon, observând că Mikkeliína și Tómas încetaseră să mai joace cărți și acum se uitau foarte atenți la el.

— Avem timp suficient să ne gândim la asta, zise mama lor. Nu o să se întoarcă prea curând.

— Însă ce aveți de gând să faceți? Mikkeliína și Tómas își întoarseră capetele de la Símon la mama lor.

Ea se uită la Símon și apoi la ceilalți doi copii.

— El are de gând să ne ajute, zise ea.

— Cine? zise Símon.

— Dave. Are de gând să ne ajute.

— Ce o să facă? Símon se uită la maică-sa, încercând să-și dea seama la ce anume se referea ea. Ea îl privi drept în ochi.

— Dave cunoaște genul ăsta de persoană. Știe cum să scape de un astfel de om.

— Ce o să facă? repetă Símon.

— Nu-ți face tu griji în legătură cu asta, replică maică-sa.

— O să ne scape de el?

— Da.

— Cum?

— Nu știu. Cu cât știm mai puțin, cu atât mai bine, zice el, și eu nici măcar nu ar trebui să-ți spun asta. Poate o să vorbească cu el. Să-l sperie, ca să ne lase în pace. El zice că are prieteni în armată care îl pot ajuta dacă e nevoie.

— Și dacă Dave pleacă?

— Dacă pleacă?

— Dacă pleacă din Islanda, zise Símon. N-o să fie la ne-sfârșit aici. E soldat. Ei întotdeauna trimit trupe de aici. Și aduc altele noi în barăci. Dacă pleacă? Ce vom face atunci?

Ea se uită la fiul ei.

— O să găsim noi o cale, zise ea cu voce joasă. Atunci, vom găsi noi o cale.

Sigurdur Óli îi telefonă lui Erlendur, îi povesti despre întâlnirea cu Elsa și despre faptul că ea credea că alt bărbat — cel care o lăsase însărcinată pe logodnica lui Benjamín — era implicat, identitatea lui fiind necunoscută. Dezbatută chestiunea o vreme, iar Erlendur îi spuse lui Sigurdur Óli ce aflate de la fostul militar Ed Hunter în legătură cu furtul de la magazie și cum un familist care locuia pe deal fusese arestat pentru că luase parte la acel furt. Ed credea că soția bărbatului fusese victima violenței domestice, lucru care confirmă povestea lui Höskuldur, pe care o auzise de la Benjamín.

— Toți acești oameni sunt morți și îngropați de mult, zise Sigurdur Óli plictisit. Nu știu de ce îi mai vânam. E ca și cum ai vâna niște fantome. Nu o să întâlnim niciodată pe vreunul dintre ei și nu vom vorbi niciodată cu ei. Fac cu toții parte dintr-o poveste cu fantome.

— Vorbești despre femeia verde de pe deal? întrebă Erlendur.

— Elínborg a zis că Róbert a văzut fantoma lui Sólveig purtând un pardesiu verde, deci suntem implicați într-o veritabilă vânătoare de fantome.

— Dar nu vrei să știi cine e în mormântul ăla și a cui e mâna ridicată în sus, de parcă persoana respectivă ar fi fost înmormântată de vie?

— Mi-am petrecut două zile încuiat într-o pivniță împuțită și nu mă interesează câtuși de puțin, zise Sigurdur Óli. Nu mă interesează câtuși de puțin toată prostia asta, bombăni el și închise.

Ca întotdeauna, mintea lui Erlendur era la Eva Lind, care zăcea la terapie intensivă și nu prea erau speranțe că avea să trăiască. Gândurile i se întorceau la ultima cearță pe care o avuseseră în apartamentul lui, cu două luni înainte. Era încă iarnă atunci, ninsese mult, era întuneric și frig. Nu intenționase să se certe cu ea. Nu plănuise să-și piardă răbdarea. Însă ea nu voia deloc să cedeze. Ca de obicei.

— Nu-i poți face asta copilului, zisese el, făcând încă un efort să o convingă. Presupunea că era însărcinată în cinci luni. Făcuse un efort atunci când aflate că era însărcinată și, după două încercări, părea că reușise să renunțe la dependența de droguri. El o sprijinea cât putea, însă amândoi știau că acest sprijin cântărea puțin și că relația lor era de așa natură încât, cu cât se implica el mai mult, cu atât era mai puțin posibil ca ea să reușească. Eva Lind avea o atitudine ambivalentă față de tatăl ei. Îi căuta compania, însă îi găsea vină pentru orice făcea.

— Ce știi tu despre asta? zise ea. Ce știi tu despre copii? Sigur că vreau să fac copilul. Și am de gând să am grijă singură de el.

El nu știa dacă ea lua droguri sau dacă bea alcool, ori și una, și alta, însă nu prea părea lucidă în momentul în care el îi deschisese ușa și o lăsase să intre. Nu se așeză pe sofa, se lăsă să cadă pe ea. Burtica i se vedea pe sub

jacheta de piele deschisă la fermoar, sarcina începând să devină vizibilă. Purta doar un tricou subțire pe dedesubt. Afară, temperatura era de cel puțin minus zece grade.

— Am crezut că noi am...

— Noi nu avem nimic, îl întrerupse ea. Tu și cu mine. Nu avem nimic.

— Credeam că te-ai hotărât să ai grijă de copilul tău. Să te asiguri că nu o să i se întâmple nimic rău. Să te asiguri că drogurile nu or să-l afecteze. Aveai de gând să renunți, însă probabil că e peste puterile tale. Probabil că e peste puterile tale să ai grijă cum trebuie de copilul tău.

— Taci din gură.

— De ce ai venit aici?

— Nu știu.

— E din cauza conștiinței. Nu-i așa? Conștiința ta nu-ți dă pace și aștepti compasiunea mea pentru starea îngrozitoare în care te afli. De asta vii aici. Ca să ai parte de milă și să te simți mai bine în legătură cu propria ta persoană.

— Exact. Exact așa e locul unde trebuie să vii dacă vrei o conștiință, ipocritule.

— Tu ai ales numele. Îți amintești? Dacă este o fetiță.

— Tu l-ai ales. Nu eu. Tu. Așa cum faci întotdeauna. Tu hotărăști totul. Dacă vrei să pleci, atunci pleci, pur și simplu, nu-ți pasă nici cât negru sub unghie de mine sau de oricine altcineva.

— Ar trebui să o cheme Audur. Tu ai vrut asta.

— Și crezi că nu-ți cunosc jocul? Să nu crezi că nu pot vedea prin tine. Ți-e frică ca dracu'... Știu ce am în burtă. Știu că e o ființă umană. Știu asta. Nu trebuie să-mi reamintești. Nu e nevoie.

— Bine, zise Erlendur. Uneori, pare că uiți. Să uiți că nu mai trebuie să te gândești doar la tine. Nu e bine să te

droghezi. Când te droghezi, și copilul tău se droghează, iar el e mai afectat de droguri decât tine.

El făcu o pauză.

— Poate a fost o greșeală, zise el, aceea de a nu face un avort.

Ea se uită la el.

— Du-te dracu'!

— Eva...

— Mama mi-a spus. Știu exact ce ai vrut.

— Ce anume?

— Și poți să spui despre ea că e o mare mincinoasă, însă știu că e adevărat.

— Despre ce vorbești?

— Ea a zis că tu o să negi.

— Ce să neg?

— Că nu m-ai vrut.

— Ce?

— Nu m-ai vrut. Atunci când ai lăsat-o gravidă.

— Ce ți-a spus maică-ta?

— Că tu nu m-ai vrut.

— Minte.

— Tu ai vrut ca ea să facă avort...

— Asta e o minciună...

— ...și apoi mă judeci pe mine, indiferent de cât de mult încerc. Tu întotdeauna mă judeci.

— Asta nu e adevărat. Nici măcar nu m-am gândit la asta. Nu știu de ce ți-a spus asta, însă nu e adevărat. Nu a fost vorba despre o alegere. Noi nici măcar nu am pomenit de acest lucru.

— Știa că o să spui asta. M-a prevenit.

— Te-a prevenit? Când ți-a spus ea toate aceste lucruri?

— Atunci când a aflat că sunt gravidă. A zis că ai vrut să o trimiți să facă avort și ea mi-a spus că o să negi că i-ai cerut asta. A zis că o să spui tot ce tocmai ai spus.

Eva Lind se ridică în picioare și se îndreaptă spre ușă.

— Minte, Eva. Crede-mă. Nu știu de ce a spus asta. Știu că mă urăște, însă, cu siguranță, nu atât de tare. Te montează împotriva mea. Trebuie să-ți dai seama de asta. Să spui un astfel de lucru este... este... dezgustător. Poți să-i spui asta.

— Spune-i-o tu, strigă Eva Lind. Dacă îndrăznești.

— E dezgustător să-ți spună asta. Să inventeze povești, doar ca să ne otrăvească relația.

— De fapt, chiar o cred.

— Eva...

— Taci din gură.

— O să-ți spun de ce nu poate fi adevărat. De ce eu niciodată nu aș putea...

— Nu te cred!

— Eva... Eu am...

— Tacă-ți fleanca. Nu cred niciun cuvânt din ce spui.

— Atunci, trebuie să pleci de aici, zise el.

— Mdeah, sigur, îl provocă ea. Vrei să scapi de mine.

— Ieși afară!

— Ești dezgustător! strigă ea și ieși val-vârtej pe ușă.

— Eva! strigă el după ea, însă plecase deja.

Nu mai auzi de ea și nici nu o mai văzu, până ce îi sună mobilul când se afla aplecat deasupra scheletului de pe deal, două luni mai târziu.

Erlendur rămase în mașină, fumând și gândindu-se că ar fi trebuit să reacționeze diferit, să-și înfrângă mândria și să-i dea de urmă Evei când furia i se domolise. Să-i

spună că maică-sa mințise, că el nu ar fi sugerat niciodată un avort. Nu ar fi putut-o face niciodată. Nu ar fi trebuit să o lase să ajungă în stadiul în care să trimită un SOS. Ea nu era pur și simplu suficient de matură ca să treacă prin toate astea, nu realiza în ce se băgase și nu avea deloc simțul răspunderii.

Lui Erlendur îi era frică să-i dea vestea când avea să-și recapete cunoștința. Dacă își recăpăta vreodată cunoștința. De dragul de a face ceva, luă telefonul și-l sună pe Skarphédinn.

— Ai puțină răbdare, zise arheologul, și nu mă mai suna tot timpul. O să te anunțăm noi atunci când dezgropăm oasele.

Skarphédinn se comporta de parcă el se ocupa de investigație, devenind tot mai arogant pe zi ce trece.

— Și când va fi asta?

— Difil de spus, zise el, și Erlendur își imaginează dinții lui galbeni pe sub barbă. Trebuie să văd. Lasă-ne în pace, ca să ne ocupăm cum trebuie de treabă.

— Trebuie să îmi poți spune ceva. A fost bărbat? Femeie?

— Răbdarea este cheia tuturor enigmelor...

Erlendur îi închise telefonul. Își aprindea altă țigară în momentul în care sună telefonul. Era Jim, de la ambasada britanică. Ed și ambasada americană descoperiseră o listă cu numele angajaților islandezi de pe vremea când englezii administrau depozitul. Erau nouă nume pe listă, iar Jim i le citi lui Erlendur la telefon. Erlendur nu recunoscuse niciunul dintre ele și îi dădu lui Jim numărul de fax de la birou, ca să i-o poată trimite acolo.

Merse până în Vogar și parcă mașina, ca și mai înainte, la o oarecare distanță de subsolul în care dăduse

buzna în căutarea Evei Lind. Așteptă, întrebându-se ce anume îi făcea pe bărbați să se comporte în felul în care se comporta acesta față de nevasta și copilul lui, însă concluzia la care ajunsese fu una obișnuită: erau niște idioți nenorociți. Nu putea spune ce voia să-i facă acelui bărbat. Dacă voia și altceva în afară de a-l spiona din mașină. Nu-și putea șterge din minte imaginea fetei cu urme de arsuri de țigară pe spate. Bărbatul negase că-i făcuse ceva copilului, iar mama îi susținuse afirmația, așa că autoritățile nu putură face prea multe, în afară de a le lua copilul. Cazul bărbatului se afla la procurorul general. Poate urma să fie condamnat. Poate nu.

Erlendur cugetă la opțiunile care îl așteptau. Nu erau multe, iar toate erau rele. Dacă bărbatul s-ar fi întors în apartament în noaptea în care el o căutase pe Eva Lind și copilul se afla pe podea cu urme de arsuri pe spate, Erlendur l-ar fi atacat pe acel sadic. Trecuseră câteva zile de atunci și nu îl putea ataca din senin pentru ceea ce făcuse. Nu se putea duce drept la el să-l pocnească, deși asta își dorea cel mai mult. Erlendur știa că nu putea vorbi cu el. Astfel de bărbați râdeau când erau amenințați. Avea să-i râdă lui Erlendur în față.

Erlendur nu văzu pe nimeni intrând sau ieșind din clădire în cele două ore cât stătu în mașină și fumă.

În cele din urmă, renunță și plecă la spital ca să o vadă pe fiica lui. Încercă să uite toate aceste lucruri, ca atât de multe altele pe care trebuia să le uite, din trecut.

Ajungând la birou, Elínborg primi un telefon de la Sigurdur Óli. Îi spuse că, probabil, Benjamín nu era tatăl copilului pe care logodnica sa îl aștepta, lucru care duse-se la ruperea logodnei. În plus, tatăl lui Sólveig se spânzurase după ce fiica lui dispăruse, și nu înainte, așa cum Bára, sora ei, spusese la început.

Elínborg se duse la Biroul Național de Statistică și răsfoi prin certificatele de deces înainte de a se duce în Grafarvogur. Nu-i plăcea să fie mințită, mai ales de către niște snoabe condescendente.

Bára ascultă relatarea lui Elínborg a ceea ce Elsa spusese despre tatăl neidentificat al copilului lui Sólveig și rămase cu chipul la fel de inexpresiv ca întotdeauna.

— Ați mai auzit înainte povestea asta? întrebă Elínborg.

— Că sora mea a fost o târfă? Nu, nu am mai auzit înainte și nu înțeleg de ce mi-o serviți pe tavă acum. După atâția ani. Nu înțeleg. Ar trebui să o lăsați pe sora mea să se odihnească în pace. Nu merită să se bârfească pe soco-teala ei. De unde a auzit această... această Elsa povestea?

— De la mama ei, zise Elínborg.

— Iar ea a auzit-o de la Benjamín?

- Da. El nu a spus nimănui până pe patul de moarte.
- Ați găsit o șuviță din părul ei acasă la el?
- Am găsit, din întâmplare.
- Și o să o trimiteți la teste împreună cu oasele?
- Bănuiesc că da.
- Deci, voi credeți că el a omorât-o. Benjamín ăla, sfrijitul ăla și-a omorât logodnica. Cred că e ridicol. Absolut ridicol. Mă depășește cum puteți crede așa ceva.
- Bára se opri din vorbit și căzu pe gânduri.
- O să fie în ziare? întrebă ea.
- N-am idee, zise Elínborg. Li s-a făcut foarte multă publicitate oaselor.
- Vreau să spun, faptul că sora mea a fost omorâtă?
- Dacă asta e concluzia la care ajungem. Dumneavoastră știți cine ar fi putut fi tatăl copilului ei?
- Benjamín a fost singurul.
- Nu s-a pomenit niciodată de altcineva? Nu v-a vorbit sora dumneavoastră despre vreun alt bărbat?
- Bára scutură din cap.
- Sora mea nu a fost o stricăță.
- Elínborg își dresă glasul.
- Mi-ați spus că tatăl vostru s-a sinucis cu ceva vreme înainte ca sora dumneavoastră să dispară.
- Se priviră repede în ochi.
- Cred că ar trebui să plecați acum, zise Bára, ridicându-se în picioare.
- Nu eu am început să vorbesc despre tatăl dumneavoastră. I-am verificat certificatul de deces, care se află la Biroul Național de Statistică. Spre deosebire de alți oameni, Biroul de Statistică rareori spune minciuni.
- Nu mai am ce să vă spun, zise Bára, însă fără aroganța ei de mai devreme.

— Nu cred că l-ați fi pomenit dacă nu doreați să vorbiți despre el. În interiorul dumneavoastră.

— Porcăria naibii! izbucni ea. Faceți pe psihologul acum?

— A murit la șase luni după dispariția surorii dumneavoastră. În certificatul de deces nu se specifică faptul că s-a sinucis. Nu e dată nicio cauză a morții. Probabil prea snobi ca să folosiți cuvântul suicid. A murit subit, acasă, scrie în certificat.

Băra se întoarce cu spatele la Elínborg.

— E vreo speranță să începeți să-mi spuneți adevărul? zise Elínborg, ridicându-se și ea. Ce legătură a avut tatăl dumneavoastră cu chestia asta? De ce l-ați pomenit pe el? Cine a lăsat-o gravidă pe Sólveig? El?

Nu primi niciun răspuns. Tăcerea dintre ele era aproape tangibilă. Elínborg se uită în jurul ei în salo-nul spațios, la toate obiectele frumoase, la tablourile Bărei și ale soțului ei, la mobila scumpă, la pianul negru, la o fotografie a Bărei așezată ostentativ, împreună cu liderul Partidului Progresist. Ce viață goală, gândi ea.

— Oare nu orice familie are secrete? zise Băra în cele din urmă, cu spatele încă întors către Elínborg.

— Îmi închipui că da, zise Elínborg.

— Nu a fost tatăl meu, zise Băra fără prea mare tragere de inimă. Nu știu de ce am mințit în legătură cu moartea lui. Mi-a scăpat, pur și simplu. Dacă vreți să vă jucați de-a psihologul, puteți să spuneți că, în adâncul sufletului, am vrut să vă mărturisesc totul. Că am păstrat tăcerea pentru prea mult timp, că atunci când ați început să vorbiți despre Sólveig ecluzele s-au deschis. Nu știu.

— Atunci, cine a fost?

— Nepotul lui, zise Bára. Fiul fratelui lui, din Fljót. S-a întâmplat într-una din vizitele ei din timpul verii.

— Și cum a aflat familia dumneavoastră?

— Era complet schimbată când s-a întors. Mama... mama noastră a observat imediat și, bineînțeles, ar fi fost imposibil să ascunzi acest lucru prea mult timp.

— I-a spus mamei voastre ce s-a întâmplat?

— Da. Tata s-a dus în nord. Nu știu mai multe despre asta. Când s-a întors, băiatul fusese trimis în străinătate. Așa au spus cei de acolo. Bunicul avea o fermă mare. Erau doar doi frați. Tata s-a mutat aici, în sud, și-a deschis o afacere și a devenit bogat. A devenit un stâlp al societății.

— Ce s-a întâmplat cu nepotul?

— Nimic. Sólveig a zis că și-a făcut mendrele cu ea. Că a violat-o. Părinții mei nu au știut ce să facă, nu au vrut să depună plângere, cu toată tevatura legală și cu bârfa pe care avea să o stârneasă această poveste. Băiatul s-a întors câțiva ani mai târziu și s-a stabilit aici, în Reykjavík. Și-a întemeiat o familie. A murit acum aproape douăzeci de ani.

— Și Sólveig și copilul?

— Lui Sólveig i s-a ordonat să facă un avort, însă ea a refuzat. A refuzat să scape de copil. Apoi, într-o zi, a dispărut.

Bára se răsuci și o privi pe Elínborg drept în față.

— Ați putea spune că această poveste ne-a distrus, cea călătorie în Fljót din acea vară. Ne-a distrus ca familie. Cu siguranță, mi-a marcat întreaga viață. Mușamalizare. Orgoliul familiei. A fost o chestiune tabu. Nu puteam niciodată să pomenim despre acel lucru. Mama mea s-a asigurat de asta. Știu că a vorbit cu Benjamín, mai târziu.

I-a explicat situația. Chestia asta a făcut ca moartea lui Sólveig să fie doar treaba ei. A lui Sólveig, adică. Secretul ei, alegerea ei. Noi am fost în regulă. Eram puri și respectabili. Ea a înnebunit și s-a aruncat în mare.

Elínborg se uită la Bára și, brusc, simți milă pentru minciuna în care fusese obligată să trăiască.

— A făcut-o singură, continuă Bára. Nu a avut nimic de-a face cu noi. A fost treaba ei.

Elínborg încuviință.

— Nu ea zace acolo sus pe deal, zise Bára. Ea zace pe fundul mării și e acolo de mai bine de șaizeci de ani îngrozitori.

Erlendur se așeză lângă Eva Lind după ce vorbi cu doctorul, care îi zise același lucru ca și înainte: starea ei era neschimbată, doar timpul putea să spună ce avea să se întâmple. El rămase la căpătâiul fiicei sale, întrebându-se despre ce ar putea să-i vorbească, însă nu se putu decide.

Timpul trecea. În secția de terapie intensivă era liniște. Din când în când, un doctor trecea pe lângă ușă sau o asistentă cu niște pantofi moi și albi, care scârțâiau la contactul cu linoleumul.

Scârțâitul ăla.

Erlendur o privi pe fiica lui și, aproape automat, începu să-i vorbească cu voce joasă, spunându-i despre o persoană dispărută care îi pusese creierul pe moațe de o bună perioadă de timp și, pesemne, chiar după atâția ani, trebuia încă să înțeleagă cu totul această poveste.

Începu să-i povestească despre un tânăr care se mutase în Reykjavík împreună cu părinții, însă îi fusese întotdeauna dor de locul natal de la țară. Băiatul era prea

tânăr ca să înțeleagă de ce se mutaseră ei la oraș, care, la momentul respectiv, nu era un oraș mare, ci un orășel cu ieșire la mare. Mai târziu, își dăduse seama că decizia fusese o îmbinare a mai multor factori.

Noua lui casă fu ciudată de la bun început. Fusese crescut într-o viață rurală simplă și în izolare — cu veri calde, ierni aspre și povești despre familia lui care trăise la țară tot timpul, majoritatea arendași și extrem de săraci de secole întregi. Acei oameni erau eroii lui. Auzise despre ei în povești ale vieții de zi cu zi, care fuseseră spuse de ani și zeci de ani, povești ale unor călătorii temerare sau ale unor dezastre, ori povești care erau atât de hazlii, încât povestitorii rămâneau fără suflu între hohotele de râs sau izbucneau în accese de tuse care îi făceau să se ghemuiască, să bolborosească și să se scuture de veselie pură. Toate aceste povești erau despre oamenii în mijlocul cărora trăise și pe care îi cunoscuse sau despre aceia care locuiseră la țară, generație după generație: unchi și nepoate, bunici și stră-străbunici, cu mult timp în urmă. Cunoștea toate aceste personaje din povești, chiar și pe acelea care muriseră de mult și erau îngropate în micul cimitir de lângă biserica parohială: moașe care străbăteau râuri înghețate ca să ajute femeile să nască; fermieri care își salvaseră ca niște eroi turmele în timpul unor furtuni neîndurătoare; lucrători la fermă care muriseră înghețați în drum spre saivane; preoți beți, fantome și monștri; povești ale vieților care făceau parte din propria lui viață.

Adusesese toate aceste povești cu el atunci când părinții lui se mutară la oraș. Cumpărară o baie publică din vremea războiului, construită de militarii britanici la periferia orașului, și o transformară într-o casuță, pentru că asta era tot ce-și puteau permite ei. Viața la oraș nu i se

potrivea tatălui său, care avea o inimă slabă și care muri la scurt timp după ce se mutară. Mama lui vându baia publică, cumpără un mic apartament înghesuit într-un subsol, nu departe de port, și munci într-o fabrică de pește. Băiatul nu știu ce să facă în momentul în care își termină școala obligatorie. Făcu muncă fizică. Pe șantiere. Pe pescadoare. Văzu într-un ziar o reclamă la un post liber în cadrul poliției.

Nu mai auzi povești, iar acestea se pierdură pentru el. Toți ai lui pieriră, uitați și îngropați în zone rurale părăsite. El, în schimb, fu purtat de vânt într-un oraș în care nu avea ce căuta. Știa că nu era genul urban. Nu prea își dădea cu adevărat seama ce era. Însă nu-și pierdu niciodată dorul după o viață diferită, se simți dezrădăcinat și stânjenit și își dădu seama că și ultimele sale legături cu trecutul se evaporară în momentul în care mama lui muri.

Se duse prin discoteci. La una dintre ele, Glaumbaer, întâlni o femeie. Mai cunoscuse și altele, însă niciodată nu fuseseră mai mult decât niște întâlniri ocazionale. Aceasta era diferită, mai statornică, și el simți că îl domina. Totul se întâmplă prea repede ca el să apuce să-și dea seama. Ea avea multe pretenții pe care el le satisfăcea fără nicio motivație specială și, înainte de a-și da seama, se căsătoriseră deja și avură o fiică. Închiriară un mic apartament. Ea avea planuri mari pentru viitorul lor și vorbea despre a face mai mulți copii și a cumpăra un apartament, repede și cu un ton de așteptare în glas, ca și cum își vedea viața pe un făgaș sigur, pe care nimic nu-l va umbri vreodată. El se uita la ea, începând să-i devină tot mai clar că nu o cunoștea deloc pe acea femeie.

Făcură un alt copil, iar ea deveni din ce în ce mai conștientă de cât de mult se îndepărtase de ea. Când fiul

lor veni pe lume, fu puțin fericit să fie tată din nou și deja începuse să-i spună că voia să pună capăt tuturor acestor lucruri, că voia să plece. Ea simți. Îl întreabă dacă era vorba despre o altă femeie, însă el se uită pur și simplu cu privirea în gol, fără ca măcar să-și dea seama de sensul întrebării. Nu se așteptase la o astfel de întrebare. „Trebuie să fie vorba despre o altă femeie“, zisese ea. „Nu e asta“, zisese el, însă ea nu voia să-l asculte. Avea doi copii cu el și nu putea vorbi serios în ceea ce privește decizia de a o părăsi. De a-i părăsi pe ei. Pe copiii lui.

Copiii lui. Eva Lind și Sindri Snaer. Nume de animale de companie, pe care ea le alesese. El nu-i privea ca parte din el. Îi lipsea orice sentiment patern, însă recunoscuseră responsabilitatea pe care o purta. Datoria lui față de ei, care nu avea absolut nimic de-a face cu mama lor sau cu relația lui cu ea. Spuse că voia să-i întrețină pe copii și să divorțeze în termeni amiabili. Ea zise că nu va fi nimic amiabil în legătură cu asta, în timp ce o ținea în brațe pe Eva Lind și o strângea cu putere la piept. Impresia lui era că ea avea să se folosească de copii ca să nu-i dea drumul, și acest lucru îi întări decizia că nu putea trăi cu această femeie. Fusese o greșală imensă de la bun început și ar fi trebuit de mult să facă acest lucru. Nu știa la ce-i fusese capul în tot acest timp, însă acum trebuia să se sfârșească.

Încercă să o facă să fie de acord ca el să aibă grijă de copii o parte din săptămână sau din lună, însă ea refuză categoric și îi spuse că nu avea să-i mai vadă niciodată dacă o părăsea. O să aibă ea grijă de asta.

Și apoi el dispăru. Dispăru din viața fetei de doi ani, care era în chiloței și ținea în mână o jucărie, în timp ce-l privea cum iese pe ușă. O jucărie mică și albă, care țiuia în momentul în care mușca din ea.

— Am pornit-o pe un drum greșit, zise Erlendur.
Scârțâitul acela.

El își înclină capul. Se gândi că sora trecea din nou prin dreptul ușii.

— Nu știu ce s-a întâmplat cu bărbatul acela, zise Erlendur cu o voce care abia se auzea, privind chipul fiicei lui, care era mai liniștit decât îl văzuse vreodată. Trăsăturile mai pronunțate. Se uită la mașinăriile care o țineau în viață. Apoi se uită din nou în podea.

Trecu o bună bucată de timp în acest fel, până când el se ridică în picioare, se aplecă deasupra Evei Lind și o sărută pe frunte.

— A dispărut și cred că e încă pierdut și este de mult timp, și nu știu dacă va fi vreodată găsit. Nu e vina ta. S-a întâmplat înainte de a veni tu pe lume. Cred că el se caută pe sine, însă nu știe exact de ce și ce caută, și, în mod evident, nu va găsi niciodată acel lucru.

Erlendur se uită în jos la Eva Lind.

— Doar dacă îl ajuți tu.

Chipul ei era ca o mască rece în lumina lămpii de lângă pat.

— Știu că îl cauți și știu că, dacă cineva îl poate găsi, acea persoană ești tu.

Se întoarse cu spatele la ea, gata de plecare, în momentul în care o văzu pe fosta lui soție stând în pragul ușii. Nu știa de cât timp se afla acolo. Nu știa cât auzise din ce-i spusese Evei Lind. Era îmbrăcată cu același pardesiu maro ca și înainte, peste un trening, însă acum purta și pantofi cu toc ascuțit, lucru care o făcea să pară ridicolă. Erlendur de-abia dacă o văzuse de mai bine de douăzeci de ani și observă cât de mult îmbătrânise ea în tot acest timp, cum trăsăturile feței își pierduseră ascuțimea,

pomeții i se rotunjiseră și o bărbie dublă începuse să se formeze.

— A fost o minciună dezgustătoare aia pe care i-ai spus-o Evei Lind în legătură cu avortul. Erlendur clocoțea de furie.

— Lasă-mă în pace, zise Halldóra. Și vocea îi îmbătrânise. Devenise răgușită. Fuma prea mult. De prea mult timp.

— Ce alte minciuni le-ai mai spus copiilor?

— Ieși afară, zise ea, dându-se la o parte din ușă ca el să poată trece.

— Halldóra...

— Ieși afară, repetă ea. Ieși și lasă-mă în pace.

— Amândoi am vrut copii.

— Nu regreti asta? zise ea.

Erlendur nu pricepu.

— Crezi că au avut de ce să vină pe lumea asta?

— Ce s-a întâmplat? zise Erlendur. Ce te-a făcut să fii așa?

— Ieși afară, zise ea. Te pricepi foarte bine la plecări. Așa că pleacă! Lasă-mă să stau liniștită cu ea.

Erlendur se uită fix la ea.

— Halldóra...

— Pleacă, am spus. Ea ridică vocea. Ieși de aici. Chiar în acest moment. Pleacă! Nu te vreau prin preajmă! Nu vreau să te mai văd niciodată!

Erlendur trecu pe lângă ea și ieși din cameră, iar aceasta închise ușa în urma lui.

Sigurdur Óli terminase de făcut cercetări în pivniță în acea seară, fără să mai descopere ceva despre chiriașii lui Benjamín din cabana de pe deal. Nu-i păsa. Fu ușurat să scape de sarcina respectivă. Bergthóra îl aștepta în momentul în care ajunse acasă. Cumpăraseră vin roșu și se afla în bucătărie, sorbind dintr-un pahar. Scoase un alt pahar și i-l înmână lui Sigurdur Óli.

— Nu sunt ca Erlendur, zise Sigurdur Óli. Să nu mai spui niciodată ceva atât de urât despre mine.

— Dar tu vrei să fii ca el, zise Bergthóra. Pregătea paste și aprinsese niște lumânări în sufragerie. Un decor frumos pentru o execuție, gândi Sigurdur Óli.

— Toți bărbații vor să fie ca el, zise Bergthóra.

— Hei, de ce spui asta?

— Să aibă tabieturile lor.

— Nu e drept. Îți poți închipui ce viață jalnică duce Erlendur.

— Cel puțin, trebuie să ne îmbunătățim relația, zise Bergthóra, turnând vin în paharul lui Sigurdur Óli.

— Bine, hai să ne îmbunătățim relația.

Sigurdur Óli nu întâlnise niciodată o femeie mai practică decât Bergthóra. Această conversație nu avea să fie despre dragostea lor.

— Suntem împreună de, ia să vedem, trei sau patru ani deja, și nimic nu se întâmplă. Te schimbi la față ori de câte ori încep să vorbesc despre ceva ce seamănă cât de cât cu un angajament. Încă avem venituri separate. O nuntă la biserică pare ieșită din discuție; nu prea sunt lămurită nici în legătură cu un alt fel de nuntă. Nu suntem înregistrați ca locuind împreună. A avea copii este o chestiune la fel de îndepărtată pentru tine ca o galaxie aflată la ani-lumină depărtare. Deci, te întreb: ce mai rămâne?

Nu era nici urmă de mânie în cuvintele Bergthórei. Până acum, ea încerca doar să înțeleagă relația lor și încotro se îndrepta aceasta. Sigurdur Óli hotărî să profite de acest lucru înainte ca lucrurile să-i scape de sub control. Avusese suficient timp să cântărească astfel de întrebări în timpul activității sale neplăcute din pivnița lui Benjamín.

— Noi rămânem, zise Sigurdur Óli. Noi doi.

Găsi un CD, îl puse în player și alege o melodie care îl bântuise de când Bergthóra începuse să-l preseze în legătură cu angajamentul. Marianne Faithfull cânta despre Lucy Jordan, casnica, femeia care, la vârsta de treizeci și șapte de ani, visa să gonească prin Paris într-o mașină sport, cu vântul rece suflându-i în păr.

— Am vorbit destul despre asta, zise Sigurdur Óli.

— Despre ce? zise Bergthóra.

— Despre călătoria noastră.

— Te referi la Franța?

— Da.

— Sigurdur...

— Hai să mergem la Paris și să închiriem o mașină sport, zise Sigurdur Óli.

Erlendur era prins într-un viscol orbitor și năprasnic. Zăpada îi lovea și îi izbea fața, frigul și întunericul îl învăluiau. Se lupta cu furtuna, însă nu înainta deloc, așa că se întoarse cu spatele la vânt și se cuibări, în timp ce zăpada se aduna în jurul său. Știa că avea să moară și nu putea face nimic în legătură cu acest lucru.

Telefonul începu să sune și continuă să sune, penetrând viscolul, până ce, brusc, vremea se însenină, furtuna care urla tăcu, iar el se trezi acasă în fotoliul său. Pe birou, telefonul suna cu o intensitate din ce în ce mai mare, fără milă.

Se ridică țeapăn în picioare și tocmai se pregătea să răspundă, când telefonul încetă să mai sune. Rămase atent la telefon, așteptând să înceapă din nou să sune, însă nu se întâmplă nimic. Telefonul era prea vechi ca să păstreze memoria apelurilor, așa că Erlendur n-avea idee cine ar fi putut încerca să-l contacteze. Își închipui că era vreun agent de vânzări care încerca să-i vândă un aspirator, cu un prăjitor de pâine drept bonus. Îi mulțumi în gând agentului de vânzări că îl scosese din acel viscol năprasnic.

Se duse în bucătărie. Era opt seara. Încercă să împiedice lumina serii de primăvară să pătrundă înăuntru și trase draperiile, însă aceasta își croi drum printre ele în unele locuri, prin niște raze de soare pline de praf, care luminau întunericul din apartamentul său. Primăvara și vara nu erau pe placul lui Erlendur. Erau niște anotimpuri prea luminoase. Prea frivole. Își dorea niște ierni

grele și întunecate. Negăsind nimic comestibil în bucătărie, se așeză la masă, cu bărbia în palmă.

Era încă amețit de somn. După ce se întorsese de la spitalul unde se afla Eva Lind, pe la ora șase, se așezase în scaun, adormise și moțăise până la ora opt. Se gândi la viscolul din visul său și cum îi întorsese spatele, așteptându-și moartea. Visase adeseori acest vis, în versiuni diferite. Totuși, era întotdeauna același viscol neînduplecat și înghețat care îi pătrundea până la oase. Știa cum ar fi continuat visul dacă somnul nu i-ar fi fost întrerupt de acel telefon.

Telefonul începu să sune din nou, iar Erlendur se întreabă dacă să-l ignore sau nu. În cele din urmă, își făcu vânt din scaun, se duse în camera de zi și ridică receptorul.

— Da, Erlendur?

— Da, zise Erlendur, dregându-și glasul. Recunoscui imediat vocea.

— Jim, de la Ambasada Marii Britanii. Scuzați-mă că vă sun acasă.

— Ați sunat și mai devreme?

— Mai devreme? Nu. Doar acum. Ei bine, tocmai am vorbit cu Ed și m-am gândit că trebuie să iau legătura cu dumneavoastră.

— Serios, ceva nou?

— Vrea să vă ajute în acest caz, iar eu am vrut să vă țin la curent. A sunat în America, s-a uitat prin jurnalul său, a mai vorbit cu diverse persoane și crede că știe cine a făcut denunțul în legătură cu furtul de la magazin.

— Cine a fost?

— Nu mi-a spus. M-a rugat pe mine să vă anunț și a zis că așteaptă să-l sunați.

— În seara asta?

— Da, sau nu, mâine-dimineață. S-ar putea să fie mai bine mâine-dimineață. Se pregătea de culcare. Se duce de vreme la culcare.

— Cel care i-a turnat a fost un islandez?

— O să vă spună el. Noapte bună și scuzele mele că v-am deranjat.

Erlendur se afla încă lângă telefon în momentul în care începu din nou să sune. Era Skarphédinn. Se afla pe deal.

— Mâine dezgropăm oasele, zise Skarphédinn fără niciun fel de introducere.

— Era și timpul, zise Erlendur. Ai mai sunat și înainte?

— Da, abia ai intrat în casă?

— Da, zise Erlendur. Ai găsit ceva folositor acolo sus?

— Nu, nimic, eu doar voiam să-ți spun că... bună seara, seara, îi, stai să te ajut, așa..., îi, ce ziceam?

— Îmi spuneai că o să dezgropați oasele mâine.

— Da, spre seară, sper. Nu am găsit niciun indiciu referitor la felul în care a ajuns trupul să fie îngropat acolo. Poate o să găsim ceva sub oase.

— Atunci, ne vedem mâine.

— La revedere.

Erlendur puse telefonul jos. Acum era treaz de-a binelea. Se gândi la Eva Lind și se întrebă dacă ceva din ce-i spusese ajunsese până la ea. Se gândi și la Halldóra, la ura pe care încă o simțea pentru el, după toți acei ani. Și se gândi, pentru a nu știu câta oară, la cum ar fi fost viața lui și viețile lor dacă el nu s-ar fi hotărât să plece. Nu ajunsese niciodată la vreo concluzie.

Nu privea la nimic în mod special. Când și când, o rază de soare care apunea pătrundea prin draperiile

camerei de zi, făcând o tăietură luminoasă în întunericul din jurul său. Privi la draperii. Erau din catifea și atârnavă până jos în podea. Niște draperii groase de culoare verde, pentru a ține lumina primăverii la distanță.

Bună seara.

Seara.

Stai să te ajut.

Erlendur se uită la verdele draperiilor.

Cocoșată.

Verde.

— „Care era numărul lui Skarphédinn?” Erlendur sări în picioare și înșfăcă telefonul. Neamintindu-și numărul telefonului mobil al lui Skarphédinn, sună disperat la informații. Apoi îl sună pe arheolog.

— Skarphédinn. Skarphédinn? izbucni el la telefon.

— Ce? Iar tu?

— Cui tocmai i-ai spus bună seara? Pe cine ai ajutat?

— Ce?

— Cu cine vorbeai?

— De ce ești atât de surescitat?

— Cine era cu tine?

— Vrei să spui cui i-am spus „bună seara”?

— Ăsta nu e videotelefon. Nu pot să văd până acolo pe deal unde te afli tu. Te-am auzit spunând cuiva „bună seara”. Cine era cu tine?

— Nu era cu mine. S-a dus undeva, ia stai, așteaptă lângă tufiș.

— Tufiș? Vrei să spui lângă coacăzi? Se află lângă tufișurile de coacăzi?

— Da.

— Cum arată?

— E... o cunoști? De ce te panichezi așa?

- Cum arată? repetă Erlendur, încercând să rămână calm.
- Liniștește-te.
- Cât de bătrână e?
- De vreo șaptezeci de ani. Nu, cam de optzeci. Difil de spus.
- Ce poartă?
- Poartă un pardesiu verde, lung până la glezne. O femeie cam de înălțimea mea. Și e șchioapă.
- Cum adică șchioapă?
- Adică șchioapătă. Mai mult decât atât, zău așa, pe bune. E cam, nu știu...
- Ce?! Ce? Ce încerci să spui?
- Nu știu cum să descriu chestia asta... e ca și cum ar fi cocoșată.

Erlendur aruncă telefonul cât colo și fugi afară în seara de primăvară, uitând să-i spună lui Skarphédinn să o rețină acolo pe femeie cu orice preț.

Dave nu mai fusese la ei de câteva zile bune atunci când Grímur se întoarse acasă.

Toamna sosise cu un vânt pătrunzător dinspre nord, iar un covor subțire de zăpadă se așternuse pe pământ. Dealul se ridica deasupra nivelului mării și iarna venise mai devreme decât la șes, acolo unde Reykjavíkul începea să ia un fel de formă urbană. Dimineața, Símon și Tómas luau autobuzul școlii până în Reykjavík și se întorceau seara. În fiecare zi, mama lor mergea până în Gufunes, unde mâna vacile și făcea și alte treburile la fermă. Pleca înaintea băieților, însă era întotdeauna înapoi când se întorceau de la școală. Mikkelína stătea acasă în

timpul zilei, plictisindu-se de moarte. În momentul în care maică-sa se întorcea acasă, Mikkeliņa cu greu se mai putea controla din cauza bucuriei, iar încântarea ei era și mai mare în momentul în care Símon și Tómas năvăleau în casă și își aruncau cărțile de școală într-un colț.

Dave era un musafir obișnuit în casa lor. Mama lor și Dave se înțelegeau din ce în ce mai ușor și stăteau aproape unul de altul la masa din bucătărie, dorindu-și ca Mikkeliņa și băieții să-i lase în pace. Uneori, când voiau să fie doar ei singuri, se duceau în dormitor și închideau ușa.

Símon îl văzuse uneori pe Dave mângâind-o pe maică-sa pe obraz sau îndepărtându-i câte o șuviță de păr care îi cădea peste față. Sau o mângâia pe mână. Se plimbau mult în jurul lacului Reynisvatn și în sus, pe dealurile dimprejur, iar în unele zile chiar se plimbau până la Mosfellsdalur și Helgufoss, luând mâncare cu ei, pentru că o astfel de excursie putea dura o zi întreagă. Uneori îi lua și pe copii cu ei, iar Dave o căra pe Mikkeliņa în cârcă fără efort. Símon și Tómas se amuzau că el numea acele excursii ale lor „picnic” și spuneau cuvântul pe rând: pic-nic, pic-nic, pic-nic.

Câteodată, Dave și mama lor stăteau de vorbă cu foarte mare seriozitate la picnicurile lor sau la masa din bucătărie, și odată în dormitor, unde Símon îi văzuse când deschisese ușa. Stăteau pe marginea patului, Dave o ținea de mână și se uitară spre ușă zâmbindu-i lui Símon. Nu știa despre ce vorbeau, însă știa că nu avea cum să fie ceva plăcut, pentru că el cunoștea expresia maică-sii atunci când se simțea rău.

Și, apoi, într-o zi rece de toamnă, totul se sfârși.

Grímur se întoarse devreme, într-o dimineață când mama lor se dusesese la fermă, iar Símon și Tómas

se îndreptau către locul de unde trebuia să-i ia autobuzul școlii. Era un frig pătrunzător pe deal și se întâlneau cu Grímur în timp ce urca poteca spre casă, strângându-și jacheta zdrențuită pe lângă trup, pentru a se apăra de vântul care bătea dinspre nord. El nu-i băgă în seamă. Nu-i putură vedea bine fața în întunericul dimineții de toamnă, însă Símon își închipuia că avea o expresie dură și rece în timp ce se îndrepta spre casă. Băieții îl așteptaseră în ultimele câteva zile. Mama lor le spusese că aveau să-i dea drumul din închisoare după terminarea sentinței și că urma să se întoarcă pe deal la ei; că îl puteau aștepta dintr-un moment într-altul.

Símon și Tómas îl priviră pe Grímur îndreptându-se către casă și se uitară unul la altul. Ambii se gândeau la același lucru. Mikkelína era singură acasă. Se trezea întotdeauna odată cu ei și cu mama lor, însă se culca din nou și dormea în cea mai mare parte a dimineții. Ea o să-l întâmpine singură pe Grímur. Símon încercă să ghicească reacția tatălui lor în momentul în care avea să descopere că mama lor nu era acasă și nici băieții, doar Mikkelína, pe care el o urâse dintotdeauna.

Autobuzul școlii sosi și claxonă de două ori. Cu toate că șoferul îi văzu pe băieți pe deal, în momentul în care nu-i mai putu aștepta, demară și autobuzul dispăru în josul drumului. Ei rămaseră nemișcați, fără să spună un cuvânt, apoi plecară încetișor și își croiră drum către casă.

Nu voiau să o lase pe Mikkelína singură acasă.

Símon se gândi să fugă după maică-sa sau să-l trimită pe Tómas să o aducă, însă își spuse că nu era nicio grabă ca ei să se reîntâlnească; mama lor se putea bucura de ultima ei zi de liniște. Băieții îl văzură pe Grímur intrând

în casă și închizând ușa după el și o rupseră la fugă. Nu știau la ce să se aștepte. Singurul lucru la care se gândeau era Mikkelína adormită în patul dublu, unde nu trebuia să fie găsită sub nicio formă.

Deschizând cu precauție ușa, se strecurară în interior: Símon înainte și Tómas urmându-l îndeaproape, ținându-l de mână. În momentul în care intrară în bucătărie, îl văzură pe Grímur stând în fața blatului de lucru. Era cu spatele la ei. Își trase nasul și scuipă în chiuvetă. Aprinsese lumina de deasupra mesei și ei îi puteau vedea doar conturul trupului.

— Unde e mama voastră? zise el, cu spatele încă întors.

Símon se gândi că îi văzuse în momentul în care urcase dealul și îi auzise apoi intrând în casă.

— Muncește, zise Símon.

— Muncește? Unde muncește? zise Grímur.

— La lăptăria Gufunes, zise Símon.

— Nu știa că vin astăzi? Grímur se întoarse cu fața la ei și ieși la lumină. Cei doi frați căscară ochii cât cepele când îi văzură chipul în lumina slabă. Ceva i se întâmplase lui Grímur. De-a lungul unuia din obraji, o urmă de arsură se întindea până sus la ochi, care era pe jumătate închis, pentru că pleopa i se contopise cu pielea.

Grímur zâmbi.

— Nu-i așa că tati e frumușel?

Frații se holbau la fața lui desfigurată.

— Mai întâi îți fac o cafea, după care ți-o aruncă în față.

Făcu un pas spre ei.

— Nu pentru că vor ca tu să mărturisești. Ei știu deja totul, pentru că cineva le-a spus. Nu de asta îți aruncă în față cafea clocotită. Nu de asta îți distrug față.

Băieții nu înțelegeau despre ce era vorba.

— Du-te după maică-ta, ordonă Grímur, uitându-se la Tómas, care se făcuse mic în spatele fratelui său. Du-te la afurisita de văcărie și adu vaca acasă!

Cu colțul ochiului, Símon văzu o mișcare în dormitor, însă nu îndrăzni nici în ruptul capului să privească într-acolo. Mikkelína era trează și pregătită. Putea să stea într-un picior și se putea mișca de colo-colo dacă se sprijinea în ceva, însă nu riscă să vină până în bucătărie.

— Afară! strigă Grímur. Acum!

Tómas sări cât colo. Símon nu știa dacă fratele lui avea să găsească drumul. Tómas fusese la fermă cu mama lui o dată sau de două ori în timpul verii, însă acum era întuneric și frig, iar Tómas nu era decât un copilăș.

— Mă duc eu, zise Símon.

— Să fiu al dracului dacă te duci tu undeva, mârâi Grímur. Cară-te! strigă el la Tómas, care se îndepărtă de fratele lui împleticindu-se, deschise ușa în aerul rece și o închise cu grijă în urma lui.

— Haide, Símon, băiatul meu, vino și așază-te lângă mine, zise Grímur, și furia păru că îi dispăruse brusc.

Símon orbecăi până la bucătărie și se așează pe un scaun. Văzu din nou o mișcare în dormitor. Spera ca Mikkelína să nu iasă de acolo. Pe coridor era o cămară și se gândi că ea avea să se strecoare acolo fără ca Grímur să o observe.

— Nu ți-a fost dor de bătrânul tău tată? zise Grímur, așezându-se și uitându-se la el. Símon nu-și putea lua ochii de la urmele de arsură de pe chipul său. Încuviință.

— Ce ați făcut cu toții în vara asta? întrebă Grímur, și Símon se uită la el fără să spună un cuvânt. Nu știa de unde să înceapă să spună minciuni. Nu-i putea spune

despre Dave, despre vizitele lui și despre întâlnirile misterioase cu mama lui, despre excursiile și picnicurile lor. Nu-i putea spune că dormiseră cu toții în patul cel mare, tot timpul. Nu-i putea spune că mama lor devenise o persoană complet schimbată de când Grímur plecase, lucru care i se datora numai lui Dave. Acesta adusese înapoi setea de viață. Nu-i putea spune cum se făcea ea frumoasă diminețile. Despre înfățișarea ei schimbată. Despre cum expresia chipului ei devenea din ce în ce mai frumoasă în fiecare zi pe care o petrecea cu Dave.

— Ce, nimic? zise Grímur. Nu s-a întâmplat nimic toată vara?

— V... v... vremea a fost excelentă, murmură Símon, cu ochii ațintiți asupra urmei de arsură.

— Vreme excelentă. Vremea a fost excelentă, zise Grímur. Și voi v-ați jucat pe aici și pe lângă barăci. Cunoști pe cineva de la barăci?

— Nu, lăsa Símon să-i scape. Pe nimeni.

Grímur zâmbi.

— Ai învățat să spui minciuni în vara asta. Uimitor cât de repede învață oamenii să spună minciuni. Ai învățat să spui minciuni în vara asta, Símon?

Buza inferioară a lui Símon începu să-i tremure. Era un reflex pe care nu și-l putea controla.

— Doar o singură persoană, zise el. Însă nu-l cunosc bine.

— Cunoști o persoană. Măi să fie. Nu ar trebui să spui niciodată minciuni, Símon. Cei ca tine, care spun minciuni, sfârșesc prin a avea probleme și îi pot băga și pe alții în bucluc.

— Da, zise Símon, sperând că acest lucru avea să se termine în curând. Spera ca Mikkelína să iasă din dormitor

și să-i deranjeze. Se întreba dacă să-i spună lui Grímur că Mikkellína era pe coridor și că dormise în patul lui.

— Pe cine știi de la barăci? întrebă Grímur, și Símon simțea că alunecă din ce în ce mai în jos în mlaștină.

— Doar o singură persoană, zise el.

— Doar o singură persoană, repetă Grímur, mângâindu-și obrazul și scărpînându-se ușor pe urma de arsură cu degetul arătător. Cine e această persoană? Mă bucur că e vorba doar de o singură persoană.

— Nu știu. Se duce uneori la pescuit la lac. Uneori ne dă păstrăvii pe care îi prinde.

— Și e bun cu voi, copiii?

— Nu știu, zise Símon, foarte conștient că Dave era cel mai bun om pe care îl întâlnise vreodată. Comparativ cu Grímur, Dave era un înger trimis din rai ca să o salveze pe mama lor. Unde era Dave? gândi Símon. Ce bine ar fi ca Dave să fie aici. Se gândi la Tómas, care era afară în frig, în drum spre Gufunes, și la mama lor care nici măcar nu știa că Grímur se întorsese pe deal. Și se gândea la Mikkellína, care se afla pe coridor.

— Vine des aici?

— Nu, din când în când.

— A venit aici înainte ca eu să fiu băgat la zdup? Când ești băgat la zdup, Símon, înseamnă că ești băgat la zdup. Nu trebuie să însemne că ești vinovat de ceva rău dacă te duci la închisoare, doar că cineva te-a băgat acolo. La zdup. Și nu le-a luat mult. Vorbeau mult despre a da un exemplu. Islandezii nu trebuie să fure de la armată. O treabă îngrozitoare. Așa că a trebuit să mă condamne pe mine, fără drept de apel. Ca nimeni altcineva să nu-mi urmeze exemplul și să fure. Pricepi? Toată lumea trebuia să învețe din greșelile mele. Însă ei fură cu toții. Cu

toții o fac și cu toții fac bani din asta. A venit aici înainte de a fi eu băgat la zdup?

— Cine?

— Soldatul ăla. A venit aici înainte de a fi eu băgat la zdup? ăla.

— Obișnuia să pescuiască în lac înainte ca tu să fii dus la închisoare.

— Și el i-a dat maică-tii păstrăvii pe care i-a prins?

— Da.

— Prindea mulți pești?

— Uneori. Însă nu era un bun pescar. Doar stătea acolo lângă lac și fuma. Tu prinzi mult mai mulți decât el. Cu plasa. Tu întotdeauna prinzi atât de mulți cu plasa.

— Și când i-a dat maică-tii peștele, s-a oprit pe aici? A venit aici la o cafea? A stat la masa asta?

— Nu, zise Símon, incapabil să se hotărască dacă minciuna pe care o spunea era prea evidentă. Era speriat și confuz, își ținea degetul apăsător pe buză ca să o facă să nu mai tremure și încerca să răspundă așa cum credea că Grímur voia ca el să răspundă, însă fără să o acuze pe maică-sa dacă spunea ceva ce Grímur nu trebuia să știe. Símon descoperea o nouă latură a lui Grímur. Tatăl lui nu mai vorbise niciodată atât de mult cu el înainte, iar acest lucru îl luase pe nepregătite. Símon se exprima cu greu. Nu știa exact ce nu trebuia să știe Grímur, însă încerca din răspuțuri să o apere pe maică-sa.

— Nu a intrat niciodată aici? zise Grímur, și vocea i se transformă din blândă și șireată în inflexibilă și hotărâtă.

— Doar de două ori, ceva de genul ăsta.

— Și ce a făcut atunci când a venit?

— Doar a intrat.

— Oo, deci așa. Iar ai început să spui minciuni? Iar mă minți? Mă întorc aici după luni bune în care am fost tratat ca dracu' și tot ce aud sunt minciuni. Ai de gând să-mi spui iar minciuni?

Întrebările lui îi lovira fața lui Símon ca un bici.

— Ce ai făcut la închisoare? Întrebă Símon ezitant, cu speranța vagă că va putea să vorbească despre altceva în afară de Dave și de mama lui. De ce nu venise Dave? Nu știau că Grímur ieșise din închisoare? Nu discutaseră ei asta în timpul întâlnirilor secrete, când Dave o mângâia pe mână și îi aranja părul?

— În închisoare? zise Grímur, schimbându-și din nou vocea într-un ton blând și viclean. Am ascultat tot felul de povești în închisoare. Tot felul de povești. Auzi atât de multe lucruri și vrei să auzi atât de multe, pentru că nimeni nu vine să te viziteze, și singurele vești pe care le afli de acasă sunt cele pe care le auzi acolo, pentru că ei trimit mereu oameni la închisoare și ajungi să cunoști paznici care îți mai spun și ei una-alta. Și ai o grămadă de timp ca să te gândești la toate acele povești.

O scândură din dușumea scârțâi pe culoar, iar Grímur făcu o pauză, apoi continuă ca și cum nimic nu se întâmplase.

— Bineînțeles, tu ești atât de tânăr... ia stai, câți ani ai, Símon?

— Am paisprezece și o să fac cincisprezece în curând.

— Ești aproape adult, deci poate înțelegi despre ce vorbesc. Toată lumea știe că islandezele își desfac repede picioarele când vine vorba de soldați. E ca și cum și-ar pierde controlul asupra propriei persoane când văd un bărbat în uniformă, și auzi despre cât de domni sunt soldații și cum le deschid ei tot felul de uși și că sunt politicoși și

că vor să danseze și nu se îmbată niciodată și au țigări și cafea și tot felul de lucruri și vin din niște locuri unde toate fetele vor să meargă. Iar noi, Símon, suntem de toată jena. Suntem doar niște bădărani, Símon, la care fetele nici măcar nu se uită. De-aia vreau să știu ceva mai mult despre acest soldat care se duce să pescuiască în lac, Símon, pentru că tu m-ai dezamăgit.

Símon se uită la Grímur, iar toată puterea păru să i se prelingă din trup.

— Am auzit atât de multe lucruri despre acel soldat de aici de pe deal, iar tu n-ai auzit niciodată nimic despre el. Doar dacă, bineînțeles, nu cumva mă minți, și nu cred că e prea frumos să-l minți pe tatăl tău când un soldat vine aici în fiecare zi și iese la plimbare cu soția tatălui tău toată vara. Nu știi nimic despre treaba asta?

Símon nu zise nimic.

— Nu știi nimic despre treaba asta? repetă Grímur.

— Se duceau uneori la plimbare, zise Símon, cu lacrimi șiroindu-i din ochi.

— Vezi, zise Grímur. Știam că suntem încă prieteni. Și poate că te duceai și tu cu ei?

Părea că acest lucru nu avea să se sfârșească niciodată. Grímur se uită la el cu chipul lui ars și cu un ochi pe jumătate închis. Símon simți că nu mai poate ascunde nimic de el.

— Ne duceam uneori la lac și făceam un picnic. Aducea chestii din alea pe care le aduceai și tu în cutiile alea de conserve pe care le deschizi cu o cheie.

— Și a sărutat-o pe maică-ta? Acolo la lac?

— Nu, zise Símon, ușurat că nu mai trebuia să răspundă cu o minciună. El nu-i văzuse niciodată pe Dave și pe maică-sa sărutându-se.

— Și ce făceau atunci? Se țineau de mână? Și ce făceau? De ce l-ai lăsat pe bărbatul ăla să o ducă pe maică-ta la plimbare la lac? Nu ți-a trecut niciodată prin cap că eu s-ar putea să nu fiu de acord? Nu ți-a trecut prin cap?

— Nu, zise Símon.

— Nimeni nu se gândea la mine în timpul acelor plimbări. Nu-i așa?

— Nu, zise Símon.

Grímur se aplecă în față sub lumină, iar cicatricea roșie de la arsură ieși și mai tare în evidență.

— Și care e numele acestui bărbat care fură familiile altora și crede că e în regulă și nimeni nu face nimic în legătură cu asta?

Símon nu-i răspunse.

— Cel care a aruncat cafeaua, Símon, cel care a făcut ca fața mea să arate așa, îi știi numele?

— Nu, zise Símon cu o voce care de-abia se auzi.

— El m-a atacat și m-a ars, însă ei nu l-au băgat la zdup pentru asta. Ce părere ai? Ca și cum ar fi niște sfinți toți soldații ăștia. Crezi că sunt niște sfinți?

— Nu, zise Símon.

— S-a îngrășat maică-ta în vara asta? Întrebă Grímur, ca și cum o idee nouă îi intrase brusc în cap. Nu pentru că e o vacă de la lăptărie, Símon, ci pentru că s-a dus la plimbare cu soldații de la barăci. Crezi că s-a îngrășat în vara asta?

— Nu, zise el.

— Cred că e posibil. O să aflăm mai târziu. Bărbatului ăstuia care mi-a aruncat cafea în față îi știi numele?

— Nu, zise Símon.

— Avea ideea ciudată, nu știu de unde o auzise, că nu o tratam pe maică-ta cum se cuvine. Că îi făceam lucruri

urâte. Tu știi că eu trebuie să o învăț uneori cum să se comporte. El știa de asta, însă nu înțelegea de ce. Nu putea înțelege că stricatele ca maică-ta trebuie să știe cine e șeful, cu cine sunt măritate și cum trebuie să se comporte. Nu putea înțelege că trebuie uneori să le tratezi ca pe un nimic. Era cu adevărat furios când vorbea cu mine. Eu cunosc puțină engleză, pentru că am avut niște prieteni buni la barăci, și am înțeles în mare ce spunea el și că era foarte nervos pe mine din cauza maică-tii.

Ochii lui Símon erau încremeniți pe arsură.

— Bărbatul ăsta, Símon, numele lui e Dave. Nu vreau să mă minți: soldatul care a fost atât de amabil cu maică-ta s-a aflat aici din primăvară și toată vara și bună parte din toamnă, e posibil ca numele lui să fie Dave?

Símon își tortură creierii, privind încă la arsură.

— Or să-i vină de hac, zise Grímur.

— Să-i vină de hac? Símon nu știa ce voia Grímur să spună, însă nu putea fi un lucru prea drăguț.

— Șobolanul e pe coridor? zise Grímur, făcând semn cu capul către ușă.

— Ce? Símon nu înțelegea despre ce vorbea.

— Cretina? Crezi că ne ascultă?

— Nu știu nimic de Mikkeliina, zise Símon. ăsta era un fel de adevăr.

— Numele lui e Dave, Símon?

— E posibil, zise Símon, într-o doară.

— E posibil? Nu ești sigur. Cum îți spune, Símon? Când vorbește cu tine sau poate când te strânge în brațe și te mângâie, atunci cum te strigă?

— El nu mă mângâie...

— Care e numele lui?

— Dave! zise Símon.

Grímur se lăsă pe spate și ieși din lumină. Își coborî vocea.

— Vezi tu, eu am auzit că o fute pe maică-ta.

În acel moment, ușa se deschise și mama copiilor intră cu Tómas în urma ei, iar rafala rece de vânt care îi însoțea trimise un fior pe șira spinării asudate a lui Símon.

Erlendur fu pe deal în cincisprezece minute după convorbirea telefonică cu Skarphédinn.

Nu avea telefonul mobil cu el. Altfel, l-ar fi sunat pe Skarphédinn și i-ar fi spus să o rețină pe femeie până ce sosea el. Era sigur că trebuia să fie femeia pe care Róbert o văzuse lângă tufișurile de coacăzi, femeia cocoșată.

Traficul pe Miklabraut era lejer, iar el urcă panta pe Ártúnsbrekka cât de repede putu, apoi de-a lungul șoselei de ieșire din Reykjavík, unde făcu la dreapta spre Grafarholt. Skarphédinn era gata să plece cu mașina de la locul săpăturilor, însă se opri. Erlendur ieși din mașină, iar arheologul coborî geamul mașinii sale.

— Ce, ai venit până aici? De ce mi-ai trântit telefonul în nas? E ceva în neregulă? De ce te uiți așa la mine?

— Femeia e încă aici? întrebă Erlendur.

— Ce femeie?

Erlendur se uită în direcția tufișurilor și crezu că vede o mișcare.

— Ea e? întrebă el, cu ochii întredeschiși. Nu putea vedea bine de la distanța aia. Femeia în verde. E încă acolo?

— Da, e acolo, zise Skarphédinn. Ce se întâmplă?

— O să-ți spun mai târziu, zise Erlendur, îndepărtându-se.

Tufișurile de coacăzi începură să se vadă bine pe măsură ce se apropia de ele, iar silueta verde luă formă. Ca și cum s-ar fi așteptat ca femeia să dispară în orice moment, grăbi pasul. Ea stătea lângă tufișurile fără frunze, cu mâna pe o rămurică, privind înspre Muntele Esja, aparent cufundată în gânduri.

— Bună seara, zise Erlendur în momentul în care fu sigur că îl putea auzi.

Femeia se întoarse.

— Bună seara, zise ea.

— Frumoasă vreme în seara asta, zise Erlendur de dragul de a spune ceva.

— Primăvara a fost întotdeauna cel mai frumos anotimp aici pe deal, spuse femeia.

Trebuia să facă un efort pentru a vorbi. Capul i se bălăbănea, iar Erlendur își putea da seama că trebuia să se concentreze din greu la fiecare cuvânt. Cuvintele nu ieșeau lesne. Unul din brațele ei era ascuns în interiorul mânecii. El putea vedea că avea un picior strâmb, care îi ieșea afară din pardesiul lung și verde, iar părul lung până la umeri era des și sur. Fața era prietenoasă, însă tristă. Erlendur îi observă capul mișcându-se încetitor ca din reflex, cu spasme regulate. Nu părea să rămână absolut nemișcat.

— Sunteți de prin părțile astea? întrebă Erlendur.

— Acum, orașul se întinde până aici, spuse ea fără a-i răspunde. N-ai fi zis că așa se va întâmpla.

— Într-adevăr, orașul se răspândește peste tot.

— Vă ocupați cu investigarea oaselor ăloră? întrebă ea brusc.

— Da, zise Erlendur.

— V-am văzut la știri. Uneori vin aici sus, mai ales primăvara. Ca acum, în serile când totul e liniștit și când încă avem lumina asta încântătoare de primăvară.

— E frumos aici sus, zise Erlendur. Sunteți de aici sau, poate, de undeva de prin apropiere?

— De fapt, aveam de gând să vin eu la dumneavoastră, zise femeia, tot fără să-i răspundă. Aveam de gând să vă contactez mâine. Însă e bine că m-ați găsit dumneavoastră pe mine. Era și timpul.

— Timpul?

— Ca povestea să iasă la iveală.

— Ce poveste?

— Am locuit aici, lângă tufișuri. Cabana a dispărut de mult. Nu știu ce s-a întâmplat cu ea. S-a dărpănat încetul cu încetul. Mama mea a plantat tufișurile de coacăzi și făcea gem toamna, însă nu le-a vrut doar pentru gem. Voia un gard viu, care să țină adăpost în locul unde putea cultiva legume și flori frumoase, spre sud, voia să utilizeze cabana ca să oprească vântul care venea dinspre nord. El nu voia să-i dea voie. La fel s-a întâmplat și cu alte lucruri.

Se uită la Erlendur, capul smucindu-i-se în timp ce vorbea.

— Obișnuiau să mă aducă în brațe aici, afară, când soarele strălucea, zise ea zâmbind. Frații mei. Nimic nu iubeam mai mult decât să stau afară în soare și obișnuiam să țin tip de bucurie când ieșeam în grădină. Și jucam jocuri. Ei inventau întotdeauna jocuri noi ca să se joace cu mine, pentru că nu mă puteam deplasa prea mult. Din cauza infirmității mele, care era mai rea în acele zile. Încereau să mă includă și pe mine în orice făceau. Chestia asta o moșteniseră de la mama noastră. Ambii frați, la început.

- Ce moșteniseră de la ea?
- Bunătatea.
- Un bătrân ne-a spus despre o femeie în verde care vine uneori aici și are grijă de tufișurile astea. Descrierea lui vi se potrivește. Am crezut că e posibil să fie cineva de la cabana care a fost aici odinioară.
- Știți despre cabană.
- Da, și despre unii dintre chiriași, însă nu despre toți. Noi credem că o familie compusă din cinci membri a locuit aici în timpul războiului, posibile victime ale violenței din partea tatălui. I-ați pomenit pe mama și pe frații dumneavoastră, în număr de doi, și dacă sunteți cel de-al treilea copil, asta se potrivește cu informațiile pe care le avem noi.
- A vorbit despre o femeie în verde? zise ea zâmbind.
- Da. Femeia în verde.
- Verdele e culoarea mea. A fost dintotdeauna. De când mă știu.
- Nu se spune că oamenii care iubesc culoarea verde sunt niște persoane cu picioarele pe pământ?
- E posibil să fie adevărat, zise ea zâmbind. Sunt o persoană îngrozitor de cu picioarele pe pământ.
- Cunoașteți familia asta?
- Am locuit în casa care se afla acolo.
- Violență domestică?
- Ea se uită la Erlendur.
- Da, violență domestică.
- Ar fi fost...
- Cum vă numiți? îl întrerupse ea pe Erlendur.
- Numele meu e Erlendur, zise el.
- Aveți o familie?
- Nu, da, ei bine, un fel de familie, cred.

— Nu sunteți sigur. Vă tratați bine familia?

— Cred... Erlendur ezită. Nu anticipase că avea să fie luat la întrebări și nu știa ce să spună. Oare își tratase bine familia? Nu prea, gândi în sinea lui.

— Poate sunteți divorțat, zise femeia, privind la hainele șifonate ale lui Erlendur.

— Întâmplarea face că sunt divorțat, zise el. Aveam de gând să vă întreb... cred că vă întrebam ceva despre violența domestică.

— Ce termen convenabil pentru asasinarea sufletului. Un termen atât de inofensiv pentru oamenii care nu știu ce se află în spatele acestui lucru. Știți cum e să trăiești într-o frică permanentă toată viața?

Erlendur nu zise nimic.

— Să trăiești cu ură în fiecare zi, acest lucru nu încetează să existe, indiferent de ceea ce faci, și nu poți să faci niciodată nimic ca să schimbi acest lucru, până îți pierzi voința și aștepți, pur și simplu, și speri că următoarea bătaie nu o să fie la fel de rea ca aceea de dinainte.

Erlendur nu știa ce să spună.

— Încetul cu încetul, bătaile se transformă în sadism, pentru că singura putere pe care bărbatul violent o are pe lume este puterea lui față de femeia care îi este soție, și această putere este absolută, pentru că el știe că ea nu poate face nimic. Ea e completamente neajutorată și completamente dependentă de el, pentru că el nu o amenință doar, nu o torturează doar cu ura și cu furia lui împotriva ei, ci și cu dezgustul față de copiii ei, și îi dă de înțeles că o să le facă rău dacă ea încearcă să se elibereze de sub puterea lui. Toată violența fizică, toată durerea și bătaile — oasele rupte, rănilor, vânătăile, ochii învinețiți, buzele sparte — nu sunt nimic în comparație cu tortura

mentală. Teama permanentă, care nu dispare niciodată. În primii ani, când ea încă dă niște semne de viață, încearcă să găsească ajutor și încearcă să fugă, însă el o prinde și îi șoptește că o să-i omoare fiica și o să o îngroape în munți. Și ea știe că el e capabil de asta, așa că renunță. Renunță și își pune viața în mâinile lui.

Femeia se uită spre Esja și spre vest, unde se vedeau contururile ghețarului Snaefellsnesjökull.

— Și viața ei devine doar o umbră a vieții lui, continuă ea. Rezistența ei cedează și, odată cu ea, dorința ei de a trăi, viața ei devine viața lui și ea nu mai este vie, ci moartă, și se deplasează de colo-colo ca o creatură a întinericului, într-o căutare nesfârșită a unei scăpări. O scăpare din bătai, din tortură și din viața lui, pentru că ea nu-și mai trăiește propria viață, ci există doar ca obiect al urii lui.

— În cele din urmă, el o distruge. Și e aproape moartă. Una dintre moartele vii.

Ea tăcu și își trecu mâna peste ramurile dezgolite ale tufișurilor.

— Până în primăvara aia. În timpul războiului.

Erlendur nu zise nimic.

— Cine îi judecă pe cei care ucid sufletul? continuă ea. Îmi puteți spune asta? Cum poți acuza un bărbat de ucidere a sufletului, să-l duci la tribunal și să-l condamni?

— Nu știu, zise Erlendur, fără a pricepe întru totul.

— Ați dezgropat oasele? întrebă ea, ca și cum mintea i-ar fi fost în altă parte.

— O vom face mâine, replică Erlendur. Știți ceva despre cine e îngropat acolo?

— Ea s-a dovedit a fi ca tufișurile astea, zise femeia cu o voce slabă.

— Cine?

— Ca tufișurile de coacăzi. Nu au nevoie să fie îngrijite. Sunt deosebit de rezistente, țin piept oricărui fel de vreme și celor mai aspre ierni, însă sunt întotdeauna verzi și frumoase din nou vara, iar fructele pe care le fac sunt la fel de roșii și de suculente, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat niciodată. Ca și cum iarna nu ar fi venit niciodată.

— Scuzați-mă, dar care e numele dumneavoastră? Întrebă Erlendur.

— Soldatul a readus-o la viață.

Femeia se opri din vorbit și se uită la tufe, ca și cum s-ar fi transpus într-un alt loc și într-un alt timp.

— Cine sunteți? Întrebă Erlendur.

— Mamei îi plăcea verdele. Zicea că verdele este culoarea speranței.

Ea ieși din transă.

— Numele meu e Mikkellína, zise ea. Apoi păru să ezite. El era un monstru, zise ea. Plin de ură și de furie incontrolabilă.

Era aproape ora zece seara, temperatura scăzuse pe deal, iar Erlendur o întrebă pe Mikkelína dacă nu cumva ar trebui să intre în mașină. Sau ar putea sta de vorbă a doua zi. Era târziu și...

— Hai să urcăm în mașina dumneavoastră, zise ea, și o porni spre mașină. Se deplasa încet și se înclina într-o parte, cu fiecare pas pe care-l făcea cu piciorul ei strâmb. Erlendur merse înaintea ei și o conduse la mașină, deschise ușa și o ajută să urce. Apoi o luă prin fața mașinii. Nu-și putea da seama cum ajunsese Mikkelína pe deal. Nu părea să fi condus până acolo.

— Ați luat un taxi până aici? întrebă el în momentul în care se așeză la volan. Porni motorul, care era încă încins, și curând se încălziră.

— Símon m-a adus cu mașina, zise ea. O să se întoarcă să mă ia de aici în curând.

— Am încercat să strângem informații despre oamenii care au locuit pe deal — bănuiesc că e vorba despre familia dumneavoastră —, și o parte din ceea ce am auzit, în mare de la persoane în vârstă, sună straniu. O poveste este despre Uzina de Gaz de lângă Hlemmur.

— El o tachina în legătură cu Uzina de Gaz, zise Mikkelína, însă nu cred că ea a fost produsul vreunei orgii apocaliptice care a avut loc acolo, așa cum a spus el. Ar fi putut la fel de bine să fie el. Cred că acea insultă i-a fost adresată lui odată, e posibil chiar să fi fost tachinat în legătură cu asta, poate atunci când era mai tânăr, poate mai târziu, și el i-a transferat-o ei.

— Deci, credeți că tatăl dumneavoastră a fost unul dintre copiii Uzinei de Gaz?

— Nu era tatăl meu, zise Mikkelína. Tatăl meu a dispărut pe mare. Era pescar, iar mama mea îl iubea. Asta a fost singura mea consolare în viață când eram copil. Că el nu era tatăl meu. El mă ura pe mine în mod special. Infirmitatea mea. Din cauza dizabilității mele. Am făcut o boală la vârsta de trei ani, care m-a lăsat paralizată și mi-am pierdut aptitudinea de a vorbi. El credea că eram retardată, însă mintea mea era normală. Nu am făcut niciodată terapie, lucru pe care, în zilele noastre, oamenii îl fac ca pe ceva de la sine înțeles. Și nu am spus nimănui niciodată, pentru că trăiam în permanentă teamă față de omul ăla. Nu e un lucru neobișnuit pentru copiii care trăiesc o traumă să devină interiorizați și chiar muți. Presupun că acest lucru mi s-a întâmplat și mie. Abia mai târziu am învățat să merg, am început să vorbesc și am mers la școală. Acum am o diplomă. În psihologie.

Ea făcu o pauză.

— Am descoperit cine îi erau părinții, continuă ea. Am făcut investigații. Ca să înțeleg ce s-a întâmplat și de ce anume. Am încercat să scot la lumină câte ceva în legătură cu copilăria lui. A lucrat ca muncitor agricol ici și colo, ultimul loc a fost în Kjós, cam pe când a cunoscut-o pe mama. Partea în legătură cu educația lui care

mă interesa pe mine cel mai mult a avut loc în Mýrarsýsla, la un mic teren agricol care se numea Melur. Nu mai există. Cuplul care locuia acolo avea trei copii ai lor, iar consiliul parohial i-a plătit ca să ia și alți copii în grijă. În zonele rurale erau încă oameni foarte săraci la momentul respectiv. Cuplul avea reputația că i-ar trata rău pe copiii sărmani. Oamenii de la fermele vecine vorbeau despre acest lucru. Părinții lui vitregi au fost dați în judecată după ce un copil aflat în grija lor a murit de malnutriție și din neglijență. S-a făcut o autopsie la fermă, în niște condiții foarte primitive, chiar și după standardele timpului aceleia. A fost vorba despre un băiețel de opt ani. Au scos o ușă din țâțâni și au făcut autopsia pe ea. I-au spălat măruntaiele în pârlul de la fermă. Au descoperit că era supus unui „tratament exagerat de dur“, așa cum obișnuiau să-l numească, însă nu au putut demonstra că murise din această cauză. El ar fi văzut tot. Pesemne erau chiar prieteni. Se afla la Melur cam prin acea perioadă. E pomenit și în documentele cazului: subnutrit și cu răni pe spate și pe picioare.

Ea făcu o pauză.

— Nu încerc să justific ce ne-a făcut și felul în care ne-a tratat, zise ea. Nu există justificare pentru asta. Însă am vrut să știu cine a fost.

Ea se opri iar.

— Și mama dumneavoastră? întrebă Erlendur, cu toate că simți că Mikkellína intenționa să-i spună tot ce considera important și avea să facă acest lucru în felul său. Nu voia să o preseze. Trebuia să-și spună povestea în ritmul ei.

— Ea era nefericită, zise Mikkellína direct, ca și cum aceasta era singura concluzie rațională. Nu a avut noroc

să ajungă în brațele acelui bărbat. Țasta e adevărul. Nu avea familie, însă, în general vorbind, avea o educație decentă în Reykjavík și era fată într-o casă respectabilă când l-a cunoscut pe el. Nu am reușit să descopăr cine i-au fost părinții. Dacă acest lucru a fost vreodată notat pe undeva, hârtiile s-au pierdut.

Mikkelína se uită la Erlendur.

— Însă ea a găsit dragostea adevărată înainte de a fi prea târziu. El a intrat în viața ei la momentul potrivit, cred.

— Cine? Cine a intrat în viața ei?

— Și Símon. Fratele meu. Nu ne-am dat seama ce simțea el. Stresul la care a fost supus în toți acei ani. Eu simțeam tratamentul pe care tatăl meu vitreg i-l aplica mamei mele și sufeream pentru ea, însă eram mai tare decât Símon. Bietul Símon. Și apoi Tómas. Era prea mult din tatăl lui în el. Prea multă ură.

— Scuzați-mă, însă am pierdut șirul. Cine a intrat în viața mamei dumneavoastră?

— Era din New York. Un american. Din Brooklyn.

Erlendur încuviință.

— Mama avea nevoie de dragoste, de o formă de dragoste, de admirație și de recunoașterea faptului că exista, că era o ființă umană. Dave i-a redat respectul de sine, a făcut-o din nou om. Obișnuiam să ne întrebăm mereu de ce își petrecea atât de mult timp cu mama. Ce văzuse el la ea, când nimeni altcineva nu s-ar fi uitat la ea în afara de tatăl meu vitreg, și asta doar ca să o bată. Apoi, i-a spus mamei de ce voia să o ajute. A zis că simțise acest lucru din momentul în care a văzut-o prima oară când ne-a adus niște păstrăvi; obișnuia să meargă la pescuit pe lacul Reynisvatn. El a recunoscut toate semnele violenței

domestice. A putut-o vedea în ochii ei, pe chipul ei, în mișcările ei. Într-o clipă, i-a știut toată povestea.

Mikkelína se opri și se uită peste deal înspre tufișuri.

— Dave era familiarizat cu acest lucru. Fusese crescut cu așa ceva, exact ca mine, Símon și Tómas. Tatăl lui nu a fost niciodată acuzat și condamnat și nu a fost niciodată pedepsit pentru că și-a bătut soția până în ziua morții. Au trăit într-o sărăcie lucie, iar ea a contractat TBC și a murit. Tatăl lui a bătut-o chiar înainte de a muri. Dave era adolescent atunci, însă nu era ca tatăl său. A plecat de acasă în ziua morții mamei sale și nu s-a mai întors niciodată. S-a înrolat în armată câțiva ani mai târziu, înainte de izbucnirea războiului. L-au trimis în Reykjavík în timpul războiului, când a intrat într-o cocioabă și a văzut din nou chipul mamei-sii.

Rămaseră în tăcere.

— Însă acum era suficient de mare ca să facă ceva în legătură cu asta, zise Mikkelína.

O mașină trecu încetitor pe lângă ei și se opri lângă fundațiile casei. Șoferul ieși din mașină și se uită în jurul său către tufișurile de coacăzi.

— A venit Símon să mă ia, zise Mikkelína. E târziu. Vă supărați dacă o să continuăm mâine? Mă puteți vizita acasă dacă vreți.

Ea deschise portiera mașinii și îl strigă pe bărbatul care se întoarce.

— Știți cine e îngropat acolo? Întrebă Erlendur.

— Mâine, zise Mikkelína. Vom vorbi mâine. Nu e nicio grabă, zise ea. Nu trebuie să ne grăbim în legătură cu nimic.

Bărbatul ajunsese deja la mașină, ca să o ajute pe Mikkelína să coboare.

— Mulțumesc, Símon, zise ea și ieși din mașină. Erlendur se întinse ca să-l vadă mai bine. Apoi deschise portiera dinspre el și ieși din mașină.

— Nu poate fi Símon, îi spuse el Mikkelinei, privind la bărbatul care o ajuta. Nu avea cum să aibă mai mult de treizeci și cinci de ani.

— Ce? zise Mikkelinea.

— Símon nu era fratele dumneavoastră? întrebă Erlendur, privindu-l pe bărbat.

— Ba da, zise Mikkelinea, apoi păru să înțeleagă uluirea lui Erlendur. Oo, nu e acel Símon, zise ea cu un zâmbet. Acesta e fiul meu, căruia i-am dat același nume.

În dimineața următoare, Erlendur ținu o ședință cu Elínborg și cu Sigurdur Óli în biroul lui, le spuse despre Mikkelína și despre ce îi relatase ea și că avea să se întâlnească din nou cu ea, mai târziu, în acea zi. Era sigur că ea avea să-i spună cine era îngropat pe deal, cine îl băgase acolo și de ce. Apoi, către seară, oasele aveau să fie dezgropate.

— De ce nu ai scos chestia asta de la ea ieri? întrebă Sigurdur Óli, care se trezise plin de viață după o seară liniștită petrecută împreună cu Bergthóra. Discutaseră despre viitor, inclusiv despre copii, și fuseseră de acord în legătură cu cel mai bun aranjament pentru toate; la fel și despre excursia la Paris și mașina sport pe care aveau să o închirieze.

— Ca să încetăm odată cu acest afurisit de învârtit în jurul cozii, adăugă el. M-am săturat până peste cap de oasele astea. M-am săturat până peste cap de pivnița lui Benjamín. M-am săturat până peste cap de voi amândoi.

— Vreau să vin cu tine atunci când o să te duci să o vezi, zise Elínborg. Crezi că e fata handicapată pe care a văzut-o Ed în casă când l-au arestat pe bărbatul acela?

— După toate probabilitățile, da. A avut doi frați după mamă, pe Símon și pe Tómas. Asta se potrivește cu cei doi băieți pe care i-a văzut el. Și a mai fost și un soldat american acolo, cunoscut sub numele de Dave, care i-a ajutat într-un fel. O să vorbesc cu Ed despre el. Nu am numele lui de familie.

— Am crezut că o abordare delicată e cea mai bună manieră de a discuta cu ea, o să ne spună tot ce trebuie să știm. Nu are sens să grăbim această chestiune.

Se uită la Sigurdur Óli.

— Ai terminat treaba în pivnița lui Benjamín?

— Da, am terminat-o ieri. Nu am găsit nimic.

— Poți exclude ipoteza că logodnica lui este îngropată acolo sus pe deal?

— Da, cred că da. S-a aruncat în mare.

— E vreo modalitate de a confirma violul? întrebă Elínborg.

— Cred că acea confirmare se află pe fundul mării, zise Sigurdur Óli.

— Cum au numit-o ei, o călătorie de-o vară la Fljót?

— O adevărată poveste de dragoste de la țară, zise Sigurdur Óli cu un zâmbet.

— Ticălosule! zise Erlendur.

Ed îi întâmpină pe Erlendur și pe Elínborg în ușa de la intrare și îi conduse în camera de zi. Masa era acoperită cu documente care făceau referire la magazin. Erau faxuri și fotocopii pe podea și jurnale deschise și cărți împrăștiate peste tot în cameră. Erlendur avea sentimentul că el făcuse o investigație serioasă. Ed răsfoi printr-un teanc de hârtii de pe masă.

— Undeva aici am o listă cu islandezii care au lucrat la depozit, zise el. Ambasada a găsit-o.

— L-am găsit pe unul dintre chiriașii din casa în care ai fost tu, zise Erlendur. Cred că este fata handicapată despre care vorbești.

— Bun, zise Ed, ocupat cu căutarea. Bun. Iată.

Îi dădu lui Erlendur o listă cu numele a nouă islandezi care lucraseră la magazie. Erlendur recunoscuse lista. Jim i-o citise la telefon și avea de gând să-i trimită o copie. Erlendur își aminti că uitase să o întrebe pe Mikkellína numele tatălui ei vitreg.

— Am descoperit cine a făcut denunțul, zise Ed. Cel care a dat informația despre hoți. Vechiul meu coleg de la poliția militară din Reykjavík locuiește acum în Minneapolis. Am păstrat legătura când și când, așa că i-am telefonat. Și-a amintit chestiunea, a sunat pe altcineva și a aflat numele informatorului.

— Și cine a fost? întrebă Erlendur.

— Numele lui era Dave, David Welch, din Brooklyn. Soldat.

Același nume pe care îl pomenise Mikkellína, gândi Erlendur.

— E în viață? întrebă el.

— Nu știm. Prietenul meu încearcă să-i dea de urmă cu ajutorul Pentagonului. E posibil să fi fost trimis pe front.

Elínborg îl însărcină pe Sigurdur Óli cu investigarea identităților muncitorilor de la magazie și cu aflarea domiciliilor acestora și ale descendenților lor. Erlendur o rugă să se întâlnească din nou cu el în acea după-amiază, înainte de a se duce să o viziteze pe Mikkellína. Mai întâi se ducea la spital să o vadă pe Eva Lind.

Merse în josul coridorului secției de terapie intensivă și intra în camera unde se afla fiica lui, care zăcea

nemișcată ca de obicei, cu ochii închiși. Spre enorma sa ușurare, Halldóra nu se vedea nicăieri. Se uită în josul coridorului secției unde ajunsese întâmplător atunci când avusese ciudata conversație cu femeia cea mărunțică despre băiatul care se afla în bătaia viscolului. Croindu-și drum în jos pe coridor către camera cea mai îndepărtată, observă că acum acea cameră era goală. Femeia îmbrăcată cu haină de blană plecase, iar în patul în care bărbatul zăcuse între lumea de aici și cea de dincolo nu se mai afla nimeni. Femeia care se pretindea medium plecase și ea, iar Erlendur se întrebă dacă acest lucru chiar se întâmplase sau dacă fusese doar un vis. Rămase în pragul ușii câteva clipe, apoi se întoarse și se duse în camera fiicei lui, închizând încetișor ușa în urma sa. Voia să o încuie, însă nu avea încuietoare. Se așeză lângă Eva Lind. Rămase în tăcere la căpătâiul ei, gândindu-se la băiatul aflat în bătaia viscolului.

Trecu o bună perioadă de timp înainte ca Erlendur să-și adune în cele din urmă curajul și să dea drumul unui oftat profund.

— Avea opt ani, îi spuse el Evei Lind. Era cu doi ani mai mic decât mine.

Se gândi la ce spusese mediumul că băiatul acceptase acel lucru, că nu fusese vina nimănui. Aceste cuvinte simple, rostite ca din senin, nu-i ziceau nimic. Se luptase cu acel viscol toată viața, iar trecerea timpului nu făcuse altceva decât să-l intensifice.

— M-au lăsat puterile, îi spuse el Evei Lind.

El auzi țipătul în furtună.

— Nu ne puteam vedea, zise el. Ne țineam de mâini, așa că nu eram departe unul de altul, însă tot nu-l puteam vedea, din cauza viscolului. Și apoi m-au lăsat puterile.

El făcu o pauză.

— De aceea nu trebuie să renunți. De aceea trebuie să-i supraviețuiești acestui lucru și să te întorci și să te faci bine. Știu că viața ta n-a fost ușoară, însă tu o distrugi ca și cum nu ar valora nimic. Ca și cum tu nu ai valora nimic. Însă nu e drept. Nu ai dreptul să gândești așa. Și nu trebuie să gândești asta.

Erlendur se uită la fiica lui în lumina slabă care venea de la lampa aflată pe noptieră.

— El avea opt ani. Am spus asta? Era un băiat, un băiat ca oricare altul, simpatic și întotdeauna zâmbitor, eram prieteni. Nu poți să iei chestia asta drept sigură. De obicei, există o oarecare rivalitate. Bătăi, lăudăroșenii și certuri. Însă nu între noi. Poate pentru că eram complet diferiți. El îi impresiona pe oameni. În mod inconștient. Așa sunt unii oameni. Eu nu sunt așa. E ceva în oameniiăștia care dărmă toate barierele, pentru că se comportă exact așa cum sunt, nu au nimic de ascuns, nu se ascund niciodată în spatele vreunui alt lucru, sunt pur și simplu ei înșiși, sinceri. Copiii de felul ăsta...

Erlendur tăcu.

— Tu îmi amintești de el uneori, continuă el. Nu am văzut lucrul ăsta decât abia mai târziu. Când mi-ai dat de urmă după toți acei ani. E ceva în legătură cu tine care îmi amintește de el. Ceva ce tu distrugi, și de aceea mă doare felul în care îți tratezi viața, totuși, nu par să pot face ceva în legătură cu asta. Sunt la fel de neajutorat ca atunci când am stat în viscolul ăla și am simțit că mă lasă puterile. Ne țineam de mâini și m-au părăsit puterile și am simțit că acel lucru se întâmpla și că venea sfârșitul. Amândoi aveam să murim. Mâinile ne erau înghețate și nu mai puteam rezista. Nu-i mai puteam simți mâna, în

afară de acea fracțiune de secundă când am lăsat să-mi scape acea mână.

Erlendur se opri și privi în podea.

— Nu știu dacă asta e cauza a tot ceea ce se întâmplă. Eu aveam zece an, însă, de atunci, mă tot învinovățesc. Nu m-am putut descotorosi de această vină. Nu vreau să mă descotorosesc de această vină. Durerea e ca o fortăreață în jurul unei supărări pe care nu vreau să o eliberez. Poate că ar fi trebuit să fac asta cu mult timp în urmă, să mă împac cu viața care a fost salvată și să-i dau un țel. Însă acest lucru nu s-a întâmplat, și cu greu se va întâmpla în acest stadiu. Cu toții avem crucile noastre. Poate nu sufăr mai mult decât altcineva care a pierdut o persoană dragă, însă nu mai pot deloc face față.

— Ceva s-a închis în mine. Nu l-am mai găsit și l-am visat tot timpul și știu că e încă pe undeva pe acolo, orbecăind prin viscol, singur, abandonat și rece, până se prăbușește acolo unde nu mai poate fi găsit și nu va mai fi niciodată, iar furtuna se lovește cu furie de spatele lui și el e îngropat în zăpadă cât ai clipi și, indiferent cât îl cauți și îl strigi, nu-l poți găsi, iar el nu mă poate auzi și e pierdut pentru totdeauna pentru mine.

Erlendur se uită la Eva Lind.

— A fost ca și cum s-ar fi dus direct la Dumnezeu. Eu am fost găsit. Am fost găsit și am supraviețuit și l-am pierdut pe el. Nu le-am putut spune nimic. Nu am putut spune unde eram atunci când l-am pierdut. Nu puteam să văd, din cauza afurisitului ăluia de viscol. Aveam zece ani și aproape murisem înghețat și nu le-am putut spune nimic. Ei au organizat o expediție de căutare și au scotocit în mlaștină de dimineața până seara, strigându-l și împungând zăpada cu bețe. S-au separat apoi și au luat și

câini cu ei, și puteam auzi strigătele și lătratul câinilor, însă nimic nu s-a întâmplat. Niciodată.

— Nu a fost niciodată găsit.

— Apoi, în secția spitalului de aici, am întâlnit o femeie care a zis că avea un mesaj pentru mine de la un băiat care se afla în bătaia viscolului. Și ea a zis că nu era vina mea și că nu trebuia să-mi fie frică de nimic. Ce înseamnă asta? Nu cred în genul ăsta de lucruri, însă ce trebuie să gândesc? Toată viața mea a fost vina mea, deși sunt foarte conștient, și am fost mult timp, că eram prea tânăr ca să-mi asum orice vină. Însă vina te torturează ca un cancer, care, în cele din urmă, te omoară.

— Pentru că nu i-am dat drumul la mână unui băiețel oarecare.

— Pentru că băiatul din bătaia viscolului... era fratele meu.

Mama lor trânti ușa în fața vântului rece de toamnă și, în lumina întunecată din bucătărie, îl văzu pe Grímur stând în fața lui Símon la masă. Nu-i putea vedea clar fața lui Grímur. Era pentru prima oară când îl vedea de când fusese luat, însă, de îndată ce-i simți prezența în casă și îl văzu iar în lumina crepusculară, teama o învălui. Îl așteptase toată toamna, însă nu știa exact când aveau să-i dea drumul de la închisoare. Când îl văzu pe Tómas venind în fugă la ea, își dădu imediat seama ce se întâmplase.

Símon nu îndrăzni să se miște, dar, ținându-și spatele țeapăn, își întoarse capul spre ușă și o văzu pe mama lui privindu-i fix. Ea nu-l mai ținea pe Tómas de mână,

care se strecurase pe coridorul unde se afla Mikkeliina. Ea văzu teroarea din ochii lui Símon.

Grímur stătea pe scaunul din bucătărie și nu se mișca deloc. Trecură câteva clipe, iar singurele sunete care se auziră fură șuieratul vântului și respirația întretăiată a mamei, după ce urcase în fugă dealul. Frica ei de Grímur, care scăzuse din primăvară, izbucni iar cu forță deplină și, într-o clipă, se găsea din nou în vechea stare. Ca și cum nimic nu se întâmplase cât timp fusese plecat. Picioarele i se înmuieră, durerea din stomac începu să o chinuie din ce în ce mai tare, expresia ei își pierdu demnitatea nou descoperită, își băgă capul între umeri, se făcu cât putu de mică. Supusă. Ascultătoare. Pregătită pentru tot ce era mai rău.

Copiii văzură schimbarea care o cuprinse în timp ce stătea în pragul ușii.

— Símon și cu mine stăteam de vorbă, zise Grímur, vârându-și capul din nou în lumină, pentru a scoate la iveală urma de arsură de pe față. Mama lor tresări în momentul în care îl privi în față și văzu cicatricea roșie și vizibilă. Deschise gura, ca și cum ar fi vrut să vorbească sau să țipe, însă nu ieși nimic și rămase cu ochii holbați la Grímur, împietrită.

— Nu crezi că e frumoasă? zise el.

Era ceva ciudat în legătură cu Grímur. Ceva ce Símon nu putea pricepe. Era mai încrezător în sine. Mai înfumat. Era un tiran, fapt evident din întreaga sa atitudine față de familia lui, și fusese dintotdeauna, însă acum era altceva, ceva periculos, și Símon se întreba ce putea fi, în momentul în care Grímur se ridică de la masă.

Se îndreptă către mama copiilor.

— Símon mi-a spus despre soldatul care se numește Dave și care aduce pește aici.

Mama lor nu spuse nimic.

— Un soldat cu numele Dave mi-a făcut asta, zise el, arătând înspre cicatrice. Nu pot deschide ochiul cum trebuie, pentru că el a crezut că a fost bine să-mi arunce cafea în față. Mai întâi, a încălzit-o într-un ibric până a fost atât de fierbinte, încât ținea ibricul cu o cârpă, și, când credeam că avea de gând să toarne în cești, mi-a azvârlit ibricul în față.

Mama lor își îndepărtă privirea de la chipul lui Grímur înspre podea, însă nu făcu nicio mișcare.

— I-au dat drumul înăuntru când aveam mâinile legate cu câtușe la spate. Cred că știau ce avea de gând să facă.

Se îndreptă amenințător spre Mikkellína și Tómas, care se aflau pe coridor. Símon stătea la masă de parcă era ținut în scaun.

— A fost ca și cum l-ar fi recompensat, zise el. Și știi de ce?

— Nu, zise mama lor cu voce joasă.

— Nu, o imită Grímur. Erai prea ocupată ca să te fuți cu el.

El rânji.

— Nu aș fi deloc surprins dacă o să apară plutind pe lac. Ca și cum ar fi căzut în apă, în timp ce pescuia păstrăvi.

Grímur stătu aproape de mama lor și îi puse cu brutalitate mâna pe abdomen.

— Crezi că a lăsat ceva în urma lui? Întrebă el cu o voce joasă și amenințătoare. Ceva de la picnicurile alea de lângă lac? Crezi asta? Crezi că a lăsat ceva? Eu îți spun că, dacă a lăsat ceva, o să omor acel ceva. Cine știe, poate o să-l ard, așa cum mi-a ars el mie față.

— Nu vorbi în felul ăsta, zise mama lor.

Grímur se uită la ea.

— Cum a știut ticălosul ăla că noi ciordeam? Întrebă el. Cine crezi tu că i-a spus ce făceam? Știi ceva despre asta? Poate nu am fost suficient de precauți. Poate ne-a văzut. Sau poate i-a dat cuiva niște păstrăvi și a văzut toată marfa de aici, s-a întrebat de unde provenea și a întrebat-o pe stricata care locuiește aici dacă știa ceva.

Grímur își întări strânsoarea pe abdomenul ei.

— Tu nu te poți uita la o uniformă fără să-ți dai chiloții jos.

Pe tăcute, Símon se ridică în picioare în spatele tatălui său.

— Ce spui de o ceașcă de cafea? îi zise Grímur mamei copiilor. Ce spui de niște cafea clocotită și reconfortantă la micul dejun? Dacă ne dă voie Dave. Crezi că o să ne dea voie?

Grímur râse.

— Poate o să bea și el o gură cu noi. Îl aștepți? Crezi că o să vină să te salveze?

Grímur își eliberă strânsoarea, iar mama lor se întoarse către Símon.

— Nu face asta, zise Símon.

— Símon! izbucni maică-sa. Încetează!

— Las-o pe mama în pace, zise Símon cu o voce tremurătoare.

Grímur se întoarse cu spatele la maică-sa. Mikkelína și Tómas priveau de pe coridor. Se aplecă spre ea și îi șopti ceva la ureche.

— Poate o să dispari și tu într-o zi, ca iubita lui Benjamín.

Mama lor se uită la Grímur, pregătită de un atac despre care știa că nu putea fi evitat.

— Ce știi despre asta? Întrebă ea.

— Oamenii dispar. Tot felul de oameni. Și snobii. Așa că și scursori ca tine pot dispărea. Cine o să întrebe de tine? Doar dacă nu cumva maică-ta de la Uzina de Gaz te caută. Crezi că e posibil?

— Las-o în pace, zise Símon, încă în picioare lângă masa de la bucătărie.

— Símon? zise Grímur. Credeam că suntem prieteni. Tu, eu și Tómas.

— Las-o în pace, zise Símon. Trebuie să încetezi să-i mai faci rău. Trebuie să încetezi și să pleci. Pleacă și să nu te mai întorci niciodată.

Grímur se îndreptase către el și se holba la el de parcă era un străin.

— Am fost plecat. Am fost plecat șase luni, iar asta e prima de care am parte. Cucoana care și-o trage cu soldații și micuțul Símon vor să-l dea afară pe tata. Ești destul de mare ca să-i faci față tatălui tău, Símon? Crezi asta? Crezi că o să fii vreodată suficient de mare ca să te bați cu mine?

— Símon! zise mama lui. E în regulă. Du-i pe Tómas și pe Mikkellína jos, la Gufunes, și așteptați-mă acolo. Auzi, Símon? Fă ce ți s-a spus.

Grímur îi rânji lui Símon în față.

— Și acum cucoana e protagonista principală a spectacolului. Cine se crede? Ciudat cum se mai schimbă oamenii într-un timp atât de scurt.

Grímur se uită în josul coridorului care ducea către camere.

— Dar ciudata? O să-mi răspundă și schiloadă? Da, da, da, da, schiloadă aia nenorocită, pe care ar fi trebuit să o strangulez cu ani în urmă. Asta e mulțumirea de care am parte? Asta e mulțumirea? strigă el în josul coridorului.

Mikkelína fugi din pragul ușii pe coridorul întunecat. Tómas rămase acolo, urmărindu-l pe Grímur, care îi zâmbi.

— Însă eu și Tómas suntem prieteni, zise Grímur. Tómas nu o să-și trădeze niciodată tăticul. Vino aici, fiule. Vino la tati.

Tómas se duse la el.

— Mama a dat telefon, zise el.

— Tómas! strigă mama lor.

— Nu cred că Tómas intenționa să-l ajute. Mai degrabă credea că o ajuta pe mama. Probabil voia să-l sperie ca să o protejeze pe ea. Însă cred că, probabil, nu știa ce făcea. Era atât de mic, bietul copilăș.

Mikkelína se uită la Erlendur. El și Elínborg erau în camera ei de zi și îi ascultaseră povestea despre mama ei și despre Grímur, despre cum se cunoscuseră și despre cum o lovise el prima oară, despre cum violența se intensifică încetul cu încetul și despre cum încercase ea de două ori să fugă de el, despre cum o amenințase el că-i omoară copiii. Le spuse despre viața dusă pe deal, despre soldați, despre magazie, despre furturi și despre soldatul pe nume Dave, care se ducea la pescuit pe lac, și despre vara în care tatăl lor fusese întemnițat, iar mama ei și soldatul se îndrăgostiseră, despre cum frații ei o cărau afară la soare, despre cum Dave îi lua la picnicuri și despre dimineața rece de toamnă când tatăl ei vitreg se întorsese acasă.

Mikkelína nu se grăbi deloc în relatarea poveștii și încercă să nu omită nicio parte din istoria familiei, despre care credea că putea fi relevantă. Erlendur și Elínborg

stătură și ascultară, bându-și cafeaua pe care Mikkeliina le-o făcuse și mâncând din prăjitura pe care o preparase ea pentru că, zise ea, știa că Erlendur avea să vină. O întâmpină cu multă sinceritate pe Elínborg și întrebă dacă erau multe femei care practica meseria de detectiv.

— Aproape niciuna, zise zâmbind Elínborg.

— Păcat, zise Mikkeliina, invitând-o să ia loc. Femeile ar trebui să se afle în linia întâi peste tot.

Elínborg se uită la Erlendur, care zâmbi cu jumătate de gură. Venise să-l ia de la birou după-amiază, conștientă că se-ntorsese de la spital, și îl găsisese extrem de posomorât. Îl întrebase despre starea Evei Lind, gândindu-se că era posibil să se fi înrăutățit, însă el îi spuse că era stabilă și, în momentul în care îl întreabă cum se simțea și dacă putea face ceva pentru el, Erlendur doar scutură din cap și îi spuse că nu era nimic de făcut, doar să aștepte. Ea avea impresia că așteptarea se dovedea a fi o tensiune îngrozitoare pentru el, însă nu riscă să abordeze subiectul. Lunga experiență cu Erlendur o învățase că acesta nu simțea nevoia să vorbească cu nimeni despre problemele lui personale.

Mikkeliina locuia la parterul unui mic bloc din Breidholt. Casa ei era mică, însă confortabilă, și în timp ce se afla în bucătărie preparând cafeaua, Erlendur se plimbă prin camera de zi, uitându-se la fotografiile despre care presupunea că erau ale familiei ei. Nu erau multe fotografii și niciuna nu părea să fie făcută pe deal.

Mikkeliina începu cu o mică relatare despre ea, în timp ce-și vedea de treabă în bucătărie, iar ei o ascultară din camera de zi. Mersese târziu la școală, cam pe când se apropia de douăzeci de ani — în același timp când începuse și prima terapie pentru handicapul ei —, și făcuse

progrese enorme. Erlendur simți că trecuse cam repede peste propria sa poveste, însă nu făcu nicio remarcă în legătură cu acest lucru. Cu timpul, Mikkelína își termină liceul la fără frecvență, se înscrise la universitate și își luă diploma în psihologie. Avea deja patruzeci de ani. Acum era pensionară.

Adoptase băiatul pe care îl numise Símon înainte de a merge la universitate. Întemeierea unei familii ar fi fost dificilă, din motive pe care nu era nevoie să le expună, zise ea, cu un zâmbet sarcastic.

Mergea în mod regulat pe deal primăvara și vara, ca să se uite la tufele de coacăzi, și toamna culegea fructe, ca să facă gem. Mai avea încă un borcan, din care mai rămăsese puțin, din recolta toamnei trecute și îi invită și pe ei să guste. Elínborg, o expertă în ale gătitului, o lăudă. Mikkelína îi spuse să păstreze restul și se scuză pentru că mai rămăsese atât de puțin în borcan.

Apoi le spuse cum văzuse ea crescând orașul de-a lungul anilor și deceniilor, mai întâi extinzându-se către Breidholt și apoi spre Grafarvogur, apoi, cu viteza fulgerului, de-a lungul șoselei către Mosfellsbaer și, în cele din urmă, până sus în Grafarholt, dealul unde locuise ea odinioară și de unde păstra unele dintre cele mai dureroase amintiri.

— Am numai amintiri urâte despre locul ăla, zise ea. În afara acelei scurte veri.

— V-ați născut cu această dizabilitate? întrebă Elínborg. Încercă să formuleze întrebarea cât de politicos putu, însă se hotărî că nu avea cum să facă acest lucru.

— Nu, zise Mikkelína. M-am îmbolnăvit când aveam trei ani. Am fost la spital. Mama mi-a spus că părinților li se interzicea să stea în secție împreună cu copiii lor. Nu

putea înțelege o regulă atât de lipsită de milă și atât de dezgustătoare: să nu ți se dea voie să stai cu un copil care era foarte bolnav sau chiar la un pas de moarte. I-a luat câțiva ani ca să-și dea seama că puteam recâștiga, cu ajutorul terapiei, ceea ce pierdusem, însă tatăl meu vitreg nu i-a dat niciodată voie să se ocupe de mine, să mă trimită la un doctor sau să se intereseze despre tratamente. Am o amintire de dinainte de a mă îmbolnăvi, nu știu dacă este un vis sau o întâmplare reală — soarele strălucește și eu mă aflu în grădina unei case, probabil acolo unde mama mea era fată în casă, și eu alerg cât mă țin picioarele, chicotind, iar mama pare să alerge după mine. Altceva nu-mi mai amintesc. Doar că am putut alerga de colo-colo după voia inimii.

Mikkelína zâmbi.

— Am adeseori genul ăsta de vis. În care sunt sănătoasă și mă pot mișca după bunul plac, fără să-mi clatin capul tot timpul când vorbesc, și îmi controlez mușchii feței, iar trăsăturile nu mi se schimbă tot timpul.

Erlendur puse ceașca jos.

— Mi-ați spus ieri că i-ați pus fiului dumneavoastră același nume ca al unuia dintre frații după mamă, Símon.

— Símon era un băiat minunat. Nu era nimic din tatăl lui în el. Cel puțin, eu nu am văzut niciodată. El era ca mama. Bun, înțelegător și serviabil. Avea o milă nesfârșită. Își ura tatăl, și ura lui i-a făcut rău. Nu ar fi trebuit niciodată să fie nevoie să urască nimic. Și, la fel ca noi, ceilalți, a fost zdrobit de frică toată copilăria. Era îngrozit când tatăl lui se purta ca un apucat. Privea cum mama noastră era bătută măr. Obişnuiam să-mi ascund capul sub o pătură, însă am observat că Símon rămânea uneori privind bătăile, ca și cum se călea ca să atace mai târziu,

când a fost suficient de puternic ca să-i țină piept tatălui său. Când a fost suficient de mare ca să-i vină de hac.

— Uneori, încerca să intervină. Stătea în fața mamei noastre, înfruntându-l. Mamei îi era mai frică de acest lucru decât de bătaie. Nu putea suporta gândul că li s-ar fi putut întâmpla ceva copiilor ei.

— Era un băiat atât de bun Símon...

— Vorbiți despre el de parcă ar fi încă un copil, zise Elínborg. A murit?

Mikkelína zâmbi, însă nu spuse nimic.

— Și Tómas? zise Erlendur. Erați trei.

— Da, Tómas, zise Mikkelína. Era diferit de Símon. Tatăl lor și-a dat seama de acest lucru.

Mikkelína tăcu.

— Unde a sunat mama dumneavoastră? întrebă Erlendur. Înainte de a se întoarce pe deal.

Fără să-i răspundă nici lui, Mikkelína se ridică și se duse în dormitor. Elínborg și Erlendur se uitară unul la altul. O clipă mai târziu, Mikkelína se întoarce cu o bucată de hârtie în mână. Despături biletul, îl citi și i-l înmână lui Erlendur.

— Mama mi-a dat biletul ăsta, zise ea. Îmi amintesc clar că Dave i l-a strecurat peste masă, însă nouă nu ni s-a permis niciodată să știm ce scria în el. Mama mi l-a arătat abia mai târziu. Mulți ani mai târziu.

Erlendur citi mesajul.

— Dave l-a pus pe un islandez sau pe un soldat care vorbea islandeză să îi scrie biletul. Mama l-a păstrat mereu și, bineînțeles, eu o să-l iau cu mine în mormânt.

Erlendur se uită la bilet. Deși era scris cu niște litere mari și stângace, cuvintele erau foarte clare.

ȘTIU CE ÎȚI FACE.

— Mama și Dave vorbeau despre faptul că ea trebuia să-l contacteze de îndată ce tatăl meu vitreg ieșea din închisoare, iar el avea să vină să o ajute. Nu știu aranjamentul exact.

— Nu putea nimeni de la Gufunes să o ajute? întrebă Elínborg. Trebuie să fi lucrat multă lume acolo.

Mikkelína se uită la ea.

— Mama mea a fost maltratată de el timp de un deceniu și jumătate. A fost violență fizică, el o bătea adeseori atât de brutal, încât era imobilizată la pat multe zile după aceea. Și a fost și o violență psihologică, poate cea mai rea formă de violență, deoarece, după cum i-am spus ieri lui Erlendur, acest lucru a redus-o pe mama la a fi un nimic. A început să se disprețuiască la fel de mult cum o disprețuia soțul ei; s-a gândit, o bună perioadă de timp, la sinucidere, însă, în parte datorită nouă, copiii ei, nu a făcut altceva decât să se gândească la acest lucru. Dave a recuperat o parte din asta în cele șase luni pe care le-a petrecut cu ea și a fost singura persoană căreia i-ar fi putut cere ajutorul. Ea nu a pomenit nimănui despre lucrurile prin care trecuse în toți acei ani, și cred că era pregătită să sufere bătăile din nou dacă era nevoie. În cel mai rău caz, el avea să o bată pe ea, iar totul avea să se întoarcă la normal.

Mikkelína se uită la Erlendur.

— Dave nu a venit.

Ea se uită la Elínborg.

— Și nimic nu s-a întors la normal.

*

— Deci, ea a dat telefon, nu-i așa?

Grímur îl luă pe Tómas de după umeri.

— Pe cine a sunat, Tómas? Nu ar trebui să avem secrete unul față de altul. Poate mama ta crede că poate avea secrete, însă asta e o mare neînțelegere. Păstrarea secretelor poate fi periculoasă.

— Nu te folosi de băiat, zise mama lor.

— Acum începe să-mi dea ordine, zise Grímur, mângâindu-l pe Tómas pe umeri. Cum se mai schimbă lucrurile. Ce mai urmează acum?

Símon se așează lângă mama lui. Mikkelína își croi drum spre ei. Tómas începu să plângă. O pată neagră începu să se întindă între cracii pantalonilor.

— Și a răspuns cineva? întrebă Grímur. Zâmbetul îi pierise de pe chip, tonul sarcastic dispăruse, expresia lui era una serioasă. Ei nu-și puteau lua ochii de la cicatrice.

— Nu a răspuns nimeni, zise mama.

— Nu vine Dave să te salveze?

— Nu vine Dave, zise mama.

— Mă întreb cine m-a turnat, zise Grímur. A plecat un vas în dimineața asta. Încărcat ochi cu soldați. Se pare că e nevoie de soldați în Europa. Nu pot să rămână liniștiți cu toții în Islanda, unde nu e altceva de făcut în afară de a și-o trage cu nevestele noastre. Sau poate că i-au venit de hac. A fost o chestiune mult mai amplă decât mi-am închipuit eu vreodată. Au căzut capete. Capete mult mai importante decât al meu. Capete de ofițeri. Nu au fost foarte încântați de asta.

El îl împinse pe Tómas.

— Nu au fost deloc foarte încântați de treaba asta.

Símon rămase aproape de maică-sa.

— Doar un singur lucru în toată această chestiune nu înțeleg, zise Grímur. Acum era chiar lângă mama lor și

ei îi simțeau duhoarea înțepătoare pe care o degaja. Pur și simplu, nu îl pot înțelege. Înțeleg că ți-ai dat jos chi-loții în fața primului individ care s-a uitat la tine cât timp am fost plecat. Că doar ești o curvă. Însă lui la ce îi stă-tea capul?

Aproape că se atinseră.

— Ce a văzut el la tine?

Îi apucă capul cu ambele mâini.

— Târfă nenorocită și urâtă.

*

— Am crezut că avea de gând să o bată și să o omoare chiar atunci. Eram pregătiți de asta. Eu tremuram de fri-că și nici lui Símón nu-i era mai bine. Mă întrebam dacă puteam lua cuțitul din bucătărie. Însă nu s-a întâmplat nimic. Se priviră în ochi și, în loc să o bată, se trase îna-poi.

Mikkelína făcu o pauză.

— Nu mi-a fost niciodată în viața mea mai frică decât atunci. Și Símón nu a mai fost același după aceea. S-a îndepărtat din ce în ce mai mult de noi. Bietul Símón.

Ea privi în podea.

— Dave a ieșit din viața noastră la fel de brusc cum a intrat, zise ea. Mama nu a mai auzit niciodată de el.

— Numele lui de familie era Welch, zise Erlendur. Iar noi investigăm ce i s-a întâmplat. Care era numele tată-lui dumneavoastră vitreg?

— Numele lui era Thorgrímur, zise Mikkelína. I se spu-neă întotdeauna Grímur.

— Thorgrímur, repetă Erlendur. Își aminti numele din lista cu islandezii care lucraseră la magazie.

Telefonul mobil îi sună în buzunarul hainei. Era Sigurdur Óli, care se afla la locul unde se efectuau săpăturile.

— Trebuie să vii aici, zise Sigurdur Óli.

— Aici? zise Erlendur. Unde „aici“?

— Pe deal, bineînțeles, zise Sigurdur Óli. Au ajuns la oase și cred că am reușit să aflăm cine e îngropat aici.

— Cine e?

— Logodnica lui Benjamín.

— De ce? Ce te face să crezi că e ea? Erlendur se ridica-se în picioare și se dusesese în bucătărie ca să aibă parte de mai multă intimitate.

— Vino aici și ai să vezi, zise Sigurdur Óli. Nu are cum să fie altcineva. Vino și ai să vezi singur.

Apoi închise.

Cincisprezece minute mai târziu, Erlendur și Elínborg se aflau în Grafarholt. Îi spuseră un „la revedere” grăbit Mikkelinei, care îi privi surprinsă în momentul când ieșiră pe ușă. Erlendur nu-i zisese ce aflase de la Sigurdur Óli despre logodnica lui Benjamín, doar că trebuia să se ducă pe deal, pentru că scheletul fusese în cele din urmă scos la suprafață, și o rugă să țină deoparte povestea pentru moment. Își ceru scuze. Aveau să vorbească mai multe mai târziu.

— Nu ar trebui să vin și eu cu voi? întrebă Mikkelinea din hol, unde rămase privindu-i cum ies pe ușă. Am...

— Nu acum, o întrerupse Erlendur. Vom vorbi mai multe mai târziu. A apărut o situație nouă și neprevăzută.

Sigurdur Óli îi aștepta pe deal și îi duse la Skarphédinn, care se afla în picioare lângă mormânt.

— Erlendur, îl întâmpină arheologul. Ne apropiem. Nu a durat atât de mult până la urmă.

— Ce ai descoperit? întrebă Erlendur.

— E vorba despre o femeie, zise Sigurdur Óli plin de importanță. Nu e nicio îndoială în privința asta.

— Cum așa? zise Elínborg. Brusc, ești doctor?

— Nu e nevoie de un doctor ca să-ți dai seama, zise Sigurdur Óli. E evident.

— Sunt două schelete în mormânt, zise Skarphédinn. Unul de adult, probabil o femeie, celălalt al unui bebeluș, poate chiar nenăscut. Se află colo, în schelet.

Erlendur se uită la el uluit.

— Două schelete?

Se uită la Sigurdur Óli, făcu doi pași înainte și privi în jos către mormânt, unde văzu imediat la ce se referea Skarphédinn. Scheletul mai mare era aproape dezgropat și se afla expus în fața lui cu o mână în aer, cu maxilarul deschis și plin de pământ și cu coastele rupte. În orbitele goale era pământ, smocuri de păr stăteau căzute pe frunte, iar pielea de pe față nu era complet putrezită.

Pe acest schelet zăcea un schelet mai mititel, răsucit în poziție fetală. Arheologii îndepărtaseră cu grijă pământul de pe el. Oasele brațelor și femururile erau de dimensiunea unor creioane, iar craniul, de dimensiunea unei mingi de tenis. Se afla sub cutia toracică a scheletului mai mare, cu capul în jos.

— Ar putea fi al altcuiva? întrebă Sigurdur Óli. Nu e oare asta logodnica? Era însărcinată. Care era numele ei?

— Sólveig, zise Elínborg. Sarcina ei era atât de avansată? zise ea ca pentru sine, privind în jos la cele două schelete.

— În stadiul ăsta se numește copil sau fetus? întrebă Erlendur.

— Nu am idee, zise Sigurdur Óli.

— Nici eu, zise Erlendur. Avem nevoie de un expert. Putem lua scheletele așa cum se găsesc și să le ducem la morga din Barónsstígur? îl întrebă pe Skarphédinn.

— Cum adică, așa cum se găsesc?

— Unul peste altul.

— Încă mai trebuie să dezgropăm scheletul cel mare. Dacă mai îndepărtăm ceva pământ de pe el, cu măhuri și pensule, și ajungem cu grijă sub el, e posibil să putem să îl ridicăm cu totul, da. Cred că ar trebui să funcționeze chestia asta. Nu vrei ca patologul să se uite la ele aici? În poziția asta?

— Nu, vreau în interior, zise Erlendur. Trebuie să examinăm toate aceste lucruri în condiții optime.

Pe la ora cinei, scheletele erau scoase intacte din pământ. Erlendur, Sigurdur Óli și Elínborg priviră cum erau ridicate oasele. Arheologii se ocupară de această treabă cu foarte mare profesionalism, iar Erlendur nu avea regrete pentru că apelase la ei. Skarphédinn reușise să conducă operațiunea cu aceeași eficiență pe care o manifestase și în timpul săpăturilor. Îi spuse lui Erlendur că începuseră să prindă drag de schelet, pe care îl numeau „Omul Mileniului“, în onoarea lui Erlendur, și că avea să le fie dor de el. Însă treaba lor nu se terminase. Dezvoltând un interes pentru criminologie în tot acest timp, Skarphédinn intenționa să continue să examineze solul, împreună cu echipa lui, ca să găsească indicii în legătură cu incidentul de pe deal petrecut cu atâția ani înaintea. Făcuse fotografii și filme ale fiecărui stadiu al săpăturilor și spuse că ar putea constitui un curs interesant la universitate, mai ales dacă Erlendur descoperea vreodată cum ajunseseră oasele acolo, în primul și în primul rând, adăugă el, cu un zâmbet care îi dezveli colții.

Scheletele fură duse la morga din Barónsstígur. Patologul era în vacanță cu familia, în Spania, și nu avea să se întoarcă timp de cel puțin o săptămână, îi spuse lui Erlendur la telefon, chiar în acea după-amiază, în timp

ce se încălzea la soare la un grătar, beat criță, gândi detectivul. De îndată ce oasele fură exhumate și încărcate într-o furgonetă a poliției, medicul legist supraveghe operațiunea și se asigură că fură depozitate în locul potrivit la morgă.

După cum insistase Erlendur, îl loc de a fi separate, scheletele fură transportate împreună. Pentru a păstra pozițiile respective cât mai intacte posibil, arheologii lă-saseră mult pământ între ele. Așadar, era un morman destul de mare de pământ care zăcea pe masă în fața lui Erlendur și a medicului legist în momentul în care ră-maseră împreună, scăldați de lumina fosforescentă și strălucitoare a sălii de autopsie. Scheletele erau învelite într-o pătură mare și albă, pe care medicul legist o dă-duse deoparte, și cei doi bărbați rămaseră contemplând oasele.

— Lucrul pe care trebuie să-l facem în primul și în pri-mul rând este să datăm ambele schelete, zise Erlendur și se uită la medicul legist.

— Da, datarea, zise medicul legist gânditor. Știi că exis-tă într-adevăr o mică diferență importantă între schele-tul unui bărbat și cel al unei femei, în afara pelvisului, pe care nu o putem vedea destul de clar din cauza sche-letului mititel și a stratului de pământ dintre ele. Toa-te cele două sute șase oase par să fie la locul lor la sche-letul cel mare. Coastele sunt rupte, așa cum știam și noi. E destul de mare, o femeie destul de înaltă. Asta e pri-ma mea impresie, însă, de fapt, aș prefera să nu am ni-mic de-a face cu chestiunea asta. Te grăbești? Nu mai poți aștepta o săptămână? Nu sunt specialist în autop-sii sau în datarea trupurilor. E posibil să pierd din vede-re tot felul de detalii pe care un patolog calificat le-ar

observa, cântări, intuit. Dacă vrei o treabă făcută ca lumea, ar trebui să aștepți. E vreo grabă? Nu poate aștepta? repetă el.

Erlendur observă broboane de sudoare pe fruntea medicului legist și își aminti că cineva spunea că el întotdeauna evita să-și asume o răspundere prea mare.

— Mi-e indiferent, zise Erlendur. Nu e nicio grabă. Nu cred, oricum. Doar dacă săpăturile scot la iveală un lucru despre care nu știm, vreo tragedie.

— Vrei să spui că cineva care a stat cu ochii pe săpături știe ce se întâmplă și declanșează un șir de evenimente?

— Vom vedea, zise Erlendur. Hai să-l așteptăm pe patolog. Nu e o chestiune de viață și de moarte. Însă vezi ce poți face pentru noi totuși. Uită-te cu atenție la schelete. Poate poți îndepărta scheletul mititel fără să distrugi probele.

Medicul legist încuviință de parcă nu era sigur de următoarea sa mișcare.

— O să văd ce pot face, zise el.

Erlendur se hotărî să vorbească cu nepoata lui Benjamín Knudsen imediat, în loc să aștepte până a doua zi dimineață, și se duse să o vadă împreună cu Sigurdur Óli chiar în acea seară. Elsa răspunse la ușă și îi invită în camera de zi. Luară cu toții loc. Lui Erlendur îi părea mai obosită și se temu de reacția ei referitoare la descoperirea celor două schelete; își închipui că trebuia să existe un oarecare stres pentru ea ca toată această poveste veche să fie scoasă la lumină după atâția ani și să descopere că unchiul ei fusese implicat într-o crimă.

Îi povesti despre ceea ce dezgropaseră arheologii pe deal: era probabil logodnica lui Benjamín. Elsa se uită la

fiecare detectiv pe rând, în timp ce Erlendur își termina relatarea, și nu putu să-și înăbușe neîncrederea.

— Nu te cred, strigă ea. Vreți să spuneți că Benjamín și-a omorât logodnica?

— Există o oarecare probabilitate...

— Și că a îngropat-o pe dealul unde se afla cabana lor? Trebuie să existe o altă explicație. Pur și simplu, trebuie să existe. Benjamín nu a fost un criminal, vă pot spune eu asta. Vi s-a permis să hoinăriți de colo-colo în casa asta și să cotrobăiți în pivniță după bunul plac, însă chestia asta întrece orice măsură. Credeți că v-aș fi dat drumul în pivniță dacă eu sau familia mea avea ceva de ascuns? Nu, chestia asta întrece orice măsură. Trebuie să plecați, zise ea și se ridică în picioare. Acum!

— Nu e vorba că ați fi implicată, zise Sigurdur Óli. El și Erlendur rămăseseră neclintiți în scaun. Nu e vorba că ați fi știut ceva și că ați fi tăinuit acel lucru. Sau...?

— Ce insinuați? zise Elsa. Că am știut ceva? Mă acuzați de complicitate? Aveți de gând să mă arestați? Vreți să mă băgați la închisoare? Ce mai comportament aveți și voi! Se uită fix la Erlendur.

— Calmați-vă, zise Erlendur. Am găsit scheletul unui bebeluș împreună cu cel al unui adult. A ieșit la lumină că logodnica lui Benjamín era însărcinată. Concluzia normală ar fi că este ea. Nu credeți asta? Nu insinuăm nimic. Noi doar încercăm să rezolvăm cazul. Ați fost extrem de serviabilă și apreciem acest lucru. Nu oricine ar fi făcut tot ce ați făcut dumneavoastră. Cu toate astea, adevărul e că unchiul dumneavoastră, Benjamín, este suspectul principal, acum că am scos oasele la suprafață.

Elsa se uită urât la Erlendur, de parcă era un intrus în casa ei. Apoi, păru să se mai calmeze puțin. Se uită la

Sigurdur Óli, pe urmă din nou la Erlendur și se așează din nou.

— E o neînțelegere, zise ea. Și v-ați da seama de asta dacă l-ați fi cunoscut pe Benjamín așa cum l-am cunoscut eu. Nu ar fi făcut rău nici măcar unei muște. Niciodată.

— A descoperit că logodnica lui era însărcinată, zise Sigurdur Óli. Aveau de gând să se căsătorească. El era evident îndrăgostit nebunește de ea. Viitorul lui se învârtea în jurul dragostei lui, al familiei pe care avea de gând să o întemeieze, al afacerii lui, al poziției lui în societate. A avut o cădere nervoasă. Poate a mers prea departe. Trupul ei nu a fost găsit niciodată. Se bănuia că s-a aruncat în mare. Ea a dispărut. Poate noi am găsit-o.

— I-ați spus lui Sigurdur Óli că Benjamín nu știa cine a lăsat-o gravidă pe logodnica lui, zise Erlendur cu prudență. Se întreba dacă nu cumva se pripiseră și îl înjură pe patologul care se afla în Spania. Probabil ar fi trebuit să lase vizita asta pentru mai târziu. Să aștepte o confirmare.

— Așa e, zise Elsa. Nu știa.

— Am auzit că mama lui Sólveig s-a dus să-l vadă mai târziu și i-a spus povestea. După ce a trecut totul. După ce Sólveig a dispărut.

Expresia Elsei se schimbă într-una de surpriză.

— N-am știut, zise ea. Când s-a întâmplat asta?

— Mai târziu, zise Erlendur. Nu știu exact. Sólveig a păstrat tăcerea în legătură cu tatăl copilului. Nu se știe de ce a tăcut. Nu i-a spus lui Benjamín ce s-a întâmplat. A rupt logodna și nu a vrut să spună cine a fost tatăl copilului ei. Poate pentru a-și proteja familia. Reputația numelui tatălui ei.

— Cum adică reputația numelui tatălui ei?

— Nepotul lui a violat-o pe Sólveig când se afla în vizită la rudele ei în Fljót.

Elsa se lăsă să cadă în fotoliu și, instinctiv, își duse șocată mâna la gură.

— Nu pot să cred asta, suspină ea.

În același timp, în celălalt capăt al orașului, Elínborg îi spunea Bárei ce se găsisse în mormânt și că cea mai plauzibilă ipoteză arăta că era trupul lui Sólveig, logodnica lui Benjamín. Pe care Benjamín, probabil, o îngropase acolo. Elínborg accentuă că singurul lucru pe care se baza poliția era că el fusese singura persoană care o văzuse în viață și că scheletul unui copil fusese găsit împreună cu scheletul de pe deal. Alte analize suplimentare ale oaseilor erau în curs de desfășurare.

Bára ascultă relatarea lui Elínborg fără să clipească. Ca de obicei, era singură în acea casă imensă, înconjurată de bogăție, și nu avu niciun fel de reacție.

— Tata voia ca ea să facă avort, zise ea. Mama voia să o ducă la țară, să nască copilul acolo, să-l dea și să revină ca și cum nimic nu se întâmplase și să se căsătorească apoi cu Benjamín. Părinții mei au vorbit mult despre acest lucru, apoi au chemat-o pe Sólveig la ei.

Bára se ridică în picioare.

— Mama mi-a spus asta mai târziu.

Se duse la un dulap impunător din stejar, deschise un sertar și scoase o mică batistă albă cu care își tampo-nă nasul.

— Ei i-au prezentat cele două opțiuni. A treia opțiune nu a fost discutată niciodată. Și anume să păstreze copilul, iar acesta să facă parte din familie. Sólveig a încercat

să-i convingă, însă ei nici n-au vrut să o asculte. Nu voiau să știe de asta. Voiau să omoare copilul sau să-l dea. Nu existau alternative.

— Și Sólveig?

— Nu știu, zise Bára. Biata fată, nu știu. Ea voia copilul, nu se putea gândi la altceva. Era doar un copil ea însăși. Nu era altceva decât un copil.

Erlendur se uită la Elsa.

— Ar fi putut Benjamín să interpreteze acest lucru ca pe un act de trădare? întrebă el. Dacă Sólveig a refuzat să spună numele tatălui copilului?

— Nimeni nu știe ce s-a întâmplat între ei la ultima lor întâlnire, zise Elsa. Benjamín i-a spus mamei mele aspectele importante, însă e imposibil să știu dacă a pomenit toate detaliile importante. Chiar a fost violată? Dumnezeuule mare!

Elsa se uită pe rând la Erlendur și la Sigurdur Óli.

— E posibil ca Benjamín să fi luat acest lucru drept o trădare, zise ea cu voce joasă.

— Scuze, ce ați spus? o întrebă Erlendur.

— E foarte posibil ca Benjamín să fi crezut că ea l-a trădat, repetă Elsa. Însă acest lucru nu înseamnă că el a omorât-o și i-a îngropat trupul pe deal.

— Pentru că ea a păstrat tăcerea, zise Erlendur.

— Da, pentru că ea a păstrat tăcerea, zise Elsa. A refuzat să spună numele tatălui copilului. El nu a știut de viol. Cred că acest lucru e destul de clar.

— E posibil să fi avut vreun complice? întrebă Erlendur. Poate a pus pe cineva să facă treaba asta în locul lui?

— Nu înțeleg.

— Și-a închiriat cabana din Grafarholt unuia care își bătea nevasta și care mai era și hoț pe deasupra. Asta nu ne spune nimic în sine, însă e totuși o realitate.

— Nu știi despre ce vorbiți. Unuia care își bătea nevasta?

— Nu, probabil că e suficient pentru moment. Poate tragem concluzii pripite, Elsa. Probabil cel mai bine e să așteptăm raportul patologului. Te rog să ne scuzi dacă...

— Nu, în niciun caz, îți mulțumesc că mă ții la curent. Apreciez acest lucru.

— O să vă anunțăm cum evoluează cazul, zise Sigurdur Óli.

— Aveți și șuvița de păr, zise Elsa. Pentru identificare.

Elínborg se ridică în picioare. Fusesse o zi lungă și voia să meargă acasă. Îi mulțumi Bárei și se scuza că o deranjase seara atât de târziu. Bára îi spusese să nu-și facă probleme. O însoți pe Elínborg până la ușă și o închise în urma ei. O clipă mai târziu, soneria se auzi din nou și Bára deschise iar ușa.

— Era înaltă? întrebă Elínborg.

— Cine? zise Bára.

— Sora dumneavoastră, zise Elínborg. Era neobișnuit de înaltă, de înălțime medie sau mică? Ce fel de statură avea?

— Nu, nu era înaltă, zise Bára cu umbra unui zâmbet pe chip. Depart de asta. Era surprinzător de mărunțică. Exceptional de minionă. O mână de fată, așa cum obișnuia mama noastră să spună. Și era amuzant să îi vezi pe ea și pe Benjamín plimbându-se de mână, pentru că el era atât de înalt, încât o domina.

Medicul legist îi telefonă lui Erlendur, care se afla la căpătâiul fiicei sale la spital, chiar înainte de miezul nopții.

— Sunt la morgă, zise legistul, și am separat cele două schelete. Sper că nu am stricat nimic. Nu sunt patolog. E pământ peste tot pe mese și pe podea, o adevărată mizerie.

— Și? zise Erlendur.

— Da, scuze, ei bine, avem scheletul fetusului, care avea cel puțin șapte luni.

— Da, zise Erlendur nerăbdător.

— Și nu e nimic ciudat în legătură cu asta. Doar că...

— Continuă.

— E posibil să fi fost deja născut atunci când a murit. Sau poate născut mort. E imposibil de precizat. Însă nu mama lui zace sub el.

— Ia stai... Ce te face să spui asta?

— Nu poate fi scheletul mamei acela care se află sub copil sau care e îngropat împreună cu el, sau cum vrei să-i spui.

— Nu e mama? Ce vrei să spui? Atunci cine e?

— Nu e nicio îndoială, zise legistul. Îți poți da seama după pelvis.

— După pelvis?

— Scheletul adult este al unui bărbat. Sub copil a fost îngropat un bărbat.

Iarna pe deal fu lungă și aspră.

Mama copiilor continuă să lucreze la lăptăria Gufunes, iar băieții continuă să ia autobuzul școlii în fiecare dimineață. Grímur se întoarce la livrarea de cărbuni. După ce furtul fu descoperit, armata nu a mai vrut să-i dea vechea slujbă. Magazia fu închisă, iar barăcile mutate în bloc în Hálogaland. Rămaseră doar gardul, stâlpii și curtea betonată care se aflase în fața barăcilor. Tunul fu luat din buncăr. Oamenii spuneau că războiul se apropia de sfârșit. Germanii se retrăgeau în Rusia și se spunea că o contraofensivă majoră era așteptată pe Frontul de Vest.

Grímur o ignoră mai mult sau mai puțin pe mama copiilor în acea iarnă. De-abia dacă îi spunea ceva, în afară de a-i arunca vorbe de ocară. Nu mai dormeau împreună. Mama dormea în camera lui Símon, în timp ce Grímur dorea ca Tómas să stea în cameră cu el. Toată lumea, în afara lui Tómas, observă cum abdomenul ei începu să se umfle încetîșor în timpul iernii, până ce se proiectă în afară ca o amintire dulce-amăruie a evenimentelor din acea vară și un memento înfiorător a ceea ce s-ar fi putut întâmpla dacă Grímur se ținea de amenințările sale.

Ea își ascunde starea în care se afla cât putu de bine. Grímur o amenința în mod regulat. Zicea că nu are să o lase să păstreze copilul. Că avea să-l omoare la naștere. Zicea că o să fie un retardat ca Mikkelína și cel mai bun lucru ar fi să-l omoare imediat. „Târfa împuțită a yankeilor” o numea el. Însă nu o molestă fizic în acea iarnă. Stătu retras, furișându-se pe lângă ea în liniște, ca o fiară care se pregătește să se repeadă asupra prăzii.

Ea încercă să vorbească despre divorț, însă Grímur îi râse în față. Nu discută despre starea ei cu cei de la lăptărie și ascunde faptul că era însărcinată. Probabil, până la sfârșit, a crezut că Grímur avea să-și ia vorbele înapoi, că amenințările lui erau goale, că atunci când avea să-i vină sorocul, el nu o să-și ducă la bun sfârșit amenințările, că va fi ca un tată pentru copil, în ciuda tuturor lucrurilor.

În cele din urmă, ea recurse la măsuri disperate. Nu pentru a se răzbuna pe Grímur, deși avea motive întemeiate, ci ca să se protejeze pe ea și pe copilul pe care urma să-l aducă pe lume.

Mikkelína simți cu putere o tensiune care creștea între mama ei și Grímur în timpul iernii aspre și observă o schimbare și la Símon, pe care nu o găsi mai puțin deranjantă. El ținuse întotdeauna la mama lui, însă acum de-abia dacă o slăbea din ochi din momentul în care se întorcea de la școală și ea termina munca la ferma de vaci. Era mai nervos după ce Grímur se întorsese de la închisoare, în acea dimineață rece de toamnă. Cât putea, îl evita pe tatăl lui, iar neliniștea în legătură cu mama lui îl bântuia mai mult cu fiecare zi care trecea. Mikkelína îl auzi vorbind cu cineva pe care nu-l putea vedea și care nu avea cum să se afle în casă: o persoană imaginară.

Uneori, îl auzea spunând cu voce tare ce trebuia să facă pentru a o proteja pe mama lor și pe copilul pe care urma să-l aducă pe lume și care era al prietenului său Dave. Cum căzuse în grija lui să o apere împotriva lui Grímur. Cum viața copilului depindea de el. Nu mai era altcineva prin preajmă. Dave, prietenul lui, nu avea să se mai întoarcă niciodată.

Símon luă amenințările lui Grímur foarte în serios. Credea cu putere că Grímur nu avea să-i permită copilului să trăiască. Că avea să-l ia și că ei nu or să-l mai vadă niciodată. Că o să-l ducă pe munte și că o să se întoarcă fără el.

Tómas era mai tăcut ca oricând, însă Mikkelína simți o schimbare la el pe măsură ce iarna era pe sfârșite. Grímur îi permitea lui Tómas să-și petreacă noaptea în camera lui, după ce îi interzisese mamei copiilor să doarmă în patul dublu și o obligase să doarmă în patul lui Tómas, care era prea mic pentru ea și lipsit de confort. Mikkelína nu știa ce-i spunea Grímur lui Tómas, însă, curând, Tómas adoptă o atitudine foarte diferită față de ea. Nu mai voia să aibă deloc de-a face cu ea și se îndepărtă și de Símon, în ciuda faptului că fuseseră dintotdeauna foarte apropiați. Mama lor încercă să vorbească cu Tómas, dar întotdeauna îi întorcea spatele, furios, tăcut și neajutorat.

— Símon devine puțin cam ciudat, îl auzi Mikkelína pe Grímur spunându-i odată lui Tómas. Devine puțin cam ciudat, la fel ca mama ta. Ferește-te de el. Asigură-te că nu devii ca el. Pentru că atunci o să fii și tu ciudat.

Odată, Mikkelína o auzi pe mama lor vorbind cu Grímur despre copil, singura dată când el îi permise să vorbească deschis, din câte își amintea ea. Abdomenul

maică-sii devenise deja proeminent, iar el îi interzisese să mai lucreze la ferma de vaci.

— Renunță la slujbă și zi-le că trebuie să ai grijă de familia ta, îl auzi Mikkelína ordonându-i maică-sii.

— Dar poți spune că e al tău, zise mama ei.

Grímur îi râse în față.

— Poți.

— Tacă-ți fleanca.

Mikkelína observă că Símon trăgea și el cu urechea.

— Ai putea lesne să spui că este copilul tău, zise mama lor cu o voce liniștitoare.

— Nu încerca asta, zise Grímur.

— Nimeni nu trebuie să știe nimic. Nimeni nu trebuie să afle nimic.

— E prea târziu să încerci să pui lucrurile în ordine acum. Ar fi trebuit să te gândești la asta când te împerecheai pe afară cu afurisitul ăla de yankeu.

— Sau aș putea spune că l-am adoptat, zise ea cu prudență. Nu sunt prima căreia i s-a întâmplat așa ceva.

— Sigur că nu ești, zise Grímur. Jumate din afurisitul ăsta de oraș și-a tras-o cu ei. Dar nu care cumva să crezi că ești mai bună din cauza asta.

— Nu va trebui să-l vezi niciodată. O să-l dau de îndată ce se naște și nu va trebui să-l vezi niciodată.

— Toată lumea știe că nevastă-mea și-o trage cu yankei, zise Grímur. Știu cu toții că te-ai culcat cu unul și cu altul.

— Nu știe nimeni, zise ea. Nimeni. Nu a știut nimeni despre mine și Dave.

— Cum crezi că am știut eu de asta, proasta dracului? Pentru că mi-ai spus tu? Nu crezi că o astfel de poveste se răspândește?

— Ba da, însă nu știe nimeni cine e tatăl. Nu știe nimeni.

— Tacă-ți fleanca, zise Grímur. Taci sau...

Așteptau cu toții să vadă ce avea să aducă acea iarnă lungă și care era, într-un fel teribil, inevitabil să se întâmple.

Totul se declanșă în momentul în care Grímur începu, treptat, să se îmbolnăvească.

*

Mikkelína se uită fix la Erlendur.

— Ea începu să-l otrăvească în acea iarnă.

— Să-l otrăvească? zise Erlendur.

— Nu știa ce făcea.

— Cum l-a otrăvit?

— Vă amintiți de cazul Dúskot din Reykjavík?

— Când o tânără și-a omorât fratele cu otravă de șoa-reci? Da, s-a întâmplat cam pe la începutul secolului trecut.

— Mama nu a intenționat să-l omoare cu otravă. Voia să îl facă doar să se îmbolnăvească. Ca să poată naște copilul și să-l facă să dispară din calea lui, înainte ca el să-și dea seama. Femeia din Dúskot i-a dat fratelui ei otravă de șoa-reci. I-a pus doze mari în brânza de vaci, el chiar a văzut-o făcând acest lucru, însă nu a știut ce era, și a reușit totuși să-i spună cuiva, pentru că nu a murit decât câteva zile mai târziu. Ea îi dădea un snaps împreună cu brânza de vaci, ca să dispară mirosul. La ancheta oficială i-au găsit fosfor în trup, care are un efect toxic lent. Mama cunoștea povestea, a fost o crimă celebră în Reykjavík. A

făcut rost de otravă de șoareci de la ferma de vaci Gufunes. Fura doze mici, pe care i le punea în mâncare. Folosea foarte puțină o dată, ca el să nu-i simtă gustul sau să bănuiască ceva. În loc de a ține otrava acasă, aducea de la ferma de vaci cât avea nevoie de fiecare dată, însă, în momentul în care a renunțat la slujba ei, a adus o doză mare acasă și a ascuns-o. Nu știa ce efect ar avea asupra lui sau dacă astfel de doze mici ar avea vreun efect, însă, după ceva vreme, efectele părură să apară. El începu să slăbească, se simțea adeseori rău sau obosit, vomita. Nu se mai putea duce la muncă. Zăcea în pat și suferea.

— A bănuir vreodată ceva? întrebă Erlendur.

— Nu înainte de a fi prea târziu, zise Mikkellína. Nu avea încredere în doctori. Și, bineînțeles, ea nu l-a încurajat să se ducă să-și facă un control.

— Dar atunci când a spus că o să se ocupe de Dave? A mai pomenit vreodată de asta?

— Nu, niciodată, zise Mikkellína. Cred că blufa. Spunea niște lucruri doar ca să o sperie. Știa că ea îl iubea pe Dave.

Erlendur și Elínborg erau în camera de zi a Mikkellínei, ascultându-i povestea. Îi spusese că era scheletul unui bărbat îngropat sub cel al bebelușului în Grafarholt. Mikkellína scutură din cap; ea le-ar fi spus acest lucru când se grăbiseră să plece fără să-i spună de ce anume.

Voia să știe despre scheletul bebelușului și, în momentul în care Erlendur întrebă dacă voia să-l vadă, ea zise că nu.

— Însă aș vrea să știu când nu o să mai aveți nevoie de schelet, zise ea. E timpul să fie lăsată să se odihnească în pământ sfânt.

— Ea? zise Elínborg.

Sigurdur Óli îi spuse Elsei ce descoperise medicul legist: trupul din groapă nu putea fi al logodnicei unchiului ei, Benjamín. Elínborg îi telefonă surorii lui Sólveig, Bára, ca să-i spună aceeași veste.

În timp ce Erlendur o pornea împreună cu Elínborg să o vadă pe Mikkelína, Ed sună pe telefonul mobil ca să-l anunțe că tot nu reușise să afle ce se întâmplase cu Dave Welch; nu știa dacă fusese trimis din Islanda sau când era posibil să se fi întâmplat acest lucru. Zise că o să continue să facă cercetări.

Mai devreme în acea dimineață, Erlendur se duse la terapie intensivă să-și viziteze fiica. Starea ei era neschimbată, iar Erlendur rămase la căpătâiul ei o bună perioadă de timp, rezumându-i povestea despre fratele lui care murise înghețat de frig în mlaștinile de dincolo de Eskifjörður, atunci când Erlendur avea doar zece ani. Strângeau oile împreună cu tatăl lor, când, dintr-odată, izbucnise furtuna de zăpadă. Frații îl scăpaseră din vedere pe tatăl lor și, curând după aceea, se pierduseră și ei unul de altul. Tatăl lor reușise să se întoarcă epuizat la fermă. Se organizaseră expediții de căutare a celor doi copii.

— M-au găsit din pură întâmplare, zise Erlendur. Nu știu de ce. Am avut prezența de spirit să-mi sap un adăpost într-un morman de zăpadă. Eram mai mult mort decât viu în momentul în care, împingând cu bețele zăpada, un băț s-a întâmplat să-mi atingă umărul. Ne-am mutat de acolo. Nu mai puteam trăi acolo, știind că trupul lui zăcea pe undeva prin mlaștini. Am încercat să-mi întemeiez o viață nouă, în Reykjavík... În zadar.

În acel moment intră doctorul. El și Erlendur se salutară și discutară pe scurt despre starea de sănătate a Evei Lind. Neschimbată, zise doctorul. Nu era nicio urmă de recuperare sau că ea începea să-și recapete cunoștința. Tăcură. Își luară „la revedere”. Doctorul se întoarse din pragul ușii.

— Să nu vă așteptați la miracole, zise el, și observă un zâmbet rece pe chipul lui Erlendur.

Acum, Erlendur se afla în fața Mikkelinei, gândindu-se la fiica lui aflată pe patul de spital și la fratele lui care zăcea îngropat în zăpadă. Cuvintele Mikkelinei îi pătrunseseră în minte.

— Mama mea nu a fost o criminală, zise ea.

Erlendur se uită la ea.

— Nu era o criminală, repetă Mikkelinea. S-a gândit că putea salva bebelușul. Îi era teamă pentru copilul ei.

O săgetă cu privirea pe Elínborg.

— La urma urmelor, el nu a murit, zise ea. Nu a murit din cauza otrăvii.

— Însă ați zis că a bănuț când a fost deja prea târziu, zise Elínborg.

— Da, zise Mikkelinea. Era deja prea târziu atunci.

*

În noaptea în care s-a întâmplat, Grímur părea mai liniștit, după ce toată ziua zăcuse în pat chinuit de durere.

Mama lor simțise dureri în abdomen și, către seară, intrase în travaliu cu niște contracții foarte intense. Știa că era prea devreme. Copilul avea să fie prematur. Îi

pusese pe băieți să aducă saltelele de pe paturile din camera lor și pe cea de la divanul Mikkelinei din bucătărie, le răspândise pe podeaua din bucătărie și, către ora cinei, se întinse pe ele.

Le spuse lui Símon și Mikkelinei să aibă pânză curată și apă caldă ca să spele copilul. După trei nașteri, cunoștea procedura.

Era încă iarnă și întuneric afară, însă vremea se încălzise pe neașteptate și plouase în timpul zilei; primăvara avea să sosească în curând. Mama lor stătuse afară în acea zi, curățând straturile de lângă tufișurile de coacăzi și tăind ramurile moarte. Spusese că fructele aveau să fie bune când va face gem în acea toamnă. Símon nu o pierduse din ochi și se dusesse lângă tufe împreună cu ea. Ea încercă să-l calmeze, spunând că totul avea să fie bine.

— Nimic nu va fi bine, zise Símon și repetă acest lucru: Nimic nu va fi bine. Nu trebuie să faci copilul ăsta. Nu trebuie. Asta e ceea ce spune el și el o să-l omoare. Așa spune el. Când trebuie să se nască copilul?

— Nu-ți face griji, zise mama lui. Când copilul o să se nască, o să-l duc în oraș și el nu o să-l mai vadă niciodată. El este bolnav și neputincios. Zace în pat toată ziua și nu poate să facă nimic.

— Dar când trebuie să se nască copilul?

— Se poate întâmpla în orice moment, zise mama lui cu o voce liniștitoare. Poate curând, apoi se va termina și lucrurile se vor încheia cu bine. Nu-ți fie teamă, Símon. Trebuie să fii puternic. De dragul meu, Símon.

— De ce nu te duci la spital? De ce nu pleci de aici ca să naști copilul?

— El nu mi-ar da voie, zise ea. Ar trimite după mine și mi-ar ordona să fac copilul acasă. El vrea ca nimeni să nu

afle. Noi o să spunem că l-am găsit. O să-l lăsăm în grija unor oameni buni. Așa vrea el. Totul va fi bine.

— Însă el spune că o să-l omoare.

— Nu va face asta.

— Sunt atât de speriat, zise Símon. De ce trebuie să fie așa? Nu știu ce să fac. Nu știu ce să fac, repetă el, iar ea își dădea seama că era chinuit de neliniște.

Acum stătea și se uita în jos la maică-sa, care stătea întinsă pe saltele în bucătărie. În afară de patul dublu, acesta era singurul loc în casă suficient de larg, iar ea începuse să împingă într-o tăcere absolută. Tómas se afla în camera lui Grímur. Símon se strecurase până la ușă și o închisese.

Mikkelína stătea întinsă lângă maică-sa, care încerca să nu facă niciun fel de zgomot. Ușa dormitorului dublu se deschise, Tómas ieși pe coridor și se duse la bucătărie. Grímur stătea pe marginea patului, gemând. Îl trimisese pe Tómas în bucătărie ca să ducă un castron cu terci de care nici nu se atinsese. Îi spusese să mănânce și el dacă voia.

În momentul în care Tómas trecu pe lângă maică-sa, Símon și Mikkelína, observă că apăruse capul copilului. Mama lor împinse cu toată puterea, până ce ieșiră și umerii.

Tómas luă castronul de terci și o lingură, și, brusc, mama lui văzu cu coada ochiului că el era gata-gata să ia o îmbucătură.

— Tómas! Pentru numele lui Dumnezeu, să nu care cumva să te atingi de terciul ăla! strigă ea cu disperare.

O tăcere de moarte coborî peste casa aceea, iar copiii se uitară la mama lor, care stătea cu copilul nou-născut în brațe și se uita fix la Tómas, iar el fu atât de surprins, încât scăpă castronul pe podea, unde se sparse în bucăți.

Patul scârțâi.

Grímur veni pe coridor și intră în bucătărie. Se uită la mama lor și la copilul nou-născut din brațele ei, cu o expresie de dezgust pe chip. Se uită la Tómas, apoi la terciul de pe podea.

— E oare posibil? zise Grímur cu o voce joasă și uimită, ca și cum, brusc, găsisese răspunsul la o enigmă care de mult timp îl nedumerea. Se uită din nou la mama copiilor.

— Mă otrăvești? strigă el.

Mama se uită în sus la Grímur. Mikkelína și Símon nu îndrăzniră să ridice privirea. Tómas stătea nemișcat lângă terciul pe care îl împrăștiase pe podea.

— Al dracului să fiu dacă nu am bănuir ceva de genul ăsta! Toată letargia asta. Durerea asta. Greața...

Grímur se uită în jurul lui în bucătărie. Apoi se repezi la dulapuri și trase de sertare. Își ieșise din minți. Răsturnă conținutul sertarelor pe podea. Ridică un săculeț vechi de făină de porumb și îl izbi de perete. Când se sparse, auzi cum se rostogolește un borcan din el.

— Asta e? strigă el, ridicând borcanul. De cât timp faci asta? zise el printre dinți.

Mama copiilor se uită fix în ochii lui. O lumânare ardea pe podea lângă ea. În timp ce el căuta otrava, ea luase în grabă o foarfecă mare pe care o ținea lângă ea și o încălzi la flacăra, apoi tăie cordonul ombilical și îl înnoadă cu mâini tremurătoare.

— Răspunde-mi! urlă Grímur.

Nu era nevoie să-i răspundă. Își putea da seama din ochii ei. Din expresia ei. Din încăpățânarea ei. Cum ea întotdeauna, în interiorul ei, îl sfidase, fără să șovăie, indiferent de cât de des o bătea, văzu în opoziția ei mută

provocarea, uitându-se urât la el, cu bastardul mânjit de sânge al soldatului în brațe.

Văzu acest lucru în copilul pe care ea îl strângea la piept.

— Las-o pe mama în pace, zise Símon cu voce joasă.

— Dă-mi-l! țipă Grímur. Dă-mi copilul, șarpe nenorocit ce ești!

— Las-o pe mama în pace, zise Símon mai tare.

— Dă-mi-l aici! țipă Grímur. Sau vă omor pe amândoi. O să vă omor pe toți! Vă omor! Pe toți!

Spumega de furie.

— Târfă nenorocită! Încerci să mă omori? Crezi că mă poți omori?

— Încetează! strigă Símon.

Mama copiilor ținu strâns bebelușul într-o mână și căută pe bâjbâite foarfeca cu cealaltă, însă nu o putu găsi. Își îndepărtă privirea de la Grímur și o căută în jurul ei cu disperare, însă aceasta dispăruse.

*

Erlendur se uită la Mikkelína.

— Cine a luat foarfeca? întrebă el.

Mikkelína stătea în picioare lângă fereastră. Erlendur și Elínborg se uitară unul la altul. Amândoi se gândeau la același lucru.

— Sunteți singura care a rămas și care ne poate spune ce s-a întâmplat? întrebă Erlendur.

— Da, zise Mikkelína. Nu mai e altcineva.

— Cine a luat foarfeca? întrebă Elínborg.

— Vreți să-l cunoașteți pe Símon? întrebă Mikkelína. Avea ochii umeziți de lacrimi.

— Símon? zise Erlendur, fără să știe la ce se referea. Apoi își aminti. Bărbatul care o luase cu mașina de pe deal. Vă referiți la fiul dumneavoastră?

— Nu, nu la fiul meu, la fratele meu, zise Mikkelína. Fraatele meu Símon.

— E în viață?

— Da, e în viață.

— Atunci, trebuie să vorbim cu el, zise Erlendur.

— Nu o să scoateți prea multe de la el, zise Mikkelína cu un zâmbet. Însă haideți să mergem să-l vedem oricum. Îi plac vizitele.

— Nu aveți de gând să terminați povestea? întrebă Elínborg. Ce fel de bestie era omul ăla? Nu-mi vine să cred că cineva se poate purta în felul acesta.

Erlendur se uită la ea.

— O să vă spun pe drum, zise Mikkelína. Haideți să mergem să-l vedem pe Símon.

— Símon! strigă mama lor.

— Las-o pe mama în pace, țipă Símon cu o voce tremurătoare și, înainte ca ei să apuce să-și dea seama, înfipse foarfeca în pieptul lui Grímur.

Símon își trase mâna și văzu că foarfeca se împlântase până la mâner. Grímur se uită cu neîncredere la fiul său, de parcă nu-și dădea întru totul seama de ceea ce se întâmplase. Se uită în jos la foarfecă, însă păru că nu se poate mișca. Se uită din nou la Símon.

— Mă omori? gâfâi Grímur și căzu în genunchi. Sângele îi țâșni din rana făcută de foarfecă și se împrăștie pe podea, și, încetișor, se prăbuși pe spate și se lovi de perete.

Mama lor strânse bebelușul la piept cu o groază mută. Mikkellína stătea nemișcată lângă ea. Tómas se afla tot în locul unde scăpase terciul pe jos. Símon începu să tremure lângă maică-sa. Grímur nu mai mișca.

Totul în jurul lor tăcu.

Până ce mama lor slobozi un urlet pătrunzător și plin de durere.

*

Mikkellína făcu o pauză.

— Nu știu dacă copilul s-a născut mort sau dacă mama l-a strâns atât de tare, încât l-a sufocat în brațe. Era însă prematur. Se aștepta să nască în primăvară, însă era încă sfârșitul iernii când s-a născut copilul. Nu l-am auzit scoțând niciun scâncet. Mama nu i-a curățat gurița și l-a ținut cu fața îngropată în hainele ei, de frica lui Grímur. De frică să nu i-l ia.

La îndrumările Mikkellínei, Erlendur trase lângă o casă de comandată obișnuită.

— Ar fi murit în acea vară? întrebă Erlendur. Soțul ei? Ea conta pe acest lucru?

— Nu cred asta, zise Mikkellína. Îl otrăvea de trei luni. Nu era suficient.

Erlendur trase pe aleea din fața casei și opri motorul.

— Ați auzit de hebefrenie? întrebă ea, deschizând portiera mașinii.

Mama lor se uită la bebelușul mort din brațele ei, îl legănă ca o nebună înainte și înapoi, suspină și plânse cu sughituri.

Aparent insensibil la plânsetele ei, Símon se uita fix la trupul tatălui său, de parcă nu credea ce vedea. O băltoacă de sânge începea să se adune sub el. Símon tremura ca o frunză în vânt.

Mikkellína încercă să o consoleze pe mama ei, însă îi fu imposibil. Tómas trecu pe lângă ei, se duse în dormitor și închise ușa fără să spună un cuvânt. Fără niciun fel de schimbare a expresiei chipului.

Trecu o bună perioadă de timp.

În cele din urmă, Mikkellína reuși să o calmeze pe maică-sa. În momentul în care își reveni în simțiri și încetă din plâns, se uită bine în jurul său. Îl văzu pe Grímur zăcând în propriul lui sânge, îl văzu pe Símon tremurând lângă ea, văzu expresia chinuită de pe chipul Mikkellínei. Apoi începu să spele bebelușul cu apa caldă pe care Símon o adusese, curățându-l cu meticulozitate și cu mișcări încete și atente. Părea să știe ce trebuie făcut, fără a se gândi la detalii. Puse bebelușul pe jos, se ridică în picioare și îl îmbrățișă pe Símon, care rămăsese împietrit în

același loc, iar el încetă să mai tremure și izbucni în niște hohote puternice de plâns. Ea îl conduse către un scaun și îl făcu să șadă, întorcându-i capul de la cadavru. Apoi se duse la Grímur, scoase foarfeca din rană și o aruncă în chiuvetă.

Apoi se așeză pe un scaun, epuizată după naștere.

Vorbi cu Símon despre ce trebuia să facă și îi dădu instrucțiuni până și Mikkelínei. Îl înfășurară pe Grímur într-o pătură și îi târâră trupul până la ușa de la intrare. Se duse afară cu Símon și merseră la o bună distanță de casă, unde el începu să sape o groapă. Ploaia, care se oprise în timpul zilei, începuse din nou — o ploaie rece și grea de iarnă. Pământul era doar parțial înghețat. Símon desfăcu pământul cu un târnăcop și, după ce săpă timp de două ore, aduseră trupul și îl traseră până la groapă. Puseră pătura peste groapă, trupul căzu în ea și traseră pătura înapoi de sub el. Cadavrul rămasese în groapă cu mâna stângă în aer, însă nici Símon și nici mama lui nu se putură hotărî să o miște din acea poziție.

Mama lor se târî înapoi în casă și aduse copilul, reveni cu el afară în ploaia rece și îl așeză împreună cu trupul lui Grímur.

Era gata-gata să facă semnul crucii deasupra mormântului, însă se opri.

— El nu există, zise ea.

Apoi începu să arunce pământ cu lopata peste cele două trupuri. Símon stătea lângă groapă, privind cum pământul ud și întunecat cade cu zgomot peste cadavre și văzu cum acestea începură, încetul cu încetul, să dispară sub mormanul de pământ. Mikkelína începuse să curețe prin bucătărie. Tómas nu se vedea pe nicăieri.

Un strat gros de noroi era deja adunat în groapă, în momentul în care Símon avu brusc impresia că Grímur se zvârcolește. Se uită cu un fior la maică-sa, care nu observase nimic, apoi privi din nou în jos către groapă și, spre oroarea lui, văzu fața lui Grímur, care era pe jumătate acoperită cu pământ mișcându-se.

Ochii i se deschiseră.

Símon îngheță.

Grímur se uită în sus la el din groapă.

Símon slobozi un strigăt puternic, iar mama lui se opri. Se uită la Símon, apoi în jos la groapă și văzu că Grímur era încă în viață. Rămase în picioare pe marginea gropii. Ploaia care cădea din abundență curăță noroiul de pe fața lui Grímur. Pentru o clipă se priviră în ochi, apoi buzele lui Grímur se mișcară.

— Te rog!

Ochii i se închiseră iar.

Ea se uită la Símon. Apoi în jos la groapă. Apoi iar la Símon. Pe urmă luă lopata și continuă să umple groapa, ca și cum nimic nu se întâmplase. Grímur dispăru, îngropat în pământ.

— Mamă, se tângui Símon.

— Du-te în casă, Símon, zise ea. S-a terminat. Du-te în casă și ajut-o pe Mikkeliina. Te rog, Símon. Du-te în casă.

Símon se uită la maică-sa, care era aplecată, cu lopata în mână, udă până la piele de ploaia rece, în timp ce termina de astupat groapa. Apoi plecă, fără să mai spună vreun cuvânt.

— Tómas a crezut probabil că fusese numai vina lui, zise Mikkellína. Nu a pomenit niciodată despre asta și a refuzat să vorbească cu noi. S-a închis cu totul în sine. Când mama a strigat, iar el a scăpat castronul pe podea, s-a declanșat o succesiune de evenimente care ne-au schimbat viețile și au condus la moartea tatălui său.

Se aflau într-o cameră de zi foarte ordonată și îl așteptau pe Símon. El ieșise la o plimbare prin împrejurimi, li se spusese, însă avea să se întoarcă dintr-o clipă într-alta.

— Aici sunt niște oameni cu adevărat drăguți, zise Mikkellína. Nimeni nu l-ar putea trata mai bine.

— Și nu i-a fost nimănui niciodată dor de Grímur, sau...? zise Elínborg.

— Mama a făcut curat în casă, din pod până în pivniță și, patru zile mai târziu, a anunțat că soțul ei o pornise pe jos către Selfoss, prin mlaștina Hellisheidi, dar că ea nu mai auzise nimic de el de atunci. Nimeni nu a știut că ea fusese gravidă, sau cel puțin nu fusese niciodată întrebată. Expediții de căutare au fost organizate în mlaștină, însă bineînțeles că trupul lui nu a fost niciodată găsit.

— Ce treabă ar fi trebuit să aibă la Selfoss?

— Mama nu a trebuit niciodată să intre în astfel de detalii, zise Mikkellína. Nu i s-a cerut niciodată o explicație referitoare la plecările lui. El era un fost pușcăriaș. Un hoț. De ce le-ar fi păsat ce făcea el în Selfoss? Nu conta acest lucru pentru ei. Câtuși de puțin. Erau multe alte lucruri la care se puteau gândi. În ziua în care mama a anunțat că el dispăruse, niște soldați americani trăsese ră asupra unui islandez și îl omorâseră.

Mikkellína zâmbi pe jumătate.

— Trecuseră mai multe zile. Acestea se transformă în săptămâni. El nu a mai apărut niciodată. A fost uitat. Pierdut. Un caz islandez tipic de dispariție de persoane.

Ea oftă.

— Pe Símon l-a plâns mama cel mai tare.

*

Când totul se termină, casa păru straniu de tăcută.

Mama lor se așează la masa din bucătărie, încă udă până la piele de la ploaia torențială, privind în gol, cu mâinile murdare așezate pe masă și fără să dea nicio atenție copiilor săi. Mikkelína stătea lângă ea, mângâindu-i mâinile. Tómas era încă în dormitor și nu ieșise deloc. Símon stătea în picioare în bucătărie și privea afară la ploaie, lacrimile șiroindu-i în jos pe obraji. Se uită la mama lui și la Mikkelína și apoi din nou pe fereastră, către locul unde se vedeau contururile tufelor de coacăzi. Apoi ieși afară.

Era ud, îi era frig și tremura atunci când merse către tufe, se opri lângă ele și începu să mângâie ramurile goale. Privi în sus către cer, cu chipul în ploaie. Cerul era negru și tunete bubuiau în depărtare.

— Știu, zise Símon. Nu se putea face nimic altceva. Se opri și își înclină capul, ploaia curgând șiroaie peste el. A fost atât de greu. A fost atât de greu și atât de rău pentru atât de mult timp. Nu știu de ce a fost el așa. Nu știu de ce a trebuit să-l omor.

— Cu cine vorbești, Símon? întrebă mama lui. Îl urma-se afară și îl cuprinse cu brațele.

— Sunt un criminal, zise Símon. L-am omorât.

— Nu în ochii mei, Símon. Nu poți să fii niciodată un criminal în ochii mei. Nu mai mult decât mine. Poate a

fost o soartă pe care și-a croit-o singur. Cel mai rău lucru care se poate întâmpla este ca tu să suferi pentru felul în care era el, acum că e mort.

— L-am omorât, mamă.

— Pentru că nu puteai face altceva. Trebuie să înțelegi asta, Símon.

— Însă mă simt atât de îngrozitor.

— Știu, Símon. Știu.

— Nu mă simt bine. Nu m-am simțit niciodată, mamă.

Ea se uită la tufe.

— Or să fie fructe la toamnă, iar totul va fi bine atunci. Auzi asta, Símon? Totul va fi bine atunci.

Se uitară înspre intrare, în momentul în care ușa se deschise și intră un bărbat în vârstă de aproximativ șaptezeci de ani, încovoiat, cu un păr alb și rar și cu o față prietenoasă și zâmbitoare, îmbrăcat cu un pulover gros și elegant și cu niște pantaloni de culoare gri. Uneia dintre persoanele care îl însoțeau i se spuse că rezidentul avea vizitatori. Símon fu îndrumat în direcția camerei de zi.

Erlendur și Elínborg se ridicară în picioare. Mikkellína se duse către bărbat și îl îmbrățișă, iar el îi zâmbi, cu chipul radiindu-i ca al unui copil.

— Mikkellína, zise bărbatul cu o voce uimitor de tânără.

— Bună, Símon, zise ea. Am adus niște persoane cu mine care doreau să te cunoască. Ea este Elínborg, iar numele acestui bărbat este Erlendur.

— Numele meu e Símon, zise bărbatul, dând mâna cu ei. Mikkellína e sora mea.

Erlendur și Elínborg încuviințară.

— Símon este foarte fericit, zise Mikkellína. Chiar dacă noi, restul, nu am fost niciodată, Símon e fericit și asta e tot ce contează.

Símon se așează lângă ei, îi luă mâna Mikkelinei, îi zâmbi și o mângâie pe față, apoi le zâmbi lui Erlendur și lui Elínborg.

— Cine sunt oamenii ăștia? întrebă el.

— Sunt prietenii mei, zise Mikkelinea.

— Vă simțiți bine aici? se interesă Erlendur.

— Care e numele tău? întrebă Símon.

— Numele meu e Erlendur.

Símon zâmbi.

— Eu sunt fratele Mikkelinei.

Mikkelinea îl mângâie pe braț.

— Ei sunt detectivi, Símon.

Símon se uită pe rând la Erlendur și la Elínborg.

— Ei știu ce s-a întâmplat, zise Mikkelinea.

— Mama a murit, spuse Símon.

— Da, mama a murit, repetă Mikkelinea.

— Vorbește tu, zise Símon pe un ton implorator. Vorbește tu cu ei. Se uită la sora lui și îi evită pe Erlendur și pe Elínborg.

— În regulă, Símon, zise Mikkelinea. O să vin să te văd mai târziu.

Símon zâmbi și se ridică în picioare, se duse pe hol și dispăru târșâindu-și picioarele în josul unui coridor.

— Hebefrenie, zise Mikkelinea.

— Hebefrenie? repetă Erlendur.

— Nu am știut ce era, zise Mikkelinea. Într-un fel, a încetat să mai crească. Era același băiat bun și amabil, însă emoțiile lui nu s-au maturizat odată cu trupul lui. Hebefrenia e o variantă a schizofreniei. Símon e ca Peter Pan. Uneori, această boală are legătură cu pubertatea. Probabil că el era deja bolnav. A fost întotdeauna sensibil și, când acele incidente groaznice au avut loc, a părut să dea

semne de slăbiciune. A trăit întotdeauna în frică și a simțit povara responsabilității. A crezut că depindea de el să o apere pe mama, pur și simplu pentru că altcineva nu o putea face. El era cel mai mare și cel mai puternic dintre noi, chiar dacă s-a dovedit a fi cel mai mic și cel mai slab.

— Și se află în astfel de instituții din tinerețe? întrebă Elínborg.

— Nu, a locuit cu mama și cu mine până ce ea a murit. Sunt douăzeci și șase de ani de când ea a murit. Oamenii ca Símon sunt niște pacienți foarte docili, de obicei blânzi și ascultători, însă au nevoie de multă atenție, iar mama i-a oferit multă, atât timp cât a trăit. El lucra pentru primărie atunci când putea. Ca măturător sau strângea excremente de câine cu ajutorul unui băț ascuțit. Mergea în lung și-n lat prin Reykjavík și număra gunoiul pe care îl aduna într-un sac.

Rămaseră în tăcere un timp.

— Și David Welch nu a mai încercat niciodată să vă contacteze? întrebă Elínborg în cele din urmă.

Mikkelína se uită la ea.

— Mama l-a așteptat până în ziua morții ei, zise ea. El nu s-a mai întors niciodată.

Tăcu un timp.

— I-a telefonat de la fermă în acea dimineață când tatăl meu vitreg s-a întors de la închisoare, zise ea în cele din urmă. Și a vorbit cu el.

— Dar de ce nu a venit pe deal? întrebă Erlendur.

Mikkelína zâmbi.

— Își luaseră la revedere, zise ea. El se ducea pe continent. Vasul lui pleca în acea dimineață, iar ea nu i-a telefonat ca să-i spună de pericolul la care era expusă, ci ca să-i spună „la revedere“ și să-l asigure că totul era în

regulă. El a zis că avea să se întoarcă. Probabil a fost omorât pe front. Nu a mai aflat nicio veste despre el, însă când el nu s-a mai întors după război...

— Dar de ce...

— Ea a crezut că Grímur o să-l omoare. De aceea s-a întors singură pe deal. Nu voia ca el să o ajute. Era treaba ei să pună ordine în lucruri.

— El trebuie să fi știut că tatăl dumneavoastră vitreg urma să fie eliberat; iar bârfa despre Dave și mama dumneavoastră se răspândise, zise Erlendur. Tatăl dumneavoastră vitreg știa de acea poveste, auzise ceva.

— Nu aveau de unde să știe că el aflase. Era povestea lor secretă de dragoste. Nu știm cum a aflat tatăl meu vitreg.

— Și copilul...?

— Nu știau că era gravidă.

Erlendur și Elínborg rămaseră tăcuți o vreme, în timp ce cumpăneau la vorbele Mikkelinei.

— Și Tómas? întrebă Erlendur. Ce s-a întâmplat cu el?

— Tómas e mort acum. A trăit doar până la cincizeci și doi de ani. A divorțat de două ori. A avut trei copii, trei băieți. Nu păstrez nicio legătură cu ei.

— De ce nu? întrebă Erlendur.

— Era exact ca tatăl lui.

— Cum adică?

— A avut o viață jalnică.

— Poftim?

— L-a făcut să fie ca tatăl său.

— Vă referiți...? Elínborg se uită la Mikkelinea cu o privire scrutătoare.

— Violent. Își bătea soția. Își bătea copiii. Bea mult.

— Relația lui cu tatăl dumneavoastră vitreg? A fost...?

— Noi nu știm, zise Mikkellína. Nu cred asta. Sper că nu. Încerc să nu mă gândesc la asta.

— La ce s-a referit tatăl dumneavoastră vitreg când a vorbit din groapă? „Te rog!“ O ruga pe ea să-l ajute? Îi cerea iertare?

— Am discutat mult despre chestiunea asta cu mama, și ea avea o explicație care o mulțumea și care mă mulțumea și pe mine.

— Care era aceea?

— Grímur știa cine era.

— Nu pricep, zise Erlendur.

— Grímur știa cine era și cred că știa, înlăuntrul lui, motivul pentru care era așa, cu toate că nu a pomenit niciodată de asta. Noi știam că avusese o copilărie grea. Era băiețel atunci și trebuie să fi avut o oarecare legătură cu acel băiat; era o parte a sufletului său care îl striga. Chiar când se afla în starea cea mai îngrozitoare și furia lui nu cunoștea limite, acel băiețel îi striga să se oprească.

— Mama dumneavoastră a fost o femeie incredibil de curajoasă, zise Elínborg.

— Pot vorbi cu el? întrebă Erlendur după o scurtă tăcere.

— Vă referiți la Símon? zise Mikkellína.

— E în regulă dacă mă duc să-l văd? Singur?

— Nu a vorbit niciodată despre acele incidente. Deloc, în tot acest timp. Mama a crezut că era cel mai bine să se comporte ca și cum niciunul dintre acele lucruri nu se întâmplase vreodată. După ce ea a murit, am încercat să-l fac pe Símon să se destăinuie, însă mi-am dat seama imediat că era un lucru lipsit de speranță. De parcă avea doar amintiri de după acea întâmplare. De parcă restul lucrurilor dispăruseră. Însă, dacă insist, el o să spună câte o

propoziție în mod accidental. Altfel, e complet închis în sine. Aparține unei lumi diferite și mai liniștite, pe care și-a creat-o el însuși.

— Vă deranjează? zise Erlendur.

— E în regulă în ceea ce mă privește, zise Mikkellína.

Erlendur se ridică în picioare, ieși pe hol și o luă în josul coridorului. Majoritatea ușilor de la camere erau deschise. Îl văzu pe Símon stând așezat pe marginea patului, privind afară pe fereastră. Erlendur ciocăni la ușă și Símon privi în direcția lui.

— Pot să intru? întrebă Erlendur, așteptând permisiunea de a intra.

Símon se uită la el, încuviință, se întoarce iar către fereastră și continuă să privească afară.

Cu toate că în cameră se aflau un scaun și un birou, Erlendur se așează pe pat lângă Símon. Pe birou erau niște fotografii. Erlendur o recunoscă pe Mikkellína și se gândi că femeia în vârstă din una dintre fotografii ar fi putut să fie mama lor. Întinse mâna și ridică fotografia. Femeia stătea la o masă într-o bucătărie, îmbrăcată într-un halat subțire din nailon, cu un model colorat, pe care multe femei de vârsta ei îl purtau în acea perioadă, și schița un zâmbet încordat și enigmatic către cameră. Símon stătea lângă ea și râdea. Erlendur se gândi că era posibil ca fotografia să fi fost făcută în bucătăria Mikkellínei.

— Aceasta e mama dumneavoastră? îl întrebă pe Símon.

Símon se uită la fotografie.

— Da. Asta e mama. E moartă.

— Știu.

Símon privi pe fereastră din nou, iar Erlendur puse fotografia înapoi pe birou. Rămaseră în tăcere o vreme.

— La ce vă uitați? întrebă Erlendur.

— Mama mi-a spus că totul e în regulă, zise Símon, privind în continuare pe fereastră.

— Este în regulă, repetă Erlendur.

— O să mă arestați?

— Nu, nu am de gând să vă duc nicăieri. Doar am vrut să vă cunosc.

— Poate putem fi prieteni.

— Cu siguranță, zise Erlendur.

Rămaseră în tăcere, iar acum amândoi priveau pe fereastră.

— Ați avut un tată bun? întrebă Símon brusc.

— Da, zise Erlendur. A fost un om bun.

Tăcură.

— O să-mi povestiți despre el? întrebă Símon în cele din urmă.

— Da, cândva o să vă povestesc despre el, zise Erlendur.
El...

Erlendur făcu o pauză.

— Ce?

— Și-a pierdut fiul.

Se uitară amândoi pe fereastră.

— Un singur lucru vreau să știu, spuse Erlendur.

— Ce anume? zise Símon.

— Care era numele ei?

— Al cui?

— Al mamei dumneavoastră.

— De ce vreți să știți?

— Mikkellína mi-a povestit despre ea, însă nu mi-a spus niciodată cum o chema.

— Numele ei era Margrét.

— Margrét.

În acel moment, Mikkeliina apăru în pragul ușii, iar când Símon o văzu, se ridică în picioare și se duse la ea.

— Mi-ai adus fructe? întrebă el. Mi-ai adus niște coacăze?

— O să-ți aduc coacăze la toamnă, zise Mikkeliina. În toamna asta. O să-ți aduc coacăze atunci.

Chiar în acel moment, o mică lacrimă începu să se formeze într-unul din ochii Evei Lind, în timp ce zăcea nemișcată în întunericul camerei de la terapie intensivă. Se transformă într-o picătură mare, care îi alunecă încet-încet peste obraz, pe sub masca de oxigen și peste buze.

Câteva minute mai târziu, deschise ochii.

O poveste despre trecutul orașului Reykjavík

de Bogdan Suceavă

Liniștea mormântului e cel mai bun roman polițist pe care l-am citit vreodată.

Istoria aceasta ne pasionează atunci când o parcurgem prima oară și rămâne cu noi după ce am terminat cartea. Prima scenă din roman e impresionantă, pe orice scală de valori a literaturii: urmele unei tragedii sunt descoperite din întâmplare. Apoi, la începutul investigației, o părere de expert: acestea nu sunt rămășițe pământești de pe vremea vikingilor. Trecutul are mai multe straturi și oricare dintre ele ar putea să joace un rol în istoria aceasta. Pe măsură ce detectivul Erlendur avansează cu investigația, începem să avem o imagine a locului, a orașului Reykjavík, din perioada în care el se extinde spre periferiile de altădată, cam la fel cum și Bucureștiul și-a înghițit și el vechile periferii. Ne imaginăm decorul iernatic și auster. Cele două planuri ale romanului sunt convergente. Începem să bănuim cum se va dezvolta intriga, dar povestea devine spectaculoasă prin ceea ce ne dezvăluie gradual.

Cel mai interesant personaj al acestei serii de romane

ale lui Arnaldur Indriðason este, fără îndoială, Erlendur Sveinsson, un investigator dotat cu un spirit cartezian și o logică impecabilă, în spatele cărora simțim empatie și înțelepciune. O combinație rară, dublată de un autentic interes intelectual pentru munca de investigator. Nu știu dacă ni-l putem imagina pe Sherlock Holmes plin de căldură, dar Erlendur nu poate fi imaginat plin de rece indiferență. Informațiile care ne parvin din biografia lui sunt relevante: istoria personală a lui Erlendur a fost marcată de o lungă suită de episoade care au lăsat în urmă regrete imposibil de depășit. Un mariaj ratat, care a avut consecințe dintre cele mai nefericite pentru cei doi copii. În *Liniștea mormântului* au loc episoade dramatice pentru fiica lui Erlendur, Eva Lind. Și mai e ceva: istoria tragică a fratelui lui Erlendur, o istorie tipic islandeză; în îndepărtatul nord e posibil să te răătăcești într-o furtună de zăpadă, iar trupul să nu-ți mai fie găsit vreodată. Natura poate fi redutabilă și neiertătoare, iar Erlendur nu a uitat nicio clipă tragedia care i-a marcat copilăria. La fel de tragică e și istoria pe care Erlendur o va descoperi atunci când avansează pe urmele acestei investigații care ne va ține trează curiozitatea până la ultima pagină a cărții.

Cum a fost posibil ca un astfel de roman să fie scris într-o țară altfel liniștită și cu un nivel al criminalității foarte redus? E o întrebare cât se poate de firească. Probabil calitatea romanului polițist care se scrie într-o literatură nu are legătură cu nivelul criminalității din respectiva zonă geografică, ci cu o anumită vârstă a maturității unei literaturi. Or, pentru Islanda, cu o limbă literară păstrată neschimbată din perioada istorică când la noi Basarab I descăleca în Valahia, tradiția literară este absolut remarcabilă. Cât oare a ajuns până în

fața publicului de limbă română din ceea ce s-a scris în literatura islandeză?

Trebuie să admit că, pe vremea când locuiam în România, înainte să încep să călătoresc foarte mult, nu știam mai nimic despre Islanda, iar despre literatura islandeză știam încă și mai puțin. Atunci când am citit o carte de dialoguri cu Jorge Luis Borges, am văzut că el menționa tradiția literară a Islandei cu un respect pe care eu l-aș fi crezut rezervat numai tradiției clasice greco-latine. Primul meu gând a fost că un asemenea interes cultural ar putea indica o excentricitate a unui scriitor celebru. Adevărul era că din marea literatură a Islandei nu s-a tradus decât foarte puțin în română și că eu, în calitate de cititor, nu eram deloc informat. Mulți ani mai târziu am învățat să apreciez tradiția literară a Islandei și să renunț la prejudecata pe care mi-ar fi putut-o sugera datele demografice, din pricina căreia aș fi putut crede că o țară a cărei populație e egală numeric cu cea a Clujului n-ar avea mare lucru de oferit. De fapt, aici e un paradox: nu cunosc niciun alt caz al unei țări cu o populație atât de mică și care să aducă în cadrul culturii universale contribuții de o comparabilă calitate.

Cele mai multe dintre saga din vechime au fost scrise în secolele al XII-lea și al XIII-lea și sunt și azi, pentru cititorul din vremurile noastre, care citește și pe *Kindle* sau pe *iPad*, o experiență culturală extraordinară. În *Saga lui Njal cel Ars* (tradusă în română de Ioan Comșa în 1963 și reluată mai târziu într-o ediție a colecției „Biblioteca pentru toți”) aflăm enorm de multe lucruri despre regulile societății din lumea nordului, din perioada ce a precedat convertirea la creștinism, episod istoric important consemnat în detaliu în aceste cronicile din vechime.

Aflăm despre cum se reglau conflictele în Islanda acum o mie de ani. Atunci când o investigație contemporană își pune problema dacă rămășițele pământești sunt din vremea vikingilor, despre era lui Njal este vorba. Scala timpului în Islanda are o vechime de o mie de ani acoperiți de cronici.

În secolul al XX-lea, în limba islandeză și-a scris opera Halldór Kiljan Laxness (1902–1999), căruia în 1955 i-a fost decernat premiul Nobel. Laxness este, între altele, autorul romanului *Oameni independenți*, comparat pe bună dreptate cu *Un veac de singurătate* al lui Gabriel García Márquez (din păcate, *Oameni independenți* e un mare roman al secolului al XX-lea care nu a apărut încă în română). Personajul Bjartur e un truditor solitar al cărui singur vis e acela de a se vedea stăpân pe bucata lui de pământ, la casa lui, fără datorii. Scriind povestea lui și a familiei lui, Laxness evocă și imaginarul de inspirație medievală al culturii tradiționale islandeze, plin de umbre și legende, printre care personajele cărții se mișcă întocmai ca printre obiecte reale.

În ultimul deceniu, câțiva autori islandezi au reținut atenția publicului și a criticii pe plan internațional. Cu un stil foarte personal, impregnat de lirism și viziune, romanul lui Jón Kalman Stefánsson (născut în 1963) intitulat *Rai și iad* a fost recent tradus în franceză și engleză și atrage azi multe aprecieri critice. Autoarea Yrsa Sigurðardóttir (născută în 1963) are *Ultimul ritual* tradus în română la Editura Humanitas. Mi-aș îngădui să amintesc aici o preferință personală, romanul *Turnul albastru* al prozatorului Thórarinn Eldjárn (născut în 1949), a cărui acțiune se petrece în secolul al XVII-lea, într-o perioadă istorică marcată de dominația coroanei daneze asupra Islandei.

Așadar, iată că seria de romane scrise de Arnaldur Indriðason provine dintr-o literatură bogată și interesantă, cu o lungă tradiție a calității în arta narațiunii, iar autorul face parte dintr-o generație literară care nu a pierdut nimic din inspirația generațiilor precedente. Seria al cărui protagonist e detectivul Erlendur include volume pline de forță pentru că, înainte de a fi romane polițiste, sunt literatură de foarte bună calitate. Dialogurile au o dinamică remarcabilă și sunt impregnate de dramatism. Personajele sunt excelent construite, fidel redată și pline de consistență. Atunci când încep un roman semnat de Arnaldur sunt captivat de conținut și sfârșesc prin a admira întreaga construcție.

În fond, ce ne-am dori mai mult atunci când citim un roman?

ianuarie 2011

